

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2016. július 18., hétfő

Tartalomjegyzék

16/2016. (VII. 18.) EMMI rendelet	Az emberi erőforrások minisztere hatáskörébe tartozó szakképesítések mestervizsga követelményeiről szóló 47/2014. (X. 29.) EMMI rendelet módosításáról	8234
48/2016. (VII. 18.) FM rendelet	A Magyar Élelmiszerkönyv kötelező előírásairól szóló 152/2009. (XI. 12.) FVM rendelet módosításáról	8315
23/2016. (VII. 18.) NFM rendelet	Az egyes vasúti közlekedési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról	8330
24/2016. (VII. 18.) NFM rendelet	A vasúti járművek karbantartását, javítását és időszakos vizsgálatát végző műhelyekről	8340
13/2016. (VII. 18.) AB határozat	Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését sértő mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításáról és alkotmányjogi panasz elutasításáról	8375
14/2016. (VII. 18.) AB határozat	A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.Kpk.45041/2014/3. számú végzése, valamint a Budapesti Rendőr-főkapitányság 01000/2033-2/2014.ált. számú közigazgatási határozata alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről, valamint a gyűlekezéstről szóló 1989. évi III. törvénnyel kapcsolatos mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításáról	8395

V. A Kormány tagjainak rendeletei

Az emberi erőforrások minisztere 16/2016. (VII. 18.) EMMI rendelete az emberi erőforrások minisztere hatáskörébe tartozó szakképesítések mestervizsga követelményeiről szóló 47/2014. (X. 29.) EMMI rendelet módosításáról

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 90. § c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 9. és 10. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** Az emberi erőforrások minisztere hatáskörébe tartozó szakképesítések mestervizsga követelményeiről szóló 47/2014. (X. 29.) EMMI rendelet (a továbbiakban: R.) a következő 1/A. §-sal egészül ki:
- „1/A. § (1) Az emberi erőforrások minisztere hatáskörében az oktatási és kulturális ágazatba tartozó azon szakképesítések körét, amelyekre mestervizsgáztatás szervezhető, a 4. melléklet tartalmazza.
- (2) A 4. melléklet szerinti szakképesítések körében szervezhető mestervizsgák követelményeit az 5. melléklet tartalmazza.”
- 2. §** Az R.
- a) az 1. melléklet szerinti 4. melléklettel,
- b) a 2. melléklet szerinti 5. melléklettel egészül ki.
- 3. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

Balog Zoltán s. k.,
emberi erőforrások minisztere

1. melléklet a 16/2016. (VII. 18.) EMMI rendelethez

„4. melléklet a 47/2014. (X. 29.) EMMI rendelethez

Az oktatásért és a kultúráért felelős miniszter hatáskörébe tartozó azon szakképesítések felsorolása, amelyek tekintetében mestervizsga szervezhető

	A	B
1	Sorszám	Szakképesítés neve
2	1.	Díszműkovács
3	2.	Kerámia- és porcelántárgykészítő
4	3.	Hangszerkészítő és -javító (fafúvós)
5	4.	Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő)
6	5.	Hangszerkészítő és -javító (rézfúvós)
7	6.	Hangszerkészítő és -javító (vonós, pengetős, vonókészítő)
8	7.	Hangszerkészítő és -javító (zongora)
9	8.	Ötvös, fémműves

“

2. melléklet a 16/2016. (VII. 18.) EMMI rendelethez

„5. melléklet a 47/2014. (X. 29.) EMMI rendelethez

1. A DÍSZMŰKOVÁCS MESTERVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

I. A díszműkovács mestervizsgára jelentkezés feltételei

1. A díszműkovács mestervizsgához szükséges szakképesítési feltételek

A díszműkovács mestervizsgára jelentkezéshez az alábbi szakképesítések (szakmák), szakképzettségek egyikével kell rendelkeznie a mesterjelöltnek.

	A	B			C
1	Sor-szám	Szakképesítés azonosító száma			A szakképesítés (szakma), szakképzettség megnevezése
2	1.	34	211	01	Díszműkovács
3	2.	34	582	03	Épület- és szerkezetlakatos
4	3.	54	211	06	Ötvös, fémműves
5	4.				Fémműves tervező

Megjegyzés: Elfogadhatók a fentiekkel egyenértékű jogelőd, valamint jogutód szakképesítések (szakmák), szakképzettségek is.

2. A díszműkovács mestervizsgára jelentkezéshez szükséges szakmai gyakorlat

A szakma munkaterületén a szakirányú képesítés megszerzését követően az alábbiakban meghatározott szakmai gyakorlat igazolása szükséges.

	A	B	C
		A szakmai gyakorlat	
1	Sor-szám	szakiránya	időtartama (év)
2	1	Díszműkovács	3
3	2	Épület- és szerkezetlakatos	5
4	3	Ötvös, fémműves	5
5	4	Fémműves tervező	5

Megjegyzés: A szakmai gyakorlat részidőkből is összeállhat, de az utolsó időszak nem lehet egy évnél rövidebb, és a vizsgára jelentkezés időpontjában az utolsó igazolt szakmai gyakorlat nem lehet egy évnél régebbi.

A gyakorlati időbe nem számítható be a GYED, GYES, szülési szabadság, tartós táppénz, illetve a sor- vagy tartalékos katonai, valamint polgári szolgálat ideje.

II. A díszműkovács mester munkaterülete, a mestercímhez kapcsolódó tevékenységek

1. A díszműkovács mester munkaterületének leírása

A díszműkovács mester munkaterülete kiterjed a kisebb-nagyobb kovácsoltvas lakberendezési tárgyaktól az épületszerkezeti munkákon át, a kül- és beltéri biztonsági és térhatároló szerkezetek, világítótestek, dekoratív térelemek, kerti és utcabútorok, felszerelések készítésére. Műemléki és történelmi értékű kovácsoltvas munkák helyreállítását is végzi szakrestaurátor irányításával.

A jellemző anyag a vas, de kiegészítő és speciális alkalmazásként használja a színesfémeket és az ötvözött acélokat is.

Elsősorban meleg alakító műveleteket végez, de gyakran szerkezeti lakatos feladatokat is megold.

Megismeri, felméri az elkészítendő feladatot.

Megtervezett műszaki tervdokumentáció esetében előkészíti a feladatot:

- a feladat megvalósításának folyamatát megtervezi, előkészíti,
- a nem kidolgozott pontokra megoldási javaslatot dolgoz ki,
- anyagkiírást készít, az anyagbeszerzési lehetőségeket számba veszi,
- felméri a gépi lehetőségeit, a feladat megvalósítási feltételeit,
- felméri a személyi állományt a feladathoz,
- megszabja a határidőt,
- elkészíti a vállalkozási szerződést.

Megtervezendő feladat esetén elkészíti a szükséges méretarányú műszaki dokumentációt és a megrendelővel jóváhagyatja, ennek az elkészítése során a fenti feladatrészeket is figyelembe veszi.

A vállalkozási szerződés megkötése után a folyamatterv alapján

- előkészítő műveleteket végez,
- irányítja, szervezi és ellenőrzi a műhelyben és a helyszínen végzendő munkát,
- az elkészült munkát ellenőrzi, a nem megfelelőségeket javíttatja és korrigáltatja,
- az elkészült munkát jegyzőkönyvileg átadja,
- elszámolást készít a megrendelő felé,
- ellenőrzi az elkészült munkát,
- értékeli a beosztottakkal az elkészült munkát,
- a tanulók munkatevékenységére külön felügyel, feladatot meghatároz, megmutatja a munkafogásokat, ellenőrzi, értékeli a tanuló szakmai teljesítményének megfelelően,
- felméri a vizsgára készülő felkészültségét.

2. A dízműkovács mesterképzéssel rokon mesterképzések

	A	B
1	Sor-szám	A dízműkovács mesterképzéssel rokon mesterképzés(ek) megnevezése
2	1	Épület- és szerkezetlakatos
3	2	Ötvös

III. Szakmai követelmények

1. A szakmai követelménymodulok felsorolása:

	A	B	C
		A dízműkovács megnevezésű mesterképzés szakmai követelménymoduljainak	
1	Sor-szám	azonosítója	megnevezése
2	1	001-11-1	Pedagógiai ismeretek
3	2	002-11-1	Vállalkozási ismeretek
4	3	003-09-1	Építőipari közös feladatok
5	4	161-13	Művészetelméleti alapok és ábrázolási ismeretek alkalmazása
6	5	162-13	Dízműkovács munkák szakmai tervezése
7	6	163-13	Fémipari alapműveletek végzése
8	7	164-13	Dízműkovács mester feladatai

2. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése: 001-11-1 Pedagógiai ismeretek

2.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

2.1.1. Feladatprofil:

Ismeri és tudatosan kezeli a tanuló fejlődési fázisait, megismerési és kommunikációs szerepeit a tanulóképzésben
Ismeri és alkalmazza a szakképzésen belül a gyakorlati képzés pedagógiai sajátosságait
Tudatosan kezeli a szakképzés és pedagógiája (elmélet – műhely közeli tapasztalás – valós vállalkozási környezet) gyakorlatát

A pedagógiai célokat és azok eléréséhez szükséges feladatrendszert egymáshoz illeszti, megtervezi a szakmai gyakorlat pedagógiai folyamatát

Kezeli a mai kor értékeit, értékviselkedését, és a mai kor társadalmi értékeit

Ismeri a pozitív jövőképpel rendelkező életpályát, a proaktív életvezetés pedagógiai sajátosságait

Megvalósítja az élményközpontú gyakorlati képzést és a pozitív, negatív visszacsatolások motivációját

Ismeri és tudatosan használja a pedagógiai eszközöket a gyakorlati munkában és a tanulóképzésben

Tudatosan használja a munkáltató foglalkozásokat a tanulóképzésben

Megvalósítja a célorientált munkavégzésre törekvést

Megvalósítja a hatékony és erőforrás-takarékos feladatvégzést

Megvalósítja a munkavégzési önállóságot

Kialakítja a szakmai problémamegoldás képességét

Formálja a minőségi munkavégzés és önellenőrző felelősségvállalás képességét

Kreatívan megvalósítja a szakmai problémamegoldást (szükség esetén csapatmunkában)

Képes a szakmai és együttműködési önfejlődésre

Tudatosan kezeli a nevelés és személyes példamutatás jelentőségét és szerepét

2.1.2. Tulajdonságprofil:

2.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

2.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

A tanuló fejlődési fázisainak, megismerési és kommunikációs szerepeinek tudatos kezelésének ismerete a tanulóképzésben

A szakképzésben belül a gyakorlati képzés pedagógiai sajátosságainak ismerete és alkalmazása

A szakképzés és pedagógiájának (elmélet – műhely közeli tapasztalás – valós vállalkozási környezet) gyakorlatának tudatos kezelése

A pedagógiai célok és azok eléréséhez szükséges feladatrendszer illesztésének ismerete

A szakmai gyakorlat pedagógiai folyamatának megtervezési ismerete

A mai kor értékei, értékviselkedése, és a mai kor társadalmi értékeinek ismerete

A pozitív jövőképpel rendelkező életpálya, a proaktív életvezetés pedagógiai sajátosságainak ismerete

Az élményközpontú gyakorlati képzés és a pozitív, negatív visszacsatolások motivációs megvalósításának ismerete

A pedagógiai eszközök és tudatos használatuk ismerete a gyakorlati munkában és a tanulóképzésben

A munkáltató foglalkozások tudatos használatának ismerete a tanulóképzésben

A célorientált munkavégzésre törekvés szerepének ismerete

A hatékonyság és erőforrás-takarékos feladatvégzés szerepének ismerete

A munkavégzési önállóság szerepének ismerete

A szakmai problémamegoldás képességének kialakítási ismerete

A minőségi munkavégzés és önellenőrző felelősségvállalás képességének formálási ismeretei

A szakmai problémamegoldás (szükség esetén csapatmunkában történő) kreatív módszereinek ismerete

A szakmai és együttműködési önfejlődés nyitottságának ismeretei

A nevelés és személyes példamutatás jelentőségének és szerepének ismeretei

2.1.2.1.2. Szakmai készségek:

Köznyelvi beszédképesség

Mennyiségérzék

Szakmai nyelvű beszédképesség

Olvasott szakmai szöveg megértése

Elemi számolási készség

Tervezési készség a feladatok megtervezéséhez, illesztéséhez

Tervezési készség a szakmai gyakorlat megtervezéséhez

Tervezési készség az életpálya tervezéshez és életvezetéshez

Az élményközpontú gyakorlati képzés vezetésének készsége

Motivációs készség

A tanuló tanulásának segítése

A pedagógiai módszerek használata

Pedagógiai beszédképesség

A szakképzési eszközök használata

Módszertani eszközök használata

Oktatási eszközök használata

A valós vállalkozási környezetben történő gyakorlati eszközhasználat

A munkáltató foglalkozások használatának készsége

A célorientált munkavégzés készsége

A feladatok erőforrás-takarékos végzésének készsége

Az önálló munkavégzés készsége

A szakmai problémamegoldás képesség kialakításának készsége

A minőségi munkavégzés készsége

A szakmai problémamegoldás készsége
 Fejlődési készség szakmai és együttműködés területein
 A személyes példamutatás készsége

2.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

Empátia
 Pozitív elvárások attitűdje
 Pozitív jövőkép kialakításának képessége
 Példamutatás a szakmai rutin területén
 Példamutatás a célorientált munkavégzés területén
 Példamutatás a szakmai problémamegoldás területén
 Példamutatás a minőségi munkavégzés területén
 Példamutatás a szakmai és együttműködési önfejlődés területén

2.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

Kommunikációs nyitottság
 Együttműködési képesség

2.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

Történeti áttekintő képesség
 Módszertani strukturálás képessége
 A szakmai gyakorlat pedagógiai megtervezésének képessége
 Az élményközpontú gyakorlati képzés megvalósításának képessége
 A pedagógiai eszközök tudatos használatának képessége a tanulóképzésben
 A célorientált munkavégzés elsajátításának képessége
 A hatékonyság és erőforrás-takarékosság elsajátításának képessége
 A munkavégzési önállóság elsajátításának képessége
 A szakmai problémamegoldás elsajátításának képessége
 A minőségi munkavégzés elsajátításának képessége
 A szakmai és együttműködési önfejlődés elsajátításának képessége
 A nevelés és személyes példamutatás képessége

3. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése: 002-11-1 Vállalkozási ismeretek

3.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

3.1.1. Feladatprofil:

3.1.1.1. Jogi ismeretek:

Tisztában van az alapvető jogi fogalmakkal és a jogrendszer felépítésével, amely alapján képes elvégezni az alábbi feladatokat:

- Elvállalja a vállalkozások alapításával kapcsolatos általános feladatokat
- Intézi a működési engedélyek beszerzését
- Jogi tanácsadást igényel, konkrét igényt fogalmaz meg
- Ellátja a vállalkozások megszűnésével kapcsolatos általános feladatokat
- Munkajogi szerződéseket készít (jogi felügyelettel), ellenőriz
- Vállalkozási szerződéseket készít (jogi felügyelettel), ellenőriz
- Figyelemmel kíséri a jogszabályi változásokat

3.1.1.2. Marketing ismeretek:

Tisztában van a vállalkozások piaci környezetével és ezek hatásaival. Ennek alapján az alábbi feladatokat képes elvégezni:

- Üzleti tervet készít
- Elvégzi a saját iparágának bemutatását és elemzését
- Meghatározza és kidolgozza a marketing-mix elemeit
- PR és kommunikációs tevékenységet végez

3.1.1.3. Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek:

Ismeri az alapvető adó és pénzügyi szabályokat, valamint a gazdaság működési elvét. Ennek alapján az alábbi feladatokat képes elvégezni:

- Kitölti az adónyomtatványokat
- Főbb vonalakban ismeri az egyes adó- és kamatszámítási módszereket
- Ismeri a vállalkozások éves beszámolójának főbb egységeit és ezek lényeges elemeit, valamint ezen adatokból tájékozódni tud és következtetéseket von le

- Kialakítja és működteti a vállalkozás szervezetét
- Pénzügyi tervet készít
- Rezsioradíjat számol

3.1.2. Tulajdonságprofil:

3.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

3.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

3.1.2.1.2. Jogi ismeretek:

- A gazdálkodás, vállalkozás fogalma, jellemzői
- Egyéni vállalkozás
- Egyéni cég
- Gazdasági társaságok csoportosítása
- Gazdasági társaságok működésének szabályai
- Vállalkozási formák közötti választás szempontjai
- Vállalkozások átalakítása és megszüntetése
- Kötelmi jog elemei (szerződések)
- A munkaviszony létrehozásával és megszüntetésével kapcsolatos feladatok

3.1.2.1.3. Marketing ismeretek:

- A vállalkozás makro- és mikrokönyezete (gazdasági, politikai, jogi, marketing)
- Piacgazdaság, piac
- A vállalkozások erőforrásai
- A vállalkozások reálszférája
- A vállalkozás személyi feltételei
- A vállalkozás beindításának alapfeltételei
- Az elképzés, az ötlet próbája
- A vállalkozás beindításához szükséges eszközök listájának összeállítása és a munkaerő-szükséglet felmérése
- A vállalkozás székhelyének, telephelyének megválasztása, belső kialakítása
- Kommunikáció és információátvitel

3.1.2.1.4. Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek:

- A vállalkozás finanszírozása, pénzügyi terv készítése
- Számviteli rendszer kialakítása
- A vállalkozás felelősségi rendszere
- Az üzleti terv készítésének esetei és célközönsége
- Az üzleti terv felépítése és részei
- A vállalkozások beszámolási kötelezettségei
- A mérleg és eredménykimutatás szerepe, tartalma
- A vállalkozás belső és külső finanszírozási forrásai, a vállalkozás fizetőképessége
- Hitelezés és támogatás
- Biztosítás, áru- és vagyonvédelem az üzleti életben
- Adózás és társadalombiztosítás
- Az ellenőrzés alapelvei

3.1.2.1.5. Szakmai készségek:

- Olvasott köznyelvi szöveg megértése
- Szaknyelvi szöveg fogalmazása írásban
- Kézírás
- Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése
- Köznyelvi beszédképesség
- Olvasott szakmai szöveg megértése
- Szakmai nyelvi írásképesség, fogalmazás írásban
- Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése
- Szakmai nyelvű beszédképesség
- Telefonálási technikák
- Számítástechnikai ismeretek

3.1.2.1.6. Személyes kompetenciák:

- Tisztesség, felelősségtudat
- Megbízhatóság
- Döntésképeség
- Fejlődőképesség, önfejlesztés
- Szervezőképesség

Önállóság
 Kitartás
 Rugalmasság
 Elhivatottság, elkötelezettség
 Kockázatvállalás

3.1.2.1.7. Társas kompetenciák:

Kapcsolatteremtőkészség
 Határozottság
 Kommunikációs készség
 Konfliktusmegoldó képesség
 Irányítási készség
 Kompromisszumkészség

3.1.2.1.8. Módszerkompetenciák:

Logikus gondolkodás
 Tervezés
 Áttekintő és rendszerező képesség
 Kreativitás, ötletgazdagság
 Új ötletek, megoldások kipróbálása
 Nyitott hozzáállás
 Eredményorientáltság
 Hibakeresés (diagnosztizálás)

4. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:

003-09-1 Építőipari közös feladatok

4.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

4.1.1. Feladatprofil:

Felméri a munkaterületet, helyszíni bejárást végez
 Felméri a munkafeladat időbeli végrehajthatóságát, megtervezi a munkafolyamatot
 Anyagszükségletet számol
 Gondoskodik a szükséges anyagokról, eszközökről, gépekről
 Ellenőrzi a felhasználásra kerülő anyagokat
 Felvonul a megfelelő eszközökkel, munkaerővel a munkaterületre
 Egyeztet a tervezővel, a kivitelezésben résztvevő más szakmák képviselőivel, a megrendelővel
 Átadja, illetve átveszi a munkát, munkaterületet
 Helyszíni méréseket végez
 Értelmezi a kiviteli és technológiai terveket
 A tervek alapján esetenként vázlatot készít
 Megelőző munkafolyamat produktumát ellenőrzi
 Eszközeivel levonul a munkaterületről
 Gondoskodik a munkaterület folyamatos tisztán tartásáról
 Összegyűjti, és szakszerűen tárolja a keletkezett hulladékokat
 Anyagok, eszközök szakszerű tárolását biztosítja
 Munkakörének megfelelő naplót vezet
 Munkavédelmi, biztonságtechnikai, tűz- és környezetvédelmi oktatáson vesz részt
 Ellenőrzi a munkavédelmi eszközöket
 Használja, biztosítja az előírt munkavédelmi eszközöket
 Biztosítja a munkaterület rendjét, balesetmentességét, védelmét
 Betartja a sajátos munkabiztonsági előírásokat
 Felméri a veszélyforrásokat és az egészségre ártalmas tényezőket
 Baleset, illetve veszélyhelyzet esetén munkakörének megfelelően intézkedik
 Teljesíti a műemlékvédelmi, környezetvédelmi és egyéb jogszabályok, műszaki előírások rá vonatkozó rendelkezéseit
 Megteszi a szükséges teendőket a keletkezett környezetszennyezéssel kapcsolatban
 Részt vesz a számlák összeállításában

4.1.2. Tulajdonságprofil:

4.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

4.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

Anyagmennyiség-meghatározás
 Rendelési dokumentumok
 Szállítás
 Munka megkezdésének feltételei

Munkaterület átadás-átvételének szabályai
 Az elvégzett munka dokumentálása
 Hulladékkezelés
 Anyagmennyiség, anyagszükséglet számítás
 Építési ütemtervek (munkamenet, létszám ütemtervek)
 Építési dokumentáció (építési napló, felmérési napló)
 Munkabiztonsági és balesetvédelmi előírások
 Elsősegélynyújtás
 Tűzvédelem
 Tűzveszélyes anyagok raktározása, szállítása, kezelése
 Hatósági előírások
 Védőruhák, védőfelszerelések használata
 Környezetvédelem
 Felmérés szabályai
 Kiviteli tervek

4.1.2.1.2. Szakmai készségek:

Elemi szintű számítógép-használat
 Elemi számolási készség
 Olvasott köznyelvi szöveg megértése
 Köznyelvi beszédkészség
 Építési ütemtervek olvasása, értelmezése
 Építészeti jelképek értelmezése
 Kiviteli tervrajz olvasása, értelmezése
 Egyéni és csoportos munkavédelmi eszközök, berendezések használata

4.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

Pontosság
 Precizitás
 Szervezőkészség

4.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

Interperszonális rugalmasság
 Segítőkészség

4.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

Áttekintőképesség
 Rendszerező képesség
 Numerikus gondolkodás, matematikai készség

5. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése: 161-13 Művészetelméleti alapok és ábrázolási ismeretek alkalmazása

5.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

5.1.1. Feladatprofil:

Művészettörténeti fogalmakat ismeri
 Iparművészeti és kézműipari fogalmakat megfelelően alkalmazza
 Ókor, középkor, újkor, legújabbkor stíluselemeit ismeri
 Népi iparművészet, népi kézművesség fogalmát ismeri
 Népművészet földrajzi és történelmi fogalmait ismeri
 Magyar népművészetet, népi kovácsművességet ismeri

5.1.2. Tulajdonságprofil:

5.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

5.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

Művészeti technikák
 Térábrázolás ismert geometria rendszerei
 Egyszerű geometrikus formák és térelemeket ábrázolása
 Forgástestek, összetett geometrikus formák képzése
 Természeti formák, növények és állatok ábrázolása
 Aranymetszés szabályai
 Külső és belső terek axonometriája és perspektívája
 Modell utáni mintadarabok rajzolása és mintázása
 Stilizált, motívumok alkotása betűrajzok készítése

5.1.2.1.2. Szakmai készségek:
Szabadkézzel végzett mintázás és rajzolás
Információforrások kezelése
Jelképek értelmezése

5.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:
Kézügyesség
Kreativitás

5.1.2.1.4. Társas kompetenciák:
Empatikus készség
Fogalmazó készség

5.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:
Kritikus gondolkodás
Körültekintés, elővigyázatosság

6. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése: 162-13 Díszműkovács munkák szakmai tervezése

6.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

6.1.1. Feladatprofil:

Önállóan értelmezi, meghatározza a feladatot
Információt és forrásanyagot gyűjt
Vázlatot, tervet, makettet készít
Munkafolyamatot és időbeli ütemezést készít

6.1.2. Tulajdonságprofil:

6.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

6.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:
Információgyűjtés
Tervdokumentáció vizsgálata vagy készítése
Látványmegfogalmazás iparos szemmel
Stílus meghatározás

6.1.2.1.2. Szakmai készségek:
Információforrások kezelése
Szakrajz olvasása, készítése
Építészeti kiviteli tervek olvasása
Számítógépes tervező programok használata
Tanulmányrajzok és műhely rajzok készítése

6.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:
Döntésképeség
Önállóság

6.1.2.1.4. Társas kompetenciák:
Empatikus készség
Kommunikációs rugalmasság
Konfliktusmegoldó készség

6.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:
Ismeretek helyén való alkalmazása
Kontroll (ellenőrzőképesség)
Gyakorlatias feladatértelmezés

7. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése: 163-13 Fémipari alpműveletek végzése

7.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

7.1.1. Feladatprofil:

Fémeket vágással, nyírással, vágókoronggal darabol
Fémeket hidegen formál, kalapálással, sajtolással
Fémeket forgácsol, kézi és gépi eszközökkel

Csavarmeneteket vág és fúr
 Fém munkadarabokat lágy és keményforrasztással, láng- és ívhegesztéssel egyesít
 Lemezt, huzalokat, profilanyagokat hajlít
 Lemezt domborít
 Oldható, csavar és ékkötéseket, csapolásokat képez
 Oldhatatlan, szegecs és bund kötések képez

7.1.2. Tulajdonságprofil:

7.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

7.1.2.1.1. Szakmai ismeretek

Alapanyagok
 Technikai - technológiai alapfogalmak
 A fém-megmunkálás műveletei
 Elektromos berendezések
 Fémek patinázási, színezési eljárásai
 Fém tisztítás
 Vegyi anyagok

7.1.2.1.2. Szakmai készségek:

Információ források kezelése
 Szakrajz olvasása, készítése
 Tanulmányrajz és műhelyrajz készítése
 Berendezések és szerszámok használata
 Egyéni és csoportos munkavédelmi eszközök, berendezések használata

7.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

Stabil kéztartás
 Erős fizikum
 Szorgalom, igyekezet

7.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

Segítőkézség
 Tömör fogalmazás készsége
 Konfliktusmegoldó készség

7.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

Új ötletek és megoldások kipróbálása
 Értékelés
 Intenzív munkavégzés

8. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:

164-13 Dízsműkovács mester feladatai

8.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

8.1.1. Feladatprofil:

Szaktörténeti ismereteit hasznosítja
 A kovácsolható fémek tulajdonságait figyelembe veszi
 A kovácsolás, sajtolás, ütve sajtolás, hengerlés műveleteit készíti
 A tüzelő anyagokat, segédanyagokat használja
 A munkaszervezési feladatokat ellátja
 Művelettervet készít
 A munkafolyamatokhoz szükséges szerszámokat elkészíti
 A műveletterv szerinti kovácsolási műveleteket elkészíti
 A kovácsolás alpműveleteit elvégzi
 Szabadalakító és süllyesztékes kovácsolási műveleteket végez
 Összetett műveleteket végez
 Kötéseket képez
 A hevítéseket végrehajtja
 Kovácsolt szerkezeteket készít
 A hőkezeléseket végrehajtja
 A díszműlakatos műveleteket végzi
 Felület tisztításokat, felületkezelést, korrózióvédelmet végez

Az üllőn végzett munkát vezetőkovácsként irányítja
A szükséges karbantartási műveleteket a meghibásodott szerszámokon elvégzi
Használja az egyéni védőfelszerelést

8.1.2. Tulajdonságprofil:

8.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

8.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

Kovácsműhely berendezése
Berendezések és eszközök használatára vonatkozó előírások
Magatartások és közlekedési szabályok a kovácsműhelyben
Üllő körüli tevékenység, felállás az üllő mellett
A kovácsolás elméleti alapjai
A kovácsolás gyakorlati alapjai
A kovácsstűz kezelése, égés és melegítési folyamatok
Tüzelőanyagok
Hőkezelések
Revesedés elleni védelem hevítéskor
Anyagismeret
Kovácsoló gépek működése és kezelése
Felület tisztítás, felületvédelem

8.1.2.1.2. Szakmai készségek:

Olvasott szakmai szöveg megértése
Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése
Szakrajz(terv) olvasása és értelmezése
Szabadkézi és szakrajz készítése

8.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

Tűróképesség
Kitartás
Terhelhetőség

8.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

Visszacsatolási készség
Írányítási készség
Adekvát metakommunikáció

8.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

Áttekintő képesség
Problémamegoldás, hibaelhárítás
Módszeres munkavégzés

IV. Mestervizsgáztatási követelmények

1. A mestervizsgára bocsátás feltételei

1.1. A díszműkovács mestervizsgára bocsátás feltétele a vizsgabizottsággal előzetesen egyeztetett mesterremek elkészítése, megadott eszközökkel és technológiával, a hozzá tartozó teljes tervdokumentációval együtt. A mesterremek elkészítésénél a vizsgázó a felsorolt technológiák közül legalább 4-et alkalmazzon:

Egy anyagból nyújtással, vállazással kialakított tagolások

- Kovácshegesztés
- Keményforrasztás
- Kötegelés
- Szegecseles
- Lyukasztás-bújtatás-csapolás
- Erezés
- Domborítás
- Csigakészítés
- Hasítás

1.2. Tervdokumentáció értékelése: 0-70 % Nem felelt meg; 71-100% Megfelelt.

1.3. Mesterremek értékelése: 0-70 % Nem felelt meg; 71-100% Megfelelt.

2. A mestervizsga vizsgatevékenységei és vizsgafeladatai

2.1. Gyakorlati vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Kovácsoltvas lakberendezési tárgy, épületszerkezeti elem vagy kültéri műtárgy elkészítése.

A vizsgafeladat ismertetése: Kiadott tervdokumentáció alapján, hagyományos meleg és hideg alakító eljárásokkal az adott elemek kovácsolása, végső kialakítása, összeállítása, a komplett műtárgy elkészítése.

A vizsgafeladat időtartama: 480 perc

A vizsgafeladat értékelése: 0-70% Nem felelt meg; 71-100% Megfelelt

2.2. Írásbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Komplex írásbeli feladat

A vizsgafeladat ismertetése: Központilag meghatározott feladat tervrajzának elkészítése, a tervrajz alapján a szükséges alapanyagok minőségi és mennyiségi meghatározása. Műveleti sorrendi vázlat leírása.

A vizsgafeladat időtartama: 180 perc

A vizsgafeladat értékelése: 0-60% Nem felelt meg; 61-100% Megfelelt

2.3. Szóbeli vizsgatevékenység

A) A vizsgafeladat megnevezése: Kovácsoltvas alkotások tárgykörei, művészettörténeti stíluskorszakai. A hagyományos kézműves kovácsolás technológiai, technikai, eszközei, anyagai.

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított kérdései a „Díszműkovács mester feladatai” megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó témaköröket tartalmazzák.

A vizsgafeladat időtartama: 60 perc (ebből 30 perc felkészülés)

A vizsgafeladat értékelése: 0-60% Nem felelt meg; 61-100% Megfelelt

B) A vizsgafeladat megnevezése: Pedagógiai ismeretek

A vizsgafeladat ismertetése:

A gyakorlati munka tanulásához szükséges pszichológiai fogalmak, alapok.

A szakmai gyakorlat tanítás-tanulási (pedagógiai) folyamatának jellemzői.

A szakmai gyakorlat, mint munkavégzés általi tanulás módszertani feladatai.

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (ebből felkészülési idő: 45 perc)

A vizsgafeladat értékelése: 0 – 60% Nem felelt meg, 61% – 100% Megfelelt

C) A vizsgafeladat megnevezése: Vállalkozási ismeretek

A vizsgafeladat ismertetése: Jogi ismeretek

Marketing ismeretek

Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (ebből felkészülési idő: 45 perc)

A vizsgafeladat értékelése: 0 - 60% Nem felelt meg, 61% - 100% Megfelelt

3. A mestervizsga értékelése

A jelölt mestervizsgálója Megfelelt minősítésű, ha minden vizsgatevékenység esetében Megfelelt minősítést szerzett. Sikertelen a mestervizsga, ha a vizsgázó egy vagy több vizsgatevékenység esetében Nem felelt meg minősítést szerzett. A jelöltnek javítóvizsgát abból a vizsgatevékenységből kell tennie, amely esetében Nem felelt meg minősítést szerzett.

4. A mestervizsgarészek alóli felmentés feltételei

Felmentés adható a Pedagógiai és vállalkozási ismeretek megnevezésű részvizsga alól annak, aki felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkezik, vagy két éven belül más mesterképzésből sikeres mestervizsgát tett.

A mestervizsga követelményekben nem szabályozott kérdésekben a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Mesterképzési és Mestervizsga Szabályzatában foglaltak az irányadók.

V. Eszköz- és felszerelési jegyzék

	A	B	C
1	Sor-szám	A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma	Díszműkovács mester
2	1	Hevítő berendezések, kovács tűzhely, illetve kemence	X
3	2	Üllők	X
4	3	Üllőbetétek	X
5	4	Satuk	X
6	5	Kalapácsok, nyeles szerszámok	X
7	6	Tűzfogók	X
8	7	Egyengető lapok	X
9	8	Süllyesztékek	X
10	9	Köszörűgép	X
11	10	Fűrőgép	X
12	11	Hegesztő berendezés	X
13	12	Kéziszerszámok és segédeszközök	X
14	13	Mérőeszközök	X
15	14	Számítógép és szoftverek, nyomtatóval	X
16	15	Egyéni munkavédelmi eszközök	X

2. A KERÁMIA- ÉS PORCELÁNTÁRGYKÉSZÍTŐ MESTERVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

I. A kerámia- és porcelántárgykészítő mestervizsgára jelentkezés feltételei

1. A kerámia- és porcelántárgykészítő mestervizsgálóhoz szükséges szakképesítési feltételek

A Kerámia- és porcelántárgykészítő mestervizsgára jelentkezéshez az alábbi szakképesítések (szakmák), szakképzettségek egyikével kell rendelkeznie a mesterjelöltnek.

	A	B	C
1	Sor-szám	A szakképesítés (szakma), szakképzettség megnevezése	azonosító száma
2	1	Kerámia, porcelánkészítő (Kerámia- és porcelántárgykészítő szakmairány)	34 211 02
3	2	Kerámiaműves	54 211 05
4	3	Kerámia tervező	

Megjegyzés: Elfogadhatók a fentiekkel egyenértékű jogelőd, valamint jogutód szakképesítések (szakmák), szakképzettségek is.

2. A kerámia- és porcelántárgykészítő mestervizsgára jelentkezéshez szükséges szakmai gyakorlat

A szakma munkaterületén a szakirányú képesítés megszerzését követően az alábbiakban meghatározott szakmai gyakorlat igazolása szükséges.

A		B	C
A szakmai gyakorlat			
1	Sor-szám	szakiránya	időtartama (év)
2	1	Kerámia, porcelánkészítő (Kerámia- és porcelántárgykészítő szakmairány)	5
3	2	Kerámiaműves	3
4	3	Kerámia-tervezés	3

Megjegyzés: A szakmai gyakorlat részidőkből is összeállhat, de az utolsó időszak nem lehet egy évnél rövidebb, és a vizsgára jelentkezés időpontjában az utolsó igazolt szakmai gyakorlat nem lehet egy évnél régebbi.

A gyakorlati időbe nem számítható be a GYED, GYES, szülési szabadság, tartós táppénz, illetve a sor- vagy tartalékos katonai, valamint polgári szolgálat ideje.

II. A kerámia- és porcelántárgykészítő mester munkaterülete, a mestercímhez kapcsolódó tevékenységek

1. A Kerámia- és porcelántárgykészítő mester munkaterületének leírása

A kerámia- és porcelántárgykészítő mester tervező, kivitelező, szakoktató, szakértő tevékenységet végez.

Kivitelező munkáját szakműhelyben végzi a vonatkozó szakmai szabályok betartásával.

A kerámia- és porcelántárgykészítő mester speciális képzettséggel, rajzi és plasztikai ismeretekkel, a szakmai kihívásoknak megfelelően, a porcelán- és kerámiakészítés különböző területein készíti termékeit.

Elmélyült szakmai tudása, művészeti és szakmatörténeti ismeretei alapján tervet készít, és a gyakorlatban megvalósítja, kivitelez azokat, önálló vállalkozásában termékeit értékesíti, kereskedelmi tevékenységet végez.

Használja a kor követelményeinek megfelelő technológiákat és ezek szakmai, valamint szemléleti elvárásait úgy a kézműves, mint a manufakturális üzemi területen.

Színvonalas elméleti és gyakorlati tudása birtokában a tevékenységi körök mindegyikét magas fokon műveli.

Tevékenysége során megrendeléseket, egyedi igényeket vállal, megtervezi és kivitelez azokat, munkáját költség- és marketingtervvel támogatja.

Alapanyag szükségletét minősített anyagokból fedezi, de ha kell egyénileg készíti el.

Tevékenységeinek fontos elemeként szakmája oktatásában gyakorlati oktatóként részt vállal, valamint szakterületén szaktanácsadást végez, szakvéleményezést nyújt.

2. A kerámia- és porcelántárgykészítő mesterképzéssel rokon mesterképzések

A kerámia- és porcelántárgykészítő mesterképzéssel rokon mesterképzés(ek) megnevezése	
-	

III. Szakmai követelmények

1. A szakmai követelménymodulok felsorolása:

A		B	C
A kerámia- és porcelántárgykészítő megnevezésű mesterképzés szakmai követelménymoduljainak			
1	Sor-szám	azonosítója	megnevezése
2	1	001-11-1	Pedagógiai ismeretek
3	2	002-11-1	Vállalkozási ismeretek
4	3	171-13	Kerámia- és porcelántárgykészítés anyag- és gyártástechnológiáinak alkalmazása
5	4	172-13	Művészetelmélet alkalmazása
6	5	173-13	Kerámia- és porcelántárgyak tervezése, készítése

2. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése: 001-11-1 Pedagógiai ismeretek

2.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

2.1.1. Feladatprofil:

Ismeri és tudatosan kezeli a tanuló fejlődési fázisait, megismerési és kommunikációs szerepeit a tanulóképzésben
 Ismeri és alkalmazza a szakképzésen belül a gyakorlati képzés pedagógiai sajátosságait
 Tudatosan kezeli a szakképzés és pedagógiája (elmélet – műhely közeli tapasztalás – valós vállalkozási környezet) gyakorlatát
 A pedagógiai célokat és azok eléréséhez szükséges feladatrendszert egymáshoz illeszti, megtervezi a szakmai gyakorlat pedagógiai folyamatát
 Kezeli a mai kor értékeit, értékviselkedését, és a mai kor társadalmi értékeit
 Ismeri a pozitív jövőképpel rendelkező életpályát, a proaktív életvezetés pedagógiai sajátosságait
 Megvalósítja az élményközpontú gyakorlati képzést és a pozitív, negatív visszacsatolások motivációját
 Ismeri és tudatosan használja a pedagógiai eszközöket a gyakorlati munkában és a tanulóképzésben
 Tudatosan használja a munkáltató foglalkozásokat a tanulóképzésben
 Megvalósítja a célorientált munkavégzésre törekvést
 Megvalósítja a hatékonyság és erőforrás-takarékos feladatvégzést
 Megvalósítja a munkavégzési önállóságot
 Kialakítja a szakmai problémamegoldás képességét
 Formálja a minőségi munkavégzés és önellenőrző felelősségvállalás képességét
 Kreatívan megvalósítja a szakmai problémamegoldást (szükség esetén csapatmunkában)
 Képes a szakmai és együttműködési önfejlődésre
 Tudatosan kezeli a nevelés és személyes példamutatás jelentőségét és szerepét

2.1.2. Tulajdonságprofil:

2.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

2.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

A tanuló fejlődési fázisainak, megismerési és kommunikációs szerepeinek tudatos kezelésének ismerete a tanulóképzésben
 A szakképzésen belül a gyakorlati képzés pedagógiai sajátosságainak ismerete és alkalmazása
 A szakképzés és pedagógiájának (elmélet – műhely közeli tapasztalás – valós vállalkozási környezet) gyakorlatának tudatos kezelése
 A pedagógiai célok és azok eléréséhez szükséges feladatrendszer illesztésének ismerete
 A szakmai gyakorlat pedagógiai folyamatának megtervezési ismerete
 A mai kor értékei, értékviselkedése és a mai kor társadalmi értékeinek ismerete
 A pozitív jövőképpel rendelkező életpálya, a proaktív életvezetés pedagógiai sajátosságainak ismerete
 Az élményközpontú gyakorlati képzés és a pozitív, negatív visszacsatolások motivációs megvalósításának ismerete
 A pedagógiai eszközök és tudatos használatuk ismerete a gyakorlati munkában és a tanulóképzésben
 A munkáltató foglalkozások tudatos használatának ismerete a tanulóképzésben
 A célorientált munkavégzésre törekvés szerepének ismerete
 A hatékonyság és erőforrás-takarékos feladatvégzés szerepének ismerete
 A munkavégzési önállóság szerepének ismerete
 A szakmai problémamegoldás képességének kialakítási ismerete
 A minőségi munkavégzés és önellenőrző felelősségvállalás képességének formálási ismeretei
 A szakmai problémamegoldás (szükség esetén csapatmunkában történő) kreatív módszereinek ismerete
 A szakmai és együttműködési önfejlődés nyitottságának ismeretei
 A nevelés és személyes példamutatás jelentőségének és szerepének ismeretei

2.1.2.1.2. Szakmai készségek:

Köznyelvi beszédképesség
 Mennyiségérzék
 Szakmai nyelvű beszédképesség
 Olvasott szakmai szöveg megértése
 Elemi számolási készség
 Tervezési készség a feladatok megtervezéséhez, illesztéséhez
 Tervezési készség a szakmai gyakorlat megtervezéséhez
 Tervezési készség az életpálya tervezéshez és életvezetéshez
 Az élményközpontú gyakorlati képzés vezetésének készsége
 Motivációs készség
 A tanulótanulásának segítése
 A pedagógiai módszerek használata
 Pedagógiai beszédképesség

A szakképzési eszközök használata
 A gyakorlati képzés módszertana
 Oktatási eszközök használata
 A valós vállalkozási környezetben történő gyakorlati eszközhasználat
 A munkáltató foglalkozások használatának készsége
 A célorientált munkavégzés készsége
 A feladatok erőforrás-takarékos végzésének készsége
 Az önálló munkavégzés készsége
 A szakmai problémamegoldás képességének kialakítási készsége
 A minőségi munkavégzés készsége
 A szakmai problémamegoldási készsége
 Fejlődési készség szakmai és együttműködés területein
 A személyes példamutatás készsége

2.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

Empátia
 Pozitív elvárások attitűdje
 Pozitív jövőkép kialakításának képessége
 Példamutatás a szakmai rutin területén
 Példamutatás a célorientált munkavégzés területén
 Példamutatás a szakmai problémamegoldás területén
 Példamutatás a minőségi munkavégzés területén
 Példamutatás a szakmai és együttműködési önfejlődés területén

2.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

Kommunikációs nyitottság
 Együttműködési képesség

2.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

Történeti áttekintő képesség
 Módszertani strukturálás képessége
 A szakmai gyakorlat pedagógiai megtervezésének képessége
 Az élményközpontú gyakorlati képzés megvalósításának képessége
 A pedagógiai eszközök tudatos használatának képessége a tanulóképzésben
 A célorientált munkavégzés elsajátításának képessége
 A hatékonyság és erőforrás-takarékosság elsajátításának képessége
 A munkavégzési önállóság elsajátításának képessége
 A szakmai problémamegoldás elsajátításának képessége
 A minőségi munkavégzés elsajátításának képessége
 A szakmai és együttműködési önfejlődés elsajátításának képessége
 A nevelés és személyes példamutatás képessége

3. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:

002-11-1 Vállalkozási ismeretek

3.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

3.1.1. Feladatprofil:

3.1.1.1. Jogi ismeretek:

Tisztában van az alapvető jogi fogalmakkal és a jogrendszer felépítésével, amely alapján képes elvégezni az alábbi feladatokat:

- Elvállalja a vállalkozások alapításával kapcsolatos általános feladatokat
- Intézi a működési engedélyek beszerzését
- Jogi tanácsadást igényel, konkrét igényt fogalmaz meg
- Ellátja a vállalkozások megszűnésével kapcsolatos általános feladatokat
- Munkajogi szerződéseket készít (jogi felügyelettel), ellenőriz
- Vállalkozási szerződéseket készít (jogi felügyelettel), ellenőriz
- Figyelemmel kíséri a jogszabályi változásokat

3.1.1.2. Marketing ismeretek:

Tisztában van a vállalkozások piaci környezetével és ezek hatásaival. Ennek alapján az alábbi feladatokat képes elvégezni:

- Üzleti tervet készít
- Elvégzi a saját iparágának bemutatását és elemzését

- Meghatározza és kidolgozza a marketing-mix elemeit
- PR és kommunikációs tevékenységet végez

3.1.1.3. Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek:

Ismeri az alapvető adó és pénzügyi szabályokat, valamint a gazdaság működési elvét. Ennek alapján az alábbi feladatokat képes elvégezni:

- Kitölti az adónyomtatványokat
- Főbb vonalakban ismeri az egyes adó- és kamatszámítási módszereket
- Ismeri a vállalkozások éves beszámolójának főbb egységeit és ezek lényeges elemeit, valamint ezen adatokból tájékozódni tud és következtetéseket von le
- Kialakítja és működteti a vállalkozás szervezetét
- Pénzügyi tervet készít
- Rezsioradíjat számol

3.1.2. Tulajdonságprofil:

3.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

3.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

3.1.2.1.1.1. Jogi ismeretek:

- A gazdálkodás, vállalkozás fogalma, jellemzői
- Egyéni vállalkozás
- Egyéni cég
- Gazdasági társaságok csoportosítása
- Gazdasági társaságok működésének szabályai
- Vállalkozási formák közötti választás szempontjai
- Vállalkozások átalakítása és megszüntetése
- Kötelmi jog elemei (szerződések)

3.1.2.1.1.2. Marketing ismeretek:

- A vállalkozás makro- és mikrokönyezete (gazdasági, politikai, jogi, marketing)
- Piacgazdaság, piac
- A vállalkozások erőforrásai
- A vállalkozások reálszférája
- A vállalkozás személyi feltételei
- A vállalkozás beindításának alapfeltételei
- Az elképzelés, az ötlet próbája
- A vállalkozás beindításához szükséges eszközök listájának összeállítása és a munkaerő szükséglet felmérése
- A vállalkozás székhelyének, telephelyének megválasztása, belső kialakítása
- Kommunikáció és információátvitel

3.1.2.1.1.3. Adó-, TB-, pénzügyi és számviteli ismeretek:

- A vállalkozás finanszírozása, pénzügyi terv készítése
- A munkaviszony létrehozásával és megszüntetésével kapcsolatos feladatok
- Számviteli rendszer kialakítása
- A vállalkozás felelősségi rendszere
- Az üzleti terv készítésének esetei és célközönsége
- Az üzleti terv felépítése és részei
- A vállalkozások beszámolási kötelezettségei
- A mérleg és eredménykimutatás szerepe, tartalma
- A vállalkozás belső és külső finanszírozási forrásai, a vállalkozás fizetőképessége
- Hitelezés és támogatás
- Biztosítás, áru- és vagyonvédelem az üzleti életben
- Adózás és társadalombiztosítás
- A munkaszervezés alapjai
- Az ellenőrzés alapelvei

3.1.2.1.1.4. Szakmai készségek:

- Olvasott köznyelvi szöveg megértése
- Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban
- Kézírás
- Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése
- Köznyelvi beszédképesség
- Olvasott szakmai szöveg megértése
- Szakmai nyelvi írásképesség, fogalmazás írásban
- Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése

Szakmai nyelvű beszédképesség
Telefonálási technikák
Számítástechnikai ismeretek

3.1.2.1.1.5. Személyes kompetenciák:

Tisztesség, felelősségtudat
Megbízhatóság
Döntésképeség
Fejlődőképesség, önfejlesztés
Szervezőképesség
Önállóság
Kitartás
Rugalmasság
Elhivatottság, elkötelezettség
Kockázatvállalás

3.1.2.1.1.6. Társas kompetenciák:

Kapcsolatteremtő készség
Határozottság
Kommunikációs készség
Konfliktusmegoldó képesség
Irányítási készség
Kompromisszum készség

3.1.2.1.1.7. Módszerkompetenciák:

Logikus gondolkodás
Tervezés
Áttekintő és rendszerező képesség
Kreativitás, ötletgazdagság
Új ötletek, megoldások kipróbálása
Nytott hozzáállás
Eredményorientáltság
Hibakeresés (diagnosztizálás)

4. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:

171-13 Kerámia- és porcelántárgykészítés anyag- és gyártástechnológiáinak alkalmazása

4.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

4.1.1. Feladatprofil:

Tervező, kivitelező, szakoktató, szakértő tevékenységet végez
Rendszerezi a szakma speciális elméleti ismereteit, és alkalmazza a mester cím követelményeihez támasztott szakmai tudáselemeket, amelyek segítségével munkáját önállóan, magas színvonalon végzi
Alkalmazza a hagyományos és a kor követelményeinek megfelelő technológiákat és ezek szakmai, valamint szemléleti elvárásait úgy a kézműves, mint az üzemi területen
A gyártástechnológiát műszaki dokumentációval támogatja
Színvonalas elméleti és gyakorlati tudása és tapasztalata birtokában az egyes műveleti lépések mindegyikét magas fokon műveli
A gyártási hibákat felismeri, a jellemző hibák kiváltó okait megszünteti, a selejteződést elkerüli
Megrendeléseket teljesít és kivitelez, speciális díszítő folyamatokat alkalmaz, és újakat dolgoz ki
Alapanyag-mennyiséget számol és biztosítja a gyártáshoz szükséges mennyiséget és minőséget
Szakmájával kapcsolatos szaktanácsadást és szakvéleményezést nyújt
Alkalmazza a vállalkozás működtetéséhez szükséges szakmai és műhelyismereteket
A munka-, tűz-, környezet- és egészségvédelmi előírásokat és változásokat folyamatosan nyomon követi és dokumentálja
A hulladék újrahasznosítás lehetőségeiről folyamatosan tájékozik, és azokat alkalmazza

4.1.2. Tulajdonságprofil:

4.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

4.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

Kerámia- és porcelántárgy-készítés szak- és ipartörténetében jegyzett és alkalmazott gyártási technikák
Művészettörténeti stíluskorszakok, irányzatok jellemző forma és díszítőtechnikái
A porcelán- és kerámiatárgy-készítés alapanyagai az ásványtani sajátosságoktól a feldolgozáson át a felhasználásig
Egyszerűbb anyagvizsgálatok, minősítések

Segédanyagok alkalmazhatósága
 Gipszforma- és modellkészítés eljárásai
 Gyártástechnológiai követelményekhez igazodó masszakészítési technikák
 Kézi és gépi megmunkálások, egyedi kivitelezések gyártási módjai és követelményei
 Speciális alakítási és díszítési technikák
 Szárítási és égetési technikák
 Elkészítési folyamatok megtervezése, műszaki dokumentálása
 A műveletek elvégzéséhez szükséges szerszámok, gépek beállítása, kezelése és karbantartása
 Hibafeltárás, javítási folyamatok visszacsatolása
 Kapcsolódó műveletek, díszítő eljárások
 Műhelykialakítás és gyártástechnológiai folyamatok technikai-technológiai követelményei, egészség- és balesetvédelem követelményei
 Munka-, tűz-, környezet-, egészség- és balesetvédelem általános és hatósági, törvényi előírásai, a változások nyomon követése és oktatása

4.1.2.1.2. Szakmai készségek:

A kerámia- és porcelángyártás nyersanyagainak, eszközeinek és berendezéseinek szakszerű, gyakorlott alkalmazása
 Gipsz-, kerámia- és porcelán alapanyagok, segédanyagok szakszerű felhasználása
 A kerámia- és porcelángyártás kapcsolódó műveleteiben felhasználásra kerülő egyéb anyagok, massa- és mázttípusok, díszítő festékek szakszerű felhasználása
 Érvényben lévő szabvány-követelmények alkalmazása

4.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

Önállóság
 Elhivatottság, elkötelezettség
 Fejlődőképesség, önfejlesztés

4.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

Motiváló készség
 Irányítási készség
 Kapcsolatfenntartó készség

4.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

Gyakorlatias feladatértelmezés
 Rendszerben, rendszerekben való gondolkodás
 Problémamegoldás, hibaelhárítás

5. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése: 172-13 Művészetelmélet alkalmazása

5.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

5.1.1. Feladatprofil:

Alkalmazza és az aktuális szakmai kutatások eredményeinek figyelembevételével bővíti a művészettörténet, népművészet és szakmatörténet területeken megszerzett tudását

5.1.2. Tulajdonságprofil:

5.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

5.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

A művészettörténeti stíluskorszakok meghatározása, egymásra épülése, kapcsolódási pontjai és a folyamatosan bővülő, megjelenő stílusirányzatok
 A hazai művészet néprajzi és népművészeti sajátosságai
 A kerámia- és porcelán fejlődése és szakmatörténete a kezdetektől napjainkig

5.1.2.1.2. Szakmai készségek:

Műalkotások elemzése, ismertetése, stílustörténeti korszakának bemutatása, jellemzése

5.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

Elhivatottság, elkötelezettség
 Önállóság
 Fejlődőképesség, önfejlesztés

5.1.2.1.4. Társas kompetenciák:
Kommunikációs rugalmasság
Prezentációs készség

5.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:
Áttekintő képesség
Rendszerező képesség

**6. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:
173-13 Kerámia- és porcelántárgyak tervezése, készítése**

6.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

6.1.1. Feladatprofil:

Az igényeknek megfelelően saját tervezésű vagy kész terv alapján műszaki tervdokumentációt, műhelyrajzot készít
Az alkalmazandó műveletek szerint megtervezi a munkafolyamatokat
Az elkészítendő termék alap- és segédanyag igényét megtervezi és kiszámítja
Áttekintően gondoskodik a szükséges kézi és gépi szerszámokról és berendezésekről, meggyőződik azok működőképességéről, biztosítja a szükséges munkavédelmi eszközöket
Üreges és zárt öntési technikákat alkalmaz, öntvény falvastagságot ellenőriz
Kézi és gépi formázási technikákat alkalmaz, a rá- és beformázást szakszerűen és hatékonyan használja
Plasztikus díszítő műveleteket, speciális elkészítéseket, áttöréseket, ragasztásokat alkalmaz
Sajtolási és préselési technikát alkalmaz
Tisztít, nyerstermék megfelelőséget ellenőriz és korrigál
A termék bonyolultságának megfelelően választ szárítást, előégetést (zsengélést)
Különböző mázakat, mázazási technikákat alkalmaz
A kerámia vagy porcelántárgynak megfelelően választ égetést
Utómunkálatokról és díszítő eljárásokról gondoskodik
Termék megfelelőség ellenőrzést végez
Teljes körű szakmai felelősséggel műhelymunkákat irányít

6.1.2. Tulajdonságprofil:

6.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

6.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

Ornamentális, figurális ábrázolás
A térábrázolás geometriai rendszerei és azok megjelenítése
Technológia tervdokumentáció készítése
Alap- és segédanyag szükséglet meghatározása és számítása
Gyártási eszközigeny meghatározása
Tűz- és balesetmentes, egészséget nem veszélyeztető munkavégzés feltételei környezetkímélő lehetőségei
Mérő- és ellenőrző műszerek
Különleges gyártási technikák, magas szintű alakítási és elkészítési műveletek
Speciális díszítőeljárások
Szakmai újdonságok
A porcelántárgy- és kerámiakészítésre vonatkozó hatósági- és szabványelőírások

6.1.2.1.2. Szakmai készségek:

Eszközök, berendezések, technikák szakszerű alkalmazása
Bonyolult tárgyalakítási műveletek alkalmazása
Speciális díszítési műveletek alkalmazása
Munkavédelmi eszközök, környezetkímélő berendezések használata

6.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

Elhivatottság, elkötelezettség
Fejlődőképesség, önfejlesztés
Szervezőképesség

6.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

Irányítási készség
Határozottság
Motiváló készség

- 6.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:
Kreativitás, ötletgazdagság
Új ötletek, megoldások kipróbálása
Eredményorientáltság

IV. Mestervizsgáztatási követelmények

1. A mestervizsgára bocsátás feltételei

A mestervizsgára bocsátás feltétele: a mestervizsga bizottsággal előzetesen egyeztetett vizsgaremek elkészítése a hozzá kapcsolódó teljes tervdokumentációval.

A vizsgaremeket a teljes tervdokumentációval együtt a mestervizsga megkezdése előtt kell leadni a mestervizsga bizottság által megadott határidőre.

A tervdokumentáció értékelése: 0-80% Nem felelt meg, 81-100% Megfelelt.

A vizsgaremek értékelése: 0-80% Nem felelt meg, 81-100% Megfelelt.

2. A mestervizsga vizsgatevékenységei és vizsgafadatai

2.1. Gyakorlati vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése:

Összetett kerámia- vagy porcelántárgy vagy tárgycsoport készítése

A vizsgafeladat ismertetése:

A mestervizsga bizottság által meghatározott vagy kiadott tervdokumentációk alapján kerámia- vagy porcelántárgy vagy tárgycsoport elkészítése kézi, illetve gépi technológiák szükség szerinti együttes alkalmazásával.

A vizsgafeladat időtartama: 480 perc

A vizsgafeladat értékelése: 0-80% Nem felelt meg, 81-100% Megfelelt

2.2. Írásbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése:

Komplex írásbeli feladat

A vizsgafeladat ismertetése:

Szakmai számítások. Kerámia- és porcelántárgy készítő mester szakmai ismereteinek alkalmazása.

A vizsgafeladat időtartama: 180 perc

A vizsgafeladat értékelése: 0-60% Nem felelt meg, 61-100% Megfelelt

2.3. Szóbeli vizsgatevékenység

A) A vizsgafeladat megnevezése:

Kerámia- és porcelántárgyak, tárgycsoportok gyártása és díszítési eljárásai. A különböző korstílusok kerámia- és porcelán jellegzetességei, gyártási és díszítési eljárásai.

A vizsgafeladat ismertetése:

A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított kérdései a Kerámia- és porcelántárgy készítés anyag- és gyártástechnológiáinak alkalmazása és a Művészetelmélet alkalmazása megnevezésű szakmai követelménymodulokhoz tartozó témaköröket tartalmazzák.

A vizsgafeladat időtartama: 60 perc (ebből felkészülési idő 30 perc)

A vizsgafeladat értékelése: 0-60% Nem felelt meg, 61-100% Megfelelt

B) A vizsgafeladat megnevezése: Pedagógiai ismeretek

A vizsgafeladat ismertetése:

- A gyakorlati munka tanulásához szükséges pszichológiai fogalmak, alapok.
- A szakmai gyakorlat tanítás-tanulási (pedagógiai) folyamatának jellemzői.
- A szakmai gyakorlat, mint munkavégzés általi tanulás módszertani feladatai.

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (ebből felkészülési idő: 45 perc)

A vizsgafeladat értékelése: 0 - 60% Nem felelt meg, 61% - 100% Megfelelt

C) A vizsgafeladat megnevezése: Vállalkozási ismeretek

A vizsgafeladat ismertetése:

- Jogi ismeretek
- Marketing ismeretek
- Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (ebből felkészülési idő: 45 perc)

A vizsgafeladat értékelése: 0 – 60% Nem felelt meg, 61% – 100% Megfelelt

3. A mestervizsga értékelése

A jelölt mestervizsgálója Megfelelt minősítésű, ha minden vizsgatevékenység esetében Megfelelt minősítést szerzett. Sikertelen a mestervizsga, ha a vizsgázó egy vagy több vizsgatevékenység esetében Nem felelt meg minősítést szerzett. A jelöltnak javítóvizsgát abból a vizsgatevékenységből kell tennie, amely esetében Nem felelt meg minősítést szerzett.

4. A mestervizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara egységes szervezetbe foglalt Mestervizsga Szabályzata szerint felmentés adható a Pedagógiai és vállalkozási ismeretek megnevezésű részvizsga alól annak, aki felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkezik, vagy két éven belül más mesterképzésből sikeres mestervizsgát tett.

A mestervizsga követelményekben nem szabályozott kérdésekben a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Mesterképzési és Mestervizsga Szabályzatában foglaltak az irányadók.

V. Eszköz- és felszerelés jegyzék

	A	B	C
1	Sor-szám	A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma	Kerámia- és porcelántárgykészítő mester
2	1	Rajzterem – természetes fényvel és állítható mesterséges világítással	X
3	2	Számítógépek	X
4	3	Prezentációs eszközök	X
5	4	Kerámia –porcelán nyersgyártó műhely	X
6	5	Laborfelszerelések, egyszerű laboreszközök	X
7	6	Agyag-, masszagyúró és lapnyújtó gép	X
8	7	Munkasztalok öntéshez, préseléshez	X
9	8	Kerámia - porcelán kézi szerszámok	X
10	9	Kézi korong	X
11	10	Elektromos, illetve lábajtású korong	X
12	11	Mintázó állványok	X

13	12	Anyagtároló raktár	X
14	13	Tároló-szárító polcok	X
15	14	Mázázásra alkalmas helyiség vagy mázázó fülke elszívó-berendezéssel, kompresszorral és szórópisztollyal	X
16	15	Égetőkemence: próbaégető és kerámiaégető kemence min. 1200 °C égetési hőmérsékletre	X
17	16	Egyéni és csoportos munkavédelmi eszközök, berendezések	X
18	17	Munkabiztonsági berendezések	X
19	18	Környezetvédelmi berendezések	X

3. A HANGSZERKÉSZÍTŐ ÉS -JAVÍTÓ (FAFÚVÓS) MESTERVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

I. A hangszerkészítő és -javító (fafúvós) mestervizsgára jelentkezés feltételei

1. A hangszerkészítő és -javító (fafúvós) mestervizsgához szükséges szakképesítési feltételek

A **hangszerkészítő és -javító (fafúvós)** mestervizsgára jelentkezéshez az alábbi szakképesítések (szakmák), szakképzettséggel kell rendelkeznie a mesterjelöltnek.

	A	B			C
1	Sor-szám	Szakképesítés azonosító száma			A szakképesítés (szakma), szakképzettség megnevezése
2	1	55	215	01	Hangszerkészítő és -javító (fafúvós)

Megjegyzés: Elfogadhatók a fentivel egyenértékű jogelőd, valamint jogutód szakképesítések (szakmák), szakképzettségek is.

2. A hangszerkészítő és -javító (fafúvós) mestervizsgára jelentkezéshez szükséges szakmai gyakorlat

A szakma munkaterületén a szakirányú képzés megszerzését követően az alábbiakban meghatározott szakmai gyakorlat igazolása szükséges.

	A	B	C
1	Sor-szám	A szakmai gyakorlat	
		szakiránya	időtartama (év)
2	1	Hangszerkészítő és -javító (fafúvós)	5

Megjegyzés: A szakmai gyakorlat részidőkből is összeállhat, de az utolsó időszak nem lehet egy évnél rövidebb, és a vizsgára jelentkezés időpontjában az utolsó igazolt szakmai gyakorlat nem lehet egy évnél régebbi.

A gyakorlati időbe nem számítható be a GYED, GYES, szülési szabadság, tartós táppénz, illetve a sor- vagy tartalékos katonai, valamint polgári szolgálat ideje.

II. A Hangszerkészítő és -javító (fafúvós) mester munkaterülete, a mestercímhez kapcsolódó tevékenységek

1. A hangszerkészítő és -javító (fafúvós) mester munkaterületének leírása

A hangszerkészítő és -javító fafúvós szakképesítéssel 5 év szakmai gyakorlatot szerzett mester a szakmájának gyakorlása során az alábbi jellemző munkatevékenységeket végzi:

Szakmáját önállóan, magas színvonalon gyakorolja a teljes fafúvós hangszercsalád bármely tagján:

Fuvola és fuvola család (piccoló, alt, basszus)

Klarinét és klarinét család (Asz, Esz, C, A, B, D klarinét, Basszektürt, Basszusklarinét)

Oboa és oboa család (oboa d'amour, angolkürt)

Fagott és családja (fagottino, kontra fagott)

Szaxofon és szaxofon család (szopráninó, szoprán, alt, tenor, bariton, basszus szaxofon)

Tárogató

Különféle blockflöték és furulyák

Különféle népi furulyák és egyéb népi fafúvós hangszerek

Fafúvós hangszerek történelmi elődei

Megtervezi a fafúvós hangszercsalád tagjait, az akusztikai, esztétikai, szakmai előírások és hagyományok betartásával

Saját tervek, vagy késztervek alapján a szükséges technológiai folyamat megtervezése után egyedi vagy kisszériás termékeket előállít a szükséges kézi vagy gépi eszközök felhasználásával

A tevékenységi körébe tartozó hangszercsoport jellemző meghibásodásait (természetes elhasználódás, baleseti sérülések, valamint szakszerűtlen használatból, javításból és tárolásból eredő hibák) felméri a javítás, illetve a részleges pótlás munkafázisait megtervezi és a munkafolyamatot szakszerűen elvégzi

Megtervez bármely alkatrészt, fődarabot, egyedi rajzok, sablonok alapján történő elkészítésre a hangszer stílusának megfelelően

Elvégzi bármely új vagy javított fafúvós hangszer hangolását, intonálását

A hangszercsoportba tartozó hangszerek muzeális tagjait felismeri, majd a megfelelő szakemberek bevonásával (muzeológus, műemlékvédelem) a helyreállító műtárgyvédelmi tevékenységet elvégzi a speciális követelmények betartásával

Az előadóművész egyedi speciális igényeinek figyelembevételével az adott hangszeren egyedi megoldásokat megtervezi és kivitelez

Szakmai gyakorlatot oktat

A hangszercsoporttal kapcsolatos szakvéleményt, szaktanácsot ad

2. A hangszerkészítő és -javító (fafúvós) mesterképesítéssel rokon mesterképesítések

A Hangszerkészítő és -javító (fafúvós) mesterképesítéssel rokon mesterképesítés(ek) megnevezése	
-	

III. Szakmai követelmények

1. A szakmai követelménymodulok felsorolása:

1	A Sor- szám	B	C
		A Hangszerkészítő és -javító (fafúvós) megnevezésű mesterképesítés szakmai követelménymoduljainak	
1		azonosítója	megnevezése
2	1	001-11-1	Pedagógiai ismeretek
3	2	002-11-1	Vállalkozási ismeretek
4	3	185-14	Hangszerkészítő és -javító (fafúvós) mester feladatai

2. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése: 001-11-1 Pedagógiai ismeretek

2.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

2.1.1. Feladatprofil:

Ismeri és tudatosan kezeli a tanuló fejlődési fázisait, megismerési és kommunikációs szerepeit a tanulóképzésben
 Ismeri és alkalmazza a szakképzésen belül a gyakorlati képzés pedagógiai sajátosságait
 Tudatosan kezeli a szakképzés és pedagógiája (elmélet – műhely közeli tapasztalás – valós vállalkozási környezet) gyakorlatát
 A pedagógiai célokat és azok eléréshez szükséges feladatrendszert egymáshoz illeszti, megtervezi a szakmai gyakorlat pedagógiai folyamatát
 Kezeli a mai kor értékeit, értékválságát, és a mai kor társadalmi értékeit
 Ismeri a pozitív jövőképpel rendelkező életpályát, a proaktív életvezetés pedagógiai sajátosságait
 Megvalósítja az élményközpontú gyakorlati képzést és a pozitív, negatív visszacsatolások motivációját
 Ismeri és tudatosan használja a pedagógiai eszközöket a gyakorlati munkában és a tanulóképzésben
 Tudatosan használja a munkáltató foglalkozásokat a tanulóképzésben
 Megvalósítja a célorientált munkavégzésre törekvést
 Megvalósítja a hatékony és erőforrás-takarékos feladatvégzést
 Megvalósítja a munkavégzési önállóságot
 Kialakítja a szakmai problémamegoldás képességét
 Formálja a minőségi munkavégzés és az önellenőrző felelősségvállalás képességét
 Kreatívan megvalósítja a szakmai problémamegoldást (szükség esetén csapatmunkában)
 Képes a szakmai és együttműködési önfejlődésre
 Tudatosan kezeli a nevelés és személyes példamutatás jelentőségét és szerepét

2.1.2. Tulajdonságprofil:

2.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

2.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

A tanuló fejlődési fázisainak, megismerési és kommunikációs szerepeinek tudatos kezelésének ismerete a tanulóképzésben
 A szakképzésen belül a gyakorlati képzés pedagógiai sajátosságainak ismerete és alkalmazása
 A szakképzés és pedagógiájának (elmélet – műhely közeli tapasztalás – valós vállalkozási környezet) gyakorlatának tudatos kezelése
 A pedagógiai célok és azok eléréshez szükséges feladatrendszer illesztésének ismerete
 A szakmai gyakorlat pedagógiai folyamatának megtervezési ismerete
 A mai kor értékei, értékválsága, és a mai kor társadalmi értékeinek ismerete
 A pozitív jövőképpel rendelkező életpálya, a proaktív életvezetés pedagógiai sajátosságainak ismerete
 Az élményközpontú gyakorlati képzés és a pozitív, negatív visszacsatolások motivációs megvalósításának ismerete
 A pedagógiai eszközök és tudatos használatuk ismerete a gyakorlati munkában és a tanulóképzésben
 A munkáltató foglalkozások tudatos használatának ismerete a tanulóképzésben
 A célorientált munkavégzésre törekvés szerepének ismerete
 A hatékony és erőforrás-takarékos feladatvégzés szerepének ismerete
 A munkavégzési önállóság szerepének ismerete
 A szakmai problémamegoldás képességének kialakítási ismerete
 A minőségi munkavégzés és önellenőrző felelősségvállalás képességének formálási ismeretei
 A szakmai problémamegoldás (szükség esetén csapatmunkában történő) kreatív módszereinek ismerete
 A szakmai és együttműködési önfejlődés nyitottságának ismeretei
 A nevelés és személyes példamutatás jelentőségének és szerepének ismeretei

2.1.2.1.2. Szakmai készségek:

Köznyelvi beszédkészség
 Mennyiségérzék
 Szakmai nyelvű beszédkészség
 Olvasott szakmai szöveg megértése
 Elemi számolási készség
 Tervezési készség a feladatok megtervezéséhez, illesztéséhez
 Tervezési készség a szakmai gyakorlat megtervezéséhez
 Tervezési készség az életpálya tervezéshez és életvezetéshez
 Az élményközpontú gyakorlati képzés vezetésének készsége
 Motivációs készség
 Az ismeretátadás készsége
 A pedagógiai módszerek használata
 Pedagógiai beszédkészség

A szakképzési eszközök használata
 A gyakorlati képzés módszertana
 Oktatási eszközök használata
 A valós vállalászási környezetben történő gyakorlati eszközhasználat
 A munkáltató foglalkozások használatának készsége
 A célorientált munkavégzés készsége
 A feladatok erőforrás-takarékos végzésének készsége
 Az önálló munkavégzés készsége
 A szakmai problémamegoldás képességének kialakítási készsége
 A minőségi munkavégzés készsége
 A szakmai problémamegoldási készsége
 Fejlődési készség szakmai és együttműködés területein
 A személyes példamutatás készsége

2.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

Empátia
 Pozitív elvárások attitűdje
 Pozitív jövőkép kialakításának képessége
 Példamutatás a szakmai rutin területén
 Példamutatás a célorientált munkavégzés területén
 Példamutatás a szakmai problémamegoldás területén
 Példamutatás a minőségi munkavégzés területén
 Példamutatás a szakmai és együttműködési önfejlődés területén

2.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

Kommunikációs nyitottság
 Együttműködési képesség

2.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

Történeti áttekintő képesség
 Módszertani strukturálás képessége
 A szakmai gyakorlat pedagógiai megtervezésének képessége
 Az élményközpontú gyakorlati képzés megvalósításának képessége
 A pedagógiai eszközök tudatos használatának képessége a tanulóképzésben
 A célorientált munkavégzés elsajátításának képessége
 A hatékonyság és az erőforrás-takarékosság elsajátításának képessége
 A munkavégzési önállóság elsajátításának képessége
 A szakmai problémamegoldás elsajátításának képessége
 A minőségi munkavégzés elsajátításának képessége
 A szakmai és együttműködési önfejlődés elsajátításának képessége
 A nevelés és személyes példamutatás képessége

3. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:

002-11-1 Vállalászási ismeretek

3.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

3.1.1. Feladatprofil:

3.1.1.1. Jogi ismeretek:

Tisztában van az alapvető jogi fogalmakkal és a jogrendszer felépítésével, amely alapján képes elvégezni az alábbi feladatokat:

- Elvállalja a vállalászások alapításával kapcsolatos általános feladatokat
- Intézi a működési engedélyek beszerzését
- Jogi tanácsadást igényel, konkrét igényt fogalmaz meg
- Ellátja a vállalászások megszűnésével kapcsolatos általános feladatokat
- Munkajogi szerződéseket készít (jogi felügyelettel), ellenőriz
- Vállalászási szerződéseket készít (jogi felügyelettel), ellenőriz
- Figyelemmel kíséri a jogszabályi változásokat

3.1.1.2. Marketing ismeretek:

Tisztában van a vállalászások piaci környezetével és ezek hatásaival. Ennek alapján az alábbi feladatokat képes elvégezni:

- Üzleti tervet készít

- Elvégzi a saját iparágának bemutatását és elemzését
- Meghatározza és kidolgozza a marketing-mix elemeit
- PR és kommunikációs tevékenységet végez

3.1.1.3. Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek:

Ismeri az alapvető adó- és pénzügyi szabályokat, valamint a gazdaság működési elveit. Ennek alapján az alábbi feladatokat képes elvégezni:

- Kitölti az adónyomtatványokat
- Főbb vonalakban ismeri az egyes adó- és kamatszámítási módszereket
- Ismeri a vállalkozások éves beszámolójának főbb egységeit és ezek lényeges elemeit, valamint ezen adatokból tájékozódni tud és következtetéseket von le
- Kialakítja és működteti a vállalkozás szervezetét
- Pénzügyi tervet készít
- Rezsioradíjat számol

3.1.2. Tulajdonságprofil:

3.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

3.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

3.1.2.1.1.1. Jogi ismeretek:

- A gazdálkodás, vállalkozás fogalma, jellemzői
- Egyéni vállalkozás
- Egyéni cég
- Gazdasági társaságok csoportosítása
- Gazdasági társaságok működésének szabályai
- Vállalkozási formák közötti választás szempontjai
- Vállalkozások átalakítása és megszüntetése
- Kötelmi jog elemei (szerződések)

3.1.2.1.1.2. Marketing ismeretek:

- A vállalkozás makro- és mikrokönyezete (gazdasági, politikai, jogi, marketing)
- Piacgazdaság, piac
- A vállalkozások erőforrásai
- A vállalkozások reálszférája
- A vállalkozás személyi feltételei
- A vállalkozás beindításának alapfeltételei
- Az elképzelés, az ötlet próbája
- A vállalkozás beindításához szükséges eszközök listájának összeállítása és a munkaerő szükséglet felmérése
- A vállalkozás székhelyének, telephelyének megválasztása, belső kialakítása
- Kommunikáció és információátvitel

3.1.2.1.1.3. Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek:

- A vállalkozás finanszírozása, pénzügyi terv készítése
- A munkaviszony létrehozásával és megszüntetésével kapcsolatos feladatok
- Számviteli rendszer kialakítása
- A vállalkozás felelősségi rendszere
- Az üzleti terv készítésének esetei és célközönsége
- Az üzleti terv felépítése és részei
- A vállalkozások beszámolási kötelezettségei
- A mérleg és eredménykimutatás szerepe, tartalma
- A vállalkozás belső és külső finanszírozási forrásai, a vállalkozás fizetőképessége
- Hitelezés és támogatás
- Biztosítás, áru- és vagyonvédelem az üzleti életben
- Adózás és társadalombiztosítás
- A munkaszervezés alapjai
- Az ellenőrzés alapelvei

3.1.2.1.1.4. Szakmai készségek:

- Olvasott köznyelvi szöveg megértése
- Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban
- Kézírás
- Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése
- Köznyelvi beszédképesség
- Olvasott szakmai szöveg megértése
- Szakmai nyelvi írásképesség, fogalmazás írásban

Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése
 Szakmai nyelvű beszédképesség
 Telefonálási technikák
 Számítástechnikai ismeretek

3.1.2.1.1.5. Személyes kompetenciák:

Tisztesség, felelősségtudat
 Megbízhatóság
 Döntésképeség
 Fejlődőképesség, önfejlesztés
 Szervezőképesség
 Önállóság
 Kitartás
 Rugalmasság
 Elhivatottság, elkötelezettség
 Kockázatvállalás

3.1.2.1.1.6. Társas kompetenciák:

Kapcsolatteremtő készség
 Határozottság
 Kommunikációs készség
 Konfliktusmegoldó képesség
 Irányítási készség
 Kompromisszum készség

3.1.2.1.1.7. Módszerkompetenciák:

Logikus gondolkodás
 Tervezés
 Áttekintő és rendszerező képesség
 Kreativitás, ötletgazdagság
 Új ötletek, megoldások kipróbálása
 Nyitott hozzáállás
 Eredményorientáltság
 Hibakeresés (diagnosztizálás)

**4. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:
 185-14 Hangszerkészítő és -javító (fafúvós) mester feladatai**

4.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

4.1.1. Feladatprofil:

Önállóan megtervezi a javítási, illetve építési feladatokat, a szakmai számításokat és mérési feladatokat önállóan végzi
 Azonosítja az átvett hangszert, felméri a hibákat, megállapítja a javíthatóság mértékét meghatározza az elvégzendő feladatokat, ütemezi a feladatokat, meghatározza a műveleti sorrendet
 Tárgyal a zenészekkel, kollégákkal, megrendelőkkel, más szakmák szakembereivel
 Szakvéleményt, szaktanácsokat ad, információkat cserél, szakértői munkát végez, segítséget nyújt hangszerválasztáshoz, selejtezéskor felelős szakmai tanácsot ad
 Meghatározza az akusztikai, formai és stílusjellemzőket, figyelembe veszi a megrendelő igényeit az elágazások tartalma szerint
 Kiválasztja, megrendeli, beszerzi, szakszerűen tárolja a szükséges anyagokat, szerszámokat, eszközöket, gépeket
 Karbantartja szerszámait, eszközeit, gépeit, célszerszámokat tervez és készít.
 Teljes körű anyagmegmunkálást végez
 Meghatározza a várható javítási, illetve gyártási darabszámot és hozzárendeli a szükséges technológiát
 Ellenőrzi, kipróbálja, és korigálja a megjavított, illetve elkészített hangszert, a megrendelő igényei szerint kézhez állítja
 Önállóan fa és fém hangszertestet javít, illetve készít, szakszerűen pótolja a fa és fém test hiányzó elemeit
 Szakszerűen lágy és keményforrasztást végez, forrasztási hibákat javít a szakma szabályainak figyelembevételével
 Önállóan adott hangszerhez mechanikát, mechanikarészt készít, mechanikát hangszertestre szerel
 Önállóan fafúvós hangszert javít, restaurál, a hangszert szétszereli, összeszereli a hangszert
 Fát, fémet esztergál a balesetvédelmi szabályok ismeretében
 Szakszerűen alkalmazza a szakma hagyományait
 Részt vesz a tanulóképzésben és szakmai továbbképzéseken, figyelemmel kíséri a szakirodalmat, fejleszti szakmai tudását
 Adásvételt közvetít, kereskedelmi tevékenységet folytat
 Garanciát vállal a saját munkájáért
 Szakmai tudása révén új anyagokkal, eljárásokkal kísérletezik, figyelemmel kíséri a szakma változásait
 Szakszerűen elkészíti a szükséges dokumentációkat

4.1.2. Tulajdonságprofil:

4.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

4.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

Állapotfelmérés, költségek megállapítás, szakvéleményezés, szakértői munka
 Fa és fémetestű fafúvós hangszerek meghibásodásainak ismerete
 Anyagismeret: Megfelelő javítási anyagok, gyári és kézzel készült alkatrészek, mechanikák minőségi elkészítése
 Fafúvós hangszer készítése és javítása, elméleti és gyakorlati ismeretek
 A szakmában használt anyagok ismerete, (színes és nemesfémek, faanyagok) alkalmazási területek, szakszerű felhasználás
 A hangszercsoportokhoz tartozó akusztikai és esztétikai ismeretek, szakmai szabványok, hangolási lehetőségek
 Forrasztási feladatok, lágy és keményforrasztási hibák ismerete
 Faipari anyag- és gyártásismeret
 Fémipari anyag- és gyártásismeret
 Muzeális értékű hangszerek kezelése, javítása
 Szakmai lehetőségek ismerete (a zenész igényéhez való alkalmazkodás) beállítási, hangolási folyamatok ismerete
 Hagyományos anyagok, és a legmodernebb eljárások ismerete
 Kapcsolat a partnerekkel, hangszerszállítás szervezése
 Szakma elméleti és gyakorlati hagyományok ismerete
 Megjavított vagy elkészített hangszer kipróbálásának, ellenőrzésének, korrigálásának összefüggései
 Hangszercsoportok, felépítésük, hibalehetőségeik, fontosabb részeik, javítási módszereik
 Hangszertörténet, stílus és esztétikai ismeretek
 Geometria, műszaki rajz, szabadkézi rajz, vázlatrajz készítésének ismerete, tájékozódás a műszaki rajzokon
 Adásvétel közvetítés, kereskedelmi tevékenység gyakorlata
 Vállalkozói tevékenységhez kapcsolódó adózási, piaci, pénzügyi és számviteli alapfogalmak
 Javítási anyagok, eszközök, szerszámok, gépek balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályai
 Munkavédelmi eszközök használata
 Tanulók és alkalmazottak munkájának irányítása
 A tanulóképzés szabályai

4.1.2.1.2. Szakmai készségek:

Szakmai nyelvű beszédkészség, hallott és olvasott szakmai szöveg megértése
 Idegen nyelvű szaknyelv alkalmazása, idegen nyelvű géphasználati feliratok értelmezése, megértése
 Műszaki rajzok és szabadkézi rajzok, tervek készítése, olvasása, értelmezése
 Számítógép használat
 Eszközök, gépek, berendezések munkavédelmi előírásainak értelmezése

4.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

Precizitás
 Kézügyesség
 Önállóság

4.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

Határozottság
 Kezdeményezőkézség
 Irányítási készség

4.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

Kreativitás, ötletgazdagság
 Figyelem összpontosítás
 Gyakorlatias feladatértelmezés

IV. Mestervizsgáztatási követelmények**1. A mestervizsgára bocsátás feltételei**

1.1. „I. A Hangszerkészítő és -javító (fafúvós) mestervizsgára jelentkezés feltételei” című fejezetben leírtakon kívül támasztott egyéb feltételek:

- A mestervizsga bizottsággal előzetesen egyeztetett és a mestervizsga bizottság elnöke által jóváhagyott vizsgaremek elkészítése, meghatározott technológiával, eszközökkel.

- A mestervizsga bizottsággal előzetesen egyeztetett és a mestervizsga bizottság elnöke által jóváhagyott, a vizsgaremekkel összefüggő mesterdolgozat írása. A mesterdolgozat minimum 55.000 karakter (kb. 30 írott oldal 12-es betűmérettel, sortáv 1,5-es betűtípus Arial vagy Times New Roman betűtípus), ezen felül csatolhatók fényképek, ábrák, egyéb mellékeltek. A mesterdolgozatot 2 példányban, számítógéppel megírva, összefűzve, CD-n mellékelve kell leadni. Leadási határidő: a mestervizsga megkezdése előtt legalább 15 nappal.

- 1.2. A vizsgaremek értékelése: 0-90% Nem felelt meg, 91-100% Megfelelt
 1.3. A mesterdolgozat értékelése: 0-85% Nem felelt meg, 86-100% Megfelelt

2. A mestervizsga vizsgatevékenységei és vizsgafadatai

2.1. Gyakorlati vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Fafúvós hangszer vagy hangszer alkatrész javítása, készítése

A vizsgafeladat ismertetése: Fafúvós hangszer vagy hangszer alkatrész javítása, készítése a hagyományos technológiák figyelembevételével, a kiadott dokumentációk alapján.

A szakmában használt fa vagy fémtestű hangszerhez szükséges alkatrész, mechanika elkészítése, az előforduló intonációs problémák javítása, valamint a hangszertesten keletkezett sérülések problémáinak megoldása, mechanika javítások.

A vizsgafeladat időtartama: 480 perc

A vizsgafeladat értékelése: 0-75% Nem felelt meg, 76-100% Megfelelt

2.2. Írásbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Komplex írásbeli feladat

A vizsgafeladat ismertetése: A hangszerkészítő és -javító (fafúvós) mester hangszertörténeti, szakmai, anyagismereti, szakrajz, esztétikai, akusztikai, ismereteinek alkalmazása.

Fából vagy fémből készült, ajak és nyelvű hangszereken előforduló meghibásodások, javításuk, anyagismereti, akusztikai, esztétikai kérdések vonatkozásában. Kézi műhelyrajz készítés.

A vizsgafeladat időtartama: 180 perc

A vizsgafeladat értékelése: 0-75% Nem felelt meg, 76-100% Megfelelt

2.3. Szóbeli vizsgatevékenység

- A) A vizsgafeladat megnevezése:
 Fafúvós hangszerek átfogó ismertetése:

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított kérdései a Hangszerkészítő és -javító (fafúvós) mester feladatai megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó témaköröket tartalmazzák. A szóbeli vizsgatevékenység tételei: szakismereti, anyagismereti, hangszerakusztikai, hangszeresztétikai ismeretanyagból tevődik össze.

A vizsgafeladat időtartama: 60 perc (ebből felkészülési idő 30 perc)

A vizsgafeladat értékelése: 0-75% Nem felelt meg, 76-100% Megfelelt

- B) A vizsgafeladat megnevezése:
 Pedagógiai ismeretek

A vizsgafeladat ismertetése:

- A gyakorlati munka tanulásához szükséges pszichológiai fogalmak, alapok
- A szakmai gyakorlat tanítás-tanulási (pedagógiai) folyamatának jellemzői
- A szakmai gyakorlat, mint munkavégzés általi tanulás módszertani feladatai

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (ebből felkészülési idő: 45 perc)

A vizsgafeladat értékelése:

0 - 60% Nem felelt meg; 61% -100% Megfelelt

- C) A vizsgafeladat megnevezése:
Vállalkozási ismeretek

A vizsgafeladat ismertetése:
Jogi ismeretek
Marketing ismeretek
Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (ebből felkészülési idő: 45 perc)

A vizsgafeladat értékelése:
0 - 60% Nem felelt meg; 61% - 100% Megfelelt

3. A mestervizga értékelése

A jelölt mestervizsgálója Megfelelt minősítésű, ha minden vizsgatevékenység esetében Megfelelt minősítést szerzett. Sikertelen a mestervizsga, ha a vizsgázó egy vagy több vizsgatevékenység esetében Nem felelt meg minősítést szerzett. A jelöltnek javítóvizsgát abból a vizsgafeladatból kell tennie, amely esetében Nem felelt meg minősítést szerzett.

4. A mestervizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara egységes szerkezetbe foglalt Mestervizsga Szabályzata szerint felmentés adható a Pedagógiai és vállalkozási ismeretek megnevezésű részvizsga alól annak, aki felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkezik, vagy két éven belül más mesterképzésből sikeres mestervizsgát tett.

A mestervizsga követelményekben nem szabályozott kérdésekben a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Mesterképzési és Mestervizsga Szabályzatában foglaltak az irányadók.

V. Eszköz- és felszerelési jegyzék

	A	B	C
1	Sor-szám	A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma	Hangszerkészítő és -javító (fafűvós) mester
2	1	Munkaasztal, munkapad kellő megvilágítással	X
3	2	Kéziszerszámok, (csavarhúzó, fogók, reszelők, lemezollók, fém és fa fűrészek stb.)	X
4	3	Kisgépek (polírgép, állványos köszörű, állványos fűrőgép)	X
5	4	Univerzális eszterga (fa és fém eszterga, késekkel, kiegészítő alkatrészeikkel)	X
6	5	Speciális szerszámok, eszközök, gépek (párna beállítók, csapfűrők, fűrő –maró szerszámok, bőrlukasztók)	X
7	6	Speciális, a hangszer anyagához és felépítéséhez megfelelő megmunkáló szerszámok	X
8	7	Lángforrasztó berendezés (lágú és keményforrasztáshoz)	X
9	8	Mérőeszközök, mérőműszerek (tolómérők, mérőórák, mérőszalag, vonalzó, élvonalzó)	X
10	9	A hangszercsoportok szerinti, szakmailag megfelelő és szükséges alapanyagok, nyersanyagok, segédanyagok, javítandó hangszerek, hangszerrészek	X
11	10	Kommunikációs eszközök, számítógép, internet, kivetítő a szükséges szoftveerekkel	X
12	11	Egyéni védőfelszerelések, munkabiztonsági berendezések, környezetvédelmi berendezések	X

4. A HANGSZERKÉSZÍTŐ ÉS –JAVÍTÓ (ORGONAÉPÍTŐ) MESTERVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

I. A Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) mestervizsgára jelentkezés feltételei

1. A Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) mestervizsgálóhoz szükséges szakképesítési feltételek

A Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) mestervizsgára jelentkezéshez az alábbi szakképesítéssel, szakképzettséggel kell rendelkeznie a mesterjelöltnek.

	A	B			C
1	Sor-szám	Szakképesítés azonosító száma			A szakképesítés (szakma), szakképzettség megnevezése
2	1	55	215	01	Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő)

Megjegyzés: Elfogadhatók a fentivel egyenértékű jogelőd, valamint jogutód szakképesítések (szakmák), szakképzettségek is.

2. A Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) mestervizsgára jelentkezéshez szükséges szakmai gyakorlat

A szakma munkaterületén a szakirányú képesítés megszerzését követően az alábbiakban meghatározott szakmai gyakorlat igazolása szükséges.

	A	B	C
		A szakmai gyakorlat	
1	Sor-szám	szakiránya	időtartama (év)
2	1	Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő)	5

Megjegyzés: A szakmai gyakorlat részidőkből is összeállhat, de az utolsó időszak nem lehet egy évnél rövidebb, és a vizsgára jelentkezés időpontjában az utolsó igazolt szakmai gyakorlat nem lehet egy évnél régebbi.

A gyakorlati időbe nem számítható be a GYED, GYES, szülési szabadság, tartós táppénz, illetve a sor- vagy tartalékos katonai, valamint polgári szolgálat ideje.

II. A Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) mester munkaterülete, a mestercímhez kapcsolódó tevékenységek

1. A Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) mester munkaterületének leírása

A Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) mester a szakmában aktívan eltöltött évek alatt megszerzett tudás és tapasztalatok alapján, egész szakmai szemléletét magasabb szintre emeli, ezáltal válik gyakorlati és elméleti tudása széleskörűvé, mester-szintűvé

Az orgonaépítő mester a tervezéstől az elkészült hangszer felhangolásáig az összes munkafolyamatot önállóan (egyres munkaterületeken segítők közreműködésével) végzi, egyedi készítésű mesterhangszert alkotva a szakma kézműves szabályai szerint

Orgonát tervez diszpozícióval

Orgonaházat tervez és készít

Meghatározza, megtervezi, alkalmazza az orgona akusztikai, formai és stílusjellemzőit

Különböző rendszerű szálladákat készít, tervez, javít, restaurál, helyreállít, minden tartozékával együtt

Különböző hangfekvésű, hangszínű, formájú, fa- és fémsípokot, sípsorokat készít, tervez, javít, restaurál, helyreállít

Fúvókat, fúvórendszereket készít, tervez, javít, restaurál, helyreállít minden tartozékával együtt

Különböző traktúra rendszereket készít, tervez, javít, restaurál, helyreállít minden tartozékával együtt

Játékasztalt készít, tervez, javít, restaurál, helyreállít minden tartozékával együtt

Ajak- és nyelvsípokot intonál, temperatúrát készít, hangol

Sípmenzúrát tervez

Orgonafém lemezeket készít

Redőnysekrényt és különböző rendszerű redőnyszerkezeteket készít, tervez, javít, restaurál, helyreállít

Megvalósítja bármely rendszerű orgona generáljavításának felmérését, tervezését, kivitelezését

Elvégzi bármely rendszerű védett orgona felmérését, dokumentálását, restaurálási tervének elkészítését, szakszerű restaurálását, rekonstrukcióját

A szakma hagyományait, írott és íratlan szabályait célszerűen alkalmazza

Szaktanácsot, szakvéleményt ad, szakértői munkát végez

Az elkészült hangszert minősíti, az esetenként szükség korrekciót felismeri, végrehajtja

Célszerszámokat tervez, készít, alkalmaz

Munkafolyamatokat tervez műhelyben és a helyszíni munkák során

Szervezi és irányítja a munkafolyamatokat, a beosztott alkalmazottak, tanulók munkavégzését

Megteremti a környezetkímélő, balesetmentes munkavégzés feltételeit

Oktat, szakmai ismeretét, tudását átadja tanulóinak, együttműködik az elméleti képzést végző iskolával, gyakorlati oktatói feladatot vállal

2. A hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) mesterképesítéssel rokon mesterképesítések

A Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) mesterképesítéssel rokon mesterképesítés(ek) megnevezése
-

III. Szakmai követelmények

1. A szakmai követelménymodulok felsorolása:

1	A	B	C
		A Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) megnevezésű mesterképesítés szakmai követelménymoduljainak	
1	Sor-szám	azonosítója	megnevezése
2	1	001-11-1	Pedagógiai ismeretek
3	2	002-11-1	Vállalkozási ismeretek
4	3	186-14	Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) mester feladatai

2. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:

001-11-1 Pedagógiai ismeretek

2.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

2.1.1. Feladatprofil:

Ismeri és tudatosan kezeli a tanuló fejlődési fázisait, megismerési és kommunikációs szerepeit a tanulóképzésben

Ismeri és alkalmazza a szakképzésen belül a gyakorlati képzés pedagógiai sajátosságait

Tudatosan kezeli a szakképzés és pedagógiája (elmélet – műhely közeli tapasztalás – valós vállalkozási környezet) gyakorlatát

A pedagógiai célokat és azok eléréséhez szükséges feladatrendszert egymáshoz illeszti, megtervezi a szakmai gyakorlat pedagógiai folyamatát

Kezeli a mai kor értékeit, értékviselkedését, és a mai kor társadalmi értékeit

Ismeri a pozitív jövőképpel rendelkező életpályát, a proaktív életvezetés pedagógiai sajátosságait

Megvalósítja az élményközpontú gyakorlati képzést és a pozitív, negatív visszacsatolások motivációját

Ismeri és tudatosan használja a pedagógiai eszközöket a gyakorlati munkában és a gyakorlati oktatási tevékenységében

Tudatosan használja a munkáltató foglalkozásokat a tanulóképzésben

Megvalósítja a célorientált munkavégzésre törekvést

Megvalósítja a hatékony és erőforrás-takarékos feladatvégzést

Megvalósítja a munkavégzési önállóságot

Kialakítja a szakmai problémamegoldás képességét

Formálja a minőségi munkavégzés és az önellenőrző felelősségvállalás képességét

Kreatívan megvalósítja a szakmai problémamegoldást (szükség esetén csapatmunkában)

Képes a szakmai és együttműködési önfejlődésre

Tudatosan kezeli a nevelés és személyes példamutatás jelentőségét és szerepét

2.1.2. Tulajdonságprofil:

2.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

2.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

- A tanuló fejlődési fázisainak, ismeretbefogadási és kapcsolatépítési képességeinek tudatos kezelése a tanulóképzésben
- A szakképzésen belül a gyakorlati képzés pedagógiai sajátosságainak ismerete és alkalmazása
- A szakképzés és pedagógiájának (elmélet – műhely közeli tapasztalás – valós vállalkozási környezet) gyakorlatának tudatos kezelése
- A pedagógiai célok és azok eléréséhez szükséges feladatrendszer illesztésének ismerete
- A szakmai gyakorlat pedagógiai folyamatának megtervezési ismerete
- A mai kor értékei, értékviselkedése és a mai kor társadalmi értékeinek ismerete
- A pozitív jövőképpel rendelkező életpálya, a proaktív életvezetés pedagógiai sajátosságainak ismerete
- Az élményközpontú gyakorlati képzés és a pozitív, negatív visszacsatolások motivációs megvalósításának ismerete
- A pedagógiai eszközök és tudatos használatuk ismerete a gyakorlati munkában és a tanulóképzésben
- A munkáltató foglalkozások tudatos használatának ismerete a tanulóképzésben
- A célorientált munkavégzésre törekvés szerepének ismerete
- A hatékony és erőforrás-takarékos feladatvégzés szerepének ismerete
- A munkavégzési önállóság szerepének ismerete
- A szakmai problémamegoldás képességének kialakítási ismerete
- A minőségi munkavégzés és önellenőrző felelősségvállalás képességének formálási ismeretei
- A szakmai problémamegoldás (szükség esetén csapatmunkában történő) kreatív módszereinek ismerete
- A szakmai és együttműködési önfejlődés nyitottságának ismeretei
- A nevelés és személyes példamutatás jelentőségének és szerepének ismeretei

2.1.2.1.2. Szakmai készségek:

- Köznyelvi beszéd-készség
- Mennyiségérzék
- Szakmai nyelvű beszéd-készség
- Olvasott szakmai szöveg megértése
- Elemi számolási készség
- Tervezési készség a feladatok megtervezéséhez, illesztéséhez
- Tervezési készség a szakmai gyakorlat megtervezéséhez
- Tervezési készség az életpálya tervezéshez és életvezetéshez
- Az élményközpontú gyakorlati képzés vezetésének készsége
- Motivációs készség
- A tanuló tanulásának segítése
- A pedagógiai módszerek használata
- Pedagógiai beszéd-készség
- A képzés módszertani eszközeinek használata
- Oktatási eszközök használata
- A valós vállalkozási környezetben történő gyakorlati eszközhasználat
- A munkáltató foglalkozások használatának készsége
- A célorientált munkavégzés készsége
- A feladatok erőforrás-takarékos végzésének készsége
- Az önálló munkavégzés készsége
- A szakmai problémamegoldás képességének kialakítási készsége
- A minőségi munkavégzés készsége
- A szakmai problémamegoldási készsége
- Fejlődési készség szakmai és együttműködés területein
- A személyes példamutatás készsége

2.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

- Empátia
- Pozitív elvárások attitűdje
- Pozitív jövőkép kialakításának képessége
- Példamutatás a szakmai rutin területén
- Példamutatás a célorientált munkavégzés területén
- Példamutatás a szakmai problémamegoldás területén
- Példamutatás a minőségi munkavégzés területén
- Példamutatás a szakmai és együttműködési önfejlődés területén

2.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

- Kommunikációs nyitottság
- Együttműködési képesség

2.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

- Történeti áttekintő képesség
- Módszertani strukturálás képessége
- A szakmai gyakorlat pedagógiai megtervezésének képessége
- Az élményközpontú gyakorlati képzés megvalósításának képessége
- A pedagógiai eszközök tudatos használatának képessége a tanulóképzésben
- A célorientált munkavégzés elsajátításának képessége
- A hatékonyság és az erőforrás-takarékosság elsajátításának képessége
- A munkavégzési önállóság elsajátításának képessége
- A szakmai problémamegoldás elsajátításának képessége
- A minőségi munkavégzés elsajátításának képessége
- A szakmai és együttműködési önfejlődés elsajátításának képessége
- A nevelés és személyes példamutatás képessége

3. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:**002-11-1 Vállalkozási ismeretek****3.1. A szakmai követelménymodul tartalma:****3.1.1. Feladatprofil:****3.1.1.1. Jogi ismeretek:**

Tisztában van az alapvető jogi fogalmakkal és a jogrendszer felépítésével, amely alapján képes elvégezni az alábbi feladatokat:

- Elvállalja a vállalkozások alapításával kapcsolatos általános feladatokat
- Intézi a működési engedélyek beszerzését
- Jogi tanácsadást igényel, konkrét igényt fogalmaz meg
- Ellátja a vállalkozások megszűnésével kapcsolatos általános feladatokat
- Munkajogi szerződéseket készít (jogi felügyelettel), ellenőriz
- Vállalkozási szerződéseket készít (jogi felügyelettel), ellenőriz
- Figyelemmel kíséri a jogszabályi változásokat

3.1.1.2. Marketing ismeretek:

Tisztában van a vállalkozások piaci környezetével és ezek hatásaival. Ennek alapján az alábbi feladatokat képes elvégezni:

- Üzleti tervet készít
- Elvégzi a saját iparágának bemutatását és elemzését
- Meghatározza és kidolgozza a marketing-mix elemeit
- PR és kommunikációs tevékenységet végez

3.1.1.3. Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek:

Isméri az alapvető adó- és pénzügyi szabályokat, valamint a gazdaság működési elveit. Ennek alapján az alábbi feladatokat képes elvégezni:

- Kitölti az adónyomtatványokat
- Főbb vonalakban ismeri az egyes adó- és kamatszámítási módszereket
- Ismeri a vállalkozások éves beszámolójának főbb egységeit és ezek lényeges elemeit, valamint ezen adatokból tájékozódni tud és következtetéseket von le
- Kialakítja és működteti a vállalkozás szervezetét
- Pénzügyi tervet készít
- Rezsioradíjat számol

3.1.2. Tulajdonságprofil:**3.1.2.1. Szakmai kompetenciák:****3.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:****3.1.2.1.1.1. Jogi ismeretek:**

- A gazdálkodás, vállalkozás fogalma, jellemzői
- Egyéni vállalkozás
- Egyéni cég
- Gazdasági társaságok csoportosítása
- Gazdasági társaságok működésének szabályai
- Vállalkozási formák közötti választás szempontjai
- Vállalkozások átalakítása és megszüntetése
- Kötelmi jog elemei (szerződések)

3.1.2.1.1.2. Marketing ismeretek:

- A vállalkozás makro- és mikrokönyezete (gazdasági, politikai, jogi, marketing)
- Piacgazdaság, piac
- A vállalkozások erőforrásai
- A vállalkozások reálszférája
- A vállalkozás személyi feltételei
- A vállalkozás beindításának alapfeltételei
- Az elképzelés, az ötlet próbája
- A vállalkozás székhelyének, telephelyének megválasztása, belső kialakítása
- Kommunikáció és információátvitel

3.1.2.1.1.3. Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek:

- A vállalkozás finanszírozása, pénzügyi terv készítése
- A munkaviszony létrehozásával és megszüntetésével kapcsolatos feladatok
- Számviteli rendszer kialakítása
- A vállalkozás felelősségi rendszere
- Az üzleti terv készítésének esetei és célközönsége
- Az üzleti terv felépítése és részei
- A vállalkozások beszámolási kötelezettségei
- A mérleg és eredmény-kimutatás szerepe, tartalma
- A vállalkozás belső és külső finanszírozási forrásai, a vállalkozás fizetőképessége
- Hitelezés és támogatás
- Biztosítás, áru- és vagyonvédelem az üzleti életben
- Adózás és társadalombiztosítás
- A munkaszervezés alapjai
- Az ellenőrzés alapelvei

3.1.2.1.1.4. Szakmai készségek:

- Olvasott köznyelvi szöveg megértése
- Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban
- Kézírás
- Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése
- Köznyelvi beszédképesség
- Olvasott szakmai szöveg megértése
- Szakmai nyelvi írásképesség, fogalmazás írásban
- Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése
- Szakmai nyelvű beszédképesség
- Telefonálási technikák
- Számítástechnikai ismeretek

3.1.2.1.1.5. Személyes kompetenciák:

- Tisztesség, felelősségtudat
- Megbízhatóság
- Döntésképesség
- Fejlődőképesség, önfejlesztés
- Szervezőképesség
- Önállóság
- Kitartás
- Rugalmasság
- Elhivatottság, elkötelezettség
- Kockázatvállalás

3.1.2.1.1.6. Társas kompetenciák:

- Kapcsolatteremtő készség
- Határozottság
- Kommunikációs készség
- Konfliktusmegoldó képesség
- Irányítási készség
- Kompromisszum készség

3.1.2.1.1.7. Módszerkompetenciák:

- Logikus gondolkodás
- Tervezés

Áttekintő és rendszerező képesség
 Kreativitás, ötletgazdagság
 Új ötletek, megoldások kipróbálása
 Nyitott hozzáállás
 Eredményorientáltság
 Hibakeresés (diagnosztizálás)

4. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése: 186–14 Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) mester feladatai

4.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

4.1.1. Feladatprofil:

Felméri az orgonát, helyszíni bejárást, méréseket végez
 Megtervezi és ütemezi a munkafolyamatokat, azok anyag és időszükségletét
 Gondoskodik a felhasználandó anyagokról, a munkavégzéshez szükséges eszközökről
 Egyeztet a megrendelővel (megbízott szakértővel), a kivitelezésben résztvevő más szakemberekkel
 Az orgonaépítés minden részfeladatát elvégzi és elvégezteti
 Új orgonát tervez és épít
 Orgonaalkatrészeket tervez és gyárt
 Orgona alkatrészeit szétszedi, kicseréli, felismeri, pótolja, összeállítja, beállítja, szabályozza
 Orgonát javít, restaurál, rekonstruál, felújít
 Sípot, sípsort, sípművet, teljes orgonát intonál, temperál, hangol
 Régi hangszerek gyártástechnológiáját felismeri, megállapítja, dokumentálja
 Régi hangszerek restaurálásakor az eredeti gyártástechnológiát alkalmazza
 Irányítja és ellenőrzi a folyamatban lévő munkát
 Értelmezi a terveket, a tervek alapján, szükség esetén vázlatot készít
 Betartja és betartatja a munkaterület rendjét, balesetmentességét, munkavédelmi, biztonságtechnikai, tűz- és környezetvédelmi szabályait
 Baleset esetén elsősegélyt nyújt
 Teljesíti a műemlékvédelmi jogszabályok szakmára vonatkozó rendelkezéseit
 Elvégzi a szükséges műszaki dokumentációk összeállítását
 A hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) szakmában használatos minden gépet és kéziszerszámot használ
 Felméri a gépek, berendezések, eszközök állapotát, és gondoskodik a karbantartásukról
 Szaktanácsot, szakvéleményt ad, szakértői munkát végez

4.1.2. Tulajdonságprofil:

4.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

4.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

Művészettörténeti ismeretek
 Hangszertörténeti ismeretek
 Organológiai ismeretek
 Zenei alapismeretek
 Hangoláselméleti ismeretek
 Felhangrendszerek, temperatúrák ismerete
 Teremakusztikai ismeretek
 Általános hangszerismeret
 Stílus és esztétikai ismeretek
 Akusztikai ismeretek
 Aerodinamikai ismeretek
 Statikai ismeretek
 Fizikai és kémiai ismeretek
 Szakmai nyelv és terminológia ismerete
 Magyar és idegen nyelvű szakirodalom használata
 Fa és -fémipari anyagismeret
 Fa és -fémipari gyártásismeret
 Bőripari alapismeretek
 Szakmában használatos egyéb anyagok
 Szakmában használatos egyéb technológiák
 Szakrajzi ismeretek, ábrázolási módok, fogalmak, szabályok
 Nemzetközi szabványok ismerete
 Műanyag alapanyagok ismerete
 Mérőeszközök és alkalmazásuk

Fakötések ismerete és alkalmazása
 Forgácsoló, daraboló, felületmegmunkáló gépi technológiák ismerete
 Kézi forgácsoló, daraboló, felületmegmunkáló technológiák és szerszámok ismerete
 Munkabiztonság, érintésvédelem, balesetvédelem, tűzvédelem, környezetvédelem

4.1.2.1.2. Szakmai készségek:

Számítógép használat
 Műszaki tervek olvasása, értelmezése
 Irányítási, szervezési készség
 Gépek, kéziszerszámok, anyagok használata

4.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

Elhivatottság, elkötelezettség
 Fejlődőképesség, önfejlesztés
 Térlátás

4.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

Közérthetőség
 Motiváló készség
 Irányítási készség

4.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

Kreativitás, ötletgazdagság
 Ismeretek helyén való alkalmazása
 Figyelem megosztás

IV. Mestervizsgáztatási követelmények

1. A mestervizsgára bocsátás feltételei

1.1. „I. A Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) mestervizsgára jelentkezés feltételei” című fejezetben leírtakon kívül támasztott egyéb feltételek:

- A mestervizsga bizottsággal előzetesen egyeztetett és a mestervizsga bizottság elnöke által jóváhagyott vizsgaremek elkészítése, meghatározott technológiával, eszközökkel.
- A mestervizsga bizottsággal előzetesen egyeztetett és a mestervizsga bizottság elnöke által jóváhagyott, lehetőleg a vizsgaremekkel összefüggő mesterdolgozat írása. A mesterdolgozat minimum 55.000 karakter (kb. 30 írott oldal 12-es betűmérettel, sortáv 1,5, betűtípus Arial, vagy Times New Roman betűtípus), ezen felül csatolhatók fényképek, ábrák, egyéb mellékeltek. A mesterdolgozatot 2 példányban, számítógéppel megírva, összefűzve, CD-n mellékelve kell leadni. Leadási határidő: a mestervizsga megkezdése előtt legalább 15 nappal.

1.2. A vizsgaremek értékelése: 0-90% Nem felelt meg, 91-100% Megfelelt

1.3. A mesterdolgozat értékelése: 0-85% Nem felelt meg, 86-100% Megfelelt

2. A mestervizsga vizsgatevékenységei és vizsgafeladatai

2.1. Gyakorlati vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Orgona alkatrész, vagy részegység készítése, javítása, restaurálása, tervezése összeszerelése

A vizsgafeladat ismertetése: A kiadott feladat szerinti, alkatrész, vagy részegység tervezése, elkészítése, javítása, restaurálása kézi és gépi szerszámok használatával

A vizsgafeladat időtartama: 480 perc

A vizsgafeladat értékelése: 0 -75% Nem felelt meg, 76-100% Megfelelt

2.2. Írásbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Komplex írásbeli feladat

A vizsgafeladat ismertetése: Az orgona sípművének, szélrendszerének traktúrájának, szálládájának, tartószerkezeteinek, játékasztalának technológiai és akusztikai számításai. Szerkesztett alkatrészrajz készítése. Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) mester szakmai és anyagismereteinek alkalmazása. Hangszertörténeti, akusztikai, stílus és esztétikai ismeretek az orgona építészetben.

A vizsgafeladat időtartama: 180 perc

A vizsgafeladat értékelése: 0 -75% Nem felelt meg, 76-100% Megfelelt

2.3. Szóbeli vizsgatevékenység

A) A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szóbeli feladat az orgona története, építése, javítása, restaurálása, rekonstrukciója, karbantartása, hangolása, akusztikája és esztétikája, anyagai témakörökből

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított kérdései a Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) mester feladatai megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó témaköröket tartalmazzák. A szóbeli vizsgatevékenység tételei: szakismereti, anyagismereti, hangszerakusztikai, hangszerezéstétikai ismeretanyagból tevődik össze

A vizsgafeladat időtartama: 60 perc (ebből felkészülési idő 30 perc)

A vizsgafeladat értékelése: 0 -75% Nem felelt meg, 76-100% Megfelelt

B) A vizsgafeladat megnevezése:
Pedagógiai ismeretek

A vizsgafeladat ismertetése:

A gyakorlati munka tanulásához szükséges pszichológiai fogalmak, alapok
A szakmai gyakorlat tanítás-tanulási (pedagógiai) folyamatának jellemzői
A szakmai gyakorlat, mint munkavégzés általi tanulás módszertani feladatai

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (ebből felkészülési idő: 45 perc)

A vizsgafeladat értékelése:
0 - 60% Nem felelt meg; 61% - 100% Megfelelt

C) A vizsgafeladat megnevezése:
Vállalkozási ismeretek

A vizsgafeladat ismertetése:

Jogi ismeretek
Marketing ismeretek
Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (ebből felkészülési idő: 45 perc)

A vizsgafeladat értékelése:
0 - 60% Nem felelt meg; 61% - 100% Megfelelt

3. A mestervizsga értékelése

A jelölt mestervizsgálója Megfelelt minősítésű, ha minden vizsgatevékenység esetében Megfelelt minősítést szerzett. Sikertelen a mestervizsga, ha a vizsgázó egy vagy több vizsgatevékenység esetében Nem felelt meg minősítést szerzett. A jelöltnek javítóvizsgát abból a vizsgafeladatból kell tennie, amely esetében Nem felelt meg minősítést szerzett.

4. A mestervizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara egységes szerkezetbe foglalt Mestervizsga Szabályzata szerint felmentés adható a Pedagógiai és vállalkozási ismeretek megnevezésű részvizsga alól annak, aki felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkezik, vagy két éven belül más mesterképzésből sikeres mestervizsgát tett.

A mestervizsga követelményekben nem szabályozott kérdésekben a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Mesterképzési és Mestervizsga Szabályzatában foglaltak az irányadók.

V. Eszköz- és felszerelési jegyzék

	A	B	C
1	Sor-szám	A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma	Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) mester
Faipari gépek, szerszámok			X
2	1	Egyengető gyalugép	X
3	2	Vastagsági gyalugép	X
4	3	Szalagfűrészgép	X
5	4	Kőfűrészgép	X
6	5	Faesztergagép	X
7	6	Állványos fűrógép	X
8	7	Szalagcsiszoló gép	X
9	8	Asztali marógép	X
10	9	Faipari prés	X
11	10	Asztali lemezolló	X
12	11	Óneszterga	X
13	12	Orgonafém-lemez öntőasztal	X
14	13	Öntőüst, öntés egyéb eszközei	X
Egyéb eszközök			X
15	14	Gyalupad	X
16	15	Intonáló asztal	X
17	16	Gyors szorító (pillanatszorító)	X
18	17	Keretes fűrész	X
19	18	Gömbölyítő cső/henger készlet	X
20	19	Gömbölyítő kúp készlet	X
21	20	Acél körző	X
22	21	Fém talpú gyalu	X
23	22	Kézi felsőmaró	X
24	23	Dekopir fűrész	X
25	24	Kézi fűrógép	X
26	25	Satu	X
27	26	Kézi vasfűrész	X
28	27	Forstnerfűrő készlet	X
29	28	Menetvágó, menetfűrő készlet	X
Kézi szerszámok (a képzésben résztvevő mesterjelölt saját szerszámai)			X
30	29	Sima gyalu	X
31	30	Dupla gyalu	X
32	31	Párkány gyalu	X
33	32	Favésők	X
34	33	Illesztő fűrész	X

35	34	Furnérvágó fűrész	X
36	35	Ráspoly	X
37	36	Reszelők	X
38	37	Kalapács	X
39	38	Mérőeszközök	X
40	39	Csavarhúzó	X
41	40	Kúposfogó	X
42	41	Laposfogó	X
43	42	Oldal-csípőfogó	X
44	43	Homlok-csípőfogó	X
45	44	Rugófogó	X
46	45	Intonáló szerszámok	X
47	46	Hangoló szerszámok	X
48	47	Forrasztópáka, hőfok szabályzó, forrasztókő	X
49	48	Kézi lemezolló	X
50	49	Kratzer	X
51	50	Kések, snitzerek	X
52	51	Lavírozó vas	X
53	52	Citling	X
54	53	Egyéb egyszerű célszerszámok	X
55	54	Egyéni védőfelszerelések	X
56	55	Spirálfúró készlet	X
57	56	Jelölő és rajzeszközök	X

5. A HANGSZERKÉSZÍTŐ ÉS -JAVÍTÓ (RÉZFÚVÓS) MESTERVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

I. A hangszerkészítő és -javító (rézfúvós) mestervizsgára jelentkezés feltételei

1. A Hangszerkészítő és -javító (rézfúvós) mestervizsgához szükséges szakképesítési feltételek

A Hangszerkészítő és -javító (rézfúvós) mestervizsgára jelentkezéshez az alábbi szakképesítéssel (szakmák), szakképzettséggel kell rendelkeznie a mesterjelöltnek.

	A		B			C
1	Sor-szám	Szakképesítés azonosító száma				A szakképesítés (szakma), szakképzettség megnevezése
2	1	55	215	01	Hangszerkészítő és -javító (rézfúvós)	

Megjegyzés: Elfogadhatók a fentivel egyenértékű jogelőd, valamint jogutód szakképesítések (szakmák), szakképzettségek is.

2. A hangszerkészítő és -javító (rézfúvós) mestervizsgára jelentkezéshez szükséges szakmai gyakorlat

A szakma munkaterületén a szakirányú képesítés megszerzését követően az alábbiakban meghatározott szakmai gyakorlat igazolása szükséges.

A		B	C
A szakmai gyakorlat			
1	Sor-szám	szakirány	időtartama (év)
2	1	Hangszerkészítő és -javító (rézfúvós)	5

Megjegyzés: A szakmai gyakorlat részidőkből is összeállhat, de az utolsó időszak nem lehet egy évnél rövidebb, és a vizsgára jelentkezés időpontjában az utolsó igazolt szakmai gyakorlat nem lehet egy évnél régebbi.

A gyakorlati időbe nem számítható be a GYED, GYES, szülési szabadság, tartós táppénz, illetve a sor- vagy tartalékos katonai, valamint polgári szolgálat ideje.

II. A Hangszerkészítő és -javító (rézfúvós) mester munkaterülete, a mestercímhez kapcsolódó tevékenységek

1. A Hangszerkészítő és -javító (rézfúvós) mester munkaterületének leírása

A hangszerkészítő és -javító (rézfúvós) szakképesítéssel 5 év szakmai gyakorlatot szerzett mester a szakmájának gyakorlása során az alábbi jellemző munkatevékenységeket végzi:

Szakmáját önállóan, magas színvonalon gyakorolja a teljes rézfúvós hangszercsalád bármely tagján:

Teljes körű ismerettel rendelkezik a rézfúvós hangszercsalád összes hangszeréről

Önállóan megtervezi a javítási, illetve építési feladatokat, a szakmai számításokat és mérési feladatokat önállóan végzi
Azonosítja az átvett hangszert, felméri a hibákat, megállapítja a javíthatóság mértékét meghatározza az elvégzendő feladatokat, ütemezi a feladatokat, meghatározza a műveleti sorrendet a várható költségekről tájékoztatja a tulajdonost

Tárgyal a kollégákkal, megrendelőkkel, más szakmák szakembereivel

Kollégákkal kapcsolatot tart, szakmai konzultációkon vesz részt

Zenészekkel tárgyal, segítséget nyújt a hangszerválasztásnál

Szervezi és irányítja az alkalmazottak (tanulók) tevékenységét

Tanácsot ad a számára átadott hangszer hangzásának javításával kapcsolatban, figyelembe véve a hangszer állapotát és értékét a várható költségek szem előtt tartásával

Szakkévényt, szaktanácsokat ad információkat cserél, szakértői munkát végez, segítséget nyújt hangszerválasztáshoz, selejtezést végez

Meghatározza az akusztikai, formai és stílusjellemzőket, figyelembe veszi a megrendelő igényeit az elágazások tartalma szerint

Kiválasztja, megrendeli, beszerzi, szakszerűen tárolja a szükséges anyagokat, szerszámokat, eszközöket, gépeket

Karbantartja szerszámait, eszközeit, gépeit, célszerszámokat tervez és készít, alkatrészeket megtervez és elkészít

Bármely rézfúvós hangszert magas szinten javít, karbantart

Teljes körű anyagmegmunkálást végez

Meghatározza a várható javítási, illetve gyártási darabszámot és hozzárendeli a szükséges technológiát

A javítás végeztével ellenőrzi és kipróbálja a hangszert, korrigálja a zenész igényének megfelelően

Önállóan fém hangszertestet javít, illetve készít, szakszerűen pótolja a fém test hiányzó elemeit

Szakszerűen lágy és keményforrasztást végez, forrasztási hibákat javít a szakma szabályainak figyelembevételével

Önállóan hangszert restaurál, a hangszert szétszereli, összeszereli a hangszert

A fémipari gépi és kéziszerszámokról megfelelő ismeretekkel rendelkezik

Garanciális feladatokat végez

Betartja és betartatja a munkabiztonsági és balesetelhárítási szabályokat

2. A hangszerkészítő és -javító (rézfúvós) mesterképesítéssel rokon mesterképesítések

A Hangszerkészítő és -javító (rézfúvós) mesterképesítéssel rokon mesterképesítés(ek) megnevezése
-

III. Szakmai követelmények

1. A szakmai követelménymodulok felsorolása:

	A	B	C
		A Hangszerkészítő és -javító (rézfúvós) megnevezésű mesterképzés szakmai követelménymoduljainak	
1	Sor-szám	azonosítója	megnevezése
2	1	001-11-1	Pedagógiai ismeretek
3	2	002-11-1	Vállalkozási ismeretek
4	3	187-14	Hangszerkészítő és -javító (rézfúvós) mester feladatai

2. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése: 001-11-1 Pedagógiai ismeretek

2.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

2.1.1. Feladatprofil:

Ismeri és tudatosan kezeli a tanuló fejlődési fázisait, megismerési és kommunikációs szerepeit a tanulóképzésben
Ismeri és alkalmazza a szakképzésen belül a gyakorlati képzés pedagógiai sajátosságait
Tudatosan kezeli a szakképzés és pedagógiája (elmélet – műhely közeli tapasztalás – valós vállalkozási környezet) gyakorlatát
A pedagógiai célokat és azok eléréshez szükséges feladatrendszert egymáshoz illeszti, megtervezi a szakmai gyakorlat pedagógiai folyamatát
Kezeli a mai kor értékeit, értékviselkedését, és a mai kor társadalmi értékeit
Ismeri a pozitív jövőképpel rendelkező életpályát, a proaktív életvezetés pedagógiai sajátosságait
Megvalósítja az élményközpontú gyakorlati képzést és a pozitív, negatív visszacsatolások motivációját
Ismeri és tudatosan használja a pedagógiai eszközöket a gyakorlati munkában és a tanulóképzésben
Tudatosan használja a munkáltató foglalkozásokat a tanulóképzésben
Megvalósítja a célorientált munkavégzésre törekvést
Megvalósítja a hatékony és erőforrás-takarékos feladatvégzést
Megvalósítja a munkavégzési önállóságot
Kialakítja a szakmai problémamegoldás képességét
Formálja a minőségi munkavégzés és az önellenőrző felelősségvállalás képességét
Kreatívan megvalósítja a szakmai problémamegoldást (szükség esetén csapatmunkában)
Képes a szakmai és együttműködési önfejlődésre
Tudatosan kezeli a nevelés és személyes példamutatás jelentőségét és szerepét

2.1.2. Tulajdonságprofil:

2.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

2.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

A tanuló fejlődési fázisainak, megismerési és kommunikációs szerepeinek tudatos kezelésének ismerete a tanulóképzésben
A szakképzésen belül a gyakorlati képzés pedagógiai sajátosságainak ismerete és alkalmazása
A szakképzés és pedagógiájának (elmélet – műhely közeli tapasztalás – valós vállalkozási környezet) gyakorlatának tudatos kezelése
A pedagógiai célok és azok eléréshez szükséges feladatrendszer illesztésének ismerete
A szakmai gyakorlat pedagógiai folyamatának megtervezési ismerete
A mai kor értékei, értékviselkedése, és a mai kor társadalmi értékeinek ismerete
A pozitív jövőképpel rendelkező életpálya, a proaktív életvezetés pedagógiai sajátosságainak ismerete
Az élményközpontú gyakorlati képzés és a pozitív, negatív visszacsatolások motivációs megvalósításának ismerete
A pedagógiai eszközök és tudatos használatuk ismerete a gyakorlati munkában és a tanulóképzésben
A munkáltató foglalkozások tudatos használatának ismerete a tanulóképzésben
A célorientált munkavégzésre törekvés szerepének ismerete
A hatékony és erőforrás-takarékos feladatvégzés szerepének ismerete
A munkavégzési önállóság szerepének ismerete
A szakmai problémamegoldás képességének kialakítási ismerete

- A minőségi munkavégzés és önellenőrző felelősségvállalás képességének formálási ismeretei
- A szakmai problémamegoldás (szükség esetén csapatmunkában történő) kreatív módszereinek ismerete
- A szakmai és együttműködési önfejlődés nyitottságának ismeretei
- A nevelés és személyes példamutatás jelentőségének és szerepének ismeretei

2.1.2.1.2. Szakmai készségek:

- Könyelvi beszédkészség
- Mennyiségérzék
- Szakmai nyelvű beszédkészség
- Olvasott szakmai szöveg megértése
- Elemi számolási készség
- Tervezési készség a feladatok megtervezéséhez, illesztéséhez
- Tervezési készség a szakmai gyakorlat megtervezéséhez
- Tervezési készség az életpálya tervezéshez és életvezetéshez
- Az élményközpontú gyakorlati képzés vezetésének készsége
- Motivációs készség
- A tanulótanulásának segítése
- A pedagógiai módszerek használata
- Pedagógiai beszédkészség
- A szakképzési eszközök használata
- A gyakorlati képzés módszertana
- Oktatási eszközök használata
- A valós vállalkozási környezetben történő gyakorlati eszközhasználat
- A munkáltató foglalkozások használatának készsége
- A célorientált munkavégzés készsége
- A feladatok erőforrás-takarékos végzésének készsége
- Az önálló munkavégzés készsége
- A szakmai problémamegoldás képességének kialakítási készsége
- A minőségi munkavégzés készsége
- A szakmai problémamegoldási készsége
- Fejlődési készség szakmai és együttműködés területein
- A személyes példamutatás készsége

2.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

- Empátia
- Pozitív elvárások attitűdje
- Pozitív jövőkép kialakításának képessége
- Példamutatás a szakmai rutin területén
- Példamutatás a célorientált munkavégzés területén
- Példamutatás a szakmai problémamegoldás területén
- Példamutatás a minőségi munkavégzés területén
- Példamutatás a szakmai és együttműködési önfejlődés területén

2.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

- Kommunikációs nyitottság
- Együttműködési képesség

2.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

- Történeti áttekintő képesség
- Módszertani strukturálás képessége
- A szakmai gyakorlat pedagógiai megtervezésének képessége
- Az élményközpontú gyakorlati képzés megvalósításának képessége
- A pedagógiai eszközök tudatos használatának képessége a tanulóképzésben
- A célorientált munkavégzés elsajátításának képessége
- A hatékonyság és az erőforrás-takarékosság elsajátításának képessége
- A munkavégzési önállóság elsajátításának képessége
- A szakmai problémamegoldás elsajátításának képessége
- A minőségi munkavégzés elsajátításának képessége
- A szakmai és együttműködési önfejlődés elsajátításának képessége
- A nevelés és személyes példamutatás képessége

3. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése: 002-11-1 Vállalkozási ismeretek

3.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

3.1.1. Feladatprofil:

3.1.1.1. Jogi ismeretek:

Tisztában van az alapvető jogi fogalmakkal és a jogrendszer felépítésével, amely alapján képes elvégezni az alábbi feladatokat:

- Elvállalja a vállalkozások alapításával kapcsolatos általános feladatokat
- Intézi a működési engedélyek beszerzését
- Jogi tanácsadást igényel, konkrét igényt fogalmaz meg
- Ellátja a vállalkozások megszűnésével kapcsolatos általános feladatokat
- Munkajogi szerződéseket készít (jogi felügyelettel), ellenőriz
- Vállalkozási szerződéseket készít (jogi felügyelettel), ellenőriz
- Figyelemmel kíséri a jogszabályi változásokat

3.1.1.2. Marketing ismeretek:

Tisztában van a vállalkozások piaci környezetével és ezek hatásaival. Ennek alapján az alábbi feladatokat képes elvégezni:

- Üzleti tervet készít
- Elvégzi a saját iparágának bemutatását és elemzését
- Meghatározza és kidolgozza a marketing-mix elemeit
- PR és kommunikációs tevékenységet végez

3.1.1.3. Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek:

Ismeri az alapvető adó- és pénzügyi szabályokat, valamint a gazdaság működési elveit. Ennek alapján az alábbi feladatokat képes elvégezni:

- Kitölti az adónyomtatványokat
- Főbb vonalakban ismeri az egyes adó- és kamatszámítási módszereket
- Ismeri a vállalkozások éves beszámolójának főbb egységeit és ezek lényeges elemeit, valamint ezen adatokból tájékozódni tud és következtetéseket von le
- Kialakítja és működteti a vállalkozás szervezetét
- Pénzügyi tervet készít
- Rezsioradíjat számol

3.1.2. Tulajdonságprofil:

3.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

3.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

3.1.2.1.1.1. Jogi ismeretek:

- A gazdálkodás, vállalkozás fogalma, jellemzői
- Egyéni vállalkozás
- Egyéni cég
- Gazdasági társaságok csoportosítása
- Gazdasági társaságok működésének szabályai
- Vállalkozási formák közötti választás szempontjai
- Vállalkozások átalakítása és megszüntetése
- Kötelmi jog elemei (szerződések)

3.1.2.1.1.2. Marketing ismeretek:

- A vállalkozás makro- és mikrokörnyezete (gazdasági, politikai, jogi, marketing)
- Piacgazdaság, piac
- A vállalkozások erőforrásai
- A vállalkozások reálszférája
- A vállalkozás személyi feltételei
- A vállalkozás beindításának alapfeltételei
- Az elképzelés, az ötlet próbája
- A vállalkozás beindításához szükséges eszközök listájának összeállítása és a munkaerő szükséglet felmérése
- A vállalkozás székhelyének, telephelyének megválasztása, belső kialakítása
- Kommunikáció és információátvitel

3.1.2.1.1.3. Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek:

- A vállalkozás finanszírozása, pénzügyi terv készítése
- A munkaviszony létrehozásával és megszüntetésével kapcsolatos feladatok
- Számviteli rendszer kialakítása
- A vállalkozás felelősségi rendszere
- Az üzleti terv készítésének esetei és célközönsége
- Az üzleti terv felépítése és részei
- A vállalkozások beszámolási kötelezettségei
- A mérleg és eredménykimutatás szerepe, tartalma
- A vállalkozás belső és külső finanszírozási forrásai, a vállalkozás fizetőképessége
- Hitelezés és támogatás
- Biztosítás, áru- és vagyonvédelem az üzleti életben
- Adózás és társadalombiztosítás
- A munkaszervezés alapjai
- Az ellenőrzés alapelvei

3.1.2.1.1.4. Szakmai készségek:

- Olvasott köznyelvi szöveg megértése
- Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban
- Kézírás
- Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése
- Köznyelvi beszédképesség
- Olvasott szakmai szöveg megértése
- Szakmai nyelvi írásképesség, fogalmazás írásban
- Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése
- Szakmai nyelvű beszédképesség
- Telefonálási technikák
- Számítástechnikai ismeretek

3.1.2.1.1.5. Személyes kompetenciák:

- Tisztesség, felelősségtudat
- Megbízhatóság
- Döntésképesség
- Fejlődőképesség, önfejlesztés
- Szervezőképesség
- Önállóság
- Kitartás
- Rugalmasság
- Elhivatottság, elkötelezettség
- Kockázatvállalás

3.1.2.1.1.6. Társas kompetenciák:

- Kapcsolatteremtő készség
- Határozottság
- Kommunikációs készség
- Konfliktusmegoldó képesség
- Irányítási készség
- Kompromisszum készség

3.1.2.1.1.7. Módszerkompetenciák:

- Logikus gondolkodás
- Tervezés
- Áttekintő és rendszerező képesség
- Kreativitás, ötletgazdagság
- Új ötletek, megoldások kipróbálása
- Nyitott hozzáállás
- Eredményorientáltság
- Hibakeresés (diagnosztizálás)

4. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése: 187-14 Hangszerkészítő és -javító (rézfúvós) mester feladatai

4.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

4.1.1. Feladatprofil:

Javítási, illetve építési tervet készít, méréseket, szakmai számításokat végez, ütemezi a munkafolyamatokat, szükség esetén szakrajzot olvas, illetve készít

Felméri, azonosítja az átvett hangszert és annak hibáit, átveszi és átadja a hangszert, bemutatja a referenciamunkáit

Meghatározza az akusztikai, mechanikai, formai és stílusjellemzőket az egyes elágazások tartalma szerint, figyelembe veszi a megrendelő igényeit

Anyagmegmunkálást végez az egyes elágazások tartalma szerint felületkezelést végez, esztergál

Anyagkezelést végez, beszerzi a szükséges anyagokat, szerszámokat, eszközöket, gépeket elkészíti a felületkezelés eszközeit

Karbantartja szerszámait, eszközeit, gépeit, szakszerűen tárolja anyagait, célszerszámokat készít

Szakvéleményt és szaktanácsot ad, szakértői munkát végez, hangszert kiválaszt, selejtez

Megtervezi és ütemezi a munkafolyamatokat, figyelembe veszi a várható gyártási, javítási darabszámot, meghatározza a szükséges anyagokat

Kipróbálja, ellenőrzi, korrigálja a megjavított, illetve elkészített hangszert

Rézfúvós fúvókát készít

Rézfúvós hangszer alkatrészt készít (fúvócsövet, váltóházat és váltót, összekötő gyűrűket, támaszokat, csöveket, íveket, géprugót, géprendszert)

Tölcsérsablont készít, rézfúvós tölcserőt készít

A hangszert összeállítja, középrészt összeállít, gépet felszerel, beforrasztja a támaszokat, a fúvócsövet beállítja és beforrasztja, a kész tölcserőt beforrasztja.

A felületeket tisztítja és kezeli, a hangszeren finombeállítást végez, kipróbálja a hangszert

Rézfúvós hangszert javít, generáljavítást végez: a hangszer belsejét vegyileg tisztítja, alkatrészeket összejelöl, hangszert szétbont, fúvócsövet pótol, hajlított fúvócsövet pótol, gépjavítást végez, a váltócsapokat szűkíti, becsiszolja, rugót cserél, megszünteti a kopásokat, csöveket cserél, íveket vason simít, igazít, tölcser- és tölcserhajlás horpadást javít, támaszalátéteket pótol, új támaszt méretre készít, tölcserét koszorúlevétellel javít, tölcserperem-repedést körömfolttal javít, repedéseket folttal javít, hangszert összeállít a jelölések alapján, a hangszer billentyűzetét beállítja

A hangszert minőségileg átvizsgálja

Ésszerűen alkalmazza a szakma hagyományait

Részt vesz a tanulóképzésben és szakmai továbbképzéseken, figyelemmel kíséri a szakirodalmat, fejleszti szakmai tudását

Kapcsolatot tart a partnerekkel, hangszerszállítást szervez

Adásvételt közvetít, kereskedelmi tevékenységet folytat

Elkészíti a szükséges dokumentációt

4.1.2. Tulajdonságprofil:

4.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

4.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

A sérülések és meghibásodások ismerete

Hangszerkészítés és -javítás -elmélet, -gyakorlat, hangszer tervezés

Használatos szerszámok, szerszám -kezelés, -karbantartás

Állapotfelmérés, költség megállapítás, és ármeghatározás

Anyag és gyártásismeret

Használatos anyagok, anyagválasztás szabályai, az anyagkezelés és szakszerű tárolás

Hangszerakusztika, hangoláselmélet

Alkalmazható fizikai és kémiai ismeret

Részletes rézfúvós hangszer, és hangszercsalád ismeret

Részletes ismeret az aerofonokról

Ismeret a chordofon, az idiofon és a membranofon hangszerekről, akusztikájuk alapjai

Hangszertörténet, stílus és esztétikai ismeretek gyakorlati alkalmazása

Geometria, műszaki rajz, szabadkézi rajz, vázlatrajz készítésének ismerete, tájékozódás a műszaki rajzokon

Zenetörténeti és művészeti stíluskorszakok ismerete

Zeneelmélet alapjai

Alapfokú idegen nyelvű szakmai levelezőképesség, az idegen nyelvű szakirodalomban való jártasság, idegen nyelvű szakirodalom tartalmi szintű fordításának képessége

4.1.2.1.2. Szakmai készségek:

Szakmai nyelvű beszédképesség, hallott és olvasott szakmai szöveg megértése

Információforrások kezelése

Számítógép-használat (alapfokú szövegszerkesztés és táblázatkezelés)
Idegen nyelvű szaknyelv alkalmazása, idegen nyelvű géphasználati feliratok értelmezése, megértése
Fémipari rajz készítése, olvasása, értelmezése, szabadkézi rajzolás

4.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

Állóképesség
Kézügyesség
Önállóság

4.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

Határozottság
Kezdeményezőkézség
Irányítási készség

4.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

Áttekintő képesség
Kreativitás, ötletgazdagság
Logikus gondolkodás

IV. Mestervizsgáztatási követelmények

1. A mestervizsgára bocsátás feltételei

1.1. „I. A Hangszerkészítő és -javító (rézfúvós) mestervizsgára jelentkezés feltételei” című fejezetben leírtakon kívül támasztott egyéb feltételek:

- A mestervizsga bizottsággal előzetesen egyeztetett és a mestervizsga bizottság elnöke által jóváhagyott vizsgaremek elkészítése, meghatározott technológiával, eszközökkel.
- A mestervizsga bizottsággal előzetesen egyeztetett és a mestervizsga bizottság elnöke által jóváhagyott, lehetőleg a vizsgaremekkel összefüggő mesterdolgozat írása. A mesterdolgozat minimum 55.000 karakter (kb. 30 írott oldal 12-es betűmérettel, sortáv 1,5, betűtípus Arial, vagy Times New Roman betűtípus), ezen felül csatolhatók fényképek, ábrák, egyéb mellékeltek. A mesterdolgozatot 2 példányban, számítógéppel megírva, összefűzve, CD-n mellékelve kell leadni. Leadási határidő: a mestervizsga megkezdése előtt legalább 15 nappal.

1.2. A vizsgaremek értékelése: 0-90% Nem felelt meg; 91-100% Megfelelt

1.3. A mesterdolgozat értékelése: 0-85% Nem felelt meg; 86-100% Megfelelt

2. A mestervizsga vizsgatevékenységei és vizsgafeladatai

2.1. Gyakorlati vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Rézfúvós hangszer vagy hangszer alkatrész javítása, készítése

A vizsgafeladat ismertetése: Rézfúvós hangszer vagy hangszer alkatrész javítása, készítése a hagyományos technológiák figyelembevételével, a kiadott dokumentációk alapján

A vizsgafeladat időtartama: 480 perc

A vizsgafeladat értékelése: 0-75% Nem felelt meg; 76-100% Megfelelt

2.2. Írásbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Komplex írásbeli feladat

A vizsgafeladat ismertetése: A hangszerkészítő és -javító (rézfúvós) mester hangszer-történeti, szakmai, anyagismereti, szakrajz, esztétikai, akusztikai, ismereteinek alkalmazása

A vizsgafeladat időtartama: 180 perc

A vizsgafeladat értékelése: 0-75% Nem felelt meg; 76-100% Megfelelt

2.3. Szóbeli vizsgatevékenység

A) A vizsgafeladat megnevezése: A rézfúvós hangszerek átfogó ismertetése

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított kérdései a Hangszerkészítő és -javító (rézfúvós) mester feladatai megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó témaköröket tartalmazzák. A szóbeli vizsgatevékenység tételei: szakismereti, anyagismereti, hangszerakusztikai, hangszerezéstéikai ismeretanyagból tevődik össze.

A vizsgafeladat időtartama: 60 perc (ebből felkészülési idő 30 perc)

A vizsgafeladat értékelése: 0-75% Nem felelt meg; 76-100% Megfelelt

B) A vizsgafeladat megnevezése:
Pedagógiai ismeretek

A vizsgafeladat ismertetése:

A gyakorlati munka tanulásához szükséges pszichológiai fogalmak, alapok
A szakmai gyakorlat tanítás-tanulási (pedagógiai) folyamatának jellemzői
A szakmai gyakorlat, mint munkavégzés általi tanulás módszertani feladatai

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (ebből felkészülési idő: 45 perc)

A vizsgafeladat értékelése: 0- 60% Nem felelt meg; 61% - 100% Megfelelt

C) A vizsgafeladat megnevezése:
Vállalkozási ismeretek

A vizsgafeladat ismertetése:

Jogi ismeretek
Marketing ismeretek
Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (ebből felkészülési idő: 45 perc)

A vizsgafeladat értékelése:
0 - 60% Nem felelt meg; 61% - 100% Megfelelt

3. A mestervizsga értékelése

A jelölt mestervizsgálója Megfelelt minősítésű, ha minden vizsgatevékenység esetében Megfelelt minősítést szerzett. Sikertelen a mestervizsga, ha a vizsgázó egy vagy több vizsgatevékenység esetében Nem felelt meg minősítést szerzett. A jelöltnak javítóvizsgát abból a vizsgafeladatból kell tennie, amely esetében Nem felelt meg minősítést szerzett.

4. A mestervizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara egységes szerkezetbe foglalt Mestervizsga Szabályzata szerint felmentés adható a Pedagógiai és vállalkozási ismeretek megnevezésű részvizsga alól annak, aki felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkezik, vagy két éven belül más mesterképzésből sikeres mestervizsgát tett.

A mestervizsga követelményekben nem szabályozott kérdésekben a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Mesterképzési és Mestervizsga Szabályzatában foglaltak az irányadók.

V. Eszköz- és felszerelési jegyzék

	A	B	C
1	Sor-szám	A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma	Hangszerkészítő és -javító (rézfúvós) mester
2	1	Munkaasztal, munkapad kellő megvilágítással,	X
3	2	Kéziszerszámok, (csavarhúzó, fogók, reszelők, lemezolló, fémfűrész, stb.)	X
4	3	Egyengető szerszámok (dornik, egyengető vasak, golyósorok, kalapácsok)	X
5	4	Csősatu, befogó szerszámok	X
6	5	Kisgépek (polírozógép, csiszológép, köszörű, állványos fűrőgép)	X
7	6	Univerzális eszterga (fém eszterga, késekkel, alkatrészekkel)	X
8	7	Speciális szerszámok, eszközök, gépek	X
9	8	Speciális, a hangszer anyagához és felépítéséhez megfelelő megmunkáló- szerszámok	X
10	9	Lángforrasztó berendezés	X
11	10	Mérőeszközök, mérőműszerek, jelölőeszközök	X
12	11	A hangszercsoportok szerinti, szakmailag megfelelő és szükséges alapanyagok, nyersanyagok, segédanyagok, javítandó hangszerek, hangszerrészek	X
13	12	Kommunikációs eszközök, számítógép, internet, kivetítő a szükséges szoftvekkal	X
14	13	Egyéni védőfelszerelések, munkabiztonsági berendezések, környezetvédelmi berendezések	X
15	14	Szakmailag megfelelő és szükséges alapanyagok, nyersanyagok, segédanyagok, javítandó hangszerek, hangszerrészek	X

6. A HANGSZERKÉSZÍTŐ ÉS -JAVÍTÓ (VONÓS/PENGETŐS/VONÓKÉSZÍTŐ) MESTERVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

I. A hangszerkészítő és -javító (vonós/pengetős/vonókészítő) mestervizsgára jelentkezés feltételei

1. A hangszerkészítő és -javító (vonós/pengetős/vonókészítő) mestervizsgához szükséges szakképesítési feltételek

A Hangszerkészítő és -javító (vonós/pengetős/vonókészítő) mestervizsgára jelentkezéshez az alábbi szakképesítéssel (szakmák), szakképzettséggel kell rendelkeznie a mesterjelöltnek.

	A	B			C
1	Sor-szám	Szakképesítés azonosító száma			A szakképesítés (szakma), szakképzettség megnevezése
2	1	55	215	01	Hangszerkészítő és -javító hangszercsoport megjelölésével (vonós/pengetős/vonókészítő)

Megjegyzés: Elfogadhatók a fentivel egyenértékű jogelőd, valamint jogutód szakképesítések (szakmák), szakképzettségek is.

2. A hangszerkészítő és -javító (vonós/pengetős/vonókészítő) mestervizsgára jelentkezéshez szükséges szakmai gyakorlat

A szakma munkaterületén a szakirányú képzés megszerzését követően az alábbiakban meghatározott szakmai gyakorlat igazolása szükséges.

	A	B	C
A szakmai gyakorlat			
1	Sor-szám	szakiránya	időtartama (év)
2	1	Hangszerkészítő és -javító vonós	5
3	2	Hangszerkészítő és -javító pengetős	5
4	3	Hangszerkészítő és -javító vonókészítő	5

Megjegyzés: A szakmai gyakorlat részidőkből is összeállhat, de az utolsó időszak nem lehet egy évnél rövidebb, és a vizsgára jelentkezés időpontjában az utolsó igazolt szakmai gyakorlat nem lehet egy évnél régebbi.

A gyakorlati időbe nem számítható be a GYED, GYES, szülési szabadság, tartós táppénz, illetve a sor- vagy tartalékos katonai, valamint polgári szolgálat ideje.

II. A Hangszerkészítő és -javító (vonós/pengetős/vonókészítő) mester munkaterülete, a mestercímhez kapcsolódó tevékenységek

1. A Hangszerkészítő és -javító (vonós/pengetős) mester munkaterületének leírása

A Hangszerkészítő és -javító (vonós/pengetős) mester a szakmában aktívan eltöltött évek alatt megszerzett tudás és tapasztalatok alapján, egész szakmai szemléletét magasabb szintre emeli, ezáltal válik gyakorlati és elméleti tudása széleskörűvé, mester-szintűvé.

Önállóan megtervezi és elkészíti az akusztikai erősítő rendszert, ismerve annak működési törvényszerűségeit. A tervezéstől az elkészült hangszer felhangolásáig az összes munkafolyamatot önállóan végzi, egyedi készítésű mesterhangszert alkotva a szakma kézműves szabályai szerint.

Követi a szakma írott és íratlan szabályait, tradícióit és munkája során mindvégig ezek szerint jár el.

Ugyanakkor leleményesen ismer fel és alkalmaz új összefüggéseket és eljárásokat.

Megkülönbözteti, felismeri a fafajtákat, az azokon belüli tulajdonságokat, a megmunkálás során ezekhez alkalmazkodik. Képzett szakemberként viszonyul a hangszerkészítés során hagyományosan használt faanyagokhoz.

Szakszerűen és önállóan bánik a hangszerhez hagyományosan használt segédanyagokkal (pl. ragasztók), ismerve azok tulajdonságait, használatuk hosszú távú hatását, következményeit, ennek megfelelően alkalmazza azokat, nem zárkózva el új anyagok és technikák megismerésétől és azok alkalmazásától.

Szakszerűen és önállóan bánik a faanyag megmunkálásához használatos kéziszerszámokkal, gépekkel, jól ismerve azok működését és kezelését, karban tartja ezeket, esetenként készít is szerszámokat, eszközöket. Képzett szakemberként kezeli a kéziszerszámokkal és gépekkel történő munkavégzés baleseti veszélyeit, tesz ezek elkerüléséért.

Szakszerűen használja a hangszerek felületkezeléséhez hagyományosan alkalmazott anyagokat (pácok, lakkok), ezek ismerete alapján szükség szerint kombinálja az eljárási technikákat, régi és új anyagokat.

Együttműködik a muzsikussal a hangszer optimális állapotának kialakításában, ismerve azokat a követelményeket, amelyeket a hangszer használó művészek támasztanak hangszerükkel szemben hangzás, illetve játszhatóság szempontjából.

Karbantartja, javítja, illetve restaurálja a vonós/pengetős hangszereket, esetenként tartozékaikat. A Hangszerkészítő és -javító (vonós) mester a vonót, amely nem csupán része, tartozéka a hangszernek, a hangszerrel egyenértékű alkotásként kezeli, ennek megfelelő alapossggal és körültekintéssel javítja. Felismeri a javítandó hangszer/vonó korát, minőségét, ennek figyelembevételével határozza meg a követendő javítási módot.

Felismeri a hangszerek különböző meghibásodásainak okait: természetes elhasználódásból, nem rendeltetésszerű használatból, baleseti sérülésekből, szakszerűtlen javításból és tárolásból, illetve klimatikus problémákból eredő hibák. A szükséges javítást, illetve a részleges pótlást szakszerűen elvégzi.

Lerajzolja, megszerkeszti, illetve szakrajz, sablon vagy minta alapján elkészíti a hangszercsoport tagjainak részegységeit, alkatrészeit, ismerve egymáshoz való viszonyukat, a szakmai, akusztikai és esztétikai szempontokat.

Tájékozódik a hangszer-, zene- és művészettörténetben: megkülönbözteti a vonós/pengetős hangszer családot tagjait, áttekinti ezen hangszerek és a vonó történetét, fejlődésük-alakulásuk állomásait, a hangszer és a vonó működésének és egymásra gyakorolt kölcsönhatásainak akusztikai és statikai-dinamikai összefüggéseit, használhatóságának anatómiai, antropometriai és egyéb feltételeit, készítésének-javításának hagyományait, szakmai szabályait, ergonómiáját. A mester képzett szakemberként tanulmányozza és értékeli a zeneirodalmat, annak történeti fordulópontjait, stíluskorszakait, előadóművészeit, a koronként változó és megújuló előadói hagyományokat, játéktechnikai lehetőségeket és változásokat, és mindezen témakörökben kellő műveltséggel rendelkezik. Ilyen módon az aktívan dolgozó mester a hangszerkultúra őrzésének, továbbélésének és a szakmai tudás továbbörökítésének szereplője, együtt az intézményesített szakmai oktatással.

Az oktatási intézménnyel együttműködve részt vesz a tanulóképzésben. Ennek során átadja a mesterség hagyományait, hangsúlyozza a tradíció ápolásának fontosságát, a hagyományok ésszerű alkalmazását. Ugyanakkor példát mutatva ösztönzi tanítványát a korszerű gondolkodásra, a kísérletezésre – akusztikai mérések, új eszközök/eljárások használata/alkalmazása, stb. –, az újszerűségek széleskörű befogadására, idegen nyelvek megismerésére, a nemzetközi szakirodalomban való tájékozottságra.

Ismereteket terjeszt a vonós/pengetős hangszerek működésével, működtetésével kapcsolatosan. Közreműködik a hangszerek származásának, korának, értékének meghatározásában.

A mester, az évek tapasztalatai alapján szervezi és igazgatja vállalkozását, észreveszi a kínálkozó lehetőségeket, bővíti-frissíti faanyagkészletét, szerszámkészletét és gépállományát. Széles látókörben gondolkodva-mérlegelve teremti meg és ápolja hazai és külföldi üzleti kapcsolatait, választja ki munkatársait, alkalmazottait. Tanítványainak létszámát az üzleti lehetőségek, a felmérhető munkamennyiség szerint határozza meg.

2. A Hangszerkészítő és -javító (vonós/pengetős/vonókészítő) mesterképzéssel rokon mesterképzések

A Hangszerkészítő és -javító (vonós/pengetős/vonókészítő) mesterképzéssel rokon mesterképzés(ek) megnevezése
-

III. Szakmai követelmények

1. A szakmai követelménymodulok felsorolása:

	A	B	C
		A hangszerkészítő és -javító (vonós/pengetős/vonókészítő) megnevezésű mesterképzés szakmai követelménymoduljainak	
1	Sor-szám	azonosítója	megnevezése
2	1	001-11-1	Pedagógiai ismeretek
3	2	002-11-1	Vállalkozási ismeretek
4	3	188-14	Hangszerkészítő és -javító (vonós/pengetős/vonókészítő) mester feladatai

2. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:

001-11-1 Pedagógiai ismeretek

2.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

2.1.1. Feladatprofil:

Ismeri és tudatosan kezeli a tanuló fejlődési fázisait, megismerési és kommunikációs szerepeit a tanulóképzésben
 Ismeri és alkalmazza a szakképzésen belül a gyakorlati képzés pedagógiai sajátosságait
 Tudatosan kezeli a szakképzés és pedagógiája (elmélet – műhely közeli tapasztalás – valós vállalkozási környezet) gyakorlatát
 A pedagógiai célokat és azok eléréshez szükséges feladatrendszert egymáshoz illeszti, megtervezi a szakmai gyakorlat pedagógiai folyamatát
 Kezeli a mai kor értékeit, értékviselkedését, és a mai kor társadalmi értékeit
 Ismeri a pozitív jövőképpel rendelkező életpályát, a proaktív életvezetés pedagógiai sajátosságait
 Megvalósítja az élményközpontú gyakorlati képzést és a pozitív, negatív visszacsatolások motivációját
 Ismeri és tudatosan használja a pedagógiai eszközöket a gyakorlati munkában és a tanulóképzésben
 Tudatosan használja a munkáltató foglalkozásokat a tanulóképzésben
 Megvalósítja a célorientált munkavégzésre törekvést
 Megvalósítja a hatékony és erőforrás-takarékos feladatvégzést
 Megvalósítja a munkavégzési önállóságot
 Kialakítja a szakmai problémamegoldás képességét
 Formálja a minőségi munkavégzés és az önellenőrző felelősségvállalás képességét
 Kreatívan megvalósítja a szakmai problémamegoldást (szükség esetén csapatmunkában)
 Képes a szakmai és együttműködési önfejlődésre
 Tudatosan kezeli a nevelés és személyes példamutatás jelentőségét és szerepét

2.1.2. Tulajdonságprofil:

2.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

2.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

A tanuló fejlődési fázisainak, megismerési és kommunikációs szerepeinek tudatos kezelésének ismerete a tanulóképzésben
 A szakképzésen belül a gyakorlati képzés pedagógiai sajátosságainak ismerete és alkalmazása
 A szakképzés és pedagógiájának (elmélet – műhely közeli tapasztalás – valós vállalkozási környezet) gyakorlatának tudatos kezelése
 A pedagógiai célok és azok eléréshez szükséges feladatrendszer illesztésének ismerete
 A szakmai gyakorlat pedagógiai folyamatának megtervezési ismerete
 A mai kor értékei, értékviselkedése, és a mai kor társadalmi értékeinek ismerete
 A pozitív jövőképpel rendelkező életpályát, a proaktív életvezetés pedagógiai sajátosságainak ismerete
 Az élményközpontú gyakorlati képzés és a pozitív, negatív visszacsatolások motivációs megvalósításának ismerete
 A pedagógiai eszközök és tudatos használatuk ismerete a gyakorlati munkában és a tanulóképzésben
 A munkáltató foglalkozások tudatos használatának ismerete a tanulóképzésben
 A célorientált munkavégzésre törekvés szerepének ismerete
 A hatékony és erőforrás-takarékos feladatvégzés szerepének ismerete
 A munkavégzési önállóság szerepének ismerete
 A szakmai problémamegoldás képességének kialakítási ismerete

- A minőségi munkavégzés és önellenőrző felelősségvállalás képességének formálási ismeretei
- A szakmai problémamegoldás (szükség esetén csapatmunkában történő) kreatív módszereinek ismerete
- A szakmai és együttműködési önfejlődés nyitottságának ismeretei
- A nevelés és személyes példamutatás jelentőségének és szerepének ismeretei

2.1.2.1.2. Szakmai készségek:

- Köznyelvi beszédképesség
- Mennyiségérzék
- Szakmai nyelvű beszédképesség
- Olvasott szakmai szöveg megértése
- Elemi számolási készség
- Tervezési készség a feladatok megtervezéséhez, illesztéséhez
- Tervezési készség a szakmai gyakorlat megtervezéséhez
- Tervezési készség az életpálya tervezéshez és életvezetéshez
- Az élményközpontú gyakorlati képzés vezetésének készsége
- Motivációs készség
- A tanulótanulásának segítése
- A pedagógiai módszerek használata
- Pedagógiai beszédképesség
- A szakképzési eszközök használata
- A gyakorlati képzés módszertana
- Oktatási eszközök használata
- A valós vállalkozási környezetben történő gyakorlati eszközhasználat
- A munkáltató foglalkozások használatának készsége
- A célorientált munkavégzés készsége
- A feladatok erőforrás-takarékos végzésének készsége
- Az önálló munkavégzés készsége
- A szakmai problémamegoldás képességének kialakítási készsége
- A minőségi munkavégzés készsége
- A szakmai problémamegoldási készsége
- Fejlődési készség szakmai és együttműködés területein
- A személyes példamutatás készsége

2.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

- Empátia
- Pozitív elvárások attitűdje
- Pozitív jövőkép kialakításának képessége
- Példamutatás a szakmai rutin területén
- Példamutatás a célorientált munkavégzés területén
- Példamutatás a szakmai problémamegoldás területén
- Példamutatás a minőségi munkavégzés területén
- Példamutatás a szakmai és együttműködési önfejlődés területén

2.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

- Kommunikációs nyitottság
- Együttműködési képesség

2.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

- Történeti áttekintő képesség
- Módszertani strukturálás képessége
- A szakmai gyakorlat pedagógiai megtervezésének képessége
- Az élményközpontú gyakorlati képzés megvalósításának képessége
- A pedagógiai eszközök tudatos használatának képessége a tanulóképzésben
- A célorientált munkavégzés elsajátításának képessége
- A hatékonyság és az erőforrás-takarékosság elsajátításának képessége
- A munkavégzési önállóság elsajátításának képessége
- A szakmai problémamegoldás elsajátításának képessége
- A minőségi munkavégzés elsajátításának képessége
- A szakmai és együttműködési önfejlődés elsajátításának képessége
- A nevelés és személyes példamutatás képessége

3. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:

002-11-1 Vállalkozási ismeretek

3.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

3.1.1. Feladatprofil:

3.1.1.1. Jogi ismeretek:

Tisztában van az alapvető jogi fogalmakkal és a jogrendszer felépítésével, amely alapján képes elvégezni az alábbi feladatokat:

- Elvállalja a vállalkozások alapításával kapcsolatos általános feladatokat
- Intézi a működési engedélyek beszerzését
- Jogi tanácsadást igényel, konkrét igényt fogalmaz meg
- Ellátja a vállalkozások megszűnésével kapcsolatos általános feladatokat
- Munkajogi szerződéseket készít (jogi felügyelettel), ellenőriz
- Vállalkozási szerződéseket készít (jogi felügyelettel), ellenőriz
- Figyelemmel kíséri a jogszabályi változásokat

3.1.1.2. Marketing ismeretek:

Tisztában van a vállalkozások piaci környezetével és ezek hatásaival. Ennek alapján az alábbi feladatokat képes elvégezni:

- Üzleti tervet készít
- Elvégzi a saját iparágának bemutatását és elemzését
- Meghatározza és kidolgozza a marketing-mix elemeit
- PR és kommunikációs tevékenységet végez

3.1.1.3. Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek:

Ismeri az alapvető adó- és pénzügyi szabályokat, valamint a gazdaság működési elveit. Ennek alapján az alábbi feladatokat képes elvégezni:

- Kitölti az adónyomtatványokat
- Főbb vonalakban ismeri az egyes adó- és kamatszámítási módszereket
- Ismeri a vállalkozások éves beszámolójának főbb egységeit és ezek lényeges elemeit, valamint ezen adatokból tájékozódni tud és következtetéseket von le
- Kialakítja és működteti a vállalkozás szervezetét
- Pénzügyi tervet készít
- Rezsioradíjat számol

3.1.2. Tulajdonságprofil:

3.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

3.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

3.1.2.1.1.1. Jogi ismeretek:

- A gazdálkodás, vállalkozás fogalma, jellemzői
- Egyéni vállalkozás
- Egyéni cég
- Gazdasági társaságok csoportosítása
- Gazdasági társaságok működésének szabályai
- Vállalkozási formák közötti választás szempontjai
- Vállalkozások átalakítása és megszüntetése
- Kötelmi jog elemei (szerződések)

3.1.2.1.1.2. Marketing ismeretek:

A vállalkozás makro- és mikrokörnyezete (gazdasági, politikai, jogi, marketing)

Piacgazdaság, piac

A vállalkozások erőforrásai

A vállalkozások reálszférája

A vállalkozás személyi feltételei

A vállalkozás beindításának alapfeltételei

Az elképzelés, az ötlet próbája

A vállalkozás beindításához szükséges eszközök listájának összeállítása és a munkaerő szükséglet felmérése

A vállalkozás székhelyének, telephelyének megválasztása, belső kialakítása

Kommunikáció és információátvitel

3.1.2.1.1.3. Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek:

A vállalkozás finanszírozása, pénzügyi terv készítése
A munkaviszony létrehozásával és megszüntetésével kapcsolatos feladatok
Számviteli rendszer kialakítása
A vállalkozás felelősségi rendszere
Az üzleti terv készítésének esetei és célközönsége
Az üzleti terv felépítése és részei
A vállalkozások beszámolási kötelezettségei
A mérleg és eredménykimutatás szerepe, tartalma
A vállalkozás belső és külső finanszírozási forrásai, a vállalkozás fizetőképessége
Hitelezés és támogatás
Biztosítás, áru- és vagyonvédelem az üzleti életben
Adózás és társadalombiztosítás
A munkaszervezés alapjai
Az ellenőrzés alapelvei

3.1.2.1.1.4. Szakmai készségek:

Olvasott köznyelvi szöveg megértése
Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban
Kézírás
Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése
Köznyelvi beszédképesség
Olvasott szakmai szöveg megértése
Szakmai nyelvi írásképesség, fogalmazás írásban
Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése
Szakmai nyelvű beszédképesség
Telefonálási technikák
Számítástechnikai ismeretek

3.1.2.1.1.5. Személyes kompetenciák:

Tisztesség, felelősségtudat
Megbízhatóság
Döntésképeség
Fejlődőképesség, önfejlesztés
Szervezőképesség
Önállóság
Kitartás
Rugalmasság
Elhivatottság, elkötelezettség
Kockázatvállalás

3.1.2.1.1.6. Társas kompetenciák:

Kapcsolatteremtő készség
Határozottság
Kommunikációs készség
Konfliktusmegoldó képesség
Irányítási készség
Kompromisszum készség

3.1.2.1.1.7. Módszerkompetenciák:

Logikus gondolkodás
Tervezés
Áttekintő és rendszerező képesség
Kreativitás, ötletgazdagság
Új ötletek, megoldások kipróbálása
Nyitott hozzáállás
Eredményorientáltság
Hibakeresés (diagnosztizálás)

4. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése: 188-14 Hangszerkészítő és –javító (vonós/pengetős/vonókészítő) mester feladatai

4.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

4.1.1. Feladatprofil:

Önállóan dolgozik a szakmai munka minden részterületén, az egyedi hangszer/vonó készítés kézműves szabályai szerint
Tervet készít új hangszer építéséhez, javításhoz
Kiválasztja az anyagokat a készítéshez és a javításhoz
Önállóan elvégzi az összes munkafolyamatot a tervek szerint a kezdetektől a hangszer felhangolásáig, a vonó felhúzásáig
Önállóan elvégzi a javítás összes munkafolyamatát
Az elágazások tartalma szerint méréseket, számításokat végez
Akusztikai jellemzőket határoz meg az egyes elágazások tartalma szerint
Formai és stílusjellemzőket határoz meg az egyes elágazások tartalma szerint
Teljes körű anyagmegmunkálást végez az egyes elágazások tartalma szerint
Beállítja, ellenőrzi a megjavított hangszert
Beállítja, ellenőrzi az elkészített hangszert
Elkészíti a felületkezelés (páncok, alapozók, lakkok, fényezők) és a ragasztás (enyvek) anyagait
Elkészíti a munkavégzéshez szükséges célszerszámokat, cél- és segédeszközöket
Gépeit, kéziszerszámait szakszerűen kezeli, karbantartja, tárolja
Faanyagait a szakmai követelményeknek megfelelően tárolja, kezeli
A lakkokat és azok alkotóanyagait a szakmai követelményeknek megfelelően és tűzrendészetileg korrekt módon tárolja és kezeli
A fa- és egyéb anyagok, szerszámok, eszközök, gépek beszerzése során körültekintően jár el
Ésszerűen alkalmazza a szakma írott és íratlan szabályait, hagyományait
Kapcsolatot tart hangszerész kollégákkal
Kapcsolatot tart muzikusokkal, ismereteket ad át a hangszer működésével, kezelésével kapcsolatosan
Meghatározza a hangszer korát, eredetét, értékét
Részt vesz a szakképzésben
Vállalkozást tart fent, munkatársakat választ ki és alkalmaz
Megtervezi és ütemezi a munkafolyamatokat

4.1.2. Tulajdonságprofil:

4.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

4.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

Az egyedi mesterhangszer/vonó készítésének kézműves szabályai
Hangszertervezés, hangszerkészítés, hangszerjavítás
Gépek és kéziszerszámok kezelése, karbantartása
Akusztikai, statikai, mechanikai, vegytani ismeretek gyakorlati alkalmazása a szakmában
Hangszeresztétikai és stílusismeretek
Hangszertörténeti ismeretek
Hangszerakusztikai, számítási ismeretek
Geometriai ismeretek
Tájékozódás műszaki rajzon
A húros hangszerek részletes szakismerete és akusztikája
Faipari anyag- és gyártásismeret
Fémipari anyag- és gyártásismeret
Egyéb anyagok anyag és gyártásismerete
Művészet- és zenetörténeti stílusorszakok
Idegen szaknyelv
Tájékozódás a nemzetközi szakirodalomban

4.1.2.1.2. Szakmai készségek:

Gépek, kéziszerszámok, használata
Számítógép használat
Műszaki rajzok és szabadkézi rajzok, tervek készítése, olvasása, értelmezése
Információforrások kezelése
Magyar és idegen szaknyelv használata

4.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

Elhivatottság-elkötelezettség
Felelősségtudat
Precizitás

4.1.2.1.4. Társas kompetenciák:
Interperszonális rugalmasság
Segítőkészség
Hatékony kérdésés készsége

4.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:
Áttekintő képesség
Emlékezőképesség (ismeretmegőrzés)
Körültekintés és elővigyázatosság

IV. Mestervizgáztatási követelmények

1. A mestervizsgára bocsátás feltételei

1.1. „I. A Hangszerkészítő és -javító (vonós/pengetős/vonókészítő) mestervizsgára jelentkezés feltételei” című fejezetben leírtakon kívül támasztott egyéb feltételek:

– A mestervizsga bizottsággal előzetesen egyeztetett és a mestervizsga bizottság elnöke által jóváhagyott vizsgaremek elkészítése, meghatározott technológiával, eszközökkel.

– A mestervizsga bizottsággal előzetesen egyeztetett és a mestervizsga bizottság elnöke által jóváhagyott, lehetőleg a vizsgaremekkel összefüggő mesterdolgozat írása.

A mesterdolgozat minimum 55.000 karakter (kb. 30 írott oldal 12-es betűmérettel, sortáv 1,5, betűtípus Arial, vagy Times New Roman betűtípus), ezen felül csatolhatók fényképek, ábrák, egyéb mellékeltek. A mesterdolgozatot 2 példányban, számítógéppel megírva, összefűzve, CD-n mellékelve kell leadni. Leadási határidő: a mestervizsga megkezdése előtt legalább 15 nappal.

1.2. A vizsgaremek értékelése: 0-90% Nem felelt meg, 91-100% Megfelelt

1.3. A mesterdolgozat értékelése: 0-85% Nem felelt meg, 86-100% Megfelelt

2. A mestervizsga vizsgatevékenységei és vizsgafadatai

2.1. Gyakorlati vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: az adott hangszercsoportnak megfelelő egyszerűbb és összetettebb (többrétű) javítási feladat elvégzése, vagy új hangszerrész tervezése, elkészítése, beépítése.

A vizsgafeladat ismertetése: a kiadott feladat szerint alkatrész vagy részegység tervezése, elkészítése, javítása kézi és gépi szerszámok használatával.

A vizsgafeladat időtartama: 480 perc

A vizsgafeladat értékelése: 0-75% Nem felelt meg, 76-100% Megfelelt

2.2. Írásbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: komplex írásbeli feladat

A vizsgafeladat ismertetése: szakismereti, anyagismereti, hangszerakusztikai, hangszersztétikai és szakrajz tárgyú írásos feladatok kifejtése, számítások elvégzése, műszaki, illetve szabadkézi rajzok elkészítése

A vizsgafeladat időtartama: 180 perc

A vizsgafeladat értékelése: 0-75% Nem felelt meg, 76-100% Megfelelt

2.3. Szóbeli vizsgatevékenység

- A) A vizsgafeladat megnevezése: összetett szóbeli feladat a vonós/pengetős hangszerek és vonók története, építése, javítása, restaurálása, rekonstrukciója, karbantartása, hangolása, akusztikája és esztétikája, anyagai témakörökből.

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított kérdései a Hangszerkészítő és -javító (vonós/pengetős/vonókészítő) mester feladatai megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó témaköröket tartalmazzák.

A szóbeli vizsgatevékenység tételei: szakismereti, anyagismereti, hangszerakusztikai, hangszeresztétikai ismeretanyagból tevődik össze.

A vizsgafeladat időtartama: 60 perc (ebből felkészülési idő 30 perc)

A vizsgafeladat értékelése: 0 -75% Nem felelt meg, 76-100% Megfelelt

- B) A vizsgafeladat megnevezése:
Pedagógiai ismeretek

A vizsgafeladat ismertetése:

A gyakorlati munka tanulásához szükséges pszichológiai fogalmak, alapok

A szakmai gyakorlat tanítás-tanulási (pedagógiai) folyamatának jellemzői

A szakmai gyakorlat, mint munkavégzés általi tanulás módszertani feladatai

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (ebből felkészülési idő: 45 perc)

A vizsgafeladat értékelése:

0-60% Nem felelt meg; 61% - 100% Megfelelt

- C) A vizsgafeladat megnevezése:
Vállalkozási ismeretek

A vizsgafeladat ismertetése:

Jogi ismeretek.

Marketing ismeretek.

Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (ebből felkészülési idő: 45 perc)

A vizsgafeladat értékelése:

0 - 60% Nem felelt meg; 61% - 100% Megfelelt

3. A mestervizsga értékelése

A jelölt mestervizsgája Megfelelt minősítésű, ha minden vizsgatevékenység esetében Megfelelt minősítést szerzett. Sikertelen a mestervizsga, ha a vizsgázó egy vagy több vizsgatevékenység esetében Nem felelt meg minősítést szerzett. A jelöltnek javítóvizsgát abból a vizsgafeladatból kell tennie, amely esetében Nem felelt meg minősítést szerzett.

4. A mestervizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara egységes szerkezetbe foglalt Mestervizsga Szabályzata szerint felmentés adható a Pedagógiai és vállalkozási ismeretek megnevezésű részvizsga alól annak, aki felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkezik, vagy két éven belül más mesterképzésből sikeres mestervizsgát tett.

A mestervizsga követelményekben nem szabályozott kérdésekben a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Mesterképzési és Mestervizsga Szabályzatában foglaltak az irányadók.

V. Eszköz- és felszerelési jegyzék

	A	B	C
1	Sor-szám	A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma	Hangszerkészítő és -javító (vonós/pengetős/vonókészítő) mester
2	1	Gyalupad és munkaasztal a munkavégzéshez szükséges megvilágítással	X
3	2	A hangszercsoportok szerinti speciális gépek	X
4	3	A hangszercsoportok szerinti speciális, a hangszer/vonó anyagához és felépítéséhez megfelelő kéziszerszámok, segédeszközök	X
5	4	Általános, egyszerű faipari gépek	X
6	5	A szerszámok és a gépek élezéséhez, karbantartásához való köszörűgépek, köszörű- és fenőkövek	X
7	6	Általános faipari kéziszerszámok	X
8	7	A hangszercsoportok szerinti speciális sablonok	X
9	8	Mérő, jelölő, ellenőrző eszközök	X
10	9	Kommunikációs eszközök, számítógép, internet, kivetítő a szükséges szoftverekkel	X
11	10	Kommunikációs eszközök, számítógép, internet	X
12	11	A hangszercsoportok szerinti, szakmailag megfelelő és szükséges alapanyagok, nyersanyagok, segédanyagok, javítandó hangszerek, hangszerrészek	X
13	12	Egyéni védőfelszerelések, tűz- és baleset megelőzési biztonsági berendezések, szükség esetén környezetvédelmi berendezések	X

7. A HANGSZERKÉSZÍTŐ ÉS -JAVÍTÓ (ZONGORA) MESTERVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

I. A Hangszerkészítő és -javító (zongora) mestervizsgára jelentkezés feltételei

1. A Hangszerkészítő és -javító (zongora) mestervizsgához szükséges szakképesítési feltételek

A **Hangszerkészítő és -javító (zongora)** mestervizsgára jelentkezéshez az alábbi szakképesítéssel (szakmák), szakképzettséggel kell rendelkeznie a mesterjelöltnek.

	A	B	C
1	Sor-szám	Szakképesítés azonosító száma	A szakképesítés (szakma), szakképzettség megnevezése
2	1	55 215 01	Hangszerkészítő és -javító (zongora)

Megjegyzés: Elfogadhatók a fentivel egyenértékű jogelőd, valamint jogutód szakképesítések (szakmák), szakképzettségek is.

2. A Hangszerkészítő és -javító (zongora) mestervizsgára jelentkezéshez szükséges szakmai gyakorlat

A szakma munkaterületén a szakirányú képesítés megszerzését követően az alábbiakban meghatározott szakmai gyakorlat igazolása szükséges.

	A	B	C
A szakmai gyakorlat			
1	Sor-szám	szakiránya	időtartama (év)
2	1	Hangszerkészítő és -javító (zongora)	5

Megjegyzés: A szakmai gyakorlat részidőkből is összeállhat, de az utolsó időszak nem lehet egy évnél rövidebb, és a vizsgára jelentkezés időpontjában az utolsó igazolt szakmai gyakorlat nem lehet egy évnél régebbi.

A gyakorlati időbe nem számítható be a GYED, GYES, szülési szabadság, tartós táppénz, illetve a sor- vagy tartalékos katonai, valamint polgári szolgálat ideje.

II. A Hangszerkészítő és -javító (zongora) mester munkaterülete, a mestercímhez kapcsolódó tevékenységek

1. A Hangszerkészítő és -javító (zongora) mester munkaterületének leírása

A Hangszerkészítő és -javító (zongora) mester a szakmában aktívan eltöltött évek alatt megszerzett tudás és tapasztalatok alapján, egész szakmai szemléletét magasabb szintre emeli, ezáltal válik gyakorlati és elméleti tudása széleskörűvé, mester-szintűvé. Szakmai tevékenységét önállóan és magas színvonalon gyakorolja a teljes zongora-hangszercsaládhoz (pontosabban zongora- és csembaló-hangszercsaládhoz) tartozó minden hangszeren, amelyek a következők:

angol-mechanikás, félangol-mechanikás zongorák, pianínó-félék, bécsi-mechanikás zongorák, modern csembalók, történelmi hangszerek (kópia hangszerek), csembalók, spinétek, virginálok, klavicitériumok, lantcsembalók, klavichordok, tangens-zongorák, fortepianók, asztal-, zsiráf-, szekrény-, piramis-, hárfa-zongorák, hammerflügelek.

A Hangszerkészítő és -javító (zongora) mester a zongora- és csembaló-hangszercsalád tagjait egyedi szempontok alapján megtervezi, elkészíti, karbantartja és javítja a szakmai, akusztikai és esztétikai lehetőségek, elvárások, törvényszerűségek és hagyományok figyelembevételével, illetve betartásával a kézműves jelleg határain belül (az ipari hátteret igénylő hangszerdarabok, alkatrészek, kivételével).

A munkafolyamatok során a technológiai folyamatokat szakszerűen alkalmazza, a szakmában használatos kézi és gépi eszközöket szakszerűen használja.

A fenti hangszerek különböző meghibásodásait (természetes elhasználódásból, nem rendeltetésszerű használatból, baleseti sérülésekből, szakszerűtlen javításból és tárolásból, illetve klimatikus problémákból eredő hibák) felismeri, és a szükséges javítást, illetve a részleges pótlást szakszerűen elvégzi.

A hangszercsoport tagjainak főbb részegységeit, alkatrészeit, egymáshoz való viszonyukat lerajzolja, illetve szakrajz, sablon vagy minta alapján elkészíti a megfelelő szakmai, akusztikai és esztétikai szempontok figyelembevételével.

A hangszercsalád tagjait a szakmai szempontok, a hangolás-elméleti és akusztikai ismeretek alapján, a hangszer állapotát valamint a megrendelő kívánságát is figyelembe véve meghangolja és intonálja.

A hangszercsoportba tartozó hangszerek esetleges muzeális tagjait felismeri és megfelelő szakemberek bevonásával (muzeológus, műemlékvédelem, speciális szakirány, stb.) az állagmegóvó, helyreállító műtárgyvédelmi tevékenységet elvégzi a restaurálás alapelveinek és etikai szabályainak betartásával.

Követi a szakma írott és íratlan szabályait, tradícióit és munkája során mindvégig ezek szerint jár el. A megrendelő, illetve előadóművész igényeinek figyelembevételével egyedi megoldásokat a szakmaiság betartásával alkalmaz.

A hangszercsoporttal kapcsolatban szakvéleményt, illetve szaktanácsadást ad.

Az oktatási intézménnyel együttműködve gyakorlati oktatóként részt vesz a hangszerész-tanulóképzésben. Ennek során átadja a mesterség hagyományait, hangsúlyozza a tradíció ápolásának fontosságát, a hagyományok ésszerű alkalmazását. Ugyanakkor példát mutatva ösztönzi tanítványát/tanítványait a korszerű gondolkodásra, a kísérletezésre – akusztikai mérések, új eszközök/eljárások használata/alkalmazása, stb. – az újszerűségek széleskörű befogadására, idegen nyelvek megismerésére, a nemzetközi szakirodalomban való tájékozottságra.

A mester az évek tapasztalatai alapján szervezi és igazgatja vállalkozását, észreveszi a kínáló lehetőségeket, bővíti-frissíti anyagkészletét, szerszámkészletét és gépállományát. Széles látókörben gondolkodva-mérlegelve teremt meg és ápolja hazai és külföldi üzleti kapcsolatait, választja ki munkatársait, alkalmazottait. Tanítványainak létszámát az üzleti lehetőségek, a felmérhető munkamennyiség szerint határozza meg.

Tisztában van a hangszercsalád tagjainak történetével, fejlődésük-alakulásuk állomásaival, a hangszerek felépítésével, működési, statikai, dinamikai és akusztikai összefüggéseivel, pszichológiai és játéktechnikai kapcsolataival, készítésének javításának hagyományaival, szakmai szabályaival. A mester képzett szakemberként tanulmányozza és értékeli a

zeneirodalmat, annak történeti fordulópontjait, stíluskorszakait, előadóművészeit, a koronként változó és megújuló előadói hagyományokat, játéktechnikai lehetőségeket és változásokat, és mindezen témakörökben kellő műveltséggel rendelkezik. Ilyen módon az aktívan dolgozó mester a hangszerkultúra őrzésének, továbbélésének és a szakmai tudás továbbörökítésének szereplője, együtt az intézményesített szakmai oktatással

Kiválasztja a hangszerhez hagyományosan használt anyagokat és segédanyagokat, megtalálja azok beszerzési forrásait, felismeri, megkülönbözteti tulajdonságait, a megmunkálás során ezekhez alkalmazkodik. Tisztában van használatuk hosszú távú hatásával, következményeivel, ennek megfelelően alkalmazza azokat, nem zárkózza el új anyagok és technikák megismerésétől és azok alkalmazásától.

Szakszerűen használja az anyagok megmunkálásához való kéziszerszámokat, gépeket, tisztában van azok működésével és kezelésével, karban tartja azokat, esetenként készít is szerszámokat, eszközöket. Betartja és betartatja az anyagokkal és szerszámokkal történő munkavégzés baleset-, tűz-, környezet-, érintésvédelmi szabályait.

Figyelembe veszi azokat a követelményeket, amelyeket a hangszeret használó művészek támasztanak hangszerükkel szemben hangzás, illetve játszhatóság szempontjából, együttműködik az optimális állapot kialakításában.

2. A Hangszerkészítő és -javító (zongora) mesterképesítéssel rokon mesterképesítések

A Hangszerkészítő és -javító (zongora) mesterképesítéssel rokon mesterképesítés(ek) megnevezése	
-	

III. Szakmai követelmények

1. A szakmai követelménymodulok felsorolása:

1	A Sor- szám	B	C
		A Hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) megnevezésű mesterképesítés szakmai követelménymoduljainak	
1	Sor- szám	azonosítója	megnevezése
2	1	001-11-1	Pedagógiai ismeretek
3	2	002-11-1	Vállalkozási ismeretek
4	3	189 -14	Hangszerkészítő és -javító (zongora) mester feladatai

2. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése: 001-11-1 Pedagógiai ismeretek

2.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

2.1.1. Feladatprofil:

Ismeri és tudatosan kezeli a tanuló fejlődési fázisait, megismerési és kommunikációs szerepeit a tanulóképzésben
Ismeri és alkalmazza a szakképzésen belül a gyakorlati képzés pedagógiai sajátosságait
Tudatosan kezeli a szakképzés és pedagógiája (elmélet – műhely közeli tapasztalás – valós vállalkozási környezet) gyakorlatát
A pedagógiai célokat és azok eléréséhez szükséges feladatrendszert egymáshoz illeszti, megtervezi a szakmai gyakorlat pedagógiai folyamatát
Kezeli a mai kor értékeit, értékviselkedését, és a mai kor társadalmi értékeit
Ismeri a pozitív jövőképpel rendelkező életpályát, a proaktív életvezetés pedagógiai sajátosságait
Megvalósítja az élményközpontú gyakorlati képzést és a pozitív, negatív visszacsatolások motivációját
Ismeri és tudatosan használja a pedagógiai eszközöket a gyakorlati munkában és a tanulóképzésben
Tudatosan használja a munkáltató foglalkozásokat a tanulóképzésben
Megvalósítja a célorientált munkavégzésre törekvést
Megvalósítja a hatékony és erőforrás-takarékos feladatvégzést
Megvalósítja a munkavégzési önállóságot
Kialakítja a szakmai problémamegoldás képességét

Formálja a minőségi munkavégzés és az önellenőrző felelősségvállalás képességét
 Kreatívan megvalósítja a szakmai problémamegoldást (szükség esetén csapatmunkában)
 Képes a szakmai és együttműködési önfejlődésre
 Tudatosan kezeli a nevelés és személyes példamutatás jelentőségét és szerepét

2.1.2. Tulajdonságprofil:

2.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

2.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

- A tanuló fejlődési fázisainak, megismerési és kommunikációs szerepeinek tudatos kezelésének ismerete a tanulóképzésben
- A szakképzésen belül a gyakorlati képzés pedagógiai sajátosságainak ismerete és alkalmazása
- A szakképzés és pedagógiájának (elmélet – műhely közeli tapasztalás – valós vállalkozási környezet) gyakorlatának tudatos kezelése
- A pedagógiai célok és azok eléréséhez szükséges feladatrendszer illesztésének ismerete
- A szakmai gyakorlat pedagógiai folyamatának megtervezési ismerete
- A mai kor értékei, értékválsága, és a mai kor társadalmi értékeinek ismerete
- A pozitív jövőképpel rendelkező életpálya, a proaktív életvezetés pedagógiai sajátosságainak ismerete
- Az élményközpontú gyakorlati képzés és a pozitív, negatív visszacsatolások motivációs megvalósításának ismerete
- A pedagógiai eszközök és tudatos használatuk ismerete a gyakorlati munkában és a tanulóképzésben
- A munkáltató foglalkozások tudatos használatának ismerete a tanulóképzésben
- A célorientált munkavégzésre törekvés szerepének ismerete
- A hatékony és erőforrás-takarékos feladatvégzés szerepének ismerete
- A munkavégzési önállóság szerepének ismerete
- A szakmai problémamegoldás képességének kialakítási ismerete
- A minőségi munkavégzés és önellenőrző felelősségvállalás képességének formálási ismeretei
- A szakmai problémamegoldás (szükség esetén csapatmunkában történő) kreatív módszereinek ismerete
- A szakmai és együttműködési önfejlődés nyitottságának ismeretei
- A nevelés és személyes példamutatás jelentőségének és szerepének ismeretei

2.1.2.1.2. Szakmai készségek:

- Köznyelvi beszédkészség
- Mennyiségérzék
- Szakmai nyelvű beszédkészség
- Olvasott szakmai szöveg megértése
- Elemi számolási készség
- Tervezési készség a feladatok megtervezéséhez, illesztéséhez
- Tervezési készség a szakmai gyakorlat megtervezéséhez
- Tervezési készség az életpálya tervezéshez és életvezetéshez
- Az élményközpontú gyakorlati képzés vezetésének készsége
- Motivációs készség
- A tanuló tanulásának segítése
- A pedagógiai módszerek használata
- Pedagógiai beszédkészség
- A szakképzési eszközök használata
- A gyakorlati képzés módszertana
- Oktatási eszközök használata
- A valós vállalkozási környezetben történő gyakorlati eszközhasználat
- A munkáltató foglalkozások használatának készsége
- A célorientált munkavégzés készsége
- A feladatok erőforrás-takarékos végzésének készsége
- Az önálló munkavégzés készsége
- A szakmai problémamegoldás képességének kialakítási készsége
- A minőségi munkavégzés készsége
- A szakmai problémamegoldási készsége
- Fejlődési készség szakmai és együttműködés területein
- A személyes példamutatás készsége

2.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

- Empátia
- Pozitív elvárások attitűdje
- Pozitív jövőkép kialakításának képessége
- Példamutatás a szakmai rutin területén
- Példamutatás a célorientált munkavégzés területén

Példamutatás a szakmai problémamegoldás területén
 Példamutatás a minőségi munkavégzés területén
 Példamutatás a szakmai és együttműködési önfejlődés területén

2.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

Kommunikációs nyitottság
 Együttműködési képesség

2.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

Történeti áttekintő képesség
 Módszertani strukturálás képessége
 A szakmai gyakorlat pedagógiai megtervezésének képessége
 Az élményközpontú gyakorlati képzés megvalósításának képessége
 A pedagógiai eszközök tudatos használatának képessége a tanulóképzésben
 A célorientált munkavégzés elsajátításának képessége
 A hatékonyság és az erőforrás-takarékosság elsajátításának képessége
 A munkavégzési önállóság elsajátításának képessége
 A szakmai problémamegoldás elsajátításának képessége
 A minőségi munkavégzés elsajátításának képessége
 A szakmai és együttműködési önfejlődés elsajátításának képessége
 A nevelés és személyes példamutatás képessége

3. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése: 002-11-1 Vállalkozási ismeretek

3.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

3.1.1. Feladatprofil:

3.1.1.1. Jogi ismeretek:

Tisztában van az alapvető jogi fogalmakkal és a jogrendszer felépítésével, amely alapján képes elvégezni az alábbi feladatokat:

- Elvállalja a vállalkozások alapításával kapcsolatos általános feladatokat
- Intézi a működési engedélyek beszerzését
- Jogi tanácsadást igényel, konkrét igényt fogalmaz meg
- Ellátja a vállalkozások megszűnésével kapcsolatos általános feladatokat
- Munkajogi szerződéseket készít (jogi felügyelettel), ellenőriz
- Vállalkozási szerződéseket készít (jogi felügyelettel), ellenőriz
- Figyelemmel kíséri a jogszabályi változásokat

3.1.1.2. Marketing ismeretek:

Tisztában van a vállalkozások piaci környezetével és ezek hatásaival. Ennek alapján az alábbi feladatokat képes elvégezni:

- Üzleti tervet készít
- Elvégzi a saját iparágának bemutatását és elemzését
- Meghatározza és kidolgozza a marketing-mix elemeit
- PR és kommunikációs tevékenységet végez

3.1.1.3. Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek:

Isméri az alapvető adó- és pénzügyi szabályokat, valamint a gazdaság működési elveit. Ennek alapján az alábbi feladatokat képes elvégezni:

- Kitölti az adónyomtatványokat
- Főbb vonalakban ismeri az egyes adó- és kamatszámítási módszereket
- Ismeri a vállalkozások éves beszámolójának főbb egységeit és ezek lényeges elemeit, valamint ezen adatokból tájékozódni tud és következtetéseket von le
- Kialakítja és működteti a vállalkozás szervezetét
- Pénzügyi tervet készít
- Rezsióradíjat számol

3.1.2. Tulajdonságprofil:

3.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

3.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

3.1.2.1.1.1. Jogi ismeretek:

A gazdálkodás, vállalkozás fogalma, jellemzői
 Egyéni vállalkozás
 Egyéni cég

Gazdasági társaságok csoportosítása
 Gazdasági társaságok működésének szabályai
 Vállalkozási formák közötti választás szempontjai
 Vállalkozások átalakítása és megszüntetése
 Kötelmi jog elemei (szerződések)

3.1.2.1.1.2. Marketing ismeretek:

A vállalkozás makro- és mikrokörnyezete (gazdasági, politikai, jogi, marketing)
 Piacgazdaság, piac
 A vállalkozások erőforrásai
 A vállalkozások reálszférája
 A vállalkozás személyi feltételei
 A vállalkozás beindításának alapfeltételei
 Az elképzelés, az ötlet próbája
 A vállalkozás beindításához szükséges eszközök listájának összeállítása és a munkaerő szükséglet felmérése
 A vállalkozás székhelyének, telephelyének megválasztása, belső kialakítása
 Kommunikáció és információátvitel

3.1.2.1.1.3. Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek:

A vállalkozás finanszírozása, pénzügyi terv készítése
 A munkaviszony létrehozásával és megszüntetésével kapcsolatos feladatok
 Számviteli rendszer kialakítása
 A vállalkozás felelősségi rendszere
 Az üzleti terv készítésének esetei és célközönsége
 Az üzleti terv felépítése és részei
 A vállalkozások beszámolási kötelezettségei
 A mérleg és eredménykimutatás szerepe, tartalma
 A vállalkozás belső és külső finanszírozási forrásai, a vállalkozás fizetőképessége
 Hitelezés és támogatás
 Biztosítás, áru- és vagyonvédelem az üzleti életben
 Adózás és társadalombiztosítás
 A munkaszervezés alapjai
 Az ellenőrzés alapelvei

3.1.2.1.1.4. Szakmai készségek:

Olvasott köznyelvi szöveg megértése
 Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban
 Kézírás
 Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése
 Köznyelvi beszédkésztség
 Olvasott szakmai szöveg megértése
 Szakmai nyelvi íráskésztség, fogalmazás írásban
 Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése
 Szakmai nyelvű beszédkésztség
 Telefonálási technikák
 Számítástechnikai ismeretek

3.1.2.1.1.5. Személyes kompetenciák:

Tisztesség, felelősségtudat
 Megbízhatóság
 Döntésképesség
 Fejlődőképesség, önfejlesztés
 Szervezőképesség
 Önállóság
 Kitartás
 Rugalmasság
 Elhivatottság, elkötelezettség
 Kockázatvállalás

3.1.2.1.1.6. Társas kompetenciák:

Kapcsolatteremtő készség
 Határozottság
 Kommunikációs készség

Konfliktusmegoldó képesség
 Irányítási készség
 Kompromisszum készség

3.1.2.1.1.7. Módszerkompetenciák:

Logikus gondolkodás
 Tervezés
 Áttekintő és rendszerező képesség
 Kreativitás, ötletgazdagság
 Új ötletek, megoldások kipróbálása
 Nyitott hozzáállás
 Eredményorientáltság
 Hibakeresés (diagnosztizálás)

4. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése: 189-14 Hangszerkészítő és -javító (zongora) mester feladatai

4.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

4.1.1. Feladatprofil:

A hangszercsoporttal kapcsolatos hangszereket, hangszerrészeket tervez, készít, pótol, cserél, karbantart, javít, szabályoz, helyreállít, hangol, intonál, felmér, szakért, dokumentál
 Tervet készít új hangszer, illetve részegység építéséhez, javításhoz, megtervezi és ütemezi a munkafolyamatokat
 Kiválasztja, beszerzi, esetenként elkészíti az anyagokat és segédanyagokat a készítéshez és a javításhoz, mennyiségi és minőségi paramétereiket határozza meg
 Anyagait a szakmai követelményeknek és a tűzrendészeti előírásoknak megfelelően tárolja, kezeli
 Önállóan elvégzi a javítás összes munkafolyamatát, teljes körű anyagmegmunkálást végez a tervek szerint a kezdetektől a befejezésig
 Méréseket, szakmai számításokat végez
 Akusztikai és esztétikai jellemzőket határozza meg
 Hangszer-korpusz részeit elkészíti, javítja
 Hangszer-mechanikát készít, javít, szabályoz
 Hangszert hangol, intonál
 Felületkezelést végez és elkészíti a felületkezelés (pácok, lakkok, fényező) és a ragasztás (enyvek) anyagait
 A munkavégzéshez szükséges célszerszámokat, cél- és segédeszközöket, sablonokat tervez, készít, alkalmaz
 Gépeit, kéziszerszámait szakszerűen kezeli, karbantartja, tárolja
 A fa- és egyéb anyagok, szerszámok, eszközök, gépek beszerzése során körültekintően jár el
 Beállítja, ellenőrzi a megjavított vagy elkészített hangszert
 Felméri a hangszer állapotát, meghibásodásának okát és mértékét, meghatározza a hangszer korát, eredetét, esetleg értékét
 Szaktanácsot, szakvéleményt ad, szakértői munkát végez
 Az elkészült hangszert minősíti, az esetenként szükség korrekciót felismeri, végrehajtja
 Ésszerűen alkalmazza a szakma írott és íratlan szabályait, hagyományait
 Kapcsolatot tart hangszerész kollégákkal, muzikusokkal, ismereteket ad át a hangszer működésével, kezelésével kapcsolatosan
 Részt vesz a szakképzésben a gyakorlati oktatásban
 Vállalkozást tart fenn, munkatársakat választ ki és alkalmaz, szervezi és irányítja a munkafolyamatokat, a beosztott dolgozók, tanulók munkavégzését
 Megteremti és betartja a tűz- és balesetmentes, környezetkímélő munkavégzés feltételeit

4.1.2. Tulajdonságprofil:

4.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

4.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

Hangszertervezés, hangszerkészítés, hangszerjavítás
 Gépek és kéziszerszámok működése, használata, karbantartása
 Akusztikai, statikai, mechanikai, vegytani ismeretek a szakmában
 A menzúraszámítás összefüggései
 Hangolás-elmélet
 A korpusz felépítése, a részegységek összefüggései
 A mechanikák csoportosítása és összehasonlítása
 Mechanikák működése, szabályozása, méretezése
 Hangszerakusztikai, számítási ismeretek
 Hangszeresztétikai és stílusismeretek
 Hangszertörténeti ismeretek
 Műszaki rajz szerkesztési és geometriai ismeretek

Tájékozódás műszaki rajzon
 Szakszerű szabadkézi rajz és vázlat készítésének ismerete
 A billentyűs-húros hangszerek részletes szakismerete és akusztikája
 Faipari anyag- és gyártásismeret, az anyagválasztás szempontjai, kezelésük és tárolásuk
 Fémipari anyag- és gyártásismeret, az anyagválasztás szempontjai, kezelésük és tárolásuk
 Egyéb anyagok anyag- és gyártásismerete, az anyagválasztás szempontjai, kezelésük és tárolásuk
 Művészet- és zenetörténeti stíluskorszakok
 Idegen szaknyelv levelező szintű ismerete
 Tájékozódás a nemzetközi szakirodalomban

4.1.2.1.2. Szakmai készségek:

Gépek, kéziszerszámok használata
 Számítógép használat
 Műszaki tervek olvasása, értelmezése
 Információforrások kezelése a gyártásirányításban, munkaszervezésben
 Magyar és idegen szaknyelv használata

4.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

Precizitás
 Önállóság
 Hallás

4.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

Interperszonális rugalmasság,
 Segítőkészség
 Határozottság

4.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

Logikus gondolkodás
 Körültekintés-elővigyázatosság
 Kreativitás-ötletgazdagság

IV. Mestervizsgáztatási követelmények

1. A mestervizsgára bocsátás feltételei

1.1. „I. A Hangszerkészítő és -javító (zongora) mestervizsgára jelentkezés feltételei” című fejezetben leírtakon kívül támasztott egyéb feltételek:

- A mestervizsga bizottsággal előzetesen egyeztetett és a mestervizsga bizottság elnöke által jóváhagyott vizsgaremek elkészítése, meghatározott technológiával, eszközökkel.
- A mestervizsga bizottsággal előzetesen egyeztetett és a mestervizsga bizottság elnöke által jóváhagyott, lehetőleg a vizsgaremekkel összefüggő mesterdolgozat írása. A mesterdolgozat minimum 55.000 karakter (kb. 30 írott oldal 12-es betűmérettel, sortáv 1,5, betűtípus Arial, vagy Times New Roman betűtípus), ezen felül csatolhatók fényképek, ábrák, egyéb mellékeltek. A mesterdolgozatot 2 példányban, számítógéppel megírva, összefűzve, CD-n mellékelve kell leadni. Leadási határidő: a mestervizsga megkezdése előtt legalább 15 nappal.

1.2. A vizsgaremek értékelése: 0-90% Nem felelt meg; 91-100% Megfelelt

1.3. A mesterdolgozat értékelése: 0-85% Nem felelt meg; 86-100% Megfelelt

2. A mestervizsga vizsgatevékenységei és vizsgafeladatai

2.1. Gyakorlati vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Zongora vagy csembaló alkatrész, vagy részegység készítése, javítása, restaurálása, tervezése összeszerelése.

A vizsgafeladat ismertetése: A kiadott feladat szerinti, alkatrész, vagy részegység tervezése, elkészítése, javítása, restaurálása kézi és gépi szerszámok használatával.

A vizsgafeladat időtartama: 480 perc

A vizsgafeladat értékelése: 0 -75% Nem felelt meg, 76-100% Megfelelt

2.2. Írásbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: komplex írásbeli feladat.

A vizsgafeladat ismertetése: Zongora szakismereti, anyagismereti, hangszerakusztikai, hangszeresztétikai és szakrajz tárgyú írásos feladatok kifejtése, számítások elvégzése, műszaki, illetve szabadkézi rajzok elkészítése.

A vizsgafeladat időtartama: 180 perc

A vizsgafeladat értékelése: 0 -75% Nem felelt meg; 76-100% Megfelelt

2.3. Szóbeli vizsgatevékenység

- A) A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szóbeli feladat a zongora és csembaló története, építése, javítása, restaurálása, rekonstrukciója, karbantartása, hangolása, akusztikája és esztétikája, anyagai.

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított kérdései a Hangszerkészítő és -javító (zongora) mester feladatai megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó témaköröket tartalmazzák. A szóbeli vizsgatevékenység tételei: szakismereti, anyagismereti, hangszerakusztikai, hangszeresztétikai ismeretanyagból tevődik össze.

A vizsgafeladat időtartama: 60 perc (ebből felkészülési idő 30 perc)

A vizsgafeladat értékelése: 0 -75% Nem felelt meg; 76-100% Megfelelt

- B) A vizsgafeladat megnevezése:
Pedagógiai ismeretek

A vizsgafeladat ismertetése:

A gyakorlati munka tanulásához szükséges pszichológiai fogalmak, alapok
A szakmai gyakorlat tanítás-tanulási (pedagógiai) folyamatának jellemzői
A szakmai gyakorlat, mint munkavégzés általi tanulás módszertani feladatai

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (ebből felkészülési idő: 45 perc)

A vizsgafeladat értékelése:
0 - 60% Nem felelt meg, 61% - 100% Megfelelt

- C) A vizsgafeladat megnevezése:
Vállalkozási ismeretek

A vizsgafeladat ismertetése:

Jogi ismeretek.
Marketing ismeretek.
Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (ebből felkészülési idő: 45 perc)

A vizsgafeladat értékelése:
0 - 60% Nem felelt meg; 61% - 100% Megfelelt

3. A mestervizsga értékelése

A jelölt mestervizsgálója Megfelelt minősítésű, ha minden vizsgatevékenység esetében Megfelelt minősítést szerzett. Sikertelen a mestervizsga, ha a vizsgázó egy vagy több vizsgatevékenység esetében Nem felelt meg minősítést szerzett. A jelöltnek javítóvizsgát abból a vizsgafeladatból kell tennie, amely esetében Nem felelt meg minősítést szerzett.

4. A mestervizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara egységes szervezetbe foglalt Mestervizsga Szabályzata szerint felmentés adható a Pedagógiai és vállalkozási ismeretek megnevezésű részvizsga alól annak, aki felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkezik, vagy két éven belül más mesterképzésből sikeres mestervizsgát tett.

A mestervizsga követelményekben nem szabályozott kérdésekben a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Mesterképzési és Mestervizsga Szabályzatában foglaltak az irányadók.

V. Eszköz- és felszerelési jegyzék

	A	B	C
1	Sor-szám	A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma	Hangszerkészítő és -javító (zongora) mester
2	1	Gyalupad és munkaasztal a munkavégzéshez szükséges megvilágítással	X
3	2	A szakmához tartozó speciális kézi elektromos kisgépek és telepített gépek (pl. húrfonógép, asztalosipari gépek, hangológép)	X
4	3	A szakmához tartozó speciális kéziszerszámok, segédeszközök: zongorahangoló kéziszerszámok, speciális és általános fogók, speciális állítóeszközök	X
5	4	Általános, egyszerű faipari gépek	X
6	5	Általános fa- és fémipari kéziszerszámok	X
7	6	Speciális sablonok	X
8	7	Mérő, jelölő, ellenőrző eszközök	X
9	8	A szerszámok és a gépek élezéséhez, karbantartásához való köszörűgépek, köszörű- és fenőkövek	X
10	9	Szakmailag megfelelő és szükséges alapanyagok, nyersanyagok, segédanyagok, javítandó hangszerek, hangszerrészek	X
11	10	Egyéni védőfelszerelések, tűz- és baleset-megelőzési biztonsági berendezések, szükség esetén környezetvédelmi berendezések	X
12	11	Kommunikációs eszközök, számítógép, internet, kivetítő a szükséges szoftverekkel	X

8. Az Ötvös, fémműves mestervizsga követelményei

I. Az Ötvös, fémműves mestervizsgára jelentkezés feltételei

1. Az Ötvös, fémműves mestervizsgához szükséges szakképesítési feltételek

Az ötvös, fémműves mestervizsgára jelentkezéshez az alábbi szakképesítések (szakmák), szakképzettségek egyikével kell rendelkeznie a mesterjelöltnek.

	A	B			C
1	Sor-szám	Szakképesítés azonosító száma			A szakképesítés (szakma), szakképzettség megnevezése
2	1	54	211	06	Ötvös, fémműves
3	2	55	211	01	Aranyműves
4	3				Aranyműves és Fémműves tervező BA
5	4				Aranyműves és Okleveles fémműves tervező művész MA
6	5				Ötvös, fémműves és Fémműves tervező BA
7	6				Ötvös, fémműves és Okleveles fémműves tervező művész MA

Megjegyzés: Elfogadhatók a fentiekkel egyenértékű jogelőd, valamint jogutód szakképesítések (szakmák), szakképzettségek is.

2. Az Ötvös, fémműves mestervizsgára jelentkezéshez szükséges szakmai gyakorlat

A szakma munkaterületén a szakirányú képzés megszerzését követően az alábbiakban meghatározott szakmai gyakorlat igazolása szükséges.

	A	B	C
		A szakmai gyakorlat	
1	Sor-szám	szakiránya	időtartama (év)
2	1	Ötvös, fémműves	5
3	2	Aranyműves	5
4	3	Aranyműves és Fémműves tervező BA	3
5	4	Aranyműves és Okleveles fémműves tervező művész MA	3
6	5	Ötvös, fémműves és Fémműves tervező BA	3
7	6	Ötvös, fémműves és Okleveles fémműves tervező művész MA	3

Megjegyzés: A szakmai gyakorlat részeitől is összeállhat, de az utolsó időszak nem lehet egy évnél rövidebb, és a vizsgára jelentkezés időpontjában az utolsó igazolt szakmai gyakorlat nem lehet egy évnél régebbi. A gyakorlati időbe nem számítható be a GYED, GYES, szülési szabadság, tartós táppénz illetve a sor- vagy tartalékos katonai, valamint polgári szolgálat ideje.

II. Az Ötvös, fémműves mester munkaterülete, a mestercímhez kapcsolódó tevékenységek

1. Az Ötvös, fémműves mester munkaterületének leírása

Az ötvös, fémműves mester munkaterülete tág: szakmája gyakorlása közben a megbízásának, illetve tervezői döntésének megfelelően bármilyen (nemes és nem nemes) fémből (illetve a szükséges kiegészítő anyagokból) készít különféle ékszereket, díjakat és érmeket, külső és belső épített terekben elhelyezett fém tárgyakat, épületdíszítő plasztikai elemeket, használati és dísz tárgyakat, köztéri alkotásokat.

A mester az adott feladatnak megfelelően megtervezi és kivitelezzi, illetve javítja, kiegészíti vagy rekonstruálja a fémműves tárgyakat.

A munkafolyamatokat megtervezi, megvalósítja vagy megvalósíttatja a félgyártmány készítésétől a kész munkadarabig.

Teljes körűen ismeri és kreatívan alkalmazza a fémműves technikákat és rálátása van az ipari fémmegmunkáló eljárásokra.

Széles szakmai kitekintéssel rendelkezik, tudását felhasználva együttműködik különféle szakmák képviselőivel (például a hagyományos öntési eljárásoktól kezdve a számítógéppel vezérelt megmunkálásokig).

A mester a tárgyakat kézi, manufakturális keretek között egyedi tárgyként vagy kis darabszámú sorozatokként készíti el, de ipari eljárásokat is alkalmazhat.

Szakmai tudását folyamatosan fejleszti és tudását alkalmazza tárgyai elkészítésénél.

Elkészült terveit és munkáit dokumentálja, keresi munkásságának bemutatási és kiállítási lehetőségeit, szakmáját igényesen képviseli.

Naprakészen ismeri a szakmai tevékenységhez kapcsolódó szabályokat, aktuális rendelkezéseket.

2. Az Ötvös, fémműves mesterképesítéssel rokon mesterképesítések

Az Ötvös, fémműves mesterképesítéssel rokon mesterképesítés(ek) megnevezése	
-	

III. Szakmai követelmények

1. A szakmai követelménymodulok felsorolása:

1	A Sor- szám	B	C
		Az Ötvös, fémműves megnevezésű mesterképesítés szakmai követelménymoduljainak	
		azonosítója	megnevezése
2	1	001-11-1	Pedagógiai ismeretek
3	2	002-11-1	Vállalkozási ismeretek
4	3	205-14	Az ötvös, fémműves mester feladatai
5	4	206-14	A mester szakmai kommunikációja

2. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:

001-11-1 Pedagógiai ismeretek

2.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

2.1.1. Feladatprofil:

Ismeri és tudatosan kezeli a tanuló fejlődési fázisait, megismerési és kommunikációs szerepeit a tanulóképzésben

Ismeri és alkalmazza a szakképzésen belül a gyakorlati képzés pedagógiai sajátosságait

Tudatosan kezeli a szakképzés és pedagógiája (elmélet – műhely közeli tapasztalás – valós vállalkozási környezet) gyakorlatát

A pedagógiai célokat és azok eléréséhez szükséges feladatrendszert egymáshoz illeszti, megtervezi a szakmai gyakorlat pedagógiai folyamatát

Kezeli a mai kor értékeit, értékviselkedését, és a mai kor társadalmi értékeit

Ismeri a pozitív jövőképpel rendelkező életpályát, a proaktív életvezetés pedagógiai sajátosságait

Megvalósítja az élményközpontú gyakorlati képzést és a pozitív, negatív visszacsatolások motivációját
 Ismeri és tudatosan használja a pedagógiai eszközöket a gyakorlati munkában és a tanulóképzésben
 Tudatosan használja a munkáltató foglalkozásokat a tanulóképzésben
 Megvalósítja a célorientált munkavégzésre törekvést
 Megvalósítja a hatékony és erőforrás-takarékos feladatvégzést
 Megvalósítja a munkavégzési önállóságot
 Kialakítja a szakmai problémamegoldás képességét
 Formálja a minőségi munkavégzés és az önellenőrző felelősségvállalás képességét
 Kreatívan megvalósítja a szakmai problémamegoldást (szükség esetén csapatmunkában)
 Képes a szakmai és együttműködési önfejlődésre
 Tudatosan kezeli a nevelés és személyes példamutatás jelentőségét és szerepét

2.1.2. Tulajdonságprofil:

2.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

2.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

A tanuló fejlődési fázisainak, megismerési és kommunikációs szerepeinek tudatos kezelésének ismerete a tanulóképzésben
 A szakképzésen belül a gyakorlati képzés pedagógiai sajátosságainak ismerete és alkalmazása
 A szakképzés és pedagógiájának (elmélet – műhely közeli tapasztalás – valós vállalkozási környezet) gyakorlatának tudatos kezelése
 A pedagógiai célok és azok eléréséhez szükséges feladatrendszer illesztésének ismerete
 A szakmai gyakorlat pedagógiai folyamatának megtervezési ismerete
 A mai kor értékei, értékválsága, és a mai kor társadalmi értékeinek ismerete
 A pozitív jövőképpel rendelkező életpálya, a proaktív életvezetés pedagógiai sajátosságainak ismerete
 Az élményközpontú gyakorlati képzés és a pozitív, negatív visszacsatolások motivációs megvalósításának ismerete
 A pedagógiai eszközök és tudatos használatuk ismerete a gyakorlati munkában és a tanulóképzésben
 A munkáltató foglalkozások tudatos használatának ismerete a tanulóképzésben
 A célorientált munkavégzésre törekvés szerepének ismerete
 A hatékony és erőforrás-takarékos feladatvégzés szerepének ismerete
 A munkavégzési önállóság szerepének ismerete
 A szakmai problémamegoldás képességének kialakítási ismerete
 A minőségi munkavégzés és önellenőrző felelősségvállalás képességének formálási ismeretei
 A szakmai problémamegoldás (szükség esetén csapatmunkában történő) kreatív módszereinek ismerete
 A szakmai és együttműködési önfejlődés nyitottságának ismeretei
 A nevelés és személyes példamutatás jelentőségének és szerepének ismeretei

2.1.2.1.2. Szakmai készségek:

Köznyelvi beszédképesség
 Mennyiségérzék
 Szakmai nyelvű beszédképesség
 Olvasott szakmai szöveg megértése
 Elemi számolási készség
 Tervezési készség a feladatok megtervezéséhez, illesztéséhez
 Tervezési készség a szakmai gyakorlat megtervezéséhez
 Tervezési készség az életpálya tervezéshez és életvezetéshez
 Az élményközpontú gyakorlati képzés vezetésének készsége
 Motivációs készség
 A tanulótanulásának segítése
 A pedagógiai módszerek használata
 Pedagógiai beszédképesség
 A szakképzési eszközök használata
 A gyakorlati képzés módszertana
 Oktatási eszközök használata
 A valós vállalkozási környezetben történő gyakorlati eszközhasználat
 A munkáltató foglalkozások használatának készsége
 A célorientált munkavégzés készsége
 A feladatok erőforrás-takarékos végzésének készsége
 Az önálló munkavégzés készsége
 A szakmai problémamegoldás képességének kialakítási készsége
 A minőségi munkavégzés készsége
 A szakmai problémamegoldási készsége
 Fejlődési készség szakmai és együttműködés területein
 A személyes példamutatás készsége

2.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

- Empátia
- A pozitív elvárások attitűdje
- Pozitív jövőkép kialakításának képessége
- Példamutatás a szakmai rutin területén
- Példamutatás a célorientált munkavégzés területén
- Példamutatás a szakmai problémamegoldás területén
- Példamutatás a minőségi munkavégzés területén
- Példamutatás a szakmai és együttműködési önfejlődés területén

2.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

- Kommunikációs nyitottság
- Együttműködési képesség

2.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

- Történeti áttekintő képesség
- Módszertani strukturálás képessége
- A szakmai gyakorlat pedagógiai megtervezésének képessége
- Az élményközpontú gyakorlati képzés megvalósításának képessége
- A pedagógiai eszközök tudatos használatának képessége a tanulóképzésben
- A célorientált munkavégzés elsajátításának képessége
- A hatékonyság és az erőforrás-takarékosság elsajátításának képessége
- A munkavégzési önállóság elsajátításának képessége
- A szakmai problémamegoldás elsajátításának képessége
- A minőségi munkavégzés elsajátításának képessége
- A szakmai és együttműködési önfejlődés elsajátításának képessége
- A nevelés és személyes példamutatás képessége

3. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:**002-11-1 Vállalkozási ismeretek****3.1. A szakmai követelménymodul tartalma:****3.1.1 Feladatprofil:****3.1.1.1. Jogi ismeretek:**

Tisztában van az alapvető jogi fogalmakkal és a jogrendszer felépítésével, amely alapján képes elvégezni az alábbi feladatokat:

- Elvállalja a vállalkozások alapításával kapcsolatos általános feladatokat
- Intézi a működési engedélyek beszerzését
- Jogi tanácsadást igényel, konkrét igényt fogalmaz meg
- Ellátja a vállalkozások megszűnésével kapcsolatos általános feladatokat
- Munkajogi szerződéseket készít (jogi felügyelettel), ellenőriz
- Vállalkozási szerződéseket készít (jogi felügyelettel), ellenőriz
- Figyelemmel kíséri a jogszabályi változásokat

3.1.1.2. Marketing ismeretek:

Tisztában van a vállalkozások piaci környezetével és ezek hatásaival. Ennek alapján az alábbi feladatokat képes elvégezni:

- Üzleti tervet készít
- Elvégzi a saját iparágának bemutatását és elemzését
- Meghatározza és kidolgozza a marketing-mix elemeit
- PR és kommunikációs tevékenységet végez

3.1.1.3. Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek:

Ismeri az alapvető adó- és pénzügyi szabályokat, valamint a gazdaság működési elveit. Ennek alapján az alábbi feladatokat képes elvégezni:

- Kitölti az adónyomtatványokat
- Főbb vonalakban ismeri az egyes adó- és kamatszámítási módszereket
- Ismeri a vállalkozások éves beszámolójának főbb egységeit és ezek lényeges elemeit, valamint ezen adatokból tájékozódni tud és következtetéseket von le
- Kialakítja és működteti a vállalkozás szervezetét
- Pénzügyi tervet készít
- Rezsioradíjat számol

3.1.2. Tulajdonságprofil:

3.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

3.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

3.1.2.1.1.1. Jogi ismeretek:

A gazdálkodás, vállalkozás fogalma, jellemzői
Egyéni vállalkozás
Egyéni cég
Gazdasági társaságok csoportosítása
Gazdasági társaságok működésének szabályai
Vállalkozási formák közötti választás szempontjai
Vállalkozások átalakítása és megszüntetése
Kötelmi jog elemei (szerződések)

3.1.2.1.1.2. Marketing ismeretek:

A vállalkozás makro- és mikrokörnyezete (gazdasági, politikai, jogi, marketing)
Piacgazdaság, piac
A vállalkozások erőforrásai
A vállalkozások reálszférája
A vállalkozás személyi feltételei
A vállalkozás beindításának alapfeltételei
Az elképzelés, az ötlet próbája
A vállalkozás beindításához szükséges eszközök listájának összeállítása és a munkaerő szükséglet felmérése
A vállalkozás székhelyének, telephelyének megválasztása, belső kialakítása
Kommunikáció és információátvitel

3.1.2.1.1.3. Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek:

A vállalkozás finanszírozása, pénzügyi terv készítése
A munkaviszony létrehozásával és megszüntetésével kapcsolatos feladatok
Számviteli rendszer kialakítása
A vállalkozás felelősségi rendszere
Az üzleti terv készítésének esetei és célközönsége
Az üzleti terv felépítése és részei
A vállalkozások beszámolási kötelezettségei
A mérleg és eredménykimutatás szerepe, tartalma
A vállalkozás belső és külső finanszírozási forrásai, a vállalkozás fizetőképessége
Hitelezés és támogatás
Biztosítás, áru- és vagyonvédelem az üzleti életben
Adózás és társadalombiztosítás
A munkaszervezés alapjai
Az ellenőrzés alapelvei

3.1.2.1.1.4. Szakmai készségek:

Olvasott köznyelvi szöveg megértése
Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban
Kézírás
Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése
Köznyelvi beszédképesség
Olvasott szakmai szöveg megértése
Szakmai nyelvi írásképesség, fogalmazás írásban
Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése
Szakmai nyelvű beszédképesség
Telefonálási technikák
Számítástechnikai ismeretek

3.1.2.1.1.5. Személyes kompetenciák:

Tisztesség, felelősségtudat
Megbízhatóság
Döntésképesség
Fejlődőképesség, önfejlesztés
Szervezőképesség
Önállóság

Kitartás
Rugalmasság
Elhivatottság, elkötelezettség
Kockázatvállalás

3.1.2.1.1.6. Társas kompetenciák:

Kapcsolatteremtő készség
Határozottság
Kommunikációs készség
Konfliktusmegoldó képesség
Irányítási készség
Kompromisszum készség

3.1.2.1.1.7. Módszerkompetenciák:

Logikus gondolkodás
Tervezés
Áttekintő és rendszerező képesség
Kreativitás, ötletgazdagság
Új ötletek, megoldások kipróbálása
Nyitott hozzáállás
Eredményorientáltság
Hibakeresés (diagnosztizálás)

4. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:

205-14 Az ötvös, fémműves mester feladatai

4.1. A szakmai követelménymodul tartalma:

4.1.1. Feladatprofil:

Önállóan, vagy a megrendelővel együttműködve megtervezi az adott tárgy, tárgy-együttes vagy tárgy-elem megjelenését, gyártási darabszámát, kivitelezésének lépéseit, anyagszükségletét, előállítási költségeit, árajánlatot készít.

A megrendelővel, szakemberekkel együttműködve felméri a javításra, kiegészítésre szoruló tárgy hibáit, hiányosságait, meghatározza és ütemezi az elvégzendő feladatokat, meghatározza a műveleti sorrendet és a folyamat költségeit, árajánlatot készít.

A pótolni vagy a rekonstruálni kívánt tárgyról a kapott dokumentáció alapján (esetleg további kutatásokkal kiegészítve) kiviteli tervet készít, meghatározza az anyagszükségletét, az előállítás költségeit, igény esetén árajánlatot készít.

Felméri az adott feladat megoldásához szükséges műveleti lépéseket, meghatározza azokat a folyamatokat, műveleteket, amelyekhez más szakma képviselőjének segítségét kell igénybe vennie.

Szaktevényt, szaktanácsot ad, információt cserél, az adott feladatnak megfelelően együttműködik építésszel, belsőépítésszel, muzeológussal, restaurátorral, grafikkussal, csomagolástervezővel, dizájnerrel vagy más szakemberrel.

A megrendelt tárgy elkészítéséhez vagy javításához, pótlásához szükséges alap-, és segédanyagokat beszerzi, azokat előírás szerint tárolja és használja.

A megrendelt tárgy elkészítéséhez vagy javításához, hiányzó részeinek pótlásához szükséges eszközöket, szerszámokat és gépeket megrendeli, beszerzi, üzembe helyezi, esetleges célszerszámokat tervez és készít vagy készített.

Saját műhelyét folyamatosan karbantartja és fejleszti.

Szakszerűen alkalmazza a szakma hagyományos és korszerű technológiáit, anyag felhasználásait.

Műhelye adottságainak, felszerelésének megfelelően készíti, javítja, illetve kiegészíti a tárgyakat.

Teljes körű anyagmegmunkálást végez.

A saját műhelyében nem megoldható munkafolyamatokat átadja az arra képes más szakma képviselőjének.

Az elkészült tárgy, tárgy-együttes vagy tárgy-elem minőségéért garanciát vállal.

Szakmai tudásának megfelelően új anyagokkal, eljárásokkal kísérletezik, figyelemmel kíséri a szakma hazai és nemzetközi változásait.

Szakmai fórumokon és továbbképzéseken vesz részt, követi a nyomtatott, interaktív és on-line szakirodalmat, fejleszti szakmai tudását.

4.1.2. Tulajdonságprofil:

4.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

4.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

Állapotfelmérés, helyzetelemzés
 Műszaki rajz, szabadkézi rajz, vázlatrajz, készítésének ismerete, tájékozódás a műszaki rajzon
 A szakmában használt alapanyagok (fémek és nem fémek) és segédanyagok (vegyszerek, modellező anyagok) ismerete, alkalmazási területei, szakszerű felhasználása
 Ötvözés, ötvözetek, alapanyagok előállítása és beszerzése (alapanyagöntés, dróthúzás, drót- és lemezhengerlés)
 Kiviteli tervek készítése, mérés, előrajzolás, anyagszükséglet számítások
 Nyírás, darabolás
 Lyukasztás és kivágás
 Forgácsolási műveletek (fúrás, fúrészelés, vésés, hántolás, reszelés, köszörülés esztergálás, marás)
 A képlékeny alakítás műveletei (hajlítás, nyújtás és zömítés, felhúzás, domborítás, cizellálás)
 Meleg alakítási eljárások (kovácsolás)
 Oldható kötések (csavarkötések, zárszerkezetek)
 Oldhatatlan kötések (forrasztások, hegesztések, szegecselések)
 Formakészítési eljárások (gipsz, szilikon, műanyag)
 Öntés (homokformázásos és viaszveszejtési öntés)
 Gyors prototípus készítési eljárások (3D-s nyomtatás)
 Számítógéppel vezérelt gyártási folyamatok (lézervágás, vízzel vágás, szikraforgácsolás, esztergálás, marás)
 Fém felületek felületalakítása, csiszolása és polírozása
 Fém felületek vegyi és elektromos felületalakítási eljárásai
 Fémbevonási eljárások, fém felületek védelme
 Műgyanták és zománcok felhasználása
 Nemesfém tárgyak régi fémjeleinek meghatározása, aktuális fémjelek ismerete
 Szaktörténeti ismeretek
 Az ötvösműhely ideális felépítése és kialakítása, az ötvösműhely szakszerű használata, munkavédelmi eszközök használata

4.1.2.1.2. Szakmai készségek:

Olvasott és hallott szakmai szöveg megértése
 Szakmai nyelvű íráskészség
 Szakmai nyelvű beszédkészség
 Ötvös, fémműves szakrajz értelmezése, készítése
 Szabadkézi rajzolás, számítógép használat
 Ötvös, fémműves gépek, szerszámok és eszközök használata

4.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

Kézügyesség
 Térlátás
 Precizitás

4.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

Kezdeményezőkézség
 Prezentációs készség
 Hatékony kérdésés készsége

4.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

Kreativitás, ötletgazdagság
 Új ötletek, megoldások kipróbálása
 Tervezés

5. A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:**206-14 A mester szakmai kommunikációja****5.1. A szakmai követelménymodul tartalma:****5.1.1. Feladatprofil:**

Az érdeklődőkkel és megrendelőikkel közérthetőn és tömören fogalmazva kommunikál szóban és írásban
 Kollégáival, szakemberekkel a szakmai nyelvet használva kommunikál szóban és írásban
 A teljes munkafolyamatot (a tervezéstől az átadásig) dokumentálja, a fontos vagy a megszokottól eltérő lépéseket munkanaplóban rögzíti
 Az átadásra kerülő vagy felszerelt, esetleg üzembe helyezett tárgyról, tárgy-együttesről vagy tárgy-elemről fotókat vagy videó felvételeket készít a minőség ellenőrzése és referencia céljából

Az elkészült munkáinak bemutatásáról, munkásságának és szakmai igényességének közvetítéséről gondoskodik Portfólióját vagy katalógusát, honlapját folyamatosan karbantartja és frissíti
 Szakmai pályázatokon és kiállításokon vesz részt
 Szakvéleményt, szaktanácsot ad, információt cserél
 Az adott feladatnak megfelelően együttműködik más szakemberekkel
 Felkérés esetén részt vesz a tanulóképzésben

5.1.2. Tulajdonságprofil:

5.1.2.1. Szakmai kompetenciák:

5.1.2.1.1. Szakmai ismeretek:

Költségek megállapítása, árajánlat készítése, pályázati ajánlat összeállítása
 Szakvéleményezés
 Tervek bemutatása, szóbeli, írásbeli és on-line kommunikáció (érdeklődőkkel, megrendelőkkel és szakemberekkel)
 Tárgyfotók készítése vagy készíttetése
 Munkanapló, dokumentáció készítése
 Portfólió vagy katalógus, honlap összeállítása és publikálása vagy együttműködés a megfelelő szakemberrel
 Tanulók és alkalmazottak munkájának irányítása

5.1.2.1.2. Szakmai készségek:

Olvasott és hallott szakmai szöveg megértése
 Szakmai nyelvű íráskészség és beszéd-készség
 Ötvös, fémműves szakrajz értelmezése, készítése
 Szabadkézi rajzolás, számítógép használat
 Ötvös, fémműves gépek, szerszámok és eszközök használata

5.1.2.1.3. Személyes kompetenciák:

Fejlődőképesség, önfejlesztés
 Megbízhatóság
 Önállóság

5.1.2.1.4. Társas kompetenciák:

Kapcsolatteremtő készség
 Prezentációs készség
 Hatékony kérdés-készség

5.1.2.1.5. Módszerkompetenciák:

Logikus gondolkodás
 Információgyűjtés
 Nyitott hozzáállás

IV. Mestervizsgáztatási követelmények

1. A mestervizsgára bocsátás feltételei

1.1. Az „I. Az Ötvös, fémműves mestervizsgára jelentkezés feltételei” című fejezetben leírtakon kívül támasztott egyéb feltételek:

Lehetőleg a világhálón nyilvánosan (bárki számára) elérhető szakmai portfólió összeállítása a 3/5 éves szakmai gyakorlat és az azt megelőző képzés(ek) során készült szakmai munkák (tervek és tárgyak) bemutatására. A portfólióban minimum 6 tárgy bemutatása kötelező, a képzés(ek) során készült tárgyak száma nem haladhatja meg az összes bemutatott tárgy 50%-át.

1.1.1. A portfólió kötelező elemei:

- a tárgyat bemutató terv és tárgyfotó(k),
- a tárgy méretei,
- alkalmazott anyagok,
- a készítés technológiája,
- a készítése ideje (dátum),
- a képzés során készült tárgyak esetén a konzulens/témavezető tanár neve.

1.1.2. A mestervizsga bizottsággal előzetesen egyeztetett és a mestervizsga bizottság elnöke által jóváhagyott mesterremek a vizsga megkezdése előtti elkészítése, a jelentkező által meghatározott eljárásokkal, eszközökkel és az ehhez kapcsolódó teljes műszaki tervdokumentációval, munkanaplóval és a folyamatot bemutató elektronikus prezentációval. (A mesterremek lehet egy megrendelésre vagy saját terv alapján készült tárgy vagy tárgy-együttes is.) A

mesterremek kiválasztásakor, meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy a komplex gyakorlati vizsgán a mesterremek egy része, részegysége lesz az ellenőrzött körülmények között elkészített mesterremek.

A mestervizsga bizottsággal előzetesen egyeztetett és a mestervizsga bizottság elnöke által jóváhagyott, a mesterremekkel összefüggő mesterdolgozat írása. A mesterdolgozat a mesterremek tárgyához kapcsolódik, annak vagy szakmatörténeti előzményeit, vagy technológiai párhuzamait dolgozza fel. Az on-line portfóliót, a mesterremeket és a mesterdolgozatot a jelentkező személyesen mutatja be a vizsgabizottságnak.

1.2. Az on-line portfólió értékelése: 0-80% Nem felelt meg; 81-100% Megfelelt

1.3. A mesterremek értékelése: 0-90% Nem felelt meg; 91-100% Megfelelt

1.4. A mesterdolgozat értékelése: 0-70% Nem felelt meg; 71-100% Megfelelt

2. A mestervizsga vizsgatevékenységei és vizsgafeladatai

2.1. Gyakorlati vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Ötvös, fémműves tárgy vagy tárgyrészlet elkészítése a legmagasabb szakmai követelmények szerint.

A vizsgafeladat ismertetése: Ötvös, fémműves tárgy vagy tárgyrészlet elkészítése szakrajz vagy mintadarab alapján. Az ellenőrzött körülmények között elkészített mesterremek a vizsgabizottsággal előzetesen egyeztetett mesterremek egy közösen kiválasztott része, részegysége.

A vizsgafeladat időtartama: 480 perc

A vizsgafeladat értékelése: 0-80% Nem felelt meg; 81-100% Megfelelt

2.2. Írásbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Komplex írásbeli feladat

A vizsgafeladat ismertetése: Az ötvös, fémműves mester anyagismereti, szakmai, szaktörténeti ismereteinek alkalmazása és szakmai számítás feladat.

A vizsgafeladat időtartama: 120 perc

A vizsgafeladat értékelése: 0-80% Nem felelt meg; 81-100% Megfelelt

2.3. Szóbeli vizsgatevékenység

A) A vizsgafeladat megnevezése: Az ötvös, fémműves mester anyag-, szakmai, technológiai és szaktörténeti ismeretei

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított kérdései az Ötvös, fémműves mester feladatai megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó témaköröket tartalmazzák.

A vizsgafeladat időtartama: 60 perc (ebből felkészülési idő 30 perc)

A vizsgafeladat értékelése: 0-80% Nem felelt meg; 81-100% Megfelelt

B) A vizsgafeladat megnevezése:

Pedagógiai ismeretek

A vizsgafeladat ismertetése:

A gyakorlati munka tanulásához szükséges pszichológiai fogalmak, alapok.

A szakmai gyakorlat tanítás-tanulási (pedagógiai) folyamatának jellemzői.

A szakmai gyakorlat, mint munkavégzés általi tanulás módszertani feladatai

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (ebből felkészülési idő: 45 perc)

A vizsgafeladat értékelése:

0 - 60% Nem felelt meg; 61% - 100% Megfelelt

- C) A vizsgafeladat megnevezése:
Vállalkozási ismeretek

A vizsgafeladat ismertetése:
Jogi ismeretek
Marketing ismeretek
Adó-, TB-, pénzügyi, valamint számviteli ismeretek

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (ebből felkészülési idő: 45 perc)

A vizsgafeladat értékelése:
0 - 60% Nem felelt meg, 61% - 100% Megfelelt

3. A mestervizsga értékelése

A jelölt mestervizsgálója Megfelelt minősítésű, ha minden vizsgatevékenység esetében Megfelelt minősítést szerzett. Sikertelen a mestervizsga, ha a vizsgázó egy vagy több vizsgatevékenység esetében Nem felelt meg minősítést szerzett. A jelöltnek javítóvizsgát abból a vizsgafeladatból kell tennie, amely esetében Nem felelt meg minősítést szerzett.

4. A mestervizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara egységes szerkezetbe foglalt Mestervizsga Szabályzata szerint felmentés adható a Pedagógiai és vállalkozási ismeretek megnevezésű részvizsga alól annak, aki felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkezik, vagy két éven belül más mesterképzésből sikeres mestervizsgát tett.

A mestervizsga követelményekben nem szabályozott kérdésekben a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Mesterképzési és Mestervizsga Szabályzatában foglaltak az irányadók.

V. Eszköz- és felszerelési jegyzék

	A	B	C
1	Sor-szám	A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma	Ötvös, fémműves mester
2	1	A csoportlétszámnak megfelelő számú (vizsgázóként 1 db ülőhely) Brett asztal, félköríves kivágással, reszelőszöggel, megfelelő helyi világítással és állítható magasságú székekkel	X
3	2	Lupék és nagyítós asztali lámpa	X
4	3	A csoportlétszámnak megfelelő számú (minimum: 1 db/2 tanuló, ajánlott: fejenként 1 db) szabályozható (gáz és levegő) erősségű forrasztópisztoly	X
5	4	Olvasztópisztoly, illetve elektromos tégelykemence, kokillák (rúd és lemez öntéshez)	X
6	5	Kompresszor	X
7	6	Forrasztóasztal keményforrasztáshoz és lágyításhoz, illetve ettől elkülöníthető alátét lágyforrasztáshoz	X
8	7	Oszlopos fűrőgép fűrőgépsatuval	X
9	8	Spirálfúró készlet (min. 1-13 mm átmérő között 0,5 mm-es ugrásokkal)	X
10	9	Ostoros vagy kézi marógép	X

11	10	<p>Kéziszerszámok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lapos fogó, kúpos fogó, spiccfogó, sínfogó, - csípő fogó, lemezolló, lombfűrészkeret, - párhuzam fogó, - csipesz, tűzicsipesz, fa fogó, - karctű, - lapos és féldomború faráspoly, - lapos reszelő, féldomború reszelő, - lapos tűreszelő, féldomború tűreszelő, háromszög tűreszelő, négyszög tűreszelő, kerek tűreszelő, baret tűreszelő - alap kézi vésők (csoportonként minimum 3-4 db) - a feladat kivitelezéséhez nélkülözhetetlen, a jelentkező által hozott speciális eszközök 	X
12	11	<p>Mérőeszközök:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fémkörző, - acélvonalzó, fém derékszög - tolómérő, - mikrométer 	X
13	12	Húzópad, húzófogó és húzóvasak	X
14	13	Lemezhenger	X
15	14	Dróthenger	X
16	15	Karos és tábla lemezvágó olló.	X
17	16	Nagy satu	X
18	17	Egyengető lap, fényelőtőke	X
19	18	Üllők (kovácsüllő, szarvasüllő)	X
20	19	<p>Formavasak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - felhúzó vasak (különfélék) - foglalatvas (kerek, ovál, négyzet), - gyűrűvas, - karkötővas, - gömbbeütő készlet, - ívbeütő készlet (franciavas készlet) 	X
21	20	<p>Kalapácsok (minimum 5-5 db)</p> <ul style="list-style-type: none"> - formakalapácsok (felhúzó, domborító, egyengető stb.), - cizelláló kalapácsok (minimum 2 db) 	X
22	21	Szurokágy, cizelláló szerszámok	X
23	22	Köszörű gép	X
24	23	Eszterga gép	X
25	24	Marógép	X
26	25	Csiszoló- és polírozó berendezés	X
27	26	Prés (golyós vagy hidraulikus)	X
28	27	Zománczó kemence, zománc törő mozsár	X
29	28	Ultrahangos tisztító berendezés	X
30	29	Homok-, illetve viaszveszejtéses öntés felszerelése	X
31	30	Fémsekreény a vegyszerek biztonságos tárolására.	X
32	31	Páncélszekrény nemesfémek tárolásához	X
33	32	Menetfúró és metsző készlet (min. M3-M12 között)	X
34	33	Egyéni védőfelszerelések	X
35	34	Szélessávú internet kapcsolattal rendelkező számítógép, projektor	X

A földművelésügyi miniszter 48/2016. (VII. 18.) FM rendelete a Magyar Élelmiszerkönyv kötelező előírásairól szóló 152/2009. (XI. 12.) FVM rendelet módosításáról

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. § (2) bekezdés 5. pontjában foglalt felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 65. § 2. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a következőket rendelem el:

- 1. §** A Magyar Élelmiszerkönyv kötelező előírásairól szóló 152/2009. (XI. 12.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (3) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[A Magyar Élelmiszerkönyv (Codex Alimentarius Hungaricus) I. kötetének nemzeti termékleírásokat tartalmazó kötelező előírásait e rendelet következő mellékleteiben adom ki:]
„a) a húskészítményekről és egyes előkészített húsokról szóló 12. melléklet,”
- 2. §** Az R. 2. §-a a következő (12) és (13) bekezdéssel egészül ki:
„(12) A Magyar Élelmiszerkönyv kötelező előírásairól szóló 152/2009. (XI. 12.) FVM rendelet módosításáról szóló 48/2016. (VII. 18.) FM rendelettel (a továbbiakban: MódR3.) megállapított 12. melléklet rendelkezéseinek nem megfelelő, azonban a MódR3. hatálybalépésének napját megelőző napon hatályos előírásoknak megfelelő termékek – a (13) bekezdésben foglalt kivétellel – a MódR3. hatálybalépésének napjától számított 12. hónap utolsó napjáig előállíthatóak, és a minőségmegőrzési idejük vagy fogyaszthatósági idejük lejártáig forgalomba hozhatóak.
(13) A MódR3.-mal megállapított 12. melléklet B rész 2. SONKÁK termékcsoport 2.1. Nyers sonkák alcsoportjának, valamint C. rész 9. Parasztsonka, parasztlapocka és 10. Angolszalonna termékek sótartalomra vonatkozó szabályai az ott megadott időpontoktól kötelezően alkalmazandók.”
- 3. §** Az R. 12. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
- 4. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba.
- 5. §** E rendelet tervezetének a műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló 2015/1535/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti előzetes bejelentése megtörtént.

*Dr. Fazekas Sándor s. k.,
földművelésügyi miniszter*

1. melléklet a 48/2016. (VII. 18.) FM rendelethez

„12. melléklet a 152/2009. (XI. 12.) FVM rendelethez

A Magyar Élelmiszerkönyv 1-3/13-1 számú előírása a húskészítményekről és egyes előkészített húsokról

A RÉSZ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

I.

1. Ez az előírás a III. fejezet 3. pontja szerinti húskészítményekre és a III. fejezet 4. pontja szerinti előkészített húsokra vonatkozik.
2. Az előírásban meghatározott húskészítmény és előkészített hús megnevezések a Magyarországon forgalomba hozott termékek esetében csak akkor használhatók, ha megfelelnek az előírásban meghatározott követelményeknek.
3. Az előírás nem terjed ki a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló, 2012. november 21-i 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján eredetmegjelölésként vagy földrajzi jelzésként oltalom alatt álló, valamint hagyományos különleges termékként bejegyzett húskészítményekre.

4. Az ebben az előírásban meghatározott technikai jellegű előírásoknak nem kell megfelelnie azon termékeknek, amelyeket az Európai Unió valamely tagállamában vagy Törökországban állítottak elő, illetve hoztak forgalomba, vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes valamely EFTA-államban állítottak elő, az ott irányadó előírásoknak megfelelően, feltéve, hogy az irányadó előírások a fogyasztók védelme vonatkozásában az ezen előírásban meghatározottal egyenértékű védelmet nyújtanak.

II.

1. A felhasználható anyagok szempontjából húsnak minősülnek az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról szóló, 2004. április 29-i 853/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (ezen előírás vonatkozásában a továbbiakban: 853/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet) I. mellékletének 1.1. pontjában meghatározott állatok élelmezési célra alkalmas részei, beleértve a vért is.
2. A „hús” megnevezésű összetevő jelölésére a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet) előírásai irányadóak.
3. A hústartalom meghatározása a húskészítmények hústartalmának mennyiségi jelölésére és a hústartalom mennyiségének meghatározására szolgáló útmutató alapján történik.
4. Jelölési szempontból húsnak minősül a gépi csontozású hús [angolul: Mechanically Deboned Meat (MDM)] vagy az íntalanított hús [angolul: Mechanically Desinewed Meat (DSM)] is, így a hústartalomba beszámítható, külön jelölése nem szükséges, amennyiben megfelelnek az alábbi meghatározásoknak:
  - 4.1. gépi csontozású hús: az előállítási művelet a csontos húsból a csont gépi úton történő eltávolítására korlátozódik, és nem a csontozást követően visszamaradt csontokról történő további húskinyerésre irányul;
  - 4.2. íntalanított hús: a kézi, vagy a fent leírtaknak megfelelően elvégzett gépi csontozás útján nyert friss húst egy erre szolgáló berendezéssel (így különösen Baader vagy egyéb berendezés) kezelik.
5. Nem számít a jelölés szempontjából húsnak a 853/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletének 1.14. pontja szerint mechanikailag szétválasztott hús, azaz csontokról mechanikusan lefejtett hús [angolul: Mechanically Separated Meat, MSM] (a továbbiakban: csontokról mechanikusan lefejtett hús). A csontokról mechanikusan lefejtett hús nem számítható be a hústartalomba, és nem jelölhető az 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet VII. melléklet B. rész 17. pontja szerint. A csontokról mechanikusan lefejtett hús külön jelölése szükséges az 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet VII. melléklet B. rész 18. pontja szerint.
6. A B és C részben szereplő termékcsoportok és termékek esetében csontokról mechanikusan lefejtett húst nem lehet felhasználni, kivéve, ha a B és C rész erről másként rendelkezik.

III.

Ezen előírás vonatkozásában:

1. *Aprítás*: olyan, a termék összetevőitől és jellegétől függő művelet, melynek célja a termékre jellemző szemcseméret, metszészlap és állomány kialakítása.
2. *Bevonatok*: a termékek felületének egyenletes bevonására alkalmazott anyag (így különösen fűszer, viasz, egyéb fogyasztható vagy nem fogyasztható bevonat).
3. *Előkészített hús*: a 853/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletének 1.15. pontja szerinti fogalom.
4. *Érlelés*:
  - 4.1. *lassú érlelés*: a termékek megfelelő kémiai összetételét és ízanyagait kialakító – érlelésszabályozó nélkül, elsősorban a szárításhoz kapcsolódó – vízakktivitás csökkentéssel járó technológiai folyamatok összessége; vagy
  - 4.2. *gyorsérlelés*: olyan mikrobiológiai (starterkultúra) vagy kémiai eredetű anyagok alkalmazása (a továbbiakban: érlelés-szabályozók), amelyek elősegítik a termékek szabályozott, gyorsított érlelését.
5. *Friss hús*: a 853/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletének 1.10. pontja szerinti fogalom.
6. *Füst ízesítés*: olyan művelet, melyben a vonatkozó rendelkezéseknek megfelelő füstaromát a termékbe, termékre juttatják (így különösen bekeverés, injektálás, felületi kezelés, bemeztetés útján). Az ilyen módon előállított termék megnevezése: „füst ízesítésű ...”.
7. *Füstölés*: olyan művelet, amelynek célja az előállított füsttel a termékek füstölt ízének és színének kialakítása, az eltarthatóság növelése, a termék jellegének kialakítása. A füstölés keményfa közvetlen, tökéletlen elégetésével történik, az ilyen módon előállított termék megnevezése: „füstölt ...”.

A füstölés az alábbi módokon végezhető:

- 7.1. *hideg füsttel történő füstölés*: 20 °C alatti hőmérsékleten végzett füstölés, amely időtartamának megfelelően lehet:
    - 7.1.1. hagyományos hosszú hidegfüstölés, melynek során a terméket hosszabb ideig szakaszosan egész vékony, híg füsttel füstölik,
    - 7.1.2. rövid hideg füstölési eljárás, melynek során a terméket – megfelelő átpirosodás során – sűrű, hideg füsttel füstölik néhány napig;
  - 7.2. *meleg füstölés*: 40–60 °C között terjedő hőmérsékleten végzett füstölés;
  - 7.3. *forró füstölés*: 60–85 °C között terjedő hőmérsékleten végzett füstölés. A füst hatására a termék viszonylag rövid idő alatt jellegzetes füstölt színűvé és ízűvé válik, a folyamat alatt a termékek átpirosodása is végbemegy, de a termék maghőmérséklete 68 °C alatti.
8. *Hőkezelés*: a húskészítmények legelterjedtebb tartósítási módja, amely egyúttal állomány kialakításra és színstabilizálásra is szolgál; a hőközlő közeg víz, vízgőz (főzés), vagy levegő, zsiradék (sütés).
  9. *Húskészítmény*: a 853/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletének 7.1. pontja szerinti fogalom.
  10. *Húspép (prád)*: friss hús az adott termékhez tartozó technológiájának megfelelően aprítva, víz és szükség szerint az élelmiszer-adalékanyagokról szóló, 2008. december 16-i 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (ezen előírás vonatkozásában a továbbiakban: 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet) szerint engedélyezett élelmiszer-adalékanyag felhasználásával készült kötőanyag.
  11. *Kötőszöveti fehérjetartalom*: a hidroxiprolin-tartalom nyolcszorosa, tömegszázalékban kifejezve.
  12. *Kötőszövetmentes fehérjetartalom*: tömegszázalékban kifejezve az összes fehérjetartalom és a kötőszöveti fehérjetartalom különbsége, abban az esetben, ha a termék nem tartalmaz egyéb hozzáadott, idegen fehérjét.
  13. *Lángolás*: a termék felületének nyílt lánggal való kezelése vagy forró füstölése.
  14. *Nátrium-klorid-tartalom*: összes klorid-tartalom, nátrium-kloridban megadva, tömeg%-ban kifejezve.
  15. *Nedves sózás*: a félkész termék vagy összetevői meghatározott időtartamra sóoldatba való helyezése.
  16. *Nemespenész bevonat*: a termékek megfelelő páratartalmú térben nemespenész spórákkal teli levegő segítségével történő felületkezelése során keletkező nemespenész bevonat.
  17. *Összes fehérjetartalom*: Kjeldahl módszer szerint meghatározott összes nitrogéntartalom 6,25-tel való szorzata, tömegszázalékban kifejezve.
  18. *Pácerettség*: a pácolt hőkezelt terméket, vagy hőkezeletlen termék esetén a vizsgálat során megtörtént hőkezelést követően felvágva a vágási felület egyenmű, láthatóan nem nyers, nem halvány színű és metszslapjának középső része nem szürkül el; szalonnák esetén a metszslapon rózsaszínes jelleg nem látható; a termék keresztmetszetében mért átlagos só-, nitrit- és nitráttartalom a vonatkozó jogszabályban előírt határértékeken belüli.
  19. *Pácolás*:
    - 19.1. *lassú pácolás*: a terméket tartósítás, íz- és színekialakítás céljából étkezési só, nitriteket, illetve nitrátokat és más összetevőket tartalmazó oldatba merítik, vagy felületüket ezen anyagok keverékével bedörzsölik és pácerettséggé érelik; vagy
    - 19.2. *gyorspácolás*: a termékbe, vagy a termék egyes alapanyagaiba íz- és színekialakítás céljából étkezési só, nitriteket, illetve nitrátokat, valamint más összetevőket tartalmazó páclevet injektálnak, illetve vákuum alatt vagy anélkül a szöveti részekbe juttatnak.
  20. *Penészes*: nemespenész bevonattal borított.
  21. *Regenerált füstaroma felhasználása*: olyan művelet, melynél regenerált engedélyezett füstaroma felhasználásával kamrában füstölik a terméket, a 10.1–10.3. alpontokban foglalt módon. Az ilyen módon előállított termék megnevezése: „folyékony füsttel füstölt ...” vagy „füstoldattal füstölt ...”.
  22. *Sózás*: a termék vagy összetevői tartósítási, állomány- és ízalkotási módja, amely lehet száraz és nedves sózás.
  23. *Száraz sózás*: a hús, illetve szalonna összetevők sózó edényben, étkezési sóval való behintése, bedörzsölése.
  24. *Szárítás*: elsősorban sózással kombinált tartósítási mód, amelynek során szabályozott hőmérsékletű és páratartalmú levegőben a termék vízaktivitása és egyben tömege és térfogata csökken.
  25. *Töltés*: olyan művelet, amelynek során különböző berendezésekkel a termék megfelelő formájának/adagjának kialakítására természetes vagy mesterséges burkolóanyagba, formába juttatják a megfelelően előkészített összetevőket.
  26. *Vágásérettség*: szárazáruk érlelése során kialakult állapot, amelynek eredményeként a termék jól szeletelhető, tömör, rugalmas, a szeletelés során a hús és szalonna mozaikok jól összeállóak.

IV.

1. A húskészítmények és előkészített húsok előállításához a vonatkozó jogszabályoknak, ajánlásoknak, ezek hiányában a jó higiéniai gyakorlat útmutatójának megfelelő minőségű összetevők használhatók fel.
2. A húskészítmények és előkészített húsok csomagolására csak a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő csomagolóanyag és védőgáz használható fel.
3. A húskészítmények és előkészített húsok tárolását, szállítását a vonatkozó jogszabályoknak, ajánlásoknak, illetve a gyártója által meghatározott módon, ezek hiányában a jó higiéniai gyakorlatnak megfelelően kell végezni.

V.

A húskészítmények, előkészített húsok jelölésénél a vonatkozó jogszabályok mellett az alábbiakat kell figyelembe venni:

1. A termék nevében az adott állatfaj nevét (így különösen sertés, marha, borjú, csirke, pulyka, kacska, liba) fel kell tüntetni, ha a termék jelölés szerinti hústartalmának legalább 70% (m/m)-a az adott állatfajból származik. Vegyes baromfihús legalább 70% (m/m)-os felhasználása esetén a termék neve a „baromfi” jelzöt viseli. Amennyiben a termék jelölés szerinti hústartalmán belül egyik állatfaj hústartalma sem éri el a 70% (m/m)-ot, a megnevezésben fel kell tüntetni azokat az állatfajokat, melyekből a termék hústartalma származik, mennyiségi csökkenő sorrendben: például csirke, sertés húsból készült termék.
2. A külön jogszabályban szereplő őshonos állatokból, illetve a vadból és tenyésztett vadból készült termék megnevezésében akkor szerepelhet az adott állatfajta, illetve állatfaj neve, ha a termék jelölés szerinti hústartalmának legalább 80%-a az adott állatfajból, illetve állatfajból származik.
3. A megnevezésben „máj”, „májás”, „májkrém” szavakat viselő terméknek legalább 25% (m/m) májat kell tartalmaznia. A „máj”, „májás”, „májkrém” szavakat viselő termék nevében az adott állatfaj nevét (így különösen sertés, marha, borjú, csirke, pulyka, kacska, liba) fel kell tüntetni, ha a termék májtartalmának legalább 70% (m/m)-a az adott állatfajból származik. Amennyiben a termék májtartalmán belül egyik állatfaj májtartalma sem éri el a 70% (m/m)-ot, a megnevezésben fel kell tüntetni azokat az állatfajokat, melyekből a termék májtartalma származik, mennyiségi csökkenő sorrendben: például sertés, pulyka, liba májból készült termék. Amennyiben a termék májtartalma nem éri el a 25% (m/m)-ot, abban az esetben a termék megnevezésében fel kell tüntetni a máj mennyiségét. A termék előírt neve: „húskészítmény ...% májtartalommal”.
4. A megnevezésben „májpástétom” szót viselő terméknek sertés, szarvasmarha, pulyka állatfajokból származó máj esetében legalább 35% (m/m); csirke és vízi szárnyas állatfajokból származó máj esetében legalább 50% (m/m) májat kell tartalmaznia. A „májpástétom” szót viselő termék nevében az adott állatfaj nevét (így különösen sertés, marha, borjú, csirke, pulyka, kacska, liba) fel kell tüntetni, ha a termék májtartalmának legalább 70% (m/m)-a az adott állatfajból származik. Amennyiben a termék májtartalmán belül egyik állatfaj májtartalma sem éri el a 70% (m/m)-ot, a megnevezésben fel kell tüntetni azokat az állatfajokat, melyekből a termék májtartalma származik, mennyiségi csökkenő sorrendben: például sertés, pulyka, liba májból készült termék.

VI.

A B és C részben szabályozott húskészítmények, előkészített húsok jelölésénél az ott előírtak, az V. fejezetben foglaltak és a vonatkozó jogszabályok mellett a következőket kell figyelembe venni:

1. A termékben a hús összetevő mennyiségét az 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint, az összetevők mennyiségi jelölési szabályainak megfelelően, a termék megnevezésében, a megnevezés után vagy az összetevők felsorolásánál meg kell adni.
2. Amennyiben a B és C részben meghatározott termékhez ízesítést, jelleget megváltoztató összetevőt (így különösen zöldség, gyümölcs, tejtermék) adnak és az összetevő a megnevezésben kiemelésre kerül (sajt hozzáadása esetén például sajtos párizsi), akkor a B és C részben megadott minőségi jellemzők a termék megnevezésében kiemelésre került összetevő(k) nélküli részre vonatkoznak.
3. A B és C részben szabályozott termékek érzékszervi jellemzőinek vizsgálatát a vonatkozó hatályos nemzeti szabványok figyelembevételével kell elvégezni.

VII.

Az egyes húskészítmények, előkészített húsok részletes előírásait – a meghatározó összetevőit, technológiát, minőségi jellemzőit és speciális jelölési elemeit – a B és C rész tartalmazza.

B RÉSZ

TERMÉKCSOPORTOK

1. FELVÁGOTTAK

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.2

1.1. Különböző, de legalább 40 mm átmérőjű, természetes vagy mesterséges bélbe töltött homogén húspépbe (prádba) ágyazott friss hús kategóriába tartozó hús, illetve szalonna mozaikokat tartalmazó, jelleg- és ízki alakító anyagok felhasználásával készült, főzéssel, esetleg füstöléssel tartósított, esetlegesen szárítással utóérlelt, jól szeletelhető húskészítmények.

1.2. A jelölés szempontjából a hústartalom a késztermékre vonatkoztatva legalább 50%. A csontokról mechanikusan lefejtett hús mennyisége ezen felül a késztermékre vonatkoztatva legfeljebb 10%.

1.3. Füst ízesítést kizárólag vízgőzzáró műbélbe töltött termék esetén szabad alkalmazni.

1.4. Minőségi jellemzők

	Utóérlelés nélkül	Utóérlelt
1.4.1. Kémiai jellemzők		
Összes fehérjetartalom	legalább 12,0% (m/m)	16,0% (m/m)
Víz tartalom	legfeljebb 70,0% (m/m)	45,0% (m/m)
Zsír tartalom	legfeljebb 35,0% (m/m)	45,0% (m/m)
Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb 2,2% (m/m)	3,0% (m/m)

1.4.2. Érzékszervi jellemzők

1.4.2.1. *Alak, méret:* Egyenletes hengeres alakú, két végén elkeskenyedő.

1.4.2.2. *Burkolat:* A burkolat ép, sima, tiszta, a végeknél 5 mm-nél nagyobb folyadék-, lég- és zsírszák nincs, a csomagolt termék nem lehet zsírkiválásos. A szárítással történt utóérlelés esetében a burkolat enyhén ráncos.

1.4.2.3. *Állomány, szerkezet, metszslap:* A rúd állománya tömötten rugalmas, jól szeletelhető, a metszslap mozaikos, a húspép homogén állományú, 2 mm-nél nagyobb légüreg nem, vagy legfeljebb csak néhány kisebb látható. Nem tartalmaz 2 mm-nél nagyobb ín- és kötőszöveti hártadarabot. 1-2 mm-es méretű ín- és kötőszöveti hártadarabból legfeljebb néhány darabot tartalmazhat. A szelet első harapás után se nem puha, se nem kemény, jól összeáll, rágási maradék nincs.

1.4.2.4. *Szín, íz, illat:* A vágásfelületen húspépbe (prádba) ágyazott különböző szemcseméretű azonos vagy különböző, húsból, illetve szalonna alapanyagból és jellegki alakító anyagokból álló mozaikos szerkezet látható. A metszslap egyenletes színű. A fűszereloszlás egyenletes. A főtt húspép (prád) íze mellett az ízki alakító anyagok íze érezhető, de idegen és mellékízektől mentes. A főtt húspép (prád) és a fűszerek illata érezhető, idegen szagoktól mentes. Füstölt termékek esetében füstíz és -illat is érezhető.

1.5. Az élelmiszer előírt neve: felvágott.

2. SONKÁK

A termékcsoport az alkalmazott eljárások szerint három alcsoportra osztható.

2.1. Nyers sonkák

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.1 vagy 08.3.4

2.1.1. A termékfajtára jellemző módon darabolt vagy darabolatlan, bőrös vagy bőr nélküli, csontos vagy csont és porc nélküli sertés comb vagy lapocka; marhacomb vagy lapocka; vagy nagyvad hasonló testtájából pácolással vagy sózással, vagy pácolással és sózással előállított termékek. Tartósításukat füstöléssel, illetve szárítással végzik.

2.1.2. Száritott nyers sonka: pácolt vagy sózott, vagy pácolt és sózott, szárítással, illetve füstöléssel és szárítással előállított nyers sonka.

2.1.3. Minőségi jellemzők

2.1.3.1. Kémiai jellemzők

		2017. január 1-jétől alkalmazandó	2017. július 1-jétől alkalmazandó
Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb	6,0% (m/m) (58%-os víztartalomra vonatkoztatva)	5,0% (m/m)
A vízáktivitás értéke (a_w)	legfeljebb	0,91	

2.1.3.2. Érzékszervi jellemzők

2.1.3.2.1. *Alak, méret:* A termék fajtájára jellemző, tetszetős külső megjelenésű. Megfelelően formázott, bőr nélküli vagy bőrrel és szalonnaréteggel fedett. Bőrös termék esetén a szalonnaréteg 2 cm-nél vékonyabb. Nem lehet véraláfutásos, a bőrös részen rosszul szőrtelenített.

2.1.3.2.2. *Állomány:* Nem lehet beszáradt, kemény. A termék nem engedhet nyomás nélkül levet.

2.1.3.2.3. *Szín, íz, illat:* A termékfajtára jellemző szín, a szalonnás rész a felületén világos sárgásbarna színű. Ízében, illatában a hús, a só és füstölt termékénél a füst érződik.

2.1.4. Az élelmiszer előírt neve: nyers sonka.

2.1.5. A termék megnevezésére vonatkozó egyéb előírások:

2.1.5.1. A vágóállat fajtát az A rész V. fejezetében foglaltakkal ellentétben kizárólag (100%-ban) sertésből készült termék esetében nem kell jelölni.

2.1.5.2. A testtájra utalni kell.

2.1.5.3. Az előkészítés módjára a „darabolt” vagy „kötözött” szavak használatával utalni kell.

2.1.5.4. Pácolás esetén a pácolás módjára utalni kell.

2.2. Hőkezelt sonkák

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.2 vagy 08.3.4

2.2.1. A termékfajtára jellemző módon darabolt, bőrös vagy bőr nélküli, csont és porc nélküli sertéscomb vagy lapocka; vagy marhacomb vagy lapocka; vagy nagyvad hasonló testtájaiból előállított pácolt és

- a) főtt;
- b) füstölt, főtt;
- c) füstölt, sült;
- d) füstölt, főtt, sült

húskészítmények.

2.2.2. Minőségi jellemzők

2.2.2.1. Kémiai jellemzők

Nátrium-klorid tartalom legfeljebb 3,5% (m/m) (58%-os víztartalomra vonatkoztatva)

2.2.2.2. Érzékszervi jellemzők

2.2.2.2.1. *Alak:* A termék fajtájára jellemző, tetszetős külső megjelenésű. Megfelelően formázott, bőr nélküli vagy bőrrel és szalonnaréteggel fedett. Bőrös termék esetén a szalonnaréteg 2 cm-nél vékonyabb. Nem lehet véraláfutásos, a bőrös részen rosszul szőrtelenített. A csomagolt termék nem lehet zsírkiválásos.

2.2.2.2.2. *Állomány:* jól átfőtt vagy átsült, nem rágós, jól szeletelhető. A termék nem engedhet nyomás nélkül levet.

2.2.2.2.3. *Szín, íz, illat:* A termékfajtára jellemző szín, sült, főtt vagy főtt-füstölt illat és íz.

2.2.3. Az élelmiszer előírt neve:

2.2.3.1. főtt sonka,

2.2.3.2. füstölt, főtt sonka,

2.2.3.3. füstölt, sült sonka,

2.2.3.4. füstölt, főtt, sült sonka.

2.2.4. A termék megnevezésére vonatkozó egyéb előírások:

2.2.4.1. A vágóállat fajtát az A rész V. fejezetében foglaltakkal ellentétben kizárólag (100%-ban) sertésből készült termék esetében nem kell jelölni.

2.2.4.2. A testtájra utalni kell.

2.2.4.3. Az előkészítés módjára a „darabolt” vagy „kötözött” szavak használatával utalni kell.

2.2.4.4. A pácolás módjára utalni kell.

2.3. Formában vagy bélben hőkezelt sonkák

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.2 vagy 08.3.4

2.3.1. Különböző átmérőjű bélbe vagy formába töltött húskészítmények. Sertéscomból vagy lapockából, marhacombból vagy lapockából, vad hasonló testtájaiból vagy baromfi combból vagy baromfimellből készült; jellemzően legalább 20 mm-es, egybefüggő pácolt húsmozaikokat tartalmazó, főzéssel vagy főzés utáni füstöléssel vagy sütéssel készült termékek.

2.3.2. A jelölés szempontjából a hústartalom a késztermékre vonatkoztatva legalább 68%.

2.3.3. Minőségi jellemzők

2.3.3.1. Kémiai jellemzők

Összes fehérjetartalom	legalább	15,0% (m/m)
Víztartalom	legfeljebb	74,0% (m/m)
Víztartalom baromfi esetében	legfeljebb	77,0% (m/m)
Zsírtartalom	legfeljebb	9,0% (m/m)
Zsírtartalom baromfi esetében	legfeljebb	6,0% (m/m)
Zsírtartalom a szalonnával fedett és csülöksonka terméknél	legfeljebb	15,0% (m/m)
Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb	2,7% (m/m)

2.3.3.2. Érzékszervi jellemzők

2.3.3.2.1. *Alak*: A termék fajtájára jellemző, tetszetős külső megjelenésű.

2.3.3.2.2. *Állomány*: jól átfőtt, tömötten rugalmas, nem rágós, jól szeletelhető.

2.3.3.2.3. *Szín, íz, illat*: A termékfajtára jellemző szín, sült, főtt vagy főtt-füstölt illat és íz.

2.3.3.2.4. A csomagolt termék nem lehet zsírkiválásos.

2.3.4. Az élelmiszer előírt neve: formázott, hőkezelt [felhasznált állatfaj(ok) neve] sonka.

2.3.5. A termék megnevezésére vonatkozó egyéb előírások:

2.3.5.1. A vágóállat fajtát az A rész V. fejezetében foglaltakkal ellentétben kizárólag (100%-ban) sertésből készült termék esetében nem kell jelölni.

2.3.5.2. A testtájra utalni kell.

2.3.5.3. A megnevezésben a sonka szó használható csülökhús felhasználása esetén is.

3. ÉRLELT KOLBÁSZOK

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.1

Különböző (legfeljebb 38 mm, vastagkolbász esetén 38–55 mm közötti) átmérőjű, természetes vagy mesterséges burkolatba töltött, különböző szemcseméretűre aprított friss hús kategóriába tartozó sertés, marha, baromfi, illetve más vágóállat, illetve vad húsa, továbbá szalonna alapanyag vagy baromfizsíradék, vagy marhafaggyú, valamint jelleg- és ízki alakító anyagok felhasználásával készült termékek. Rekeszizmot és rágóizmot nem tartalmazhatnak. Metszészlapjuk különböző aprítottságú, egyenletesen elkevert (minimum 4 mm) hús- és szalonna vagy faggyú mozaikból áll. Tartósításukat füstöléssel, majd azt követő szárítással érleléssel vagy gyorsított szárítással érleléssel (érlelésszabályozóval) végzik. A szárítással érlelés esetén az érlelés idejétől függően a termék félszáraz vagy száraz kolbász.

A termékcsoport az alkalmazott eljárások szerint két alcsoportra osztható.

3.1. Szárítással érleléssel készült kolbászok

3.1.1. Minőségi jellemzők

3.1.1.1. Kémiai jellemzők

3.1.1.1.1. Félszáraz kolbász esetén

Víztartalom	legfeljebb	34,0%(m/m)
Összes fehérjetartalom	legalább	18,0% (m/m)
Zsírtartalom	legfeljebb	45,0% (m/m)
Nátrium-klorid tartalom	legfeljebb	4,0% (m/m)
A vízaktivitás értéke (a_w)	legfeljebb	0,95

3.1.1.1.2. Száraz kolbász esetén

Víztartalom	legfeljebb	28,0% (m/m)
Összes fehérjetartalom	legalább	20,0% (m/m)
Zsírtartalom	legfeljebb	47,0% (m/m)
Nátrium-klorid tartalom	legfeljebb	4,5% (m/m)
A vízaktivitás értéke (a_w)	legfeljebb	0,91

3.1.1.2. Érzékszervi jellemzők

3.1.1.2.1. Félszáraz kolbász esetén

3.1.1.2.1.1. *Alak, méret*: Bélbe töltött termék.

3.1.1.2.1.2. *Burkolat*: Tiszta, folytonossági hiányoktól mentes, nem penészes, kissé göbös felületű.

3.1.1.2.1.3. *Állomány, metszészlap*: A termék tetszetős megjelenésű, egyenletesen, de termékfajtánként változó méretben aprított és kevert hús- és szalonnaszemcsékből (faggyúból) álló, kellően tömör, jól összeálló, nem kenődő állományú húskészítmény. A metszészlapon aprított hús- és szalonnaszemcsék láthatók egyenletes eloszlásban.

3.1.1.2.1.4. *Szín, illat, íz:* A burkolat barnásvörös színű, a metszészlap színét a hús, illetve a fűszerek határozzák meg. Füstölt, kellemesen fűszeres illatú, harmonikus ízhatását a fűszerek adják.

3.1.1.2.2. Száraz kolbász esetén

3.1.1.2.2.1. *Alak, méret:* Bélbe töltött termék.

3.1.1.2.2.2. *Burkolat:* Tiszta, folytonossági hiányoktól mentes, nem penészes, kissé göbös felületű.

3.1.1.2.2.3. *Állomány, metszészlap:* A termék tetszetős megjelenésű, egyenletesen, de termékfajtánként változó méretben aprított és kevert hús- és szalonnaszemcsékből (faggyúból) álló, jól szeletelhető, tömör állományú húskészítmény. Tömör, rugalmas, jól összeálló, jól szeletelhető, nem rágós. A metszészlapon aprított hús- és szalonnaszemcsék láthatók egyenletes eloszlásban.

3.1.1.2.2.4. *Szín, illat, íz:* A burkolat barnásvörös színű, a metszészlap színét a hús, illetve a fűszerek határozzák meg. Füstölt, kellemesen fűszeres illatú, harmonikus ízhatását a fűszerek adják.

3.1.2. Az élelmiszer leíró neve: szárításos érleléssel készült szárazkolbász, illetve félszáraz kolbász.

3.1.3. A vágóállat fajtát az A rész V. fejezetében foglaltakkal ellentétben, kizárólag (100%-ban) sertésből készült termék esetében nem kell jelölni.

3.2. Érlelés-szabályozóval készült kolbászok

3.2.1. Minőségi jellemzők

3.2.1.1. Kémiai jellemzők

Víztartalom	legfeljebb	38,0%(m/m)
Összes fehérjetartalom	legalább	18,0% (m/m)
Zsírtartalom	legfeljebb	45,0% (m/m)
Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb	4,5% (m/m)
A vízakaktivitás értéke (a_w)	legfeljebb	0,95
pH		4,8 és 5,3 között

3.2.1.2. Érzékszervi jellemzők

3.2.1.2.1. *Alak, méret:* Bélbe töltött termék.

3.2.1.2.2. *Burkolat:* Tiszta, folytonossági hiányoktól mentes, nem penészes, kissé göbös felületű.

3.2.1.2.3. *Állomány, metszészlap:* A termék tetszetős megjelenésű, egyenletesen, de termékfajtánként változó méretben aprított és kevert hús- és szalonnaszemcsékből (faggyúból) álló, jól szeletelhető, kissé puha állományú húskészítmény. A termék íze jellegének megfelelően enyhén savanykás lehet. A metszészlapon aprított hús- és szalonnaszemcsék láthatók egyenletes eloszlásban.

3.2.1.2.4. *Szín, illat, íz:* A burkolat barnásvörös színű, a metszészlap színét a hús, illetve a fűszerek határozzák meg. Füstölt, kellemesen fűszeres illatú, harmonikus ízhatását a fűszerek adják.

3.2.2. Az élelmiszer leíró neve: érlelés-szabályozóval készült kolbász.

3.2.3. A vágóállat fajtát az A rész V. fejezetében foglaltakkal ellentétben kizárólag (100%-ban) sertésből készült termék esetében nem kell jelölni.

4. SZALÁMIK

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.1

Különböző (legalább 40 mm) átmérőjű, természetes vagy mesterséges burkolatba töltött rúd alakú termékek, amelyek nemespenésszel vagy egyéb anyaggal bevontak (így különösen mártómasszába mártottak, porozottak) vagy bevonat nélküliek, szárításos érleléssel vagy gyorsított szárításos érleléssel, friss hús kategóriába tartozó sertés, marha, vad, baromfi, illetve egyéb vágóállatok húsból és gyártási szalonna alapanyagból, illetve marhafaggyúból készülnek, jelleg- és ízkiakító anyagok felhasználásával. Rekeszizmot és rágóizmot nem tartalmazhatnak. Metszészlapjuk különböző aprítottságú, egyenletesen elkevert legalább 3 mm-es hús- és szalonna vagy faggyú mozaikokból, esetenként durván őrölt fűszerszemcsékből áll. Tartósításukat füstöléssel és szárításos érleléssel vagy gyorsított szárításos érleléssel (érlelés-szabályozóval) végzik, hőkezelés nélkül.

A termékcsoport az alkalmazott érlelési eljárás szerint két alcsoportra osztható:

4.1. Szárításos érleléssel készült penészes vagy penészmentes szalámik

4.1.1. Minőségi jellemzők

4.1.1.1. Kémiai jellemzők

Víztartalom	legfeljebb	29,0% (m/m)
Összes fehérjetartalom	legalább	20,0% (m/m)
Zsírtartalom	legfeljebb	47,0% (m/m)
Nátrium-klorid tartalom	legfeljebb	4,5% (m/m)
A vízakaktivitás értéke (a_w)	legfeljebb	0,91

4.1.1.2. Érzékszervi jellemzők

4.1.1.2.1. *Alak, méret*: Egyenletes vastagságú, hengeres formájú termék, amely a felfüggesztésnek megfelelő végen elkeskenyedhet, az ellenkező végen pedig legömbölyödhet.

4.1.1.2.2. *Burkolat*: Penészes vagy bevont termék esetén egyenletesen borított. A burkolat a töltelékhez jól tapad.

4.1.1.2.3. *Állomány, metszésalap*: Tömör, rugalmas, jól összeálló, jól szeletelhető, vágásérett. Egyenletesen, de termékfajtánként változó méretben aprított és kevert hús- és szalonnaszemcsékből (faggyúból) álló termék. A metszésalapon barnászörös hússzemcsék és szalonnaszemcsék láthatók egyenletes eloszlásban.

4.1.1.2.4. *Szín, illat, íz*: Nemespenészes termék esetében a burkolatot jellegzetes illatú, fehér, szürkésfehér nemespenész bevonat borítja. A metszésalap kellemesen füstölt, fűszeres illatú. Ízét a felhasznált fűszerek, a füst és nemespenészes termék esetében az érlelés során képződött nemespenész harmóniája adja.

4.1.2. Az ételkészítés leíró neve:

4.1.2.1. szárításos érleléssel készült penészes szalámi, illetve penészesmentes szalámi, vagy

4.1.2.2. szárításos érleléssel készült nemespenészes szalámi, illetve nemespenész-mentes szalámi.

4.1.3. A vágóállat fajtát az A rész V. fejezetében foglaltakkal ellentétben kizárólag (100%-ban) sertésből készült termék esetében nem kell jelölni.

4.2. Érlelés-szabályozóval készült penészes vagy penészesmentes szárított szalámik

4.2.1. Minőségi jellemzők

4.2.1.1. Kémiai jellemzők

Víztartalom	legfeljebb	34,0% (m/m)
Összes fehérjetartalom	legalább	18,0% (m/m)
Zsirtartalom	legfeljebb	45,0% (m/m)
Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb	4,5% (m/m)
A vízáktivitás értéke (a_w)	legfeljebb	0,95
pH		4,8 és 5,3 között

4.2.1.2. Érzékszervi jellemzők

4.2.1.2.1. *Alak, méret*: Egyenletes vastagságú, hengeres formájú termék, amely a felfüggesztésnek megfelelő végen elkeskenyedhet, az ellenkező végen pedig legömbölyödhet.

4.2.1.2.2. *Burkolat*: Penészes vagy bevont termék esetén egyenletesen borított. A burkolat a töltelékhez jól tapad.

4.2.1.2.3. *Állomány, metszésalap*: Tömör, rugalmas, jól összeálló, jól szeletelhető, vágásérett. Egyenletesen, de termék fajtánként változó méretben aprított és kevert hús- és szalonnaszemcsékből (faggyúból) álló termék. A metszésalapon barnászörös hússzemcsék és szalonnaszemcsék láthatók egyenletes eloszlásban.

4.2.1.2.4. *Szín, illat, íz*: Nemespenészes termék esetében a burkolatot jellegzetes illatú, fehér, szürkésfehér nemespenész bevonat borítja. A metszésalap kellemesen füstölt, fűszeres illatú. Ízét a felhasznált fűszerek, a füst és nemespenészes termék esetében az érlelés során képződött nemespenész harmóniája adja. A termék íze jellegének megfelelően enyhén savanykás lehet.

4.2.2. Az ételkészítés leíró neve:

4.2.2.1. érlelés-szabályozóval készült penészes szalámi, illetve penészesmentes szalámi, vagy

4.2.2.2. érlelés-szabályozóval készült nemespenészes szalámi, illetve nemespenész-mentes szalámi.

4.2.3. A vágóállat fajtát az A rész V. fejezetében foglaltakkal ellentétben kizárólag (100%-ban) sertésből készült termék esetében nem kell jelölni.

C RÉSZ

TERMÉKEK

1. Párizsi vagy Parizer

Ételkészítés-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.2

1.1. Legalább 55 mm átmérőjű, természetes vagy műbélbe töltött húspépet (prádót) tartalmazó, főzéssel hőkezelt, füstötlen, füstölt vagy füst ízesítésű homogén metszésalapú termék.

1.2. A jelölés szempontjából a hústartalom a késztermékre vonatkoztatva legalább 51%. A csontokról mechanikusan lefejtett hús mennyisége ezen felül a késztermékre vonatkoztatva legfeljebb 10%.

1.3. Minőségi jellemzők

1.3.1. Kémiai jellemzők

Összes fehérjetartalom	legalább	11,0% (m/m)
Víztartalom	legfeljebb	70,0% (m/m)

Zsírtartalom	legfeljebb	23,0% (m/m)
Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb	2,2% (m/m)

1.3.2. Érzékszervi jellemzők

1.3.2.1. *Alak, méret:* Egyenletes hengeres alakú, két végén elkeskenyedő.

1.3.2.2. *Burkolat:* A burkolat ép, sima, tiszta, a végeknél 5 mm-nél nagyobb folyadék-, lég- és zsírszák nincs.

1.3.2.3. *Állomány, szerkezet, metszészlap:* A rúd állománya tömötten rugalmas, jól szeletelhető, a metszészlap homogén állományú, 5 mm-nél nagyobb légüreg nem, vagy legfeljebb csak néhány kisebb látható. Nem tartalmaz 2 mm-nél nagyobb ín- és kötőszöveti hártadarabot. 1-2 mm-es méretű ín- és kötőszöveti hártadarabból legfeljebb néhány darabot tartalmazhat. A szelet első harapás után se nem puha, se nem kemény, jól összeáll, rágási maradék nincs.

1.3.2.4. *Szín, íz, illat:* A metszészlap egyenletes, a gyártmánylapban rögzítettnek megfelelő színű. A fűszereloszlás egyenletes. A főtt húspép (prád) íze mellett bors íz, enyhe sós íz érezhető, de idegen és mellékízektől mentes. A főtt húspép (prád) és a bors illata érezhető, idegen szagoktól mentes. Füstölt és füst ízesítésű termékek esetében füstíz és -illat is érezhető.

1.4. Az ételkészítés előírt neve: párizsi vagy parizer.

2. Krinolin

Ételkészítés-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.2

2.1. Legalább 38 mm átmérőjű, természetes vagy műbélbe töltött húspépet (prádot) tartalmazó, főzéssel hőkezelt, füstötlen, füstölt vagy füst ízesítésű termék.

2.2. A jelölés szempontjából a hústartalom a késztermékre vonatkoztatva legalább 55%. A csontokról mechanikusan lefejtett hús mennyisége ezen felül a késztermékre vonatkoztatva legfeljebb 10%.

2.3. Minőségi jellemzők

2.3.1. Kémiai jellemzők

Összes fehérjetartalom	legalább	13,0% (m/m)
Víz-tartalom	legfeljebb	70,0% (m/m)
Zsírtartalom	legfeljebb	23,0% (m/m)
Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb	2,2% (m/m)

2.3.2. Érzékszervi jellemzők

2.3.2.1. *Alak, méret:* Egyenletes vastagságú.

2.3.2.2. *Burkolat:* A burkolat ép, sima, tiszta, alatta és a végeknél 5 mm-nél nagyobb folyadék, lég- és zsírszák nincs. Természetes bél felhasználása esetén a faggyúerezet a felület 15%-ánál nagyobb területen nem látható.

2.3.2.3. *Állomány, szerkezet, metszészlap:* Állománya tömötten rugalmas. A metszészlap homogén állományú, 5 mm-nél nagyobb légüreg nem, vagy legfeljebb csak néhány kisebb látható. Nem tartalmaz 2 mm-nél nagyobb ín- és kötőszöveti hártadarabot. 1-2 mm-es méretű ín- és kötőszöveti hártadarabból legfeljebb néhány darabot tartalmazhat. Első harapás után se nem puha, se nem kemény, jól összeáll, rágási maradék nincs.

2.3.2.4. *Szín, íz, illat:* A metszészlap egyenletes, a gyártmánylapban rögzítettnek megfelelő színű. A fűszereloszlás egyenletes. A főtt húspép (prád) íze mellett bors-, fokhagyma-, fűszerpaprika és enyhe sós íz érezhető, de idegen és mellékízektől mentes. Illatában a főtt húspép (prád), a bors, a fokhagyma és a fűszerpaprika illata érezhető, idegen szagoktól mentes. Füstölt és füst ízesítésű termékek esetében füstíz és -illat is érezhető.

2.4. Az ételkészítés előírt neve: krinolin.

3. Szafaládé

Ételkészítés-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.2

3.1. 28–36 mm átmérőjű, természetes vagy műbélbe töltött húspépet (prádot) tartalmazó, főzéssel hőkezelt, füstötlen, füstölt vagy füst ízesítésű homogén metszészlapú termék.

3.2. A jelölés szempontjából a hústartalom a késztermékre vonatkoztatva legalább 55%. A csontokról mechanikusan lefejtett hús mennyisége ezen felül a késztermékre vonatkoztatva legfeljebb 10%.

3.3. Minőségi jellemzők

3.3.1. Kémiai jellemzők

Összes fehérjetartalom	legalább	13,0% (m/m)
Víz-tartalom	legfeljebb	70,0% (m/m)
Zsírtartalom	legfeljebb	23,0% (m/m)
Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb	2,2% (m/m)

3.3.2. Érzékszervi jellemzők

3.3.2.1. *Alak, méret:* Egyenletes vastagságú.

3.3.2.2. *Burkolat:* A burkolat ép, sima, tiszta, alatta folyadék, lég- és zsírszák nincs.

3.3.2.3. *Állomány, szerkezet, metszéslap*: Tapintásra rugalmas, se nem puha, se nem kemény. Szerkezete homogén, pép jellegű, a fűszereloszlás egyenletes. A metszéslap homogén állományú, 5 mm-nél nagyobb légüreg nem, vagy legfeljebb csak néhány kisebb látható. Nem tartalmaz 2 mm-nél nagyobb ín- és kötőszöveti hártadarabot. 1-2 mm-es méretű ín- és kötőszöveti hártadarabból legfeljebb néhány darabot tartalmazhat. Rágás után jól összeálló, melegen lédús, rágási maradék nincs.

3.3.2.4. *Szín, íz, illat*: A metszéslap egyenletes, a gyártmánylapban rögzítettnek megfelelő színű. A fűszereloszlás egyenletes. A főtt húspép (prád) íze mellett bors-, fűszerpaprika és enyhe sós íz érezhető, de idegen és mellékízektől mentes. Illatában a főtt húspép (prád), a bors és a fűszerpaprika illata érezhető, idegen szagoktól mentes. Füstölt és füst ízesítésű termékek esetében füstíz és -illat is érezhető.

3.4. Az ételkészítés előírt neve: szafaládé.

4. Virsli

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.2

4.1. Legfeljebb 26 mm átmérőjű, természetes vagy műbélbe töltött húspépet (prádot) tartalmazó, főzéssel hőkezelt, füstötlen, füstölt vagy füst ízesítésű homogén metszéslapú termék.

4.2. A jelölés szempontjából a hústartalom a késztermékre vonatkoztatva legalább 51%. A csontokról mechanikusan lefejtett hús mennyisége ezen felül a késztermékre vonatkoztatva legfeljebb 10%.

4.3. Minőségi jellemzők

4.3.1. Kémiai jellemzők

Összes fehérjetartalom	legalább	11,0% (m/m)
Víztartalom	legfeljebb	70,0% (m/m)
Zsírtartalom	legfeljebb	25,0% (m/m)
Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb	2,2% (m/m)

4.3.2. Érzékszervi jellemzők

4.3.2.1. *Alak, méret*: Egyenletes vastagságú.

4.3.2.2. *Burkolat*: A burkolat ép, sima, tiszta, alatta folyadék, lég- és zsírsák nincs.

4.3.2.3. *Állomány, szerkezet, metszéslap*: Tapintásra rugalmas, se nem puha, se nem kemény. Szerkezete homogén, pép jellegű, a fűszereloszlás egyenletes. A metszéslap homogén állományú, 2 mm-nél nagyobb légüreg nem, vagy legfeljebb csak néhány kisebb látható. Nem tartalmaz 2 mm-nél nagyobb ín- és kötőszöveti hártadarabot. 1-2 mm-es méretű ín- és kötőszöveti hártadarabból legfeljebb néhány darabot tartalmazhat. Rágás után jól összeálló, melegen lédús, rágási maradék nincs.

4.3.2.4. *Szín, íz, illat*: A metszéslap egyenletes, a gyártmánylapban rögzítettnek megfelelő színű. A fűszereloszlás egyenletes. A főtt húspép (prád) íze mellett bors-, fűszerpaprika és enyhe sós íz érezhető, de idegen és mellékízektől mentes. Illatában a főtt húspép (prád), a bors és a fűszerpaprika illata érezhető, idegen szagoktól mentes. Füstölt és füst ízesítésű termékek esetében füstíz és -illat is érezhető.

4.4. Az ételkészítés előírt neve: virsli.

5. Zala felvágott

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.2

5.1. Legalább 90 mm átmérőjű, természetes vagy műbélbe töltött homogén sertéshús-pépbe (prádba) egyenletesen elosztott, 12–18 mm szemcseméretűre aprított, pácolt sertéshús mozaikokat tartalmazó, főzéssel hőkezelt, füstölt vagy füstötlen, jól szeletelhető termék.

5.2. A jelölés szempontjából a hústartalom a késztermékre vonatkoztatva legalább 60%. A csontokról mechanikusan lefejtett (kizárólag sertés) hús mennyisége ezen felül a késztermékre vonatkoztatva legfeljebb 10%, de a húsmozaik csontokról mechanikusan lefejtett húst nem tartalmazhat.

5.3. Minőségi jellemzők

5.3.1. Kémiai jellemzők

Összes fehérjetartalom	legalább	13,0% (m/m)
Víztartalom	legfeljebb	69,0% (m/m)
Zsírtartalom	legfeljebb	22,0% (m/m)
Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb	2,2% (m/m)

5.3.2. Érzékszervi jellemzők

5.3.2.1. *Alak, méret*: Egyenletes hengeres alakú, két végén legömbölyödő.

5.3.2.2. *Burkolat*: Ép, sima, tiszta, a végeknél 5 mm-nél nagyobb folyadék-, lég- és zsírsák nincs.

5.3.2.3. *Állomány, szerkezet, metszéslap*: A rúd állománya rugalmas, se nem puha, se nem kemény. A rúd 5 különböző helyéről származó metszéslapokon legalább 4-4 húsmozaik legyen. Metszéslapján látható zsírszöveti rész nincs.

5 mm-nél nagyobb légüreg nem, vagy legfeljebb néhány kisebb látható. Nem tartalmaz 3 mm-nél nagyobb ín- és kötőszöveti hártadarabot. 1-2 mm-es méretű ín- és kötőszöveti hártadarabból legfeljebb néhány darabot tartalmazhat. A szelet első harapás után se nem puha, se nem kemény, nem rágós, jól összeálló.

5.3.2.4. *Szín, íz, illat:* A metszészlap egyenletes világos rózsaszínű. A fűszereloszlás egyenletes. A főtt hús íze mellett bors- és fokhagymaíz érezhető, de idegen és mellékízektől mentes. A főtt hús, a bors és a fokhagyma illata érezhető, idegen szagok nem érezhetők.

5.4. Az ételkészítés előírt neve: Zala felvágott.

5.5. A vágóállat fajtát az A rész V. fejezetében foglaltakkal ellentétben nem kell jelölni.

6. Nyári turista felvágott

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.2

6.1. Legalább 60 mm átmérőjű, természetes bélbe vagy műbélbe töltött sertés-, illetve marhahúshús-pépbe (prádba) egyenletesen elosztott, friss hús kategóriába tartozó, 6–8 mm szemcseméretűre aprított marhahúst, illetve sertéshúst és szalonna alapanyagot tartalmazó, főzéssel hőkezelt, füstölt, legalább 10 napig utóérlelt, jól szeletelhető termék.

6.2. A jelölés szempontjából a hústartalom a késztermékre vonatkoztatva legalább 65%. A csontokról mechanikusan lefejtett hús (kizárólag sertés) mennyisége ezen felül a késztermékre vonatkoztatva legfeljebb 10%.

6.3. Minőségi jellemzők

6.3.1. Kémiai jellemzők

Összes fehérjetartalom	legalább	16,0% (m/m)
Víztartalom	legfeljebb	40,0% (m/m)
Zsírtartalom	legfeljebb	45,0% (m/m)
Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb	3,0% (m/m)

6.3.2. Érzékszervi jellemzők

6.3.2.1. *Alak, méret:* Egyenletes hengeres alakú, két végén elkeskenyedő.

6.3.2.2. *Burkolat:* Kissé ráncos, tiszta, világos vörösesbarna, egyenletes színű, enyhe fényű. A burkolaton áttetszenek a szalonnadarabok. A burkolat alatt lég-, folyadék- és zsírszák nincs.

6.3.2.3. *Állomány, szerkezet, metszészlap:* A rúd állománya se nem puha, se nem kemény. A mozaikos elemek mérete 6–8 mm, elrendezésük egyenletes. Nem tartalmaz 5 mm-nél nagyobb légüregget. Ín- és kötőszöveti hártadarabból legfeljebb néhány 3 mm-nél kisebb darabot tartalmazhat. A szelet első harapás után se nem puha, se nem kemény, nem rágós, rágási maradék nincs. Felületi elváltozás nélkül szeletelhető.

6.3.2.4. *Szín, íz, illat:* A metszészlap összehatásában világos vörös színű. A fűszereloszlás egyenletes. Az érlelt főtt hús íze mellett füst-, bors-, fokhagyma-, fűszerpaprika-, szegfűbors íz és enyhe sós íz érezhető. A főtt hús és a fűszerek illata érezhető, idegen szagoktól mentes.

6.4. Az ételkészítés előírt neve: nyári turista felvágott vagy nyári turista.

7. Csemege debreceni

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.2

7.1. 22–32 mm átmérőjű sertésvékonybélbe vagy emészthető műbélbe töltött húspépet (prádot), valamint friss hús kategóriába tartozó, 6–8 mm szemcseméretűre aprított marha-, illetve sertéshúst és szalonna alapanyagot, vagy baromfi-húst és szalonna alapanyagot tartalmazó, legfeljebb 15 cm hosszú termék. Tartósítását füstöléssel és főzéssel végzik.

7.2. A jelölés szempontjából a hústartalom a késztermékre vonatkoztatva legalább 55%. A csontokról mechanikusan lefejtett hús mennyisége ezen felül a késztermékre vonatkoztatva legfeljebb 10%.

7.3. Minőségi jellemzők

7.3.1. Kémiai jellemzők

Összes fehérjetartalom	legalább	13,0% (m/m)
Víztartalom	legfeljebb	60,0% (m/m)
Zsírtartalom	legfeljebb	32,0% (m/m)
Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb	2,2% (m/m)

7.3.2. Érzékszervi jellemzők

7.3.2.1. *Alak, méret:* Egyenletes vastagságú.

7.3.2.2. *Burkolat:* A burkolat sima, sérüléstől, szennyeződéstől mentes.

7.3.2.3. *Állomány, metszészlap:* Tömötten rugalmas, jól összeálló. A metszészlapon 6–8 mm nagyságú hús- és szalonnaszemcsék láthatók húspépbe (prádba) ágyazva. 2 mm-nél nagyobb ín és kötőszöveti hártadarabokat nem tartalmazhat.

7.3.2.4. *Szín, illat, íz:* Vörösbarna színű, kellemesen füstös, fűszeres (kömény) illatú, ízhatása a felhasznált fűszereknek megfelelően harmonikus.

7.4. Az ételnevelő neve: csemege debreceni.

8. Sütnivaló kolbász vagy sütőkolbász

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.2

8.1. Legfeljebb 34 mm átmérőjű sertésvékonybélbe, juhbélbe vagy emészthető műbélbe töltött előkészített hús, amely egyenletesen aprított, friss hús kategóriába tartozó, 4–6 mm-es szemcsézettségű sertéshús és szalonna alapanyagok, vagy baromfi- és szalonna alapanyagok, valamint jelleg és íz kialakító anyagok felhasználásával készül. Rekeszizmot és rágóizmot nem tartalmazhat. Fűszerekkel és sóval ízesített nyers termék, fogyasztása előtt sütés szükséges. Élelmiszer-adalékanyagot nem tartalmazhat.

8.2. A jelölés szempontjából a hústartalom a késztermékre vonatkoztatva legalább 65%.

8.3. Minőségi jellemzők:

8.3.1. Kémiai összetétel:

Összes fehérjetartalom	legalább	14,0% (m/m)
Víz-tartalom	legfeljebb	60,0% (m/m)
Zsír-tartalom	legfeljebb	32,0% (m/m)
Nátrium-klorid tartalom	legfeljebb	2,1% (m/m)

8.3.2. Érzékszervi tulajdonságok

8.3.2.1. *Alak, méret:* Legfeljebb 34 mm átmérőjű, pározott vagy folyamatos töltésű.

8.3.2.2. *Burkolat:* Sima, sérüléstől mentes, a töltelékhez jól tapad.

8.3.2.3. *Állomány:* Puha, jól összeálló.

8.3.2.4. *Szín, illat, íz:* A gyártmánylapban rögzítettnek megfelelő színű hús és szalonnaszemcsék jellemzik, dominánsan fűszerpaprika illatú, a felhasznált fűszerek íze érezhető.

8.4. Az ételnevelő neve: sütnivaló kolbász vagy sütőkolbász.

8.5. A következő szöveget a terméken fel kell tüntetni: „A termék csak alapos hőkezelés (sütés) után fogyasztható.”

8.6. A vágóállat fajtát az A rész V. fejezetében foglaltakkal ellentétben kizárólag (100%-ban) sertésből készült termék esetében nem kell jelölni.

9. Parasztsonka, parasztlapocka

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.1

9.1. *Parasztsonka:* Bőrrel és szalonnával fedett, megfelelően formázott sertéscsomb, amelyről a lábat, valamint a faroktő- és medencecsontot (keresztcsont) eltávolították.

9.2. *Parasztlapocka:* Bőrrel és szalonnával fedett, megfelelően formázott sertéslapocka, amelyről a lábat, valamint a lapockacsontot (platinicsont) eltávolították.

9.3. Mindkét termék esetében a szalonna vastagsága legfeljebb 2 cm, a hús-szalonna arány legalább 4:1. Sózással, illetve pácolással, füstöléssel és szárítással tartósítják, gyorspácolás nem megengedett. Egészben kell érlelni. Az érlelés időtartama legalább 30 nap. Egészben, darabban vagy szeletelve forgalmazzák.

9.4. Minőségi jellemzők

9.4.1. Kémiai jellemzők

		2017. január 1-jétől alkalmazandó	2017. július 1-jétől alkalmazandó
Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb	6,0% (m/m) (58%-os víztartalomra vonatkoztatva)	5,0% (m/m)

A vízakaktivitás értéke (a_w)

legfeljebb 0,91

9.4.2. Érzékszervi jellemzők

9.4.2.1. *Alak:* Bőrrel és szalonnaréteggel fedett, a combra, illetve a lapockára, darabolt termék esetén azok húsrészeire jellemző alakú, megfelelően formázott.

9.4.2.2. *Állomány:* A nyers pácolt és füstölt sonkára jellemző puhaságú, tömötten rugalmas, jól szeletelhető, nem száraz, nem kemény.

9.4.2.3. *Szín, íz, illat:* A bőrös és a húsos rész a külső felületen egyenletes vörösbarna, a szalonnás rész világos sárgásbarna színű. Ízében és illatában a só és a füst érezhető.

9.5. Az ételnevelő neve: parasztsonka vagy parasztlapocka.

9.6. A termék megnevezésére vonatkozó egyéb előírások:

9.6.1. Az előkészítés módjára a „darabolt” vagy „szeletelt” szavak használatával utalni kell.

9.6.2. A vágóállat fajtát az A rész V. fejezetében foglaltakkal ellentétben nem kell jelölni.

10. Angolszalonna

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.1

10.1. Téglatest alakúra formázott, 8–12 cm vastag, 8–15 cm széles, 20–40 cm hosszú, bőrös vagy bőr nélküli szalonnás karaj alapanyagból álló, sózással, pácolással és füstöléssel készült termék. Bőrös termék esetében a vastagság bőr nélkül értendő.

10.2. Minőségi jellemzők

10.2.1. Kémiai jellemzők

		2017. január 1-jétől alkalmazandó	2017. július 1-jétől alkalmazandó
Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb	6,0% (m/m) (58%-os víztartalomra vonatkoztatva)	5,0% (m/m)

A vízáktivitás értéke (a_w) legfeljebb 0,91

10.2.2. Érzékszervi jellemzők

10.2.2.1. *Alak méret:* Egyenletes vastagságú téglatest, tiszta felületű.

10.2.2.2. *Állomány, szerkezet:* A darab állománya nem rágós, húsos része a pácérett füstölt húsról, szalonnás része az érett szalonnára jellemző. A termék keresztmetszetének legalább 70%-a húsos rész.

10.2.2.3. *Metszészlap, szín, íz, illat:* A bőrös és a húsos rész a külső felületen egyenletes vörösesbarna, a szalonnás rész világos sárgásbarna színű. A metszészlapon a szalonnás rész fehér, a húsos rész vöröses vagy rózsaszín. Jellegzetes, enyhén sós, füstölt ízű és illatú.

10.3. Az élelmiszer előírt neve: angolszalonna.

10.4. A vágóállat fajtát az A rész V. fejezetében foglaltakkal ellentétben nem kell jelölni.

11. Parasztkolbász

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.1

11.1. 34–38 mm átmérőjű, természetes bélbe vagy emészthető műbélbe töltött, friss hús kategóriába tartozó, 4–6 mm szemcseméretűre aprított, kizárólag sertés-, illetve marhahúst, szalonna alapanyagot és fűszereket tartalmazó, füstölt, szárított termék. Rekeszizmot és rágóizmot nem tartalmazhat.

11.2. Minőségi jellemzők

11.2.1. Kémiai jellemzők

Víztartalom	legfeljebb	32,0% (m/m)
Zsírtartalom	legfeljebb	45,0% (m/m)
Kötőszövetmentes fehérjetartalom	legalább	18,0% (m/m)
Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb	4,0% (m/m)
A vízáktivitás értéke (a_w)	legfeljebb	0,92

11.2.2. Érzékszervi jellemzők

11.2.2.1. *Alak, méret:* Bélbe töltött termék.

11.2.2.2. *Burkolat:* Tiszta, folytonossági hiányoktól mentes, kissé göbös felületű.

11.2.2.3. *Állomány, metszészlap:* Tömör, rugalmas, jól összeálló, jól szeletelhető, nem rágós. A metszészlapon aprított hús- és szalonnaszemcsék láthatók egyenletes eloszlásban.

11.2.2.4. *Szín, illat, íz:* A burkolat barnásvörös színű, a metszészlap színét a fűszerpaprika határozza meg. Füstölt, kellemesen fűszeres illatú, harmonikus ízhatását a bors, a fűszerpaprika és a fokhagyma adja.

11.3. Az élelmiszer előírt neve: parasztkolbász.

12. Téliszalámi

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.1

12.1. Legalább 55 mm átmérőjű természetes vagy vízgőzáteresztő műbélbe töltött, friss hús kategóriába tartozó, 3-4 mm szemcseméretűre aprított, egyenletesen elkevert, kizárólag sertéshúst, szalonna alapanyagot és fűszereket tartalmazó, füstölt, szárítással minimum 80 napig érlelt rúd alakú húskészítmény. Rekeszizmot és rágóizmot nem tartalmazhat. Tömör állományú, jól szeletelhető, felülete szürkésfehér nemespenésszel egyenletesen fedett.

12.2. Minőségi jellemzők

12.2.1. Kémiai jellemzők

Víztartalom	legfeljebb	27,0% (m/m)
Kötőszövetmentes fehérjetartalom	legalább	19,5% (m/m)
Zsír tartalom	legfeljebb	47,0% (m/m)
Nátrium-klorid tartalom	legfeljebb	4,5% (m/m)
Vízaktivitás (a_w)	legfeljebb	0,91

12.2.2. Érzékszervi jellemzők

12.2.2.1. *Alak, méret*: Egyenletes vastagságú, hengeres formájú termék, amely a felfüggesztésnek megfelelő végen elkeskenyedhet, az ellenkező végen pedig legömbölyödhet. A rúdhossz a töltési méretnek megfelelő (mini, turista, midi, normál).

12.2.2.2. *Burkolat*: Folytonossági hiányoktól mentes, nemespenésszel egyenletesen fedett, enyhén ráncos lehet. A burkolat a töltelékhez jól tapad.

12.2.2.3. *Állomány, metszéslap*: Tömör, rugalmas, jól összeálló, jól szeletelhető, vágásérett, nem puha, nem túl kemény. A metszéslapon barnászörös sertéshús- és fehér szalonnaszemcsék láthatók egyenletes eloszlásban.

12.2.2.4. *Szín, illat, íz*: A burkolatot jellegzetes illatú, fehér, szürkésfehér nemespenész bevonat borítja. A metszéslap kellemesen füstölt, fűszeres illatú. Ízét a felhasznált fűszerek, a füst és az érlelés során képződött nemespenész harmóniája adja.

12.3. Az élelmiszer előírt neve: téliszalámi.

12.4. A vágóállat fajtát az A rész V. fejezetében foglaltakkal ellentétben nem kell jelölni.

13. Natúr libamáj, natúr kacsamáj

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.2

13.1. Egy vagy több hizottliba-máj, vagy hizottkacsa-máj lebenydarabot legalább 90%-ban tartalmazó, csak sózott, hőkezeléssel tartósított termék.

13.2. Minőségi jellemzők

13.2.1. Kémiai jellemzők

Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb	2,0%
-------------------------	------------	------

13.2.2. Érzékszervi jellemzők

13.2.2.1. *Külső megjelenés*: Egyenletes világos krémszínű, jól tisztított májdarabok. Konzerv esetében 10% lékiválás a doboz alján megengedhető. Zsírkiválás a máj hőkezeléséből adódóan, változó mennyiségben nem kifogásolható.

13.2.2.2. *Állomány, szerkezet*: A hizottmájra jellemző puha, jól szeletelhető.

13.2.2.3. *Íz, illat*: Hőkezelt májra jellemző illat és íz, minden idegen illattól és íztől mentes.

13.3. Az élelmiszer előírt neve: natúr libamáj vagy natúr kacsamáj.

14. Libamájblokk, kacsamájblokk

Élelmiszer-kategória (az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint): 08.3.2

14.1. Szalonnával bélelt vagy béleletlen formába töltött, a szalonnánélküli részben legalább 86% hizottliba-májat vagy hizottkacsa-májat fűszerezett, pépesített májmasszába ágyazva tartalmazó, hőkezeléssel tartósított termék.

14.2. Minőségi jellemzők

14.2.1. Kémiai jellemzők a szalonnánélküli részben

Összes fehérjetartalom	legalább	7,0%
Nátrium-klorid-tartalom	legfeljebb	2,0%

14.2.2. Érzékszervi jellemzők

14.2.2.1. *Külső megjelenés*: Egyenletes világos krémszínű májmasszában jól tisztított májdarabokat tartalmazó, bélelt termék esetén vékony, 2-3 mm szalonnaréteg határolja a szeleteket. Konzerv esetében 10% lékiválás a doboz alján megengedhető. Zsírkiválás a máj hőkezeléséből adódóan, változó mennyiségben nem kifogásolható.

14.2.2.2. *Állomány, szerkezet*: Puha, a májmasszában halvány drapp vagy rózsaszínű májdarabok találhatóak. Nem széteső, jól szeletelhető.

14.2.2.3. *Íz, illat*: A hőkezelt liba- vagy kacsamáj, a fűszerek és az egyéb ízalkalítókat illata is érezhető. Idegen illat és íz nem érezhető.

14.3. Az élelmiszer előírt neve: libamájblokk (csak libamáj felhasználása esetén) vagy kacsamájblokk (csak kacsamáj felhasználása esetén).

14.4. Ízesített termék esetén az ízesítésre a termék megnevezésében utalni kell (például Tokaji aszúval történő ízesítés esetén Tokaji aszús libamájblokk; szarvasgombával történő ízesítés esetén Libamájblokk szarvasgombával)."

A nemzeti fejlesztési miniszter 23/2016. (VII. 18.) NFM rendelete az egyes vasúti közlekedési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 88. § (2) bekezdés 8. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 1. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró nemzetgazdasági miniszterrel egyetértésben,

a 2. alcím tekintetében a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 88. § (2) bekezdés 9. pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 13. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a következőket rendelem el:

1. A közlekedési hatóság által végzett vasúti hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 72/2006. (IX. 29.) GKM rendelet módosítása

1. § A közlekedési hatóság által végzett vasúti hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 72/2006. (IX. 29.) GKM rendelet (a továbbiakban: R1.) 2. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

2. § Az R1.

a) 2. § (3) bekezdésében „az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet” szövegrész helyébe „az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet”,

b) 2. § (6) bekezdés b) pontjában a „31. §-ának (2), (6) és (7) bekezdéseiben” szövegrész helyébe a „31. § (2) és (6) bekezdésében”

szöveg lép.

3. § Hatályát veszti az R1. 2. melléklet 3. pont g) alpontja és a 12. pont a) alpontja.

2. A vasúti járművek üzembehelyezése engedélyezéséről, időszakos vizsgálatáról és hatósági nyilvántartásáról szóló 31/2010. (XII. 23.) NFM rendelet módosítása

4. § (1) A vasúti járművek üzembehelyezése engedélyezéséről, időszakos vizsgálatáról és hatósági nyilvántartásáról szóló 31/2010. (XII. 23.) NFM rendelet (a továbbiakban: R2.) 2. §-a a következő 8a. ponttal egészül ki:

(E rendelet alkalmazásában:)

„8a. *jármű korszerűsítés*: az a folyamat, amely során a jármű eredeti szerkezeti egységeit új, nagyobb műszaki/üzleti teljesítményű egységekkel helyettesítik.”

(2) Az R2. 2. §-a a következő 21a. ponttal egészül ki:

(E rendelet alkalmazásában:)

„21a. *vizsgaciklus*: a 26. § (1) bekezdésében meghatározott időtartam, amelyen belül – a vasúti jármű üzembehelyezését követően – az üzembentartó kötelezettsége az időszakos vizsgálat elvégzése, vagy elvégeztetése;”

5. § (1) Az R2. 25. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Minden nem tehervagon karbantartásáért felelős szervezetnek karbantartási rendszerrel kell rendelkeznie, amely kiterjed a karbantartás irányítására, fejlesztésére, a járműállomány karbantartásának irányítására és a karbantartás végrehajtására. A karbantartási rendszer akkor megfelelő, ha eleget tesz a 7. mellékletben meghatározottaknak.”

(2) Az R2. 25. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha a karbantartásért felelős szervezet vasúti társaság és nem tartozik a tehervagonok karbantartásáért felelős szervezetek tanúsítási rendszeréről és a 653/2007/EK rendelet módosításáról szóló 2011. május 10-i 445/2011/EU bizottsági rendelet (a továbbiakban: 445/2011/EU bizottsági rendelet) hatálya alá, akkor a hatóság ellenőrzi a karbantartási rendszerét és a (2a) bekezdés alapján dönt a vasúti társaság ezzel kiegészített vasútbiztonsági tanúsítványának elfogadásáról. Amennyiben a karbantartásért felelős szervezet nem vasúti társaság és nem esik

a 445/2011/EU bizottsági rendelet hatálya alá, akkor a karbantartási rendszerének jóváhagyásáról – a (2a) bekezdés alapján – a hatóság dönt.”

(3) Az R2. 25. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az (1) bekezdéstől eltérően kizárólag a saját célú pályahálózaton, iparvágányon, keskeny nyomtávú pályahálózaton és múzeumvasúti pályahálózaton közlekedő vasúti járműveknek nem kell karbantartásért felelős szervezettel rendelkezniük, azonban kizárólag a saját célú pályahálózaton, iparvágányon, keskeny nyomtávú pályahálózaton és múzeumvasúti pályahálózaton közlekedő vasúti járművek üzemeltetését a 25/A. § (1) bekezdésében meghatározott, legkésőbb a tárgyévét követő év január 15. napjáig történő adatszolgáltatási kötelezettség terheli. Az üzemeltető az első adatszolgáltatást 2017. január 15. napjáig teljesíti.”

6. §

Az R2. 13. alcíme a következő 25/A. §-sal egészül ki:

„25/A. § (1) A karbantartásért felelős szervezet a vasúti járművön végzett javításokról és az alkatrészcserekről a közlekedési hatóságnak évente, a tárgyévét követő év február 28. napjáig adatokat szolgáltat a javítás jellegének megjelölésével és a jármű fődarabok és szerkezeti egységek megnevezésével. A közlekedési hatóság az elektronikus adatszolgáltatást előírhatja. A karbantartásért felelős szervezet a közlekedési hatóság részére először 2017. február 28. napjáig köteles adatokat szolgáltatni.

(2) Ha a karbantartásért felelős szervezet nem a nemzeti járműnyilvántartásban nyilvántartott szervezet, vagy a vasúti jármű tényleges karbantartását végző műhely nem a közlekedési hatóság engedélyezési hatáskörébe tartozik, akkor az (1) bekezdésben foglalt adatszolgáltatási kötelezettség a jármű üzemeltetését terheli.”

7. §

Az R2. 14. alcíme helyébe a következő alcím lép:

„14. A vasúti járművek időszakos és rendkívüli vizsgálata

26. § (1) Az üzemeltető a magyar pályaszámú vasúti jármű időszakos vizsgálatát az üzembehelyezést követően

a) a vontató, a személyszállító, valamint a veszélyes anyagot szállító jármű esetén legalább 4 évente,

b) egyéb vasúti jármű esetében legalább 6 évente

elvégezteti.

(2) A magyar pályaszámú vasúti jármű üzemeltetője legfeljebb egy vizsgaciklusnak megfelelő időtartamra kérheti az üzembehelyezési engedély felfüggesztését. A felfüggesztés időtartama alatt a vasúti jármű nem közlekedtethető, és az üzemeltetőt nem terheli a jármű karbantartásával és időszakos vizsgájával kapcsolatos kötelezettség. A jármű a felfüggesztést követően az időszakos vizsgálat elvégzését követően üzemeltethető ismét.

(3) Az (1) bekezdés szerinti határidő elmulasztása esetén – ha az üzemeltető nem kérte az üzembehelyezési engedély felfüggesztését – a vasúti jármű az időszakos vizsgálat elvégzéséig vasúti pályahálózaton nem közlekedhet.

(4) Az (1) bekezdés a) pontjától eltérően a csak saját célú pályahálózaton és iparvágányon közlekedő vontatójárművek esetében az időszakos vizsgaciklus 6 év.

(5) Vasúti járművek időszakos és rendkívüli vizsgálatát a vasúti járművek karbantartását, javítását és időszakos vizsgálatát végző műhelyekről szóló miniszteri rendelet rendelkezései szerinti műhely végezheti.

(6) Az időszakos és rendkívüli vizsgálat során a vizsgálattal megbízott szervezet a 8. melléklet szerinti vizsgálati módszereket alkalmazza.

27. § (1) Az időszakos vizsgálatot megbízott szervezet felhívására mellékelni kell a 2. melléklet 7. pontjában felsorolt dokumentumokat.

(2) Az időszakos vizsgálat során a vizsgálattal megbízott szervezet az (1) bekezdésben meghatározott dokumentumok, valamint műhelyi vizsgálat alapján

a) vizsgálja, hogy a jármű üzemben tartója és a jármű teljesíti-e a jármű típus- és üzembehelyezési engedélyében, a jogszabályokban, műszaki előírásokban meghatározott követelményeket,

b) ellenőrzi, hogy a jármű megfelel-e a típusengedélyben meghatározott típusmeghatározó adatoknak, és

c) ellenőrzi a vasúti jármű pályaszámát és alvázszámát.

(3) Az időszakos vizsgálat eredményeinek megküldése mellett a vizsgálattal megbízott szervezet

a) tájékoztatja a közlekedési hatóságot, hogy a (2) bekezdés szerinti vizsgálatok megfelelő eredménnyel zárultak,

b) ha a vasúti jármű műszaki állapota indokolja, javasolja a hatóságnak a jármű további üzemeltetésének feltételeit meghatározni, továbbá a soron következő időszakos vizsgálat határidejének a 26. § (1) bekezdésében meghatározottnál rövidebb időszakra korlátozását, valamint a jármű javításának vagy átalakításának elrendelését,

c) javasolja a hatóságnak a vasúti jármű javításának vagy átalakításának végrehajtásáig a vasúti jármű üzemben tartásának felfüggesztését,

d) a közlekedés biztonságát veszélyeztető hiányosság, valamint ha a vasúti jármű tényleges és nyilvántartott pályaszámában vagy alvázsámában eltérés, illetve azokon megváltoztatásra vagy olvashatatlanná tételre irányuló beavatkozás észlelhető, javasolja a hatóságnak a vasúti jármű forgalomból történő azonnali kivonását.

(4) Ha az időszakos vizsgálattal megbízott szervezet nem a nemzeti járműnyilvántartásban nyilvántartott szervezet, vagy a vasúti jármű tényleges karbantartását végző műhely nem a közlekedési hatóság engedélyezési hatáskörébe tartozik, akkor a (3) bekezdésben foglalt adatszolgáltatási kötelezettség a jármű üzemmentartóját terheli.

27/A. § (1) A vasúti közlekedési hatóság a vasúti jármű rendkívüli járművizsgálatát rendeli el, ha hatósági ellenőrzés alapján tény, adat merül fel arra, hogy

a) a vasúti jármű a jogszabályban meghatározott feltételeknek nem felel meg,

b) a vasúti járművet engedély nélkül átalakították, illetve átalakítás előtt a közlekedési hatóságnál nem jelentették be, vagy az átalakítás a bejelentéstől, illetve engedélytől eltérő módon történt, vagy

c) a vasúti jármű a karbantartási előírásoknak nem felel meg.

(2) A közlekedési hatóság a vasúti jármű rendkívüli vizsgálatát elrendelő határozatban rendelkezik még:

a) szükség esetén a megrakott vagy utasokat szállító jármű kiürítéséről,

b) a jármű műhelybe történő vontatása kapcsán szükséges intézkedésekről,

c) szükség esetén a jármű ideiglenes tárolásáról.

(3) Az (1) bekezdés alapján elvégzett vizsgálatra és a vizsgálatot követő intézkedésekre a vasúti járművizsgálatra vonatkozó szabályok az irányadók.

(4) Ha a rendkívüli járművizsgálat során a vizsgálatot végző műhely az (1) bekezdés a)–c) pontjában szabályozott szabálytalanságot állapít meg, a jogszabályban meghatározott szolgáltatási díjat és a rendkívüli vizsgálatot elrendelő határozatban elrendelt intézkedések költségét az üzemmentartó viseli."

8. § Az R2. 37. §-a a következő (1) és (2) bekezdéssel egészül ki:

„(1) A 445/2011/EU bizottsági rendelet hatálya alá nem tartozó karbantartásért felelős szervezetnek legkésőbb 2017. január 1-jétől kell jelen rendelet 7. mellékletében foglaltaknak megfelelni.

(2) Az e rendeletnek az egyes vasúti közlekedési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 23/2016. (VII. 18.) NFM rendelet 7. §-ával megállapított 14. alcímében foglalt időszakos vizsgálatra vonatkozó előírásoknak 2017. január 1-jétől kell megfelelni.”

9. § (1) Az R2. a 2. melléklet szerinti 7. melléklettel egészül ki.

(2) Az R2. a 3. melléklet szerinti 8. melléklettel egészül ki.

10. § Az R2.

a) 1. § (1) bekezdés b) pontjában a „hatósági” szövegrész helyébe az „és rendkívüli”,

b) 37. § (10) bekezdésében a „vizsga” szövegrész helyébe a „vizsgálat”,

c) 2. melléklet 7. pontjában az „A vasúti jármű időszakos hatósági vizsgálata során be kell nyújtani a hatóság részére:” szövegrész helyébe az „A vasúti jármű időszakos vizsgálata során az időszakos vizsgálattal megbízott szervezet felhívására mellékelni kell:”

szöveg lép.

3. Záró rendelkezések

11. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) Az 1. §, a 3. § és az 1. melléklet a kihirdetését követő 31. napon lép hatályba.

Dr. Seszták Miklós s. k.,
nemzeti fejlesztési miniszter

1. melléklet a 23/2016. (VII. 18.) NFM rendelethez

1. Az R1. 2. melléklet 3. pont f) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(Járművek engedélyezésével összefüggő díjak)
„f) a rendkívüli járművizsgálat díja megegyezik az e) pont alatti üzembelyezési eljárás díjával.”
2. Az R1. 2. melléklet 13. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„13. Vasúti járművek közlekedésbiztonsági berendezései karbantartását, javítását, felújítását, korszerűsítését és vizsgálatát végző személyek és szervezetek tevékenységének engedélyezése

a) időszakos és rendkívüli járművizsgálat végzése	1 661 000
b) járműjavítás, -karbantartás, -felújítás, -korszerűsítés	1 246 000
c) közlekedés biztonságával összefüggő részegységek javítása, karbantartása, felújítása, korszerűsítése	830 000

 d) kizárólag saját célú vasúti pályahálózaton, iparvágányon, keskeny nyomtávú vasúti pályahálózaton és múzeumvasúti pályahálózaton közlekedő vasúti járműveket javító műhelyek esetén a díj az a)–c) alpontokban meghatározott díjtételek 10%-a,
 e) engedély módosítása esetén a díj az a)–d) alpontokban meghatározott díjtételek 40%-a.”

2. melléklet a 23/2016. (VII. 18.) NFM rendelethez

„7. melléklet a 31/2010. (XII. 23.) NFM rendelethez

A tehervagonok karbantartásáért felelős szervezetek tanúsítási rendszeréről és a 653/2007/EK rendelet módosításáról szóló 445/2011/EU rendelet hatálya alá nem tartozó karbantartásért felelős szervezetekre vagy a karbantartásért felelős szervezet által kiszervezett karbantartási feladatokra vonatkozó követelmények és értékelési szempontok

- I. Az irányítási feladatkörre vonatkozó követelmények és értékelési szempontok
  1. Vezetői feladat – elkötelezettség a szervezet karbantartási rendszerének fejlesztése és végrehajtása, valamint hatékonyságának folyamatos javítása iránt.
A szervezet eljárásokkal rendelkezik a következőkre vonatkozóan:
    - a) a szervezet által nyújtott szolgáltatás típusának és nagyságrendjének megfelelő, valamint a szervezet vezető tisztségviselője vagy megbízottja által jóváhagyott karbantartási politika létrehozása;
    - b) a jogi keretnek megfelelő és a szervezet típusával, méretével és a felmerülő kockázatokkal összhangban álló biztonsági célok létrehozása;
    - c) a szervezet átfogó biztonsági teljesítményének a társasági szinten megállapított biztonsági célokhoz viszonyított értékelése;
    - d) a célkitűzések megvalósítására szolgáló tervek és eljárások kidolgozása;
    - e) a szükséges erőforrások rendelkezésre bocsátása az e mellékletben szereplő követelményeknek való megfelelésre irányuló összes folyamat elvégzéséhez;
    - f) a többi irányítási tevékenység karbantartási rendszerre gyakorolt hatásának azonosítása és kezelése;
    - g) annak biztosítása, hogy a szervezet menedzsmentje ismeri a teljesítményvizsgálat és az ellenőrzés eredményeit, és átfogó felelősséget vállal a karbantartási rendszer változtatásainak végrehajtásáért;
    - h) annak biztosítása, hogy a személyzet képviselői részt vesznek a személyzet részvételével járó üzemeltetési eljárások biztonsági vonatkozásainak meghatározásában, kidolgozásában, azok ellenőrzésében és felülvizsgálatában, illetve annak biztosítása, hogy velük e kérdéskörökben egyeztetésre kerül sor.
  2. Kockázatértékelés – a vasúti járművek karbantartásával kapcsolatos kockázatok, köztük a műveleti eljárásokból és a más szervezetek vagy személyek tevékenységeiből közvetlenül származó kockázatok értékelésére, valamint a megfelelő kockázatkezelési intézkedések azonosítására szolgáló strukturált megközelítés.
    - 2.1. A szervezet eljárásokkal rendelkezik a következőkre vonatkozóan:
      - a) a szervezet által működésére vonatkozó kockázatok elemzése, beleértve a meghibásodásokból és a nem megfelelő gyártásból vagy a teljes életciklus során fellépő gyártási hiányosságokból eredő kockázatokat is;
      - b) az a) pontban említett kockázatok értékelése;
      - c) a kockázatok kezelésére irányuló intézkedések kifejlesztése és bevezetése.

- 2.2. A szervezet rendelkezik az üzembentartókkal, a vasúti társaságokkal, a pályahálózat-működtetővel vagy egyéb érdekelt felekkel történő együttműködés szükségességének és az az iránti elkötelezettség elismerésére vonatkozó eljárásokkal és megállapodásokkal.
- 2.3. A szervezet rendelkezik kockázatértékelési eljárásokkal a berendezések, az eljárások, a szervezet, a személyzet vagy a kapcsolódási pontok változásainak kezelésére.
- 2.4. A szervezet a kockázatokat az európai uniós és a nemzeti szabályozásra figyelemmel értékeli.
3. Ellenőrzés – annak biztosítására szolgáló strukturált megközelítés, hogy kockázatkezelési intézkedések vannak hatályban és ezek megfelelően működnek és teljesítik a szervezet céljait.
  - 3.1. A szervezet eljárással rendelkezik a vonatkozó biztonsági adatok gyűjtésére, figyelemmel kísérésére és elemzésére, beleértve a következőket:
    - a) a vonatkozó folyamatok teljesítménye;
    - b) a folyamatok eredményei (beleértve a beszállítók által szállított összes szolgáltatást és terméket);
    - c) a kockázatkezelési intézkedések hatékonysága;
    - d) a napi üzemelésből és karbantartásból eredő tapasztalatokra, üzemzavarokra, meghibásodásokra és javítására vonatkozó információk.
  - 3.2. A szervezet olyan eljárásokkal rendelkezik, amelyek biztosítják, hogy a baleseteket, váratlan eseményeket, a majdnem bekövetkező baleseteket és más veszélyes eseteket bejelentsék, feljegyezzék, kivizsgálják és elemezzék.
  - 3.3. Valamennyi folyamat időszakos felülvizsgálatára a szervezet független, pártatlan és átláthatóan működő belső ellenőrzési rendszerrel rendelkezik. E rendszer eljárásokkal rendelkezik a következőkre vonatkozóan:
    - a) a belső ellenőrzési terv kidolgozása, amely a korábbi ellenőrzésekből és a teljesítmény figyelemmel kíséréséből származó eredmények függvényében felülvizsgálható;
    - b) az ellenőrzések eredményeinek elemzése és értékelése;
    - c) konkrét korrekciós intézkedésekre történő javaslattétel és azok végrehajtása;
    - d) a korábbi intézkedések hatékonyságának ellenőrzése.
4. Folyamatos javítás – a rendszeres figyelemmel kísérés, ellenőrzés, vagy egyéb lényeges források révén szerzett információk elemzésére, valamint az eredményeknek a tanulságok levonására és a biztonsági szint fenntartására vagy javítására irányuló megelőző vagy korrekciós intézkedések elfogadására való felhasználására szolgáló strukturált megközelítés.

A szervezet eljárásokkal rendelkezik, amelyek biztosítják, hogy:

  - a) az azonosított hiányosságokat kiküszöbölik;
  - b) végrehajtják az új biztonsági fejlesztéseket;
  - c) a belső ellenőrzés során tett megállapításokat felhasználják a rendszer fejlesztése során;
  - d) szükség esetén megelőző vagy korrekciós intézkedéseket hajtanak végre annak biztosítására, hogy a vasúti rendszer megfelel a szabványoknak vagy a közlekedési hatóság által azzal egyenértékűnek elfogadott jellemzőkkel rendelkező más előírásoknak a berendezés egész életciklusa és a működés során;
  - e) a balesetek, váratlan események, balesetveszélyes helyzetek és más veszélyes esetek kivizsgálására és okaira vonatkozó fontos információk oktatási célú, valamint szükség szerint a biztonsági szintet javító intézkedések meghozatalára történő felhasználása;
  - f) a nemzeti vasútbiztonsági hatóság és a Közlekedésbiztonsági Szervezet által, valamint az ágazati vagy belső vizsgálatok során megfogalmazott vonatkozó ajánlásokat szükség szerint értékelik és végrehajtják;
  - g) a vasúti társaságoktól, pályahálózat-működtetőktől, az üzembentartóktól és más vonatkozó forrásokból érkező fontos jelentéseket/tájékoztatást megfontolják, és figyelembe veszik.
5. Szervezeti felépítés és felelősség – az egyéni és csoportos felelősségek meghatározására irányuló strukturált megközelítés a szervezet biztonsági céljainak biztonságos elérése érdekében.
  - 5.1. A szervezet a felelősségek kiosztására az egész szervezet valamennyi vonatkozó folyamatára vonatkozóan eljárásokkal rendelkezik.
  - 5.2. A szervezet rendelkezik a biztonsággal kapcsolatos felelősségi körök, valamint az azokhoz kapcsolódó sajátos funkciókkal és kapcsolódási pontjaikkal kapcsolatban megállapított felelősségi körök egyértelmű meghatározására szolgáló eljárásokkal. Ez magában foglalja a szervezet és az üzembentartók, és adott esetben a vasúti társaságok és a pályahálózat-működtetők közötti, fent említett eljárásokat.
  - 5.3. A szervezet eljárásokkal rendelkezik annak biztosítására, hogy a szervezeten belül felelősséggel felruházott személyzet rendelkezzen a feladatai ellátásához szükséges felhatalmazással, hatáskörrel és megfelelő

- erőforrásokkal. A felelősségnek és a szakértelemnek összhangban kell állnia és összeegyeztethetőnek kell lennie az adott szereppel. A felhatalmazást írásba kell foglalni.
- 5.4. A szervezet rendelkezik a szervezeten belüli vonatkozó folyamatokhoz kapcsolódó tevékenységek koordinálását biztosító eljárásokkal.
- 5.5. A szervezet olyan eljárásokkal rendelkezik, amelyek segítségével a biztonsághoz vezető szerepkört betöltő személyek teljesítményük alapján számon kérhetők.
6. Szakmai alkalmassági nyilvántartás – annak biztosítására szolgáló strukturált megközelítés, hogy a munkavállalók rendelkezzenek az előírt szakmai alkalmassággal annak érdekében, hogy a szervezet céljait minden körülmények között biztonságosan, eredményesen és hatékonyan ériék el.
- 6.1. A szervezet szakmai alkalmassági nyilvántartási rendszerrel rendelkezik, amely a következőket biztosítja:
- a rendszerben az e melléklet követelményeinek való megfeleléshez szükséges valamennyi folyamat ellátásáért felelősséget viselő munkakörök azonosítása;
  - a biztonsági feladatokat tartalmazó munkakörök azonosítása;
  - az adott feladatokra a megfelelő képesítésű személyzet beosztása.
- 6.2. A szervezet szakmai alkalmassági nyilvántartási rendszere eljárásokat tartalmaz a személyzet szakmai alkalmasságának nyilvántartására, amelyek legalább a következőkre kiterjednek:
- a biztonsággal kapcsolatos feladatokhoz szükséges ismeretek, készségek és tapasztalatok meghatározása, a felelősségi körüknek megfelelően;
  - kiválasztási elvek, beleértve a szükséges alapvégzettség szintjét, az egészségügyi alkalmasságot;
  - alapképzés és a megszerzett képzésekre és készségekre vonatkozó képesítés vagy bizonyítvány;
  - annak biztosítása, hogy a személyzet minden tagja tudatában legyen tevékenysége és fontosságának és jelentőségének, és annak, hogyan járulnak hozzá a biztonsági célok eléréséhez;
  - folyamatos képzés és a meglévő ismeretek és készségek időszakos frissítése;
  - adott esetben a kompetencia, az egészségügyi alkalmasság időszakos ellenőrzése;
  - szükség szerint külön intézkedések balesetek, váratlan események vagy hosszabb munkahelyi távollét esetére.
7. Tájékoztatás – annak biztosítására szolgáló strukturált módszerek, hogy a fontos információk hozzáférhetőek legyenek a szervezet valamennyi szintjén található döntéshozók számára.
- 7.1. A szervezet eljárásokkal rendelkezik jelentéstételi csatornák meghatározására annak érdekében, hogy a szervezeten belül és a többi szereplővel történő kapcsolatában, beleértve a pályahálózat-működtetőket, a vasúti társaságokat és az üzemeltetőket is, valamennyi vonatkozó folyamatot illetően megfelelő információcserére kerüljön sor és azokat gyors és egyértelmű módon közöljék a saját szervezetben, mind a más szervezetekben a megfelelő szereppel rendelkező személlyel.
- 7.2. A megfelelő információcseré biztosítására a szervezet eljárásokkal rendelkezik a következők vonatkozásában:
- az egyes információk fogadása és feldolgozása;
  - az egyes információk azonosítása, létrehozása és terjesztése;
  - megbízható és naprakész információk hozzáférhetővé tétele.
- 7.3. A szervezet eljárásokkal rendelkezik annak biztosítására, hogy a legfontosabb üzemeltetési információk:
- lényegesek és érvényesek;
  - pontosak;
  - teljes körűek;
  - kellően naprakészek;
  - ellenőrzöttek;
  - következetesek és könnyen érthetőek (a használt nyelvezetet is beleértve);
  - alkalmazásuk előtt ismertetésre kerülnek a személyzettel;
  - a személyzet számára könnyen hozzáférhetőek és szükség esetén másolatot is kapnak belőlük.
- 7.4. A 7.1., 7.2. és 7.3. pontban meghatározott követelmények különös tekintettel a következő üzemeltetési információkra kell alkalmazni:
- a nemzeti járműnyilvántartás pontosságának és teljességének ellenőrzése, tekintettel a szervezet által karbantartott vasúti járművek azonosítására (beleértve az arra szolgáló eszközöket is) és nyilvántartására;
  - karbantartási dokumentáció;
  - információ az üzemeltetőknél és adott esetben az egyéb feleknek, köztük a vasúti társaságoknak vagy a pályahálózat-működtetőknél nyújtott támogatásról;
  - információ a személyzet szakképzettségéről és a karbantartás-fejlesztés során végzett későbbi felülvizelésről;

- e) információ a vasúti társaságok, üzembentartók és pályahálózat-működtetők műveletheiről (beleértve a kilométer-teljesítményt, a tevékenységek típusát és mértékét, váratlan eseményeket/baleseteket) és kéréseiről;
  - f) az elvégzett karbantartásról szóló nyilvántartás, beleértve az ellenőrzések alatt feltárt hiányosságokat és a vasúti társaságok vagy a pályahálózat-működtetők által végrehajtott korrekciós intézkedéseket, például a vonat elindulása előtt, illetve útközben történő vizsgálatok és ellenőrzéseket;
  - g) üzembe helyezés és újbóli üzembe helyezés;
  - h) karbantartási megbízások;
  - i) karbantartási utasításokat tartalmazó, a vasúti társaságoknak, pályahálózat-működtetőknek és az üzembentartóknak nyújtandó műszaki információk;
  - j) vészhelyzettel kapcsolatos információk a biztonságos üzemi állapot veszélyeztetettsége esetén, amelyek a következőket tartalmazhatják:
    - i. a szervezet által karbantartott vasúti járművek vagy a más karbantartásért felelős szervezet által karbantartott, de azonos sorozatú járművek használatára vonatkozó korlátozások vagy különleges üzemi körülmények alkalmazása. Ezt az információt az összes érintett féllel meg kell osztani;
    - ii. a karbantartás során azonosított, a biztonsággal kapcsolatos ügyekről szóló sürgős információk, például egy több járműtípusban vagy -sorozatban megtalálható alkatrészen felfedezett hiányosságok;
  - k) az ügyfél (beleértve az üzembentartókat is) számára készített éves karbantartási jelentés benyújtásához szükséges összes vonatkozó információ, adat, amely jelentést a nemzeti biztonsági hatóságok kérésére is hozzáférhetővé kell tenni.
8. Dokumentáció – az összes vonatkozó információ nyomon követhetőségének biztosítására szolgáló, strukturált adatok.
- 8.1. A szervezet megfelelő eljárásokkal rendelkezik valamennyi vonatkozó folyamat megfelelő dokumentálásának biztosítása érdekében.
  - 8.2. A szervezet megfelelő eljárásokkal rendelkezik a következőkre vonatkozóan:
    - a) az összes vonatkozó dokumentáció rendszeres figyelemmel kísérése és frissítése;
    - b) valamennyi vonatkozó dokumentáció formázása, elkészítése, terjesztése és változáskezelése;
    - c) valamennyi vonatkozó dokumentáció fogadása, összegyűjtése és megőrzése.
9. Szerződéses tevékenységek – az alvállalkozói tevékenységeknek a szervezet céljainak elérése érdekében történő megfelelő irányítását biztosító strukturált megközelítés.
- 9.1. A szervezet eljárásokkal rendelkezik a biztonsági termékek és szolgáltatások azonosítására.
  - 9.2. Amennyiben biztonsági termékek és szolgáltatások esetében veszik igénybe az alvállalkozókat, beszállítókat, a szervezet eljárásokkal rendelkezik kiválasztásuk időpontjában a következők ellenőrzésére:
    - a) a vállalkozók, alvállalkozók és beszállítók képesítéssel rendelkeznek;
    - b) a vállalkozók, alvállalkozók és beszállítók rendelkeznek megfelelő és dokumentált karbantartási és irányítási rendszerrel.
  - 9.3. A szervezet eljárással rendelkezik azoknak a követelményeknek a meghatározására, amelyeknek az ilyen vállalkozóknak és beszállítóknak eleget kell tenniük.
  - 9.4. A szervezet eljárásokkal rendelkezik annak nyomon követésére, hogy a beszállítók, vállalkozók tudatában vannak-e a szervezet működésére vonatkozóan általuk előidézett kockázatoknak.
  - 9.5. A szerződéses felek közötti szerződésben legalább a következő folyamatokra vonatkozó alapelvek világosan meghatározásra, ismertetésre és elosztásra kerülnek:
    - a) a vasútbiztonsági kérdésekhez kapcsolódó felelősségek és feladatok;
    - b) a fontos információk mindkét fél közötti átadásával kapcsolatos kötelezettségek;
    - c) a biztonsággal kapcsolatos dokumentumok nyomon követhetősége.
- II. A karbantartás-fejlesztési feladatkörre vonatkozó követelmények és értékelési szempontok
- 1. A szervezet eljárással rendelkezik a biztonságot és a biztonsági szempontból kritikus alkatrészeket érintő valamennyi karbantartási tevékenység azonosítására és irányítására.
  - 2. A szervezet eljárásokkal rendelkezik az alapvető átjárhatósági követelményeknek – beleértve az egész életciklus során történő korszerűsítéseket is – való megfelelés biztosítására, a következők révén:
    - a) a vonatkozó kölcsönös átjárhatósági műszaki előírásokban (a továbbiakban: ÁME-k) meghatározott, alapvető átjárhatósági paraméterekkel kapcsolatos előírásoknak való megfelelés biztosítása;

- b) a karbantartási napló és az üzembe helyezési engedély (beleértve a nemzeti biztonsági hatóságok előírásait is), az ÁME-knek való megfelelési nyilatkozatok, az EK-hitelesítési nyilatkozatok, valamint a műszaki dokumentáció közötti, minden körülmények között biztosítandó összhang ellenőrzése;
  - c) esetleges helyettesítések kezelése a karbantartás során a vonatkozó ÁME-k előírásainak megfelelően;
  - d) a kockázatkezelés szükségességének meghatározása, tekintettel a kérdéses helyettesítésnek a vasúti rendszer biztonságára gyakorolt potenciális hatására;
  - e) a jármű biztonsági integritását befolyásoló valamennyi műszaki változás konfigurációjának kezelése.
3. A szervezet eljárással rendelkezik a speciálisan a karbantartásra kifejlesztett, illetve ahhoz előírt karbantartási berendezések, felszerelés és szerszámok kialakítására és végrehajtásának támogatására. A szervezet eljárással rendelkezik annak ellenőrzésére, hogy ezeket a berendezéseket, felszereléseket és szerszámokat a karbantartási ütemtervvel összhangban és a karbantartási követelményeknek megfelelően használják, tárolják és tartják karban.
4. A vasúti járművek üzembe állítása során a szervezet eljárásokkal rendelkezik a következőkre vonatkozóan:
- a) az eredeti dokumentáció beszerzése és elegendő információ gyűjtése a tervezett műveletekről;
  - b) az eredeti dokumentáció elemzése és az első karbantartási napló elkészítése, figyelembe véve a kapcsolódó garanciákban található kötelezettségeket is;
  - c) az első karbantartási napló megfelelő végrehajtásának biztosítása.
5. A karbantartási naplónak a vasúti jármű teljes életciklusán keresztül történő naprakészen tartása érdekében a szervezet eljárásokkal rendelkezik a következőkre vonatkozóan:
- a) a legalább a következőkkel kapcsolatos lényeges információk összegyűjtése:
    - i. az eredményesen végrehajtott műveletek típusa és mértéke, beleértve többek között azokat az üzem közbeni eseményeket, amelyek potenciálisan befolyásolhatják a vasúti jármű biztonsági integritását;
    - ii. a tervezett műveletek típusa és mértéke;
    - iii. az eredményesen elvégzett karbantartás;
  - b) a korszerűsítések szükségességének meghatározása, az átjárhatóságra vonatkozó határértékek figyelembevételével;
  - c) a változásokra, azok jóváhagyására és végrehajtására vonatkozó javaslatok készítése, a kockázatértékelés eredményét figyelembe vevő, egyértelmű kritériumok alapján meghozott döntés érdekében;
  - d) a változtatások megfelelő végrehajtásának biztosítása.
6. Az alkalmassági nyilvántartás eljárása a karbantartás-fejlesztési feladatkörre való alkalmazásakor legalább a következő, a biztonságot befolyásoló tevékenységeket figyelembe veszi:
- a) a karbantartási naplón végrehajtott változtatások jelentőségének és a karbantartás során javasolt helyettesítések hatásának értékelése;
  - b) a karbantartási napló létrehozásának és változásainak, valamint a karbantartás során történő helyettesítések kidolgozásának, értékelésének, érvényesítésének és jóváhagyásának kezeléséhez szükséges műszaki szakterületek.
7. A dokumentációs eljárásának a karbantartás-fejlesztési feladatkörre való alkalmazásakor garantálni kell legalább a következő elemek nyomonkövethetőségét:
- a) a karbantartás folyamán történő helyettesítés kidolgozásával, értékelésével, érvényesítésével és jóváhagyásával kapcsolatos dokumentáció;
  - b) járműkonfiguráció, beleértve többek között a biztonsággal kapcsolatos alkatrészeket;
  - c) az elvégzett karbantartásról szóló nyilvántartás;
  - d) a tapasztalati visszajelzésekről szóló vizsgálatok eredményei;
  - e) a karbantartási napló valamennyi, egymást követő változata, beleértve a kockázatértékelést is;
  - f) a karbantartás végrehajtásának és a járműállomány-karbantartás irányításának szakszerűségéről és felügyeletéről szóló jelentések;
  - g) az üzembentartóknak, a vasúti társaságoknak és a pályahálózat-működtetőknek nyújtandó műszaki információk.
- III. A járműállomány-karbantartás irányítási feladatkörre vonatkozó követelmények és értékelési szempontok
1. A szervezet eljárással rendelkezik a karbantartás végrehajtásáért felelős szervezet hozzáértésének, rendelkezésre állásának és képességének ellenőrzésére a karbantartási megbízások kiadása előtt. Ez megköveteli, hogy a karbantartási műhelyek megfelelő képesítéssel rendelkezzenek a karbantartás-végrehajtási feladat szerinti műszaki szakértelem követelményeiről szóló döntéshozatalhoz.

2. A szervezet eljárással rendelkezik:
  - a) a munkacsomag összeállítására és a karbantartási megbízás kiadására és jóváhagyására vonatkozóan;
  - b) a vasúti járművek időben történő karbantartásra küldésére vonatkozóan;
  - c) a vasúti járművek karbantartási célból, vagy meghibásodások azonosítása esetén történő üzemben kívül helyezésének irányítására;
  - d) a vasúti járművek elvégzett karbantartására és az üzembe helyezésre alkalmazandó, szükséges ellenőrző intézkedések meghatározására;
  - e) az üzembe helyezési dokumentációt figyelembe vevő, az újbóli üzembe helyezésre vonatkozó értesítés kibocsátására.
3. Az alkalmassági nyilvántartás eljárásának a járműállomány-karbantartás irányítási feladatkörre való alkalmazásakor legalább az újbóli üzembe helyezést figyelembe kell venni.
4. A tájékoztatási eljárásnak a járműállomány-karbantartás irányítási feladatkörre való alkalmazásakor legalább a következő elemeket a karbantartás-végrehajtási feladatkör rendelkezésére kell bocsátani:
  - a) az alkalmazandó szabályok és műszaki előírásokat;
  - b) minden egyes vasúti jármű karbantartási terveit;
  - c) az alkatrészek listája, beleértve minden egyes rész kellően részletes műszaki leírását, amely lehetővé teszi az eredetinek megfelelő, ugyanazon biztosítékok melletti cserét;
  - d) az anyagok listája, beleértve a használatukra vonatkozó, kellően részletes ismertetőt és a szükséges egészségügyi és biztonsági tájékoztatást;
  - e) a biztonságot befolyásoló tevékenységekre vonatkozó előírásokat meghatározó és az alkatrészekre vonatkozó, beavatkozási és használat közbeni korlátozásokat is tartalmazó dokumentumot;
  - f) azon alkatrészek vagy rendszerek listája, amelyekre jogi előírások vonatkoznak, és ezen előírások listáját;
  - g) valamennyi további, a biztonsággal kapcsolatos lényeges információt, a szervezet által végrehajtott kockázatértékelésnek megfelelően.
5. A tájékoztatási eljárásnak a járműállomány-karbantartás irányítási feladatkörre való alkalmazásakor legalább az újbóli üzembe helyezésre vonatkozó információkat, beleértve a felhasználókra (vasúti társaságok és pályahálózat-működtetők) vonatkozó használati korlátozásokat is, közölni kell az érdekelt felekkel.
6. A dokumentációs eljárásának a járműállomány-karbantartás irányítási feladatkörre való alkalmazásakor legalább a következő elemeket kell nyilvántartásba venni:
  - a) karbantartási megbízások;
  - b) újbóli üzembe helyezés, beleértve a vasúti társaságokra vagy pályahálózat-működtetőkre érvényes használati korlátozásokat is.

IV. A karbantartás-végrehajtási feladatkörre vonatkozó követelmények és értékelési szempontok

1. A szervezet eljárásokkal rendelkezik a következőkre vonatkozóan:
  - a) a járműállomány-karbantartás irányítási feladatkör által a megrendelt tevékenységekkel kapcsolatban rendelkezésre bocsátott információk teljességének és megfelelőségének ellenőrzése;
  - b) a karbantartási megbízásnak megfelelő karbantartási szolgáltatások elvégzése érdekében alkalmazandó előírt, lényeges karbantartási dokumentumok és egyéb előírások használatának ellenőrzése;
  - c) valamennyi, a karbantartási megbízásokban szereplő, vonatkozó karbantartási előírás valamennyi érintett személy számára történő hozzáférhetővé tételének biztosítása (pl. azáltal, hogy a belső munkahelyi utasításokba foglalják őket);
  - d) a karbantartási megbízásokban hivatkozott jogszabályokban és szabványokban meghatározott valamennyi vonatkozó karbantartási előírás valamennyi érintett személy számára történő hozzáférhetővé tételének biztosítása (pl. azáltal, hogy a belső munkahelyi utasításokba foglalják őket).
2. A szervezet eljárásokkal rendelkezik a következők biztosítása érdekében:
  - a) a karbantartási megbízásokban és a beszállítói dokumentációban meghatározott módon használják fel az alkotóelemeket (beleértve az alkatrészeket is) és anyagokat;
  - b) az alkotóelemeket és anyagokat a karbantartási megbízásokban és a beszállítói dokumentációban meghatározott, valamint kopást és károsodást kiküszöbölő módon tárolják, kezelik és szállítják;
  - c) valamennyi alkotóelem és anyag, beleértve az ügyfél által rendelkezésre bocsátottakat is, megfelel a vonatkozó nemzeti és nemzetközi előírásoknak, valamint a vonatkozó karbantartási megbízások követelményeinek.
3. A szervezet eljárásokkal rendelkezik az alkalmas és megfelelő berendezések, felszerelés és szerszámok meghatározására, azonosítására, rendelkezésre bocsátására, nyilvántartására és hozzáférhetővé tételére annak

- érdekében, hogy a karbantartási szolgáltatásokat a karbantartási megbízásoknak és az egyéb alkalmazandó előírásoknak megfelelően végezze el, a következők biztosításával:
- a) a karbantartás biztonságos elvégzése, beleértve a karbantartást végző személyzet egészségét és biztonságát;
  - b) ergonómia és egészségvédelem, beleértve a felhasználók és az információtechnológiai rendszerek vagy a diagnosztikai berendezések közötti interfészeket is.
4. Az érvényes eredmények biztosításához a szervezet a mérőberendezésére vonatkozóan eljárásokkal rendelkezik annak biztosítására, hogy a berendezés(t):
- a) meghatározott időközönként vagy használat előtt a nemzetközi, nemzeti vagy ágazati mérési szabványoknak megfelelően kalibrálják vagy ellenőrzik. Amennyiben nem létezik ilyen szabvány, a kalibráláshoz vagy ellenőrzéshez használt hivatkozási alapot rögzíteni kell;
  - b) szükség szerint beállítják vagy újraállítják;
  - c) a kalibrálási állapot megállapítását lehetővé tévő módon van azonosítva;
  - d) védett az olyan beállításoktól, amelyek érvénytelenítenék a mérési eredményt;
  - e) kezelése, karbantartása és tárolása során védett a károsodástól és a minőségromlástól.
5. A szervezet eljárásokkal rendelkezik annak biztosítására, hogy valamennyi berendezést, felszerelést és szerszámot a dokumentált eljárásokkal összhangban, megfelelően használják, kalibrálják, őrzik és tartják karban.
6. A szervezet eljárásokkal rendelkezik annak ellenőrzésére, hogy az elvégzett karbantartási feladatok megfelelnek-e a karbantartási megbízásoknak, valamint az üzembe helyezésre vonatkozó, az esetleges használati korlátozásokat is tartalmazó értesítés kibocsátására.
7. A kockázatértékelési eljárásnak (különös tekintettel az I/2.4. pontra) a karbantartás-végrehajtási feladatkörre való alkalmazásakor a munkakörnyezet nemcsak a karbantartás elvégzésére szolgáló műhelyeket foglalja magában, de a műhelyépületeken kívüli vágányokat és valamennyi olyan helyszínt, amelyen karbantartási tevékenységeket végeznek.
8. A szakmai alkalmassági nyilvántartás eljárásának a karbantartás-végrehajtási feladatkörre való alkalmazásakor legalább a következő, a biztonságot befolyásoló tevékenységeket figyelembe kell venni:
- a) kapcsolási technikák (beleértve a hegesztést és a ragasztást);
  - b) roncsolásmentes vizsgálat;
  - c) a jármű végső ellenőrzése és üzembe helyezése;
  - d) a fékrendszereken, kerékpárokon és vonókészüléken elvégzett karbantartási tevékenységek;
  - e) egyéb azonosított, a biztonságot befolyásoló szakterületek.
9. A tájékoztatási eljárásnak a karbantartás-végrehajtási feladatkörre való alkalmazásakor legalább a következő elemeket a járműállomány-karbantartás irányítási és a karbantartás-fejlesztési feladatkör rendelkezésére kell bocsátani:
- a) a karbantartási megbízásoknak megfelelően elvégzett munkálatok;
  - b) valamennyi, a biztonságot érintő, a szervezet által azonosított lehetséges hiba;
  - c) üzembe helyezés.
10. A dokumentációs eljárásnak a karbantartás-végrehajtási feladatkörre való alkalmazásakor legalább a következő elemek nyilvántartásba vételre kerülnek:
- a) a biztonságot befolyásoló tevékenységekkel kapcsolatos valamennyi berendezés, felszerelés és szerszám egyértelmű azonosítása;
  - b) valamennyi elvégzett karbantartási munka, beleértve a felhasznált személyzetet, szerszámokat, felszerelést, alkatrészeket és anyagokat, továbbá:
    - ba) a szervezet letelepedési helye szerinti, vonatkozó nemzeti jogszabályokat;
    - bb) a karbantartási megbízásokban meghatározott követelményeket, amelyek a nyilvántartásra vonatkozó követelményeket is tartalmazzák;
    - bc) a végső ellenőrzést és az üzembe helyezésre vonatkozó határozatot;
  - c) a karbantartási megbízások által előírt ellenőrző intézkedések és az üzembe helyezés;
  - d) a kalibrálás és ellenőrzés eredményei. A meghatározott követelmények ellenőrzéséhez és méréséhez használt számítógépes szoftver vonatkozásában a szoftvernek a kívánt feladat elvégzésére való alkalmasságát az első használatot megelőzően el kell végezni és szükség esetén újból megerősíteni;
  - e) az előző mérési eredmények érvényessége, ha a mérőműszer nem felel meg az előírásoknak.”

3. melléklet a 23/2016. (VII. 18.) NFM rendelethez
„8. melléklet a 31/2010. (XII. 23.) NFM rendelethez

Járművizsgálati módszerek:

1. *vizsgálat közvetlen érzékeléssel*: a vizsgált jármű meghatározott jellemzőjének, tulajdonságának, adatának eszköz használata nélkül történő ellenőrzése, ami történhet szemrevételezéssel, hallás útján vagy tapintással, miközben a járművet vagy annak szerkezeti egységét szükség szerint működtetik.
Azon vizsgálatok esetében, amelyeknél az általános technológiai utasítás a közvetlen érzékeléssel történő vizsgálatot (is) előírja, az eszköz használatával történő vizsgálatot, mérést csak abban az esetben kell elvégezni, ha a vizsgálatot végző (járművizsgáló, vizsgabiztos) közvetlen érzékelés alapján megállapítja a követelményeknek való meg nem felelést. Az eszköz használata kötelező, ha a jellemző közvetlen érzékeléssel nem minősíthető teljes bizonyossággal.
2. *mechanikai vizsgálat*: a vizsgálatot végző személy a jármű egyes szerkezeti részeire a vizsgáló eszközzel erőhatást kifejtve (mozgatás, ütögetés, feszítés) a szerkezeti anyag, kötőelem vagy kapcsolódó szerkezeti elemek elmozdulását, szilárdságát megfigyeli.
3. *egyeztetés*: a vizsgált járműre vonatkozó valamely okmányban (engedély, igazolólap stb.) rögzített adat (jellemző) összevetése a jármű tényleges adatával, jellemzőjével.
4. *mérés*: a vizsgált jármű tulajdonságainak, alkatrészei, berendezései, részegységei jellemzőinek a meghatározott eszközzel (mérőeszközökkel) történő mérése, a jármű minősítésének megalapozására szolgáló mért érték dokumentálása.
5. *próba*: a vizsgált jármű egyes alkatrészeinek, felszerelésének, különleges felépítményének működése, a kezelő szervek által történt intenzív működtetése, valamint a felsorolt eszközökkel előidézhető üzemszerű körülmények közben az előírt működőképesség, illetve műszaki állapot ellenőrzése.
6. *futópróba*: a vasúti jármű teljesítményének, valamint közlekedésbiztonságának vizsgálata. Futópróbát kell tartani a vontató és a 100 km/h-t meghaladó engedélyezett sebességű személyszállító vasúti járműveknél, amennyiben a rendelkezésre álló diagnosztikai eszközök birtokában nem lehet egyértelműen meggyőződni a közlekedésbiztonsági követelmények maradéktalan teljesüléséről.
7. *megfelelőség ellenőrzése*: a vizsgált jármű tulajdonságainak, alkatrészeinek, részegységeinek, berendezéseinek jóváhagyásával, minősítésével, valamint a vonatkozó jogszabályokban előírt követelményeknek való megfelelésével összefüggő megállapítások.”

A nemzeti fejlesztési miniszter 24/2016. (VII. 18.) NFM rendelete a vasúti járművek karbantartását, javítását és időszakos vizsgálatát végző műhelyekről

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 88. § (2) bekezdés 14. pont 14.1. és 14.3. alpontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 13. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. A rendelet hatálya

- 1. §**
- (1) E rendelet hatálya – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a vasúti járművek és a vasúti járművek közlekedésbiztonsági berendezései karbantartását, javítását, felújítását, korszerűsítését, továbbá időszakos és rendkívüli vizsgálatát végző műhelyekre, valamint a műhelyeket működtető szervezetekre és személyekre terjed ki.
  - (2) A vasúti tehervagonok karbantartásáért felelős szervezetre, továbbá a vasúti tehervagonok karbantartására, javítására és az azt végző műhelyekre, valamint a műhelyeket működtető szervezetekre és személyekre a tehervagonok karbantartásáért felelős szervezetek tanúsítási rendszeréről és a 653/2007/EK rendelet módosításáról szóló 2011. május 10-i 445/2011/EU bizottsági rendelet (a továbbiakban: 445/2011/EU bizottsági rendelet) vonatkozik.

2. Értelmező rendelkezések

2. § (1) E rendelet alkalmazásában:

1. *engedélyes*: a vasúti jármű karbantartási, javítási, felújítási és korszerűsítési tevékenységet a 3. § (1) bekezdés szerinti engedély alapján végző szervezet vagy személy;
  2. *időszakos vizsgálati igazolás*: a vasúti jármű időszakos járművizsgálatán való megfelelés esetén a karbantartó szervezet vagy műhely által kiadott igazolás;
  3. *járműtípus*: jogszabályban meghatározott típusengedélynek megfelelő járműtípus;
  4. *járműkarbantartás*: tervszerűen, ciklikusan ismétlődő vizsgálat és javítás, amelynek célja, hogy a jármű a következő karbantartási ciklusig várhatóan biztonságosan közlekedjen;
  5. *járműfelújítás*: a tevékenység eredményeként a jármű a gyártásakor vagy az utolsó engedélyezett átalakításakor érvényes műszaki követelményeknek – az eredeti állapotával/teljesítőképességével azonos – megfelelő műszaki állapotba kerül, amelynek során a jármű típusmeghatározó adatai, tűzvédelmi, közlekedésbiztonsági, munka- és környezetvédelmi jellemzői nem változnak;
  6. *járműjavítás*: a vasúti jármű – üzemszerűen vagy balesetből, alkatrész vagy anyaghibából bekövetkező – meghibásodása, sérülése esetén, a közlekedés és üzembiztonság érdekében végzett tevékenység, amelynek eredményeként a jármű biztonságosan tovább üzemeltethető a következő karbantartási ciklusig;
  7. *javítási dokumentáció*: az 1. mellékletben meghatározott dokumentumok összessége, amely igazolja, hogy a javítást, karbantartást végző személy, szervezet megfelelő szakértelemmel, vasúti alkalmazásra megfelelő alkatrészek, anyagok felhasználásával végezte tevékenységét;
  8. *közlekedésbiztonsági szempontból meghatározó jelentőségű szerkezeti egységek, alkatrészek*: olyan szerkezeti elemek, rendszer elemek (így különösen az alváz, jármű felépítmény, futómű, vonó-, ütközőkészülék, fékberendezés, vonatbefolyásoló berendezés), amelyek meghibásodása, helytelen működése a vasúti közlekedés biztonságát közvetlenül veszélyezteti, vagy a jármű siklásához, a jármű megfékezhetetlenségéhez vagy a vasúti járművek elszabadulásához vezethetnek;
  9. *műhely*: az engedélyes azon szervezeti egysége, telephelye, ahol a vasúti járművek és a vasúti járművek közlekedésbiztonsági berendezései karbantartását, javítását, felújítását és korszerűsítését, valamint időszakos és rendkívüli vizsgálatát végzik;
  10. *üzembehelyezési engedély*: a vasúti járművek üzembehelyezése engedélyezéséről, időszakos vizsgálatáról és hatósági nyilvántartásáról szóló miniszteri rendeletben meghatározott engedély;
  11. *tanúsítvány*: a hatóság vagy valamely nemzeti rendszerben akkreditált szervezet által kiállított dokumentum, amely egy deklarált követelményrendszer szerinti előírásoknak való megfelelést igazol.
- (2) E rendelet alkalmazása során a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvényben és a végrehajtására kiadott rendeletekben, továbbá a 445/2011/EU bizottsági rendeletben meghatározott fogalmakat is alkalmazni kell.

3. Vasúti járművek karbantartásának, javításának engedélyezése

- 3. §** (1) Vasúti jármű karbantartását, javítását csak a karbantartási, javítási, felújítási és korszerűsítési tevékenységre vonatkozó műszaki hatósági engedéllyel (a továbbiakban: műszaki engedély) rendelkező szervezet vagy személy végezheti.
- (2) Az (1) bekezdés rendelkezései nem alkalmazhatók a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény 7. § (1) bekezdése szerinti szabad szolgáltatásnyújtás joggal rendelkező szolgáltató határon átnyúló szolgáltatásnyújtása esetén.
- (3) A műszaki engedély kiadásakor a közlekedési hatóság a kérelmező karbantartási, javítási, felújítási, korszerűsítési tevékenység ellátására vonatkozó általános megfelelőségét vizsgálja.
- (4) A műszaki engedély határozatlan időtartamra szól.
- 4. §** (1) A műszaki engedély iránti kérelemben a kérelmező meghatározza, hogy mely járműtípus vagy járműtípusok karbantartását, javítását, felújítását, korszerűsítését kívánja végeztetni.
- (2) A műszaki engedély iránti kérelemhez egyszerű másolatban csatolni kell:
- a) EGT-államban honos vállalkozás kérelmező esetén a kérelmező cégkivonatának egyszerű másolatát, vagy egyszerű másolatban igazolást arról, hogy a vállalkozást az EGT-állam vállalkozási nyilvántartásába bejegyezték,
  - b) a kérelmező és alvállalkozó alkalmasságát igazoló, a 10. §-ban foglaltakat igazoló iratokat,

- c) a 11. §-ban meghatározott felelősségbiztosítás igazolására a felelősségbiztosítási kötvényt vagy a biztosító igazolását,
  - d) a műszaki vezető és a részterületi felelős vezetők végzettségét igazoló dokumentumokat, valamint a gyakorlati időt igazoló munkáltatói nyilatkozatot,
  - e) az engedélyes 13. § (5) bekezdésében meghatározottak szerinti, engedélyköteles vagy tanúsításra kötelezett tevékenységet végző alvállalkozók bevonására vonatkozó nyilatkozatát, az alvállalkozóval kötött megállapodást, valamint az alvállalkozó adott tevékenységre vonatkozó engedélyét vagy tanúsítványát, és
  - f) a közlekedési hatóság által végzett vasúti hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló rendeletben meghatározott igazgatási szolgáltatási díj befizetésének igazolását.
- (3) A nem EGT-államban honos vállalkozás esetén a (2) bekezdésben meghatározott dokumentumokat magyar nyelven, vagy az eredeti dokumentumot és annak hiteles fordítását kell csatolni a kérelemhez.
- (4) A Magyarországon bejegyzett gazdasági társaság cégkivonatát a közlekedési hatóság elektronikus úton szerzi be.
- (5) Magyarországi egyéni vállalkozó kérelmező esetén, az egyéni vállalkozói nyilvántartásban történő nyilvántartásba vétele igazolását a közlekedési hatóság hivatalból szerzi be.

5. § (1) Műszaki engedély kiadható:

- a) a vasúti járművek teljeskörű karbantartására, javítására, felújítására, korszerűsítésére,
  - b) a vasúti járművek korlátozott szintű karbantartására, javítására, felújítására, korszerűsítésére, amelynek keretében a kérelmező felkészültsége szerint, a karbantartási tevékenység műszaki, technológia tartalma korlátozható,
  - c) járműfődarab, szerkezeti egység vagy közlekedésbiztonsági berendezés karbantartására, javítására, felújítására, korszerűsítésére a 2. mellékletben meghatározott fődarab, szerkezeti egység vagy közlekedésbiztonsági berendezés meghatározásával,
  - d) kizárólag saját célú vasúti pályahálózaton, iparvágányon közlekedő vasúti járművek javítására, karbantartására, felújítására, korszerűsítésére,
  - e) keskeny nyomtávú vasúti pályahálózaton, kisvasúton, múzeumvasúton közlekedő vasúti járművek karbantartására, javítására, felújítására, korszerűsítésére, vagy
  - f) nem helyhez kötött (mobil) karbantartási, javítási tevékenységre.
- (2) A műszaki engedély az (1) bekezdés a)–f) pontjaiban meghatározott tevékenységek vonatkozásában egy vagy több járműtípusra, egy vagy több műhelyre is kiadható.
- (3) A műszaki engedély tartalmazza:
- a) az engedélyes nevét, székhelyét vagy lakcímét,
  - b) a műhely vagy műhelyek címét,
  - c) azon járműtípusok, alkatrészek, berendezések felsorolását, amelyek karbantartása, javítása, a műhelyben végezhető (műhelyenkénti bontásban),
  - d) műszaki engedély határozatlan időre szóló hatályát.
- (4) A műszaki engedéllyel rendelkező engedélyesekről és a karbantartást vagy javítást végző műhelyeiről a közlekedési hatóság naprakész nyilvántartást vezet, amely tartalmazza:
- a) az engedélyes nevét és székhelyét vagy lakcímét,
  - b) a műhely vagy műhelyek címét,
  - c) azon járműtípusok, alkatrészek, berendezések felsorolását, amelyek karbantartása, javítása a műhelyben végezhető,
  - d) az engedély számát, és
  - e) a tevékenység szüneteltetésének időtartamát vagy a tevékenység felfüggesztésének időpontját vagy a műszaki engedély visszavonásának időpontját.
- (5) A közlekedési hatóság a (4) bekezdésben meghatározott nyilvántartás adatait – a személyes adatok kivételével – a honlapján közzéteszi és naprakészen tartja.
- (6) A közlekedési hatóság a műszaki engedély visszavonásával egyidejűleg az engedélyest és a műhelyeit a nyilvántartásból törli.

6. § (1) Ha

- a) az engedélyes neve, székhelyének címe,
- b) a műhely címe,
- c) a felelősségbiztosító személye, vagy

d) a műszaki vezető vagy a részterületi felelős vezetők személye megváltozik, az engedélyes a változásról annak bekövetkezése után 15 napon belül tájékoztatja a közlekedési hatóságot.

- (2) Ha az engedélyes a műhely tevékenységét az 5. § (1) bekezdésben vagy az 5. § (3) bekezdés c) pontjában meghatározottak vonatkozásában megváltoztatni szándékozik, akkor az engedélyes a változást megelőzően kérelmet nyújt be a hatósághoz a műszaki engedély módosítása iránt.
- (3) Ha az engedélyes a tevékenységét szüneteltetni kívánja, azt bejelenti a közlekedési hatóságnak az időtartam megjelölésével. A tevékenységet legfeljebb 6 hónapra lehet szüneteltetni. Az engedélyes a műhely tevékenységének újrakezdését 15 nappal az újraindítást megelőzően bejelenti a közlekedési hatóságnak.
- (4) Az engedélyes legalább 15 nappal korábban bejelenti a közlekedési hatóságnak, ha a műhely működésével felhagy.

7. §

- (1) Ha az engedélyes
  - a) nem teljesíti a műszaki engedély kiadásának valamely feltételét,
  - b) tevékenységét az engedélyben foglaltaktól eltérően gyakorolja, vagy
  - c) a 6. § (1) bekezdésében foglalt bejelentési kötelezettségnek nem tesz eleget,a közlekedési hatóság a műszaki engedélyben meghatározott valamennyi, vagy egyes tevékenységet – több műhely esetén egyes műhelyekre vonatkozóan is – korlátozhatja és határidő kitűzésével az engedélyest a jogszerű állapot helyreállítására kötelezheti.
- (2) Ha az (1) bekezdésben meghatározott határidőn belül a jogszerű állapot helyreállítása nem történik meg, továbbá ha a közlekedési hatóság a vasúti járművek ellenőrzése során olyan, a vasúti közlekedés biztonságát vagy egyéb, az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető hiányosságot állapít meg, amely a műhely szakszerűtlen munkavégzésére vezethető vissza, a közlekedési hatóság az engedélyes valamennyi vagy egyes tevékenységét – több műhely esetén egyes műhelyekre vonatkozóan is – felfüggeszti a jogszerű állapot helyreállításáig.
- (3) A felfüggesztés tartama alatt az engedélyes – több műhely esetén a meghatározott műhelyben – a felfüggesztő határozatban meghatározott tevékenységet nem végezheti.

8. §

- (1) A közlekedési hatóság az engedélyes tevékenységének felfüggesztésével kapcsolatos károk csökkentése érdekében a felfüggesztő határozatban rendelkezik:
  - a) a műhelyben lévő, harmadik személy tulajdonát képező járművek üzembentartóinak haladéktalan értesítéséről;
  - b) a műhelyben karbantartás, javítás alatt álló vasúti járművek biztonságos közlekedéséhez szükséges mértékig történő javításának engedélyezéséről.
- (2) A felfüggesztő határozat tartalmazza a felfüggesztés megszüntetésének feltételeit, továbbá a 9. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakról történő tájékoztatást.
- (3) A közlekedési hatóság a műhelyben karbantartás, javítás alatt álló vasúti járművek biztonságos közlekedéséhez szükséges javítás mértékének és a szükséges munkálatok megállapításához szakértőt rendelhet ki vagy szakértői véleményt kérhet.
- (4) A közlekedési hatóság a műhelyben karbantartás, javítás alatt álló járművek vonatkozásában csak olyan munkálatok elvégzését engedélyezi, amelyek a vasúti járművek másik műhelybe történő biztonságos közlekedéséhez szükségesek.

9. §

- (1) A közlekedési hatóság a műszaki engedélyt visszavonja:
  - a) az engedélyes kérelmére,
  - b) ha a szünetelés időtartama a 6 hónapot meghaladja és az engedélyes nem jelenti be a műhely tevékenységének újrakezdését 15 nappal az újraindítást megelőzően, vagy
  - c) ha a műhely a felfüggesztés elrendelésének alapjául szolgáló körülményt a felfüggesztés elrendelésének napjától számított 6 hónapon belül nem hárítja el.
- (2) Ha az (1) bekezdés b) pontja alapján a közlekedési hatóság a műszaki engedélyt visszavonja, de az engedélyes az e határozat elleni jogorvoslatra nyitva álló határidőben az újraindítás iránti szándékát bejelenti, a közlekedési hatóság visszavonja a műszaki engedély visszavonásáról szóló határozatát.

4. Karbantartó, javító, felújító és korszerűsítő tevékenység végzésének feltételei

- 10. §** (1) Az engedélyes – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – tevékenységét
- az ISO 9001 vagy azzal egyenértékű feltételrendszert igazoló tanúsítvány,
  - hegesztő üzem tanúsítvány (MSZ EN ISO 3834-2) vagy azzal egyenértékű tanúsítvány,
  - nemzetközi Vasúti Ipari Szabványossági Tanúsítvány (International Railway Industry Standard, a továbbiakban: IRIS),
  - környezettudatos működést tanúsító ISO 14001 szerinti tanúsítvány vagy azzal egyenértékű környezettudatos működést igazoló tanúsítvány, és
  - műszaki engedély birtokában végezheti.
- (2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott feltétel akkor is teljesül, ha a 13. § (5) bekezdésében meghatározottak szerinti alvállalkozó rendelkezik az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott tanúsítvánnyal.
- 11. §** (1) Az engedélyesnek a tevékenységével kapcsolatos vagy abból eredő károk megtérítésére
- önjáró és vontató járművek karbantartása, javítása, felújítása, korszerűsítése esetében 1500 millió Ft,
  - személyszállító járművek karbantartása, javítása, felújítása, korszerűsítése esetében 1500 millió Ft,
  - teher szállító járművek karbantartása, javítása, felújítása, korszerűsítése esetében 1000 millió Ft,
  - helyi közforgalmú vasúti járművek karbantartása, javítása, felújítása, korszerűsítése esetében 1000 millió Ft,
  - egyéb járművek karbantartása, javítása, felújítása, korszerűsítése esetében 500 millió Ft,
  - vasúti járművek nem helyhez kötött karbantartási, javítási tevékenysége esetében 100 millió Ft összegű felelősségbiztosítással kell rendelkeznie.
- (2) A vonatbefolyásoló berendezés vasúti járműre történő felszerelését végző, valamint azt karbantartó, javító és ellenőrző műhelyt működtető engedélyes a tevékenységét az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott felelősségbiztosítás birtokában végezheti.
- (3) Ha egy engedélyes az (1) bekezdés a)–f) pontja alá tartozó többféle jármű karbantartását végzi, a legmagasabb összegű felelősségbiztosítással kell rendelkeznie.
- (4) Ha a vasúti járművek nem helyhez kötött karbantartási, javítási tevékenysége vasúti társaság vagy műhely keretein belül folyik, akkor az engedélyesnek a meglévő felelősségbiztosítását az (1) bekezdés f) pont alatt meghatározott tevékenységre is ki kell terjesztenie.
- 12. §** (1) A műhely vagy műhelyek műszaki vezetőjévé olyan személy nevezhető ki, aki szakirányú felsőfokú, okleveles vagy MSc végzettséggel és legalább 5 éves, a vasúti járműkarbantartás és javítás területén szerzett szakmai gyakorlattal rendelkezik. Egy engedélyesnél a műszaki vezető legfeljebb három műhely műszaki vezetőjévé nevezhető ki, de nem nevezhető ki egyidejűleg a (3) bekezdés a)–e) pontjában meghatározott részterületi felelősnek.
- (2) A vasúti járművek közlekedésbiztonsági szempontból meghatározó jelentőségű alkatrészei és részegységei javítását, gyártását részterületi felelős irányítja.
- (3) A műhely részterületet irányító alkalmazottá olyan személy nevezhető ki, aki rendelkezik az alábbiakban meghatározott végzettséggel és szakmai gyakorlattal:
- kerék és csapágyszerelő műszaki felelős esetében szakirányú felsőfokú végzettséggel és a területen szerzett 3 év szakmai gyakorlattal;
  - fékfelelős esetében szakirányú felsőfokú végzettséggel vagy szakirányú középfokú végzettséggel és a területen szerzett 3 év szakmai gyakorlattal;
  - vonatbefolyásoló berendezés felelős esetében szakirányú felsőfokú végzettséggel, valamint egyesített éberségi és vonatbefolyásoló hitelesítői vizsgával;
  - hegesztési felelős esetében szakirányú felsőfokú végzettséggel és megfelel a MSZ-EN 15085-2 szabványban előírt feltételeknek;
  - technológiai felelős esetében gyártástechnológusi végzettséggel, legalább 3 éves szakmai gyakorlattal.
- (4) A (3) bekezdésben meghatározott részterületi felelős legfeljebb három részterület felelőse lehet ugyanabban a műhelyben, ha a feltételeknek megfelel. Részterületi felelős más műhelyben nem nevezhető ki egyidejűleg a (3) bekezdés a)–e) pontjában meghatározott részterületi felelősnek.
- (5) Szakirányú felsőfokú végzettségnek és szakképzettségnek minősül az (1) bekezdés és a (3) bekezdés a), c) és d) pontjai esetén:
- főiskolai vagy BSc gépészmérnök,

- b) egyetemi szintű okleveles vagy MSc gépészmérnök,
  - c) főiskolai vagy BSc közlekedésmérnök,
  - d) egyetemi szintű okleveles vagy MSc közlekedésmérnök,
  - e) főiskolai vagy BSc járműmérnök,
  - f) egyetemi szintű okleveles vagy MSc járműmérnök,
  - g) főiskolai vagy BSc mechatronikai mérnök,
  - h) egyetemi szintű okleveles vagy MSc mechatronikai mérnök,
  - i) egyetemi szintű okleveles hegesztőmérnök,
  - j) főiskolai vagy BSc villamosmérnök, vagy
  - k) okleveles vagy MSc villamosmérnök
- végzettség és szakképzettség.

(6) A (3) bekezdés b) pontja esetén szakirányú középfokú végzettségnek minősül:

- a) a vasúti villamos járműszerelő,
- b) a vasúti vontatott járműszerelő, vagy
- c) a vasútijármű-technikusi képesítés.

- 13. §** (1) Az engedélyesnek igazolnia kell, hogy a műhely rendelkezik a tevékenységek ellátásához szükséges létesítményekkel, berendezésekkel, eszközökkel, személyi állománnyal és az adott tevékenység ellátásához szükséges karbantartási előírásokkal.
- (2) A jármű, alkatrészek, berendezések gyártása, karbantartása, javítása, felújítása, korszerűsítése csak olyan műhelyben végezhető, amely
- a) rendelkezik a járműtípus vagy járműsorozat gyártása, javítása során elvégzendő feladatok, vizsgálatok végrehajtásához szükséges, a 3. mellékletben felsorolt berendezésekkel, eszközökkel és teljesíti a 4. mellékletben meghatározottakat, továbbá
  - b) megfelel a jogszabályokban meghatározott munkavédelmi, tűzvédelmi, közegészségügyi előírásoknak.
- (3) A műhelyben jogszabályban vagy szabványban meghatározott, illetve a közlekedési hatóság által azzal egyenértékűnek elfogadott jellemzőkkel rendelkező, munkabiztonsági, telepítési, valamint műszaki szempontból kifogástalan, rendszeresen karbantartott gép, berendezés, vizsgáló és mérőeszköz használható. A mérőeszközök hitelesítésének, kalibrálásának (pontosság ellenőrzésének) dokumentumait a helyszínen kell tárolni.
- (4) A közlekedésbiztonsági szempontból meghatározó jelentőségű szerkezeti egységek, alkatrészek nyomkövethetőségét az engedélyesnek biztosítania kell az (5) bekezdésben meghatározott alvállalkozó igénybevétele esetén is.
- (5) Az engedélyes – az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően – a műhely egy vagy több javítási vagy karbantartási feladatát vagy azok részeit olyan alvállalkozónak kiadhatja, amely ilyen tevékenység ellátására vonatkozó engedéllyel vagy tanúsítvánnyal rendelkezik, attól függően, hogy a tevékenység végzése engedélyköteles-e, vagy az alvállalkozónak az adott tevékenység végzésére tanúsítvánnyal kell-e rendelkeznie.

14. § A műhelynek olyan szervezeti felépítéssel kell rendelkeznie, amely

- a) lehetővé teszi, hogy a műhely vezetése nyomon követhesse a műhelyben zajló folyamatokat;
- b) lehetővé teszi a pontos, naprakész, járműszintű adatok segítségével, hogy azonosíthatók legyenek az esetlegesen felmerülő problémák, és azonnali beavatkozással javítható legyen a műhely működése;
- c) elősegíti az eredményes ügyfélkapcsolati munkát.

15. § (1) A műhely által vezetett vagy kiállított, a vasúti jármű és szerkezeti egységei karbantartási vagy javítási dokumentációjából egyértelműen azonosíthatónak kell lennie a tevékenység tárgyát képező járműnek, az elvégzett feladatnak, és a tevékenységet elvégző személynek, továbbá a tevékenység átvételét végző szervezetnek, személynek.

(2) Az (1) bekezdés szerinti dokumentációnak legalább az alábbiakat tartalmaznia kell:

- a) a dokumentumot kiállító szervezet megnevezését,
- b) a jármű és fődarab szerkezeti egység egyértelmű azonosító adatait,
- c) a vizsgált, mért műszaki jellemző azonosítását,
- d) a nevesített műszaki jellemző előírt és mért értékeit,
- e) a mért adatok alapján a tárgyi szerkezeti egység minősítését,

- f) a dokumentum kiállításának időpontját,
  - g) a dokumentumot kiállító személy nevét, beosztását és aláírását, valamint
  - h) az alkalmazott technológia azonosítóját.
- (3) Az (1) bekezdésben meghatározott javítási dokumentációt a karbantartás, javítás, felújítás, korszerűsítés során a járműbe beépített, a 2. mellékletben felsorolt járműfődarabok vagy szerkezeti egységek gyártó által meghatározott karbantartási ciklusidejét követő 3 évig kell megőrizni.

- 16. §**
- (1) Az engedélyes tevékenységét
    - a) időszakos vizsgálat, vagy
    - b) rendkívüli vizsgálat keretében a közlekedési hatóság ellenőrzi.
  - (2) Felügyeleti tevékenysége keretében a közlekedési hatóság legalább évente időszakos vizsgálatot végez, amelynek során a hatóság ellenőrzi az engedélyes és a műhely jogszabályoknak és engedélyeknek megfelelő működését, a javításhoz szükséges eszközök és berendezések meglétét, az alkalmazottak képzettségét.
  - (3) A közlekedési hatóság rendkívüli vizsgálatot végez, ha adat merül fel arra vonatkozóan, hogy az engedélyes vagy a műhely
    - a) a jogszabályban meghatározott feltételeknek nem felel meg,
    - b) az engedélytől eltérő módon működik, vagy
    - c) alkalmazottai az előírt képzettséggel nem rendelkeznek.

5. Vasúti járművek időszakos és rendkívüli vizsgálatának engedélyezése

- 17. §**
- (1) Vasúti járművek időszakos vizsgálatát végző műhely engedélyezése iránti kérelmet csak az nyújthat be, aki rendelkezik az 5. § (1) bekezdés a), d) és e) pontjában meghatározott műszaki engedéllyel. A közlekedési hatóság egy eljárásban is elbírálhatja az 5. § (1) bekezdés a), d) és e) pontjában meghatározott és a vasúti járművek időszakos vizsgálatának végzésére vonatkozó engedély iránti kérelmet.
  - (2) Az időszakos vizsgálatra feljogosító engedély iránti kérelemhez – eredetiben vagy hiteles másolatban – a 4. § (2) bekezdésében meghatározottakon túl csatolni kell a kérelmező
    - a) nyilatkozatát arról, hogy a műhely az időszakos járművizsgálat során az adatok rögzítésére és elektronikus továbbítására alkalmas zárt láncú (internetkapcsolattal rendelkező) számítástechnikai berendezésekkel rendelkezik,
    - b) nyilatkozatát a műszaki vizsgálat zárt láncú technológiájára vonatkozóan, mellékelve a műhely legalább 1:500 léptékű torzított helyszínrajzát, amelyen a műszaki vizsgálat helyéül szolgáló vágány, műhely rész jól beazonosítható,
    - c) nyilatkozatát arról, hogy a 3. mellékletben megjelölt szemrevételezéses eljárással vizsgált berendezések állapotának dokumentálásra, elektronikus rögzítésre alkalmas, a felvétel készítésének időpontját a fényképpel kiterőlhettlenül összerendelő, fénykép készítésére alkalmas eszközzel rendelkezik,
    - d) nyilatkozatát arról, hogy az időszakos vizsgálat során a műhely rendelkezésére bocsátott papíralapú és elektronikus dokumentumok biztonságos, tűzálló tárolására alkalmas helyiségben kerülnek elhelyezésre,
    - e) nyilatkozatát az elektronikus adattároló berendezés rendelkezésre állásáról és tárolókapacitásáról,
    - f) időszakos járművizsgálat lefolytatásáról, folyamatáról, módszeréről szóló belső szabályzatát, és
    - g) vizsgálat során keletkező adatok kezeléséről, nyilvántartásáról, selejtezéséről szóló belső szabályzatát.
  - (3) A rendkívüli járművizsgálat elvégzésére minden olyan műhely jogosult, amely rendelkezik az adott járműtípusra és az időszakos vizsgálatára feljogosító engedéllyel.
  - (4) Az időszakos és rendkívüli vizsgálatra feljogosító engedéllyel rendelkező engedélyesek és a vizsgálatot végző műhelyek nyilvántartására, valamint a közlekedési hatóság honlapján történő közzétételére az 5. § (4) és (5) bekezdés rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
  - (5) Az időszakos és rendkívüli vizsgálati tevékenység
    - a) szünetelésére a 6. § (3) bekezdésében,
    - b) felfüggesztése vonatkozásában – a 7. § (1) bekezdés c) pont kivételével – a 7. és 8. §-ban foglaltakat kell alkalmazni.
  - (6) A műszaki engedély visszavonásával kapcsolatban a 9. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

6. A vasúti jármű időszakos és rendkívüli vizsgálata

- 18. §** (1) Vasúti jármű időszakos és rendkívüli vizsgálata során a 15. §-ban meghatározottakon túl a vizsgálatot végző műhely az alábbiakat rögzíti:
- a szemrevételezéses vizsgálatok esetén a 3. mellékletben megjelölt berendezésekről készült fényképeket, és
  - a vasúti jármű megbontás nélküli vizsgálatainak sikeres elvégzését igazoló jegyzőkönyveket.
- (2) A sikeres időszakos vagy rendkívüli vizsgálatot a műhely vagy a karbantartásért felelős szervezet igazolja.

7. Nem országos jelentőségű vasútvonalakon közlekedő vasúti járműveket karbantartó és javító műhelyekre vonatkozó szabályok

- 19. §** (1) Az ezen alcímben meghatározott, nem országos jelentőségű vasútvonalakon közlekedő vasúti járművek karbantartását, javítását, felújítását és korszerűsítését végző műhelyekre vonatkozóan e rendelet rendelkezéseit az ezen alcímben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
- (2) Nem alkalmazható a kizárólag saját célú vasúti pályahálózaton vagy iparvágányon közlekedő vasúti járműveket javító és időszakos vizsgálatát végző műhelyek esetében
- a 4. § (2) bekezdés c) és d) pontja,
  - a 10. § (1) bekezdés a)–d) pontja és a 11. §,
  - a 12. § (2)–(6) bekezdése,
  - a 14. § b)–c) pontja,
  - a 15. § (2) bekezdés d)–e) pontja,
  - a 17. § (2) bekezdés b)–e) pontja,
  - a 18. § (1) bekezdés a) pontja.
- (3) A 4. § (1) bekezdés szerinti kérelemhez a 4. § (2) bekezdés e) pontjától eltérően csak a műszaki vezető végzettségét igazoló dokumentumokat és a gyakorlati időt igazoló munkáltatói nyilatkozatot kell a kérelemhez csatolni.
- (4) A 12. § (1) bekezdésében foglaltaktól eltérően a műszaki vezetőnek legalább a 12. § (6) bekezdésében meghatározott szakirányú középfokú végzettséggel és legalább 5 éves, a vasúti járműkarbantartás és javítás területén szerzett szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie.
- (5) Az e §-ban szabályozott tevékenység során a 13. § (2) bekezdés a) pontját és (3) bekezdését nem kell alkalmazni.
- (6) A 17. § (2) bekezdés a) pontjától eltérően a műhelynek az adatok rögzítéséhez és továbbításához zárt láncú számítástechnikai berendezésekkel nem kell rendelkeznie.
- (7) A 17. § (2) bekezdés szerinti kérelemhez csatolni kell a 13. § (1) bekezdésben meghatározott létesítmények, berendezések, eszközök meglétét igazoló nyilatkozatot is.
- 20. §** (1) A keskeny nyomtávú (kisvasúti) vasúti pályahálózaton és múzeumvasúti pályahálózaton közlekedő vasúti járműveket javító és időszakos vizsgálatát végző műhelyekre nem kell alkalmazni:
- a 4. § (2) bekezdés c) és d) pontját,
  - a 10. § (1) bekezdés a)–d) pontját és a 11. §-t,
  - a 12. § (2)–(6) bekezdését,
  - a 14. § b)–c) pontját,
  - a 15. § (2) bekezdés d)–e) pontját,
  - a 17. § (2) bekezdés b)–e) pontját,
  - a 18. § (1) bekezdés a) pontját.
- (2) A 4. § (1) bekezdés szerinti kérelemhez a 4. § (2) bekezdés e) pontjában foglaltaktól eltérően csak a műszaki vezető végzettségét igazoló dokumentumokat és a gyakorlati időt igazoló munkáltatói nyilatkozatot kell a kérelemhez csatolni.
- (3) A 12. § (1) bekezdésében foglaltaktól eltérően a műszaki vezetőnek legalább a 12. § (6) bekezdésében meghatározott szakirányú középfokú végzettséggel és legalább 5 éves, a vasúti járműkarbantartás és javítás területén szerzett szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie.
- (4) Az e §-ban szabályozott tevékenység során a 13. § (2) bekezdés a) pontját és (3) bekezdését nem kell alkalmazni.
- (5) A 17. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltaktól eltérően a műhelynek az adatok rögzítéséhez és továbbításához zárt láncú számítástechnikai berendezésekkel nem kell rendelkeznie.
- (6) A 17. § (2) bekezdése szerinti kérelemhez csatolni kell a 13. § (1) bekezdésében meghatározott létesítmények, berendezések, eszközök meglétét igazoló nyilatkozatot is.

8. Záró rendelkezések

- 21. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.
- 22. §** Az engedélyesnek
- a) a 3. § (1) bekezdésében foglaltaknak legkésőbb 2016. december 31-éig,
  - b) a 10. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott feltételeknek legkésőbb 2017. december 31-éig,
  - c) a 10. § (1) bekezdés c) és d) pontjában meghatározott feltételnek 2020. december 31-éig kell megfelelnie.
- 23. §** Ez a rendelet a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Dr. Seszták Miklós s. k.,
nemzeti fejlesztési miniszter

*1. melléklet a 24/2016. (VII. 18.) NFM rendelethez***Javítási dokumentáció**

1. Jármű adatlap (mozdonykönyv):
A jármű és a beépített főegységek egyértelmű azonosításához szükséges adatösszesítő dokumentum.
2. Mérlegelési jegyzőkönyv:
A jármű mérlegelési adatait és a vonatkozó műszaki előírásnak való megfelelés igazolását tartalmazó műszaki dokumentum.
3. Kimérő lap:
Valamely szerkezeti egység működési szempontból lényeges méreteinek ellenőrző adatlapja.
4. Vizsgálati jegyzőkönyv:
Valamely szerkezeti egység előírásnak megfelelő elkészítését meghatározott vizsgálati eljárás alkalmazásával igazoló dokumentum.
5. Minősítő jegyzőkönyv/műbizonylat:
Valamely szerkezeti egység, alkatrész vonatkozó gyártási/javítási előírásoknak való megfelelését igazoló műszaki dokumentum.
6. Diagramok (gyártási/javítási):
Valamely szerkezeti egység összeszerelése, vizsgálata során a technológiai berendezéssel közvetlen (online) kapcsolatban levő regisztráló berendezés által előállított műszaki dokumentum.
7. Próba jegyzőkönyv:
A jármű vagy valamely részegysége vonatkozó műszaki előírásban meghatározott próbaterhelésének – beleértve a futópróbát is – való megfelelését igazoló műszaki dokumentum.

*2. melléklet a 24/2016. (VII. 18.) NFM rendelethez***Járműfődarabok, illetve szerkezeti egységek**

1. kerék, kerékpár
2. fékberendezés
3. lengéscsillapító
4. hajtóművek
5. villamos erőátvitel, -segédüzem
6. hőcserélők, hűtők
7. irányváltók
8. ajtók, ablakok, lépcsők
9. utastájékoztató berendezés
10. fűtés, léghívó, légkondicionáló
11. járművezérlések
12. szállítótartály
13. ütköző- és vonókészülék
14. nyomkarima kenő
15. hőntartó berendezés
16. jármű szekrény
17. futó- és hordmú
18. éberségi és vonatbefolyásoló berendezés
19. sebességmérő és regisztráló berendezés

3. melléklet a 24/2016. (VII. 18.) NFM rendelethez

Az egyes járműtípusok vizsgálatához szükséges eszközigény

A	B	C	D
Ellenőrzés, vizsgálat tárgya	Ellenőrzés, vizsgálati feladat	Ellenőrzés vizsgálat eszköze	Vasúti járműtípus
1. Dokumentáció vizsgálat			Minden jármű
1.1. Jármű adatlap (beleértve a jármű Nemzeti járműnyilvántartásban nyilvántartott adatainak ellenőrzését is!)	Számítógépes adatlekérés, egyeztetés.	Számítógép központi adatbázis lekérdező program, internetes kapcsolat.	Minden jármű
1.2. Környezetvizsgálat	Számítógépes adatlekérés, egyeztetés.	Számítógép központi adatbázis lekérdező program, internetes kapcsolat.	Minden jármű
1.3. Alváz, forgóváz kimérő lap	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	Minden jármű
1.4. Forgóváz terheléspróba mérőlap	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	Minden jármű
1.5. Kerékpár- és tengelyjavítási jegyzőkönyv	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	Minden jármű
1.5.1. Ultrahang jegyzőkönyv	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	Minden jármű
1.5.2. Sajtólási diagram	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	Minden jármű
1.5.3. Kerékmérő lap	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	Minden jármű
1.5.4. Kerékellenállás jegyzőkönyv	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	Minden jármű
1.6. Lengéscsillapító diagram	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX, INL2141
1.7. Sebességmérő javítási jegyzőkönyv	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
1.8. Mérlegszelep javítási jegyzőkönyv	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	IN42
1.9. Centrifugálszabályozó jegyzőkönyv	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	IN42
1.10. Fékezőszelep jav. jegyzőkönyv	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
1.11. Kormányselep javítási jegyzőkönyv	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	Minden jármű
1.12. Ütközőpróba jegyzőkönyv	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	Minden jármű
1.13. Légtartály nyomáspróba jegyzőkönyv	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	Minden jármű
1.14. Mérlegelési jegyzőkönyv	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	Minden jármű
1.15. Rudazatállító jegyzőkönyv	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	Minden jármű
1.16. Raksúlyváltó jegyzőkönyv	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	INL22, INL42
1.17. Záporpróba jegyzőkönyv	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	Minden zárt jármű

1.18. Feszültségpróba ellenőrzése	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX, INL2141
1.19. Tartálytest vizsgálati jegyzőkönyv	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés, egyeztetés	INL2X, INL4X
1.20. Nyilatkozat az új alkatrészekről	Dokumentumellenőrzés	Szemrevételezés	Minden jármű
2. Alváz	Az alváz és alkatrészeinek tisztítása, vizsgálata a kopott és elöregedett elemek cseréje, a javíthatók javítása, szabályozása, a súrlódó elemek cseréje, a festékbevonat ellenőrzése.	Szemrevételezés*	Minden jármű
2.1. Hegesztési varratok	A hegesztési varratok épsége, a javított varratok szakszerű javítása.	Szemrevételezés. A teherhordó elemek új varratainak roncsolásmentes vizsgálatának dokumentumai.	Minden jármű
2.2. Pályaszám, alvászszám	Láthatóság, olvashatóság.	Szemrevételezés*, összehasonlítás	Minden jármű
2.3. Vezetési hézag	Mérés	Tolómérő	Minden jármű
2.4. Felületi hézag	Mérés	Tolómérő	Minden jármű
2.5. Hordrugók	A rugók és alátétek sérülésmentessége, a gumielemelek elöregedése a magasságkiegyenlítő alátétek korróziómentessége.	Szemrevételezés*	Minden jármű
2.6. Felfüggesztés	A felfüggesztés elemeinek szakszerű szerelése, kopása a csavarkötés biztosítások megléte, korróziós károsodások.	Szemrevételezés*, tolómérő	Minden jármű
2.7. Lengéscsillapító	A bekötés szakszerűsége, a felületek épsége, szilentrögzítők elöregedése.	Szemrevételezés*	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX, INL2141
2.8. Ütközőmagasság	Mérés	Mérés, mérőszalag, szintezett vágány.	Minden jármű
2.9. Berni négyszög	Mérés	Mérés, mérőszalag	Minden oldalütközős jármű
2.10. Kardánok	A szerelés szakszerűsége, a „játék” ellenőrzése.	Szemrevételezés, (feszítővas)	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX, INL2141
2.11. Alváz szerelvények	Az alvázra szerelt szerelvények megléte, rögzítettsége, korróziós károsodása, mozgathatósága.	Szemrevételezés*	Minden jármű
2.12. Villamos szerelés	A villamos vezetékek rögzítettsége, a bekötések szakszerűsége, a villamos dobozok szigeteltsége (víz, por ellen) a földelések megléte.	Szemrevételezés	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX, INL2141

2.13. Csövezés	A csövezetékek rögzítettsége, a csőkötések tömörsége, esetleges vízszákok keresése.	Szemrevételezés, tömörségi próba, sűrített levegő (a jármű kiszertelt és üzemi hőmérsékletű kell, hogy legyen).	Minden jármű
2.14. Ütköző-, csavarkapocs	Ütközők elfordulásmentessége, rögzítő csavarok minősége, biztosítása. Az ütközők felfekvése, a vontatási középsíktól való eltérés. Ütköző- és vonóhorog egymáshoz viszonyított helyzete. A vonóhorog, csavarkapocs, csavarorsó, csapszeg kopását, a tartóhorgok megléte. A vonókészülék beállítása (alátételezés, hézagok).	Szemrevételezés. Vonalzó, tolómérő.	Minden oldalütközős jármű
2.15. Központi ütköző vonókészülék	Működés helyessége, kopások mértéke, a beépítés helyességet, hívószám beütés.	Szemrevételezés, próba	Minden kp-i ütközős jármű
2.16. Biztonsági szerelvények	Az alvázra szerelt biztonsági kengyelek megléte, épsége.	Szemrevételezés*	Minden jármű
2.17. Pályakotró	A pályakotró megléte, helyes magassága.	Szemrevételezés, mérőszalag	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
2.18. Vonatbefolyásoló vevőtekerccs/antenna/jeladó	A jeladók felszerelésének és bekötésének, helyzetének ellenőrzése.	Szemrevételezés, mérőszalag	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
3. Forgóváz	A forgóváz és alkatrészei tisztításának, a kopott és elöregedett elemek cseréjének, a javíthatók javításának, szabályozásának, a súrlódó elemek kopásának, cseréjének és a festékbevonat ellenőrzése.	Szemrevételezés	Minden forgóváz jármű
3.1. Hegesztési varratok	A hegesztési varratok épségének, a javított varratok szakszerű javításának ellenőrzése.	Szemrevételezés. A teherhordó elemek új varratainak roncsolásmentes vizsgálatának dokumentumai.	Minden forgóváz jármű
3.2. Vezetési hézagok	A hegesztési varratok épségének, a javított varratok szakszerű javításának ellenőrzése.	Szemrevételezés. A teherhordó elemek új varratainak roncsolásmentes vizsgálatának dokumentumai.	Minden forgóváz jármű
3.3. Felületi hézagok	Mérés	Mérés, tolómérő	Minden forgóváz jármű
3.4. Hordrugók	Mérés	Mérés, tolómérő	Minden forgóváz jármű
3.5. Lengéscsillapítók	A bekötés szakszerűségének, a felületek épségének, szilentblokkok elöregedésének ellenőrzése.	Szemrevételezés*	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX, INL2141

3.6. Kardánok	A szerelés szakszerűsége, a „játékok” ellenőrzése.	Szemrevételezés, (feszítővas)	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX, INL2141
3.7. Szerelvények	Az alvázra szerelt – 2.11. alatt nem vizsgált – egyéb szerelvények megléte, rögzítettsége, korróziós károsodása, mozgathatósága.	Szemrevételezés	Minden forgóvázas jármű
3.8. Biztonsági szerelvények	Az alvázra szerelt egyéb – 2.16. alatt nem vizsgált – biztonsági kengyelek megléte, épsége.	Szemrevételezés*	Minden forgóvázas jármű
4. Kerékpár	Ellenőrizni, hogy a kerekek megfelelnek-e az érvényes rajzdokumentációnak. A beépített kerekek átmérőinek ellenőrzése.	Szemrevételezés, összehasonlítás, mérés, kerékátmérő mikrométer.	Minden jármű
4.1. Kerékprofil, futófelület, keréktávolság	Kerék élesedése, esztergályozás minősége, kerék szélessége, futófelület vastagsága. A féktárcsák felületének, kerékprofil, keréktávolság ellenőrzése.	Szemrevételezés, mérés, tolómérő, kerékkapta.	Minden jármű
4.2. Abroncsjel	Láthatóság, olvashatóság.	Szemrevételezés*	Minden abroncsos jármű
4.3. Tengelyjel szalag	Láthatóság, olvashatóság.	Szemrevételezés, adategyeztetés	Minden jármű
4.4. Biztosító gyűrű	A behengerlés minősége.	Szemrevételezés	Minden abroncsos jármű
4.5. Homokoló	A helyes felszerelés, működés, a kiszórt homok mennyiségének ellenőrzése.	Működtetés, szemrevételezés	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
4.6. Nyomkarima kenő	A helyes felszerelés, működés.	Szemrevételezés, próba	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
5. Fék			Minden jármű
5.1. Általános szerelvény vizsgálat	A forgóváza vagy alvázra hegesztett fékkonzolok és támpontok hegesztési varratai és deformációja. A fékrudazat, annak felfüggesztése és biztonsági hevederei, emeltyűk, a fékrudazat összekötő elemei (csapszegkötések), rudazatállítók, kiiktató-, átállítóváltók és oldószelepek ellenőrzése.	Szemrevételezés. Működésvizsgálat	Minden jármű
5.2. Féklökét	Mérés	Mérés, mérőszalag	Minden jármű
5.3. Fővezetéknyomás	Mérés	Mérés, kalibrált mérőóra	Minden jármű
5.4. Főlégtartály nyomás	Mérés	Mérés, kalibrált mérőóra	Minden jármű
5.5. Festékszárak, ólomzárak	Sértetlenség	Szemrevételezés*	Minden jármű
5.6. Főlégtartály adattábla	Láthatóság, olvashatóság	Szemrevételezés*, ellenőrzés	Minden jármű
5.7. Segédlégtartály adattábla	Láthatóság, olvashatóság	Szemrevételezés*, ellenőrzés	Minden jármű

5.8. Légsűrítő működés, feltöltési idő	Működés	Szemrevételezés	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
5.9. Mágneses sínfék	A felszerelése (beállítás felfüggesztés), működése, tömörsége, légvezetékek rögzítettsége, épsége, védőharmonikák épsége. Elektromos csatlakozások, kapcsolódobozok, védőcsövek ellenőrzése.	Szemrevételezés, mérés, tolómérő, kalibrált nyomásmérő.	Minden mágneses sínfékkel felszerelt jármű
5.10. Fékpróba	Működés	Mérés, próbakészülék	Minden jármű
5.11. Vészfék	Működés	Működtetés	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX, INL2141
5.12. Kézifék	Működés	Működtetés	INL21/41, INL22/42, INL2X/4X, NL2Y/4Y
6. Vezetőállás			AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
6.1. Fékezőszelepek	Működési próbák	A fékpróbákkal együtt végzendő	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
6.2. Menetadat rögzítő sebességmérő	Szerelése + adat rögzítő kiolvasása, sebességmérő működésének ellenőrzése, kerékátmérő beállítás ellenőrzése a 4. pont szerint megmért kerékátmérő alapján.	Szemrevételezés, számítógépes kiértékelés, kiértékelő szoftver megléte.	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
6.3. Tűzjelző, füstjelző	Bekapcsolás, jelzés ellenőrzése.	Füstkeltő anyag	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
6.4. Kürt	Működés	Akusztikus próba	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
6.5. Vonatbefolyásoló és éberségi berendezés	Beépítés + funkcionális vizsgálat, beleértve a kiiktatás esetét is.	Szemrevételezés + vizsgáló berendezés.	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
6.6. Visszapillantó tükrök	Felszerelés, működés	Szemrevételezés	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
6.7. Villamos szerelvények működési vizsgálat	Működés	Szemrevételezés	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
6.8. Ablaktörlők	Működés, állapot	Működtetés	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
6.9. Beépített szerelvények	Minden előírt berendezés megléte, működése (kapcsolók, belső fények, árnyékoló, vezetőállás fűtés, páralefuvató, mozdonyvezetői szék, árnyékoló, sátorjelző stb.).	Szemrevételezés, működtetés.	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
6.10. Zajvizsgálat	Mérés	Műszeres vizsgálat	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
6.11. Irányváltó kapcsoló	Helyes működés, biztos reteszelés.	Kapcsolási próba	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX

7. Szekrényvizsgálat	A járműszekrény vizsgálatához tartozik a rászerezelt alkatrészek, részegységek ellenőrzése is.		Minden jármű
7.1. Feliratok	A feliratok megléte és helyessége.	Szemrevételezés*, összehasonlítás.	Minden jármű
7.2. Ablakok	Az üvegek épsége, párásodása, átláthatósága. Ablakok tömítő felületei, gumiágyak, ablakkiegyensúlyozó szerkezetek, ablakütközők, ablakzárak, ablakfogantyúk, ablak feletti vízvetők megléte.	Szemrevételezés. Működési próba.	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX, INL2141
7.3. Ajtók	Ide tartoznak: bejárati és átjáróajtók, poggyász-, étkező- és bisztrókocsi rakodóajtajai, teherkocsik rakodó ajtói. Nem itt kerülnek vizsgálatra a tárolószekrény, rakodószekrény és szerelőszekrény ajtói. Tömörségvizsgálat, záráspróba, ajtók feletti vízvetők megléte, lemezfelületek sérülései, hibái, tömítőgumik, ajtócsuklók, kilincsek, záruk hibái. Padlóptlék és mozgató görgők és pályáik, toló- és görfüggönyök ellenőrzése.	Szemrevételezés. Többszöri kinyitással és becsukással történő működtetés.	Minden jármű
7.4. Lépcsők, hágcsók	Sérülés, deformáció, kopás, felerősítés ellenőrzése. A mozgatható lépcsők működése.	Szemrevételezés. Működtetés.	Minden jármű
7.5. Kapaszzkodók	Felerősítés, deformáció, biztonság, felületkezelés ellenőrzése.	Szemrevételezés	Minden jármű
7.6. Lámpák, fényszórók	Sérülés, felerősítés ellenőrzése.	Működési próba	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX, INL2141
7.7. Szerelvények	Lámpatámok és számtábla felerősítése, felhegesztett kengyelek hegesztése, korrózió védelme, iránytáblák védőajtói, azok üvegezése, rögzítőelemek, szoknyák ellenőrzése.	Szemrevételezés	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX, INL2141
7.8. Tető	Korróziós károsodás, nagyobb deformáció, tetőszellőzők behorpadása, rögzítése.	Szemrevételezés	Minden zárt jármű

7.9. Kerekesszék-emelő berendezés	Működés, fény-, hangjelzés, vészleállítás, tömítettség ellenőrzése.	Működtetés	ASV1
8. Szállítótartály			IN2X/4X
8.1. Tartálytest vizsgálat	Felirati táblák, tartályvizsgálat időpontjának, tartálytest szigetelése épségének ellenőrzése.	Szemrevételezés*	IN2X/4X
8.2. Tartályszerelvények	Dómfedél-zár, lefejtő váltók, központi szelep, biztonsági szelep ellenőrzése.	Működési, zárási próbák	IN2X/4X
9. Utastér	A kocsik térhatároló falainak, burkolatainak (válaszfal, folyosófal, oldalfal, hosszfalli burkolatok) tisztaságának, sérülései javításának, él- és takarólécek tisztaságának, épségének ellenőrzése. Festett felületek állapota. Gumielemek, üvegfalak rögzítésének vizsgálata.	Szemrevételezés	ASV1, BSV1, BSD1, INL21/41
9.1. Ülések	Ülések vázszerkezete, kartámlák, mozgó alkatrészek, burkoló elemek, műbőr és bútorszövet, fejtámlák, arctámok, rugók, ülések tisztasága.	Szemrevételezés	ASV1, BSV1, BSD1, INL21/41
9.2. Fekhelyek	Fekhelyek vázszerkezetét, szövetét mozgó és függesztő mechanizmusainak, zárszerkezeteinek, fekhelyek mozgatásának vizsgálata. Biztonsági hevederek ellenőrzése.	Szemrevételezés	IN41
9.3. Csomagtartók	Rögzítés, élek, üvegek és pálcák ellenőrzése. Ruhaakasztók megléte.	Szemrevételezés	ASV1, BSV1, BSD1, INL21/41
9.4. Beltéri ajtók	Ajtó tömítéseinek, a csuklópántok, zárok, fogantyúk, ajtók és ajtótokok él kiképzésének ellenőrzése. Az ajtólapok épségének, üvegezésének ellenőrzése.	Szemrevételezés. Működési próba.	ASV1, BSV1, BSD1, INL21/41

9.5. Világítás	Világítótestek tisztasága, a burák épsége, fényterelők ellenőrzése, továbbá az egyes áramkörök vezetékai, csatlakozási pontjai, biztosítói, kismegszakítói, olvasólámpái vizsgálata. A különböző hívó- és jelzőberendezések működése.	Világítási és jelzőberendezések működésének ellenőrzése. Azoknál a kocsiknál, amelyek a világítás távvezérlésére alkalmasak, távvezérlési próba tartása.	ASV1, BSV1, BSD1, INL21/41
9.6. Fűtés	Konvekciós villamos fűtés: a kályhák burkolata és beépítésük tisztasága, a burkolatok és hőterelők épsége. Kályhák bekötése és védőföldelésének megléte. A hőérzékelők működőképessége. Légfűtés: A tokozások külseje, nagyfeszültségű és egyenáramú csatlakozások és e kábelek védőcsövei. Légcsatornák és léghevítők hőszigetelésének épsége. Szűrőbetétek tisztasága. Fűtőtestek, szellőzőmotorok, mágneskapcsolók, hőérzékelők, forgómágnesek, kézicsappantyúk működése.	Fűtési és fűtésszabályozási próba. Szigetelésmérés és átütési feszültségpróba.	ASV1, BSV1, SD1, INL21/41
9.7. Léggjavító, klíma	A berendezések szekrényei, légcsatornái és azok alkatrészei tisztaságának, a szállított levegő mennyiségének ellenőrzése.	Működési próba (a szállított levegő mennyiségét a szállítómotorok áramfelvételével lehet ellenőrizni). Azoknál a berendezéseknél, melyek rendelkeznek számítógépes szervizcsatlakozóval a működés ellenőrzéséhez szükséges információkat számítógépen meg kell jeleníteni. Szigetelésmérés és átütési feszültségmérés.	ASV1, BSV1, BSD1, INL21/41
9.8. Padlózat	A padlóburkolatok hibáinak, sérüléseinek ellenőrzése. Padlószőnyeg tisztaságának, továbbá a PVC padlók hegesztései, lábtörők bemélyedései állapotának, tisztaságának ellenőrzése.	Szemrevételezés	ASV1, BSV1, BSD1, INL21/41

9.9. Utastájékoztató (hang és vizuális)	A külső burkolatok ellenőrzése sérülések, rongálások szempontjából. A hangszórók, hangerőszabályzók, display-k ellenőrzése	Az utastájékoztató berendezések üzemi próbája. A kötelező vétel (kézibeszélő bementés), a műsoradás és vonattelefon lepróbálása.	ASV1, BSV1, BSD1, INL21/41
9.10. Belső szerelvények	Az ajtók, az ablakok vízellátási szerelvények és elektromos alkatrészek fedlapjai, belső piktogramok, számtáblák, feliratok ellenőrzése. Asztalok rögzítése, falra szerelt ruhaakasztók, tükrök, képek, hulladékdobozok, hamutartók, helyfoglalást jelző táblák, hálókocsik toaletszekrényének és mosdószekrényének, létráinak, létrarögzítő támpok, síléctartók, kerékpártartók ellenőrzése.	Szemrevételezés	ASV1, BSV1, BSD1, INL21/41
10. WC	Mosdókagyló, WC-csésze, azok vízellátása, szennyvízelvezetése, valamint a WC-kben, mosdókban lévő speciális felszerelési tárgyak (ülőke, papírtartó, szappanadagoló, fogantyú, tükör, asztal) ellenőrzése. A vízőblítés, tartály és csőkötések, elzárószelepek zárása. Vízkészletjelző működése. Szennyvíztartály felfüggesztése, csatlakozásai, szintérzékelője. A műszerek működése, a vákuumrendszer tömörsége. A WC foglaltságjelző működése.	Szemrevételezés. Működési próba	ASV1, BSV1, BSD1, INL21/41
11. Energiaellátás és trakció	A járművek vontatási energiaellátó és erőátviteli berendezéseinek üzemszerű működése és az esetleges balesetveszélyes és környezetkárosító hibák kiszűrése.	Szemrevételezés	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX
11.1. Motor	Olaj-, gázolaj-, vízrendszerek tömörsége és rögzítettsége, a fordulatszámok „stabilitása” és az üzemi hőmérsékletek és a kipufogógáz koromtartalmának ellenőrzése.	Szemrevételezés	BVV, BSV, BVD, BSD, BVDX, BSDX

11.2. Főgenerátor	Csatlakozókábelek bekötése, ezek helyes rögzítése és a kefeszikrázás.	Szemrevételezés	BVV, BSV
11.3. Főtranszformátor	Transzformátor-szigetelés állapota és az olajsintje.	Szemrevételezés	AVV, ASV
11.4. TC motorok	Kábelek bekötésének, rögzítésének, a légcsatorna tisztaságának ellenőrzése.	Szemrevételezés	AVV, BVV, ASV, BSV
11.5. Hidraulikus hajtóművek	Rögzítettsége, tömítettsége, szilentblokkok állapota, földelőkábelek megléte.	Szemrevételezés	BVD, BSD, BVDX, BSDX
11.6. Mechanikus hajtóművek	Rögzítettsége, szilentblokkok állapota, tömítettsége.	Szemrevételezés	BVD, BSD, BVDX, BSDX
11.7. Tengelyhajtóművek, irányváltók	Rögzítettsége, szilentblokkok állapota, tömítettsége, kardánok szerelése.	Szemrevételezés	BVD, BSD, BVDX, BSDX
11.8. Főkapcsolók	Rögzítettség, tömörség.	Szemrevételezés	BVD, BSD, BVDX, BSDX
11.9. Segédüzemi berendezések	Helyes szerelés, tömítettség (olaj, víz, levegő).	Szemrevételezés	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BSD, BVDX, BSDX
11.10. Hűtők	Tömítettség, rögzítés	Szemrevételezés	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BSD, BVDX, BSDX
12. Áramszedő	A felszerelés beépítése és műszaki állapota. Szigetelők állapota. Léghenger tömörsége, széncsúszók állapota.	Működési próba	AVV, ASV
13. Hőntartó	A beépítés, tömítések és működés ellenőrzése. Szintjelző működése.	Működési próba	BVV, BSV, BVD, BSD
14. Távkapcsoló kábelpróba	A távvezérlési csatolás lengő, álló és vakfeje mechanikus részeinek, lengőkábel bevonatának, lengőkábel hosszának, az átmenő vezetékek folytonosságának és a bekötések helyességének ellenőrzése.	Szemrevételezés	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BVDX, BSDX, INL2141
15. Szinkronpróba	Működés	Szinkronpróba-készülékkel történő ellenőrzése.	AVV, ASV, BVV, BSV, BVD, BSD
16. Tisztítás	A külső és belső felületek, a berendezési tárgyak és a javítás során megbontott valamennyi alkatrész, készülék és részegység tisztaságának, a graffitik, rajzok, feliratok eltávolításának ellenőrzése.	Szemrevételezés	Minden jármű
17. A diagnosztikai rendszer kiolvasása		Számítógép, kiolvasó szoftver	Minden elektronikus diagnosztikai rendszerrel felszerelt jármű

* Időszakos vizsgálatnál fényképen rögzítendő.

Jelmagyarázat:

Önjáró/vontató járművek felosztása (kategóriái):

		Villamos hajtás (V)				Nem villamos hajtás (D)	
		A		B			
		Külső energiaforrás		Helyi energiaforrás*			
		AVV	ASV	BVV	BSV	BVD	BSD
		csak vontató (V)	szállító is (S)	csak vontató (V)	szállító is (S)	csak vontató (V)	szállító is (S)
1	Személyszállítás	AVV	ASV1	BVV	BSV1	BVD	BSD1
2	Teherszállítás		ASV2		**		**
X	Speciális célú	**	**	**	**	BVDX	BSDX

* – dízel, gáz-motor, akkumulátor stb.

** – csak elvileg létező kategóriák a hazai vasutaknál

Magyarázat:

AVV	– villanymozdonyok (pl. V46 vagy 1047)
ASV1	– villamos motorkocsi, motorvonat (pl. Talent)
ASV2	– „teher-villamos” (pl. Volkswagen)
BVV	– dízel-villamos, vagy akkumulátoros mozdony (pl. M61)
BSV1	– dízel-villamos, illetve akkumulátoros motorkocsi, -vonat,
BVD	– dízel-mechanikus/-hidraulikus mozdony (pl. M41)
BVDX	– pl. kételtű járműmozgatók, önjáró PFT munkagépek
BSD1	– dízel mechanikus/-hidraulikus motorkocsi, motorvonat (pl. Desiro)
BSDX	– pl. TVG platós, vagy személyszállító járművek

Nem önjáró/vontatott járművek felosztása (kategóriái):

		Nemzetközi forgalmú		Belföldi forgalmú		Helyi érdekű/keskeny	
		I		N		L	
		2 teng	≥4 teng	2 teng	≥4 teng	2 teng	≥4 teng
1	Személyszállítás	I21	I41	N21	N41	L21	L41
2	Teherszállítás	I22	I42	N22	N42	L22	L42
X	Különleges*	I2X	I4X	N2X	N4X	L2X	L4X
Y	Speciális célú**	–	–	N2Y	N4Y	L2Y	L4Y

* – hűtőkocsi, tartálykocsi stb.

** – PFT, egyéb üzemi kocsik stb.

A követelményrendszerben

– minden járművel kapcsolatos követelmény:	INL
– kéttengelyes (nem forgóváz) járművek:	INL/2
– négytengelyes (forgóváz) járművek:	INL/4
– különleges kocsik követelményei:	...X

Vasúti járművek, fő- és részegységek karbantartását végző műhelyek műszaki engedélyezésének részletes követelményei

A	B	C	D	E	F
Tevékenység tárgya	Technológiai berendezés igény	Mérő-, vizsgálóeszköz igény	Személyi követelmények	Dokumentálási követelmények	Hatálya kiterjed
1. Teljes jármű	<p>– A jármű külső, belső tisztítására, szükség szerinti fertőtlenítésére alkalmas mosóberendezés.</p> <p>– Szerelőcsarnok a fő és részegységek ki és beszerelésére.</p> <p>– Felsőpályás daru a főegységek emeléséhez szükséges teherbírással és mérettel.</p> <p>– Központi vezérlésű járműemelő egység a forgóvázak/kerékpárok ki- és bekötésére.</p> <p>– Közép és oldalaknál szerelővágányok az alváz alatti ki és bekötési munkákhoz.</p> <p>Vendégforgóvázak/kerékpárok a járműalváz/szekrény, illetve szállító kocsi, tárolóládák a fő és részegységek szállítására.</p> <p>Járműmozgatás eszköze.</p> <p>Szintezett vágány.</p>	<p>A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*</p>	<p>Szét szerelő munkaterület:</p> <p>– Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség</p> <p>– Dolgozók: betanított és segéd munkások</p> <p>Összeszerelő munkaterület:</p> <p>– Munkaterületi vezető: felsőfokú szakképzettség, legalább 2 év szakterületi gyakorlat</p> <p>– Dolgozók: vasúti járműszerelő szakképzettség</p>	<p>– Jármű adatlap (mozdony-könyv)</p> <p>– Mérlegelési jegyzőkönyv</p>	<p>Minden jármű típusra</p>

A	B	C	D	E	F
Tevékenység tárgya	Technológiai berendezés igény	Mérő-, vizsgálóeszköz igény	Személyi követelmények	Dokumentálási követelmények	Hatálya kiterjed
2. Jármű alváz, szekrényváz és tartozékai	<ul style="list-style-type: none"> – Tisztítás, festékbevonat eltávolítás: zártterű tisztítókamra. – Vázszerkezet javítás: vágó és ívhegesztő berendezés. – Burkolatjavítás: gáz-, ív- vagy ellenálláshegesztő berendezés; lemezdaraboló és hajlító gépek. – Felület előkészítés: zárt rendszerű szemcsefúvó berendezés. – Felületi bevonat készítés: zárt térben telepített festékszóró berendezés. 	<p>Ultrahang lemezvastagság mérő, penetrációs repedésvizsgáló, alvázkimérő berendezés, mechanikai vagy egyenértékes hosszmérő eszközök</p>	<p>Tisztító, felület-előkészítő, festő munkaterület: – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség. – Dolgozók: betanított, illetve járműfényező szakképzettség Vázszerkezet-, burkolatjavító munkaterület: – állapotvizsgáló: ipari anyagvizsgáló szakképzettség – Munkaterületi vezető: felsőfokú szakképzettség, legalább 3 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: szerkezetlakatos szakképzettség, hegesztő szakvizsgálóval, kiemelt fontosságú varratokhoz minősítéssel</p>	<p>Alváz, szekrényváz kimérő lap</p>	<p>Minden járműtípusra, sorozatfüggetlenül</p>

A	B	C	D	E	F
Tevékenység tárgya	Technológiai berendezés igény	Mérő-, vizsgálóeszköz igény	Személyi követelmények	Dokumentálási követelmények	Hatálya kiterjed
3. Forgóvázkeret és tartozékai	<ul style="list-style-type: none"> – Kerékpár kikötés: aknás szerelővágány. – Forgóvázkeret, kerékpár, alkatrész zártterű mosóberendezés. – Forgóvázkeret javítás: vágó- és ívhegesztő-berendezés, forgóvázkeret kimérő berendezés. 	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<p>Szétszerelő, tisztító, javító munkaterület:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 3 év szakterületi gyakorlattal. – Dolgozók: betanított és segéd munkások. – Forgóvázkeret állapotvizsgáló: ipari anyagvizsgáló szakképzettség. <p>Forgóvázkeret javítás: szerkezetlakatos és hegesztő szakképzettség, a kiemelt fontosságú varratok készítésére minősítéssel.</p> <p>Összeszerelő munkaterület:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: felsőfokú szakképzettség, legalább 3 év szakterületi gyakorlat. – Dolgozók: vasúti járműszerelő szakképzettség. 	Forgóvázkeret kimérő lap	Minden forgóváz járműtípusra sorozatfüggően.

A	B	C	D	E	F
Tevékenység tárgya	Technológiai berendezés igény	Mérő-, vizsgálóeszköz igény	Személyi követelmények	Dokumentálási követelmények	Hatálya kiterjed
4. Kerék, kerékpár	<ul style="list-style-type: none"> – Abroncsos kerekekhez: abroncsvágó. – Kerékváz le- és felsajtoló gép, diagramíróval. – Tengely- és kerékváz-szabályozáshoz és eszterga. – Tengelycsap görgőző – Abroncseszterga – Abroncsmelegítő berendezés – Biztosítógyűrű hengerlő berendezés – Kerékpáreszterga 	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 5 év szakterületi gyakorlat – Tengely- és tömbkerék vizsgáló: ipari anyagvizsgáló szakképzettség, legalább 2 év szakterületi gyakorlattal. – Forgácsoló gépek: gépi forgácsoló szakképzettség – Keréksajtolás, abroncszás: betanított dolgozók 	<ul style="list-style-type: none"> – Ultrahang-vizsgálati jegyzőkönyv – Sajtolási diagram – Kerékpár és tengelyjavítási jegyzőkönyv. – Kerék(pár) mérőlap – Kerékellenállás jegyzőkönyv 	Minden járműtípusra
5. Kerékpár csapágyazás	<ul style="list-style-type: none"> – Speciális csapágytisztító, mosó berendezés – Csapágymelegítő berendezés – Csapágszerelő készülék – Siklócsapágy fúrógép, fúrókészülék 	– A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 3 év szakterületi gyakorlat – Repedés és csapágy vizsgáló: ipari anyagvizsgáló szakképzettség – Dolgozók: géplakatos szakképzettség illetve betanított. 	Minősítő jegyzőkönyv (múbizonylat)	Minden járműtípusra, sorozatfüggetlenül
6. Hordrugó vizsgálat	Rugóterhelő berendezés	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 2 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: betanított 	Mérőlap	Minden járműtípusra

A	B	C	D	E	F
Tevékenység tárgya	Technológiai berendezés igény	Mérő-, vizsgálóeszköz igény	Személyi követelmények	Dokumentálási követelmények	Hatálya kiterjed
7. Hidrodinamikus és mechanikus hajtóművek	<ul style="list-style-type: none"> – Önálló műhelyben kialakított szét-, összeszerelő munkaterület. – Csapágyszerelő készülékek. – Hegesztő berendezés. – Fúró-, maró-, köszörű- és esztergagépek – Zsírzó készülék – Nyomatékmérő kulcsok – Bejárató berendezések 	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 3 év szakterületi gyakorlat – Szétszerelő munkaterület: legalább egy fő géplakatos szakképzettségű, a többi betanított. – Repedésvizsgáló: ipari anyagvizsgáló szakképzettség, gépi forgácsoló szakképzettség. Javító, összeszerelő munkaterület: géplakatos szakképzettség 	Vizsgálati jegyzőkönyv (műbizonylat)	AVV; ASV1; BVV; BSV1 BVD; BSD1; BVDX; BSDX, sorozatfüggően
8. Kardántengelyek	<ul style="list-style-type: none"> – Sajtológép csapágy, -csukló szereléshez – Zsírozó készülék – Dinamikus kiegyensúlyozó berendezés 	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 2 év szakterületi gyakorlat. – Szerelő, javító munkaterület: géplakatos szakképzettség – Kiegyensúlyozó-gép kezelő: szaktanfolyami képzettségű betanított 	Minősítő jegyzőkönyv (műbizonylat)	AVV; ASV1; BVV; BSV1 BVD; BSD1; BVDX; BSDX; INL, sorozatfüggően

A	B	C	D	E	F
Tevékenység tárgya	Technológiai berendezés igény	Mérő-, vizsgálóeszköz igény	Személyi követelmények	Dokumentálási követelmények	Hatálya kiterjed
9. Mechanikus fék és hordmú alkatrészek az alvázon és a forgóvázon	<ul style="list-style-type: none"> – Fúró-, marógépek – Ívhegesztő berendezés feltöltő hegesztéshez – Sajtológép egyengetéshez, perselyezéshez 	Mechanikai vagy azzal egyenértékes hossz mérő eszközök	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 2 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: Hegesztő szakképzettség, Gépi forgácsoló szakképzettség, Géplakatos szakképzettség 	Műbizonylat	Minden járműtípusra
10. Lengéscsillapítók	Szét-, összeszerelő készülékek	Vizsgáló, ellenőrző próbapad	<ul style="list-style-type: none"> – Munkahelyi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 2 év szakterületi gyakorlat – Próbapad kezelő: géplakatos szakképzettség. – Dolgozók: betanított szerelők 	Csillapítási diagram	AVV, ASV1; BVV; BSV1 BVD; BSD1; BVDX; BSDX; INL, sorozatfüggetlen
11. Vonó- és ütközőerő átadás szerkezeti elemei	<ul style="list-style-type: none"> – Oldalütköző szerelő készülék – Kovácsológép súllyesztékekkel 	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 3 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: géplakatos szakképzettség 	Terhelési próba jegyzőkönyv	Minden járműtípusra, sorozatfüggetlen

A	B	C	D	E	F
Tevékenység tárgya	Technológiai berendezés igény	Mérő-, vizsgálóeszköz igény	Személyi követelmények	Dokumentálási követelmények	Hatálya kiterjed
12. Dízelmotor	<ul style="list-style-type: none"> – Önálló műhelyben kialakított szét-, összeszerelő munkaterület – Szét-, összeszerelő készülékek – Zárt terű alkatrészmosó berendezés – Hegesztő berendezés feltöltéshez – Fúró-, maró-, gyalu-, véső-, köszörű- és esztergagépek – Nyomatékkulcsok – Turbófeltöltő forgórész kiegyensúlyozó berendezés 	<ul style="list-style-type: none"> – Repedésvizsgáló berendezések a forgattyúsrendszer és az égéstéri elemek vizsgálatára – Csapágyvizsgáló berendezés – Kimérő készülékek a forgattyú-ház, forgattyús tengely, hajtórudak méretre ellenőrzésére – Befecskendező szivattyú próba berendezés – Porlasztóvizsgáló készülék – Víznyomás próbakészülék a víztér tömörségellenőrzésére – Nyomásmérő műszerek – Mechanikai vagy azokkal egyenértékes hossz mérő eszközök – Dízelmotor próbaterem/ vízellenállás vagy számítógépi tesztprogram a beszaabályozásra 	<ul style="list-style-type: none"> – Műhelyvezető: felsőfokú szakképzettség, legalább 5 év szakterületi gyakorlat – Munkaterületi vezetők: középfokú szakképzettség, legalább 3 év szakterületi gyakorlat – Szétszerelő munkaterület: legalább egy fő dízelmotoros vasúti járműszerelő, a többi betanított – Repedésvizsgáló: ipari anyagvizsgáló szakképzettség – Javító munkaterület: géplakatos szakképzettség – Hegesztési munkák: hegesztő szakképzettség – Kimérők és próbakészülék kezelők: középfokú szakképzettség – Összeszerelő, üzembehelyező munkaterület: dízelmotoros vasúti járműszerelő szakképzettség 	Minősítő jegyzőkönyv (múbizonylat)	BVV; BSV1; BVD; BVDX BSD1; BSDX, sorozatfüggetlen

A	B	C	D	E	F
Tevékenység tárgya	Technológiai berendezés igény	Mérő-, vizsgálóeszköz igény	Személyi követelmények	Dokumentálási követelmények	Hatálya kiterjed
13. Hőcserélők, csővezetékek, csővezetéki szerelvények	<ul style="list-style-type: none"> – Zárt terű mosó-, tisztítóberendezés – Tűzi ónozó műhely – Lamella egyengető készülék 	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 2 év szakterületi gyakorlattal – Dolgozók: korrózió elleni védőbevonat készítő szakképzettségű, illetve betanított 	Műbizonylat	BVV; BSV1; BVD; BVDX; BSD1; BSDX, sorozatfüggően
14. Mechanikus segédüzemi gépek, ventilátorok	<ul style="list-style-type: none"> – Szét-, összeszerelő készülékek – Hegesztő berendezés – Csapágyszerelő készülék – Bejárató berendezés 	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 2 év szakterületi gyakorlattal – Dolgozók: géplakatos szakképzettség 	Minősítő jegyzőkönyv (műbizonylat)	AVV; ASV; BVV; BSV; BSD; BVD; INL/1, sorozatfüggően
15. Légsűrítő	<ul style="list-style-type: none"> – Önálló műhely a szét-, összeszereléshez – Szerelőkészülékek és célszerszámok – Zárt rendszerű tisztító-, mosóberendezés – Hegesztő berendezés – Fúró-, maró-, köszörű- és esztergagépek – Nyomatékmérő kulcsok – Próbaberendezés 	<ul style="list-style-type: none"> – Mechanikai vagy egyenértékes hossz mérő eszközök – Nyomásmérő műszerek 	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 3 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: Szétszerelő, tisztító munkaterület: legalább egy fő géplakatos szakképzettségű, a többi betanított Gépi forgácsoló szakképzettség Összeszerelő, bejárató munkaterület: géplakatos szakképzettség 	Vizsgálati jegyzőkönyv (műbizonylat)	AVV; ASV; BVV; BSV; BSD; BVD; INL/1, sorozatfüggően

A	B	C	D	E	F
Tevékenység tárgya	Technológiai berendezés igény	Mérő-, vizsgálóeszköz igény	Személyi követelmények	Dokumentálási követelmények	Hatálya kiterjed
16. Légfék szerelvények	<ul style="list-style-type: none"> – Önálló műhely a szét-, összeszereléshez – Szerelőkészülékek és célszerszámok – Zárt rendszerű tisztító-, mosóberendezés – Hegesztő berendezés – Fúró-, maró-, köszörű- és esztergagépek – Nyomatékmérő kulcsok – Sűrített levegős hálózat a vizsgálatokhoz – Önálló próbaterem 	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: felsőfokú szakképzettség, legalább 3 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: Szétszerelő munkaterület: legalább egy fő géplakatos szakképzettségű, a többi betanított, Gépi forgácsoló szakképzettség Javító, összeszerelő munkaterület: géplakatos szakképzettség Próbaterem: féklakatos szaktanfolyami képzettség 	Fékezőszelep minősítő jegyzőkönyv Kormányselelep minősítő jegyzőkönyv Mérlegselelep minősítő jegyzőkönyv Centrifugálszabályzó minősítő jegyzőkönyv	Minden járműtípusra, sorozatfüggően
17. Mágneses sínfék	Szerelőkészülék és célszerszámok	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség – Dolgozók: géplakatos szakképzettség 	Minősítő jegyzőkönyv (műbizonylat)	ASV1; BSV1; I/ sorozatfüggően
18. Főtranszformátor és tartozékai	Olajkezelő centrifuga	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 2 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: legalább egy fő géplakatos szakképzettségű, a többi betanított 	Minősítő jegyzőkönyv (műbizonylat)	AVV; ASV

A	B	C	D	E	F
Tevékenység tárgya	Technológiai berendezés igény	Mérő-, vizsgálóeszköz igény	Személyi követelmények	Dokumentálási követelmények	Hatálya kiterjed
19. Villamos forgógépek	<ul style="list-style-type: none"> – Önálló szét-, összeszerelő műhely – Szét-, összeszerelő készülékek – Csapágyszerelő készülékek – Zárt rendszerű alkatrészmosó, -szárító – Tekercselő készülékek – Tekercsimpregnáló berendezés – Esztergagép kommutátor javításhoz – Forgórész dinamikus kiegyensúlyozó berendezés – Zsírzó készülék – Bejárató próbaterem 	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 5 év szakterületi gyakorlat – Szétszerelő, tisztító munkaterület: legalább egy fő géplakatos szakképzettségű, a többi betanított – Tekercselő munkaterület: betanított dolgozók – Szárító, impregnáló berendezés kezelő: betanított dolgozó – Gépi forgácsoló – Összeszerelő, bejárató munkaterület: géplakatos szakképzettség 	Vizsgálati jegyzőkönyv (műbizonylat)	AVV; ASV; BVV; BSV; BSD; BVD; INL/1, sorozatfüggően
20. Villamos készülékek	<ul style="list-style-type: none"> – Önálló szerelő, javító munkaterület – Működésellenőrző készülékek 	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 3 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: legalább egy fő géplakatos szakképzettségű, a többi betanított 	Minősítő jegyzőkönyv (műbizonylat)	AVV; ASV; BVV; BSV; BSD; BVD; INL/1, sorozatfüggően
21. Áramszedő	<ul style="list-style-type: none"> – Önálló szerelő, javító munkaterület – Esztergagép – Működésellenőrző készülék 	<ul style="list-style-type: none"> – Mechanikai vagy egyenértékes hossz mérő eszközök – Sarunyomás mérő-, regisztráló készülék 	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 2 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: legalább egy fő géplakatos szakképzettségű, a többi betanított 	Vizsgálati diagram	AVV; ASV

A	B	C	D	E	F
Tevékenység tárgya	Technológiai berendezés igény	Mérő-, vizsgálóeszköz igény	Személyi követelmények	Dokumentálási követelmények	Hatálya kiterjed
22. Ajtó, ablak, lépcső, kapaszkodók	<ul style="list-style-type: none"> – Önálló szerelő, javító munkaterület – Ajtó le-, felszerelő emelő készülék – Kovácsüzemi eszközök meleg hajlításhoz, egyengetéshez – Célszerszámok ablakszereléshez – Zárt rendszerű alkatrészfestő kamra – Záporpróba berendezés 	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 3 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: Leszerelő munkaterület: betanított dolgozók – Javító, szerelő munkaterület: géplakatos szakképzettség – Üzembehelyezés: elektronikai műszerész, legalább 1 év szakterületi gyakorlat, gyártó cég szaktanfolyama 	<ul style="list-style-type: none"> – Minősítő jegyzőkönyv (műbizonylat) – Záporpróba jegyzőkönyv (ablak) 	Minden típusra, sorozatfüggően
23. Ülések	<ul style="list-style-type: none"> – Önálló lakatos és kárpitos műhely – Célszerszámok és készülékek 	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 2 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: Leszerelés: betanított dolgozók Javító munkaterület: géplakatos, kárpitos szakképzettség, szaktanfolyami végzettséggel 	Minősítő jegyzőkönyv (műbizonylat)	AVV; ASV; BVV; BSV; BVD; BSD; INL/1, sorozatfüggően

A	B	C	D	E	F
Tevékenység tárgya	Technológiai berendezés igény	Mérő-, vizsgálóeszköz igény	Személyi követelmények	Dokumentálási követelmények	Hatálya kiterjed
24. WC berendezés	<ul style="list-style-type: none"> – Csatorna és vízcsatlakozású jármű álláshely – WC tartály leszívó berendezés – Szennyvízkezelő berendezés – Célszerszámok 	<ul style="list-style-type: none"> – Általános villamos mérőműszerek – Számítógép, szervizprogrammal 	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 3 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: Le- és szétszerelés: betanított Javítás, összeszerelés: vízvezeték és vízkészülék szerelő, illetve elektronikai műszerész szakképzettség 	Minősítő jegyzőkönyv (műbizonylat)	ASV1; BSV1; BSD1; INL/1, Y, sorozatfüggetlen
25. Utastájékoztató berendezések	<ul style="list-style-type: none"> – Önálló elektronikai műszerész műhely – Elektronikai javítás célszerszámai 	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 2 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: elektronikai műszerész, illetve villamos vasúti járműszerelő szakképzettség 	Minősítő jegyzőkönyv (műbizonylat)	ASV1; BSV1; BSD1; INL/1, sorozatfüggetlen
26. Világítási, fűtési rendszer	<ul style="list-style-type: none"> – Önálló készülék és armatúrajavító műhely – Sűrített levegős tisztítóberendezés – Szerelési célszerszámok – Állapotvizsgáló és működési próbahely 	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 3 év szakterületi gyakorlat 	Minősítő jegyzőkönyv (műbizonylat)	AVV; ASV; BVV; BSV; BVD; BSD; INL/1, X, Y, sorozatfüggetlen

A	B	C	D	E	F
Tevékenység tárgya	Technológiai berendezés igény	Mérő-, vizsgálóeszköz igény	Személyi követelmények	Dokumentálási követelmények	Hatálya kiterjed
27. Fedélzeti közlekedésbiztonsági berendezések, szerelvények, műszerek	<ul style="list-style-type: none"> – Önálló műszer és elektronikai javító műhely – Célszerszámok és készülékek – Sűrített levegős hálózat a működési próbákhoz – Gyártó cégek előírásának megfelelő vizsgáló, beállító berendezések, eszközök 	<ul style="list-style-type: none"> – Mechanikai vagy egyenértékes hosszmérő eszközök – Hiteles (etalon) nyomásmérő(k) – Hiteles (kalibrált) villamos mérő-műszerek – Számítógép a szükséges szerviz programokkal 	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 5 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: elektrolakatos és villamossági szerelő, elektromechanikai műszerész, elektronikai műszerész és vasúti villamos járműszerelő szakképzettség, a gyártó cégek szaktanfolyami képesítésével 	Minősítő jegyzőkönyv (műbizonylat)	AVV; ASV; BVV; BSV; BVD; BSD; INL/1,X,Y, sorozatfüggetlenül
28. Szállítótartályok és szerelvényeik	<ul style="list-style-type: none"> – Tartálytisztító berendezés – Hegesztő berendezés tartálytest hegesztéshez – Hegesztési varrat hőkezelő berendezés – Tömörítési próbaberendezés 	<ul style="list-style-type: none"> – Ultrahang-lemezvastagság mérő – Penetrációs, ultrahang vagy röntgen repedésvizsgáló berendezés – Nyomáspróba berendezés 	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 5 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: géplakatos szakképzettség, minősített hegesztő, ipari anyagvizsgáló szakképzettség 	Tartálytest vizsgálati jegyzőkönyv.	INL/X
29. Nyomástartó edények	<ul style="list-style-type: none"> – Tartálymosó, -tisztító berendezés – Vágó-, hegesztő berendezés 	A technológiában megkövetelt mérések, vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 3 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: géplakatos szakképzettség, minősített hegesztő, ipari anyagvizsgáló szakképzettség 	Nyomáspróba jegyzőkönyv.	Minden járműtípus

A	B	C	D	E	F
Tevékenység tárgya	Technológiai berendezés igény	Mérő-, vizsgálóeszköz igény	Személyi követelmények	Dokumentálási követelmények	Hatálya kiterjed
30. Nyomkarimakenő berendezés	<ul style="list-style-type: none"> – Zárt terű mosó-, tisztítóberendezés – Ütemadó próbaberendezés – Fúvóka próbakészülék 	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 2 év szakterületi gyakorlat Dolgozók: elektromechanikai, elektronikai műszerész szakképzettség géplakatos szakképzettség 	Minősítő jegyzőkönyv.	AVV; ASV; BVV; BSV; BVD; BSD, sorozatfüggően
31. Egyesített éberségi és vonatbefolyásoló berendezés	Gyártó cég által jóváhagyott technológia	A technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz*	<ul style="list-style-type: none"> – Munkaterületi vezető: középfokú szakképzettség, legalább 3 év szakterületi gyakorlat – Dolgozók: elektronikai műszerész szakképzettség 	Vizsgálati jegyzőkönyv (múbizonylat)	AVV; ASV; BVV; BSV; BVD; BSD, sorozatfüggően

* A 4. mellékletben a „technológiában megkövetelt mérések vizsgálatok elvégzéséhez szükséges pontosságú, hitelesített eszköz” alatt a mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvénynek megfelelő hiteles, vagy használati etalonnal ellenőrzött (kalibrált) mérőeszközt kell érteni.

VI. Az Alkotmánybíróság határozatai, teljes ülési állásfoglalásai és végzései

Az Alkotmánybíróság 13/2016. (VII. 18.) AB határozata az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését sértő mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításáról és alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Salamon László* és *dr. Stumpf István* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapítja, hogy az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését sértő mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenes helyzet áll fenn annak következtében, hogy a törvényalkotó nem szabályozta a magánszférához való alapjog és a gyülekezéshez való alapjog kollíziója esetén a kollízió feloldásának szempontjait és annak eljárási kereteit.
Az Alkotmánybíróság ezért felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotási feladatának 2016. december 31-ig tegyen eleget.
2. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.Kpk.46.622/2014/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.Kpk.46.622/2014/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott végzés sérti az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében biztosított békés gyülekezéshez való jogot. Kérte az Alkotmánybíróságot, hogy az elsőfokú közigazgatási döntésre kiterjedően állapítsa meg a támadott végzés által felülvizsgált, a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) 01000/54162-4/2014.ált. számú közigazgatási határozat alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt.
- [2] Az indítványozó 2014. december 19-re statikus gyülekezést jelentett be több más helyszínen – így például: Budapest V–VI. kerület Nyugati téri felüljáró, Budapest XIII. kerület Lehel út 70–72. szám előtt, Budapest VI. kerület Oktogon, Budapest V. kerület Erzsébet tér, Budapest II. kerület Fullánk utca 8. szám – mellett a Markó utca 25., valamint a Laura út 26. szám és Cinege út 5. szám elé 30–100 fő részvételével, illetve 20–50 autó igénybevételével, továbbá a fenti helyszínek között a Váci út – Lehel tér – Lehel út – Hősök tere – Teréz körút – Alkotmány utca – Bajcsy-Zsilinszky út – Andrássy út – Margit híd – Margit körút – Törökvérszi út – Fullánk utca – Széll Kálmán tér – Istenhegyi út – Béla király út – Kútvölgyi út – Cinege út stb. útvonalon felvonulós gyülekezés kívánt tartani. A gyülekezésekre (helyszínek előtti statikus tüntetésre és a helyszínek közötti felvonulásra) 9 és 20 óra között került volna sor. A rendezvény céljaként az indítványozó azt jelölte meg, hogy felkeresik az év során „meglátogatott helyszíneket”, felelevenítik a nyomásgyakorlás eszközeit; felhívják a figyelmet a „SeVizahiteles” (devizahiteles) kifosztás megoldásának elhúzódására, a szerintük inkább „bankmentő”, mint adósmentő törvényekre, valamint a bankok által elkövetett csalásokra, illetve a rendezvény további célja „nyomásgyakorlás a döntéshozókra annak érdekében, hogy a jogszabályok betartása előrébb való, mint az oligarchák érdeke”. A rendőrség a fent kiemelt három helyszínen

tekintetében (Markó u. 25., illetve Laura út 26. és Cinege út 5.) tiltó határozatot hozott. Mindezt megelőzte a szervezőkkel folytatott, a 15/1990. (V. 14.) BM rendelet 4. § (5) bekezdése szerinti egyeztető tárgyalás, melynek során a szervezők úgy módosították a napirendet, hogy a fentebb kiemelt helyszínek előtt nem háromnegyed, illetve fél órát, hanem csak tíz-tíz percet fognak tölteni, gyalogosan mennek az illető helyszínek elé, kézi hangosítást fognak használni és lemondtak a „nyomásgyakorlás” céljáról is, azt pusztán figyelemfelhívásra módosították.

- [3] A rendőrség az OBH 5593/2013-as ombudsmani jelentésben foglaltakra hivatkozva megkereste a Kúriát. A Kúria elnökhelyettesének állásfoglalása szerint a „Kúria előtt folyamatban lévő ügy” miatt a bíróság működése súlyos megzavarásának veszélyét hordozná, amennyiben a bejelentett rendezvényt megtartanák. A BRFK az egyeztetési eljárás lefolytatását követően másodszor is megkereste a Kúriát, a Kúria elnökhelyettese pedig a korábbi állásfoglalását fenntartotta. A rendőrségi határozat a Kúria elnökhelyettesének nyilatkozata alapján úgy ítélte meg, hogy a demonstráció nyomásgyakorló jellegű, ezért súlyosan zavarná a bíróság működését. Erre tekintettel a BRFK a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 8. § (1) bekezdése alapján a rendezvényt megtiltó határozatot hozott.
- [4] A Cinege út 5. szám előtti gyülekezés vonatkozásában a tiltást a rendőrségi határozat a Gytv. 2. § (3) bekezdésére alapította („A gyülekezési jog gyakorlása [...] nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével”). A rendőrség e tekintetben több indokra hivatkozott. Így például arra, hogy sértené a családi és magánélethez fűződő jogot, amennyiben a kertvárosban gyülekezés lenne tartható, hiszen a gyülekezők beláthatnak a kertekbe, a lakóknak nem áll módjukban kitérni a rendezvényen elhangzó közlések elől, ráadásul a környéken nem található a közhatalom gyakorlása szempontjából releváns állami szerv. Hivatkozott a rendőrség a „mindennapok nyugalmanak megzavarására”, és arra, hogy a gyülekezés a környéken lakó gyerekekben félelmet kelthet, az iskolából és munkából hazafelé kerülő utat kellene igénybe venniük a környék lakóinak, és arra is, hogy a Terrorelhárítási Központ (a továbbiakban: TEK) 2014. október 30-án 30100-1325/8/2014. ált. számon személy-, és létesítménybiztonsági intézkedést rendelt el az érintett területtel kapcsolatban. Mindezek alapján a bíróság úgy ítélte meg, hogy „a magánélet sérelmének közvetlen veszélye, a szabad helyváltoztatás jogának érvényesülése, és a védett személyek biztonságának garantálása együttesen indokolja azt, hogy a gyülekezéshez való jog hátrébb szoruljon a konkuráló alapjogokkal szemben.”
- [5] A rendőrségi tiltó határozat ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, amely a kérelmet elutasította. A Kúria előtti tiltakozással kapcsolatosan a bíróság megállapítása szerint a rendőrség „alapos vizsgálat tárgyává tette a kérelmezetti bejelentést” mielőtt a rendezvény megtartását megtiltó határozatot meghozta. A bíróság megállapította, hogy „[a]z kétségtelen, hogy a [rendőrség a] döntését a Kúria elnökhelyettesének tájékoztatásaira alapozta”. Majd kiemelte, „a Kúria elnökhelyettese egyértelműen megfogalmazta, miszerint a rendezvény megtartása veszélyeztetheti az ítélkezés függetlenségét, tekintet nélkül a rendezvény békés vagy békétlen jellegére [...] Megjegyzendő, hogy a kérelmező a felülvizsgálati kérelméhez a Kúria elnökhelyettesének nyilatkozatával ellentétes, azt cáfoló bizonyítékot nem csatolt. [...] [a] kérelmezett a Kúria elnökhelyettesének konkrét ügyben szerzett nyilatkozatát fogadta el – helyesen – a döntése alapjául, az erre alapított határozati döntését pedig a bíróság is jogszerűnek ítélte.”
- [6] A Laura út 26. szám és a Cinege út 5. szám előtti tiltakozás kapcsán a bíróság leszögezte, hogy „a gyülekezéshez való jog indokolt esetben a szükséghez képest megfelelő mértékben korlátozható.” A 75/2008. (V. 28.) AB határozat (a továbbiakban: ABh1.) a gyülekezéshez való jogot kommunikációs alapjogként nevesítette, ezért a bíróság a 30/1992. (V. 26.) AB határozatban foglalt, a véleménynyilvánítás szabadsága védelmében megfogalmazott tesztet vette alapul az ügy eldöntésénél. A bíróság a gyülekezés szabad helyszínének megválasztása körében hivatkozott a 3/2013. (II. 14.) AB határozatban (a továbbiakban: ABh2.) megállapítottakra, amely szerint a politikai véleménynyilvánítás oldaláról nézve vannak emblematikus rendezvények, majd hozzátette: „[e] logika mentén haladva ugyanakkor megállapítható, hogy vannak olyan közterületek, ahol a gyülekezési jog gyakorlásának – a speciális körülmények okán – hátrébb kell lépnie. [...] a kérelmezőnek is fel kell mérnie, hogy egy lakóövezetbe szervezte a rendezvényét, amely elsősorban és mindenekelőtt éppen a magán- és családi élet színtere.” A bíróság megjegyezte azt is, hogy „a környék lakói általánosságban nem közszereplők, nincs fokozott tűrés kötelezettségük.” A bíróság jelentőséget tulajdonított annak, hogy ez egy „ismételt” rendezvény, amit a végzésében még „ismétlődőnek”, illetve „folyamatosnak” minősített. A bíróság szerint „[a] magánélet védelme, a mindennapok nyugalmanak megőrizhetősége, a lakóközösség alapjogainak, alanyi jogainak védelme indokolhatja az ismétlődő, illetve a folyamatos, esetleg életvitelszerű tartózkodással járó demonstrációk [...] korlátozását, sőt tilalmazását is.” A bíróság elismerte, hogy önmagában a joggyakorlásból származó kényelmetlenség nem ok a gyülekezéshez való jog korlátozására, „[a]z ismétlődő, illetve a folyamatos, kifejezetten a lakókörnyezetben, a magánszférát kikezdő alapjog-gyakorlás azonban igen.”

- [7] A környéken lakó vagy ott iskolába járó gyerekeket megfélemlítő hatás tekintetében a bíróság szerint az indítványozónak kellett volna bizonyítania, hogy „miként védhetők ki a rendőrség által a nem résztvevők jogainak biztosítása”, illetve, hogy a tüntetésekkel való találkozás miért lenne éppen „a gyermekek egészséges erkölcsi fejlődésének a része”, valamint a bíróság szerint az indítványozó „nem igazolta azt az állítását sem, hogy a demonstráció időpontjára az adott iskolában a tanítás már véget érne.”
- [8] A bíróság hivatkozott az ABh2.-ben foglaltakra is, „amely a bíróság számára a feltétlen érdemi vizsgálódás kötelezettségét írja elő.” A végzés a TEK intézkedésével összefüggésben azt állapította meg, hogy „a kérelmezett már a szervezőkkel folytatott egyeztetés során a kérelmező tudomására hozta, miszerint az intézkedéssel érintett terület” melyik kereszteződéstől meddig terjed. Összegzésként a bíróság arra a konklúzióra jutott, hogy „a kérelmezett által a tiltás jogalapjaként e vonatkozásban felhívott Gytv. 2. § (3) bekezdésében írtak alapján a (megelőlegezetten) békés demonstráció is tilalmazható a jelen esetben (az adott intézkedés szükséges és arányos), mivel kevésbé korlátozó eszközök nem biztosítják mások jogainak, érdekeinek érvényesítését.”
- [9] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott az ABh2.-ben foglaltakra, amely szerint „[a] korlátozás alkotmányosságának mérlegeléskor különös tekintettel kell lenni arra, hogy egy közterületen tartandó gyülekezés előzetes megtiltása az Alaptörvény által biztosított gyülekezési szabadság legsúlyosabb korlátozása.” Továbbá „[a] gyülekezési szabadság a gyülekezés helyszínéül szolgáló terület megválasztására is kiterjed”, amelyet megerősít az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) a Sáska kontra Magyarország (58050/08., 2012. november 8.) ügyben hozott ítélete, amely szerint „[a] gyülekezési szabadsághoz való jog magában foglalja a gyülekezés időpontjának, helyének és módjának [...] megválasztásához való jogot is.” Az indítványozó szerint a bíróság nem tett eleget az ABh2.-ben kifejtett mérlegelési kötelezettségének, amit a Patyi kontra Magyarország (35127/08, 2012. január 17.) ügyben az EJEB is számon kért a jogalkalmazón a „releváns és elégséges indokok” létének vizsgálataként.
- [10] A Kúria előtti tiltakozással összefüggésben az indítványozó sérelmezte, hogy a bíróság jogszerűnek ítélte azt, hogy a rendőrség a rendezvény címzettjének az állásfoglalása mint egyetlen körülmény alapján hozta meg tiltó határozatát, amit alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek is tartott. Az indítványozó problémásnak látja, hogy a Kúria elnökhelyettesének véleménye szerint „a rendezvény megtartása veszélyeztetheti az ítékezés függetlenségét, tekintet nélkül a rendezvény békés vagy békétlen jellegére.” Szerinte aggályos, hogy a rendőrség és a bíróság is elfogadta ezt a jogértelmezést, ami ráadásul pusztán az absztrakt veszélyeztetésre épít, „ám e lehetőség bekövetkezésének semmiféle valószínűségét nem tartalmazza.” A súlyossági mérce és egyben a gyülekezéshez való jog teljes kiüresítését eredményezi ugyanis az indítványozó szerint, „[ha] megtiltható egy olyan rendezvény, amely nem zavarja jobban a Kúria működés[é]t, mint az utcazaj vagy egy felhőszakadás zaja”. Az indítványozó szerint sem a rendőrségi tiltó határozat, sem pedig a bírósági végzés nincs alátámasztva ténybeli indokokkal, azok pusztán a Kúria elnökhelyettesének állásfoglalásán alapulnak, emellett egyáltalán nem értékelik, hogy az egyeztetési eljárás során az indítványozó jelentős mértékben korlátozta a tervezett rendezvény idejét és módját. Az indítványozó szerint a súlyossági mérce kiürülése azt vonja maga után, „hogy minden olyan tüntetés, ami bíróságokkal kapcsolatos véleménynyilvánításról szól ab ovo alkotmányellenes.” „Vajon milyen rövid, milyen nesztelen és milyen távoli rendezvényt kellene bejelentenem ahhoz, hogy a Kúria elnökhelyettese [...] azt már ne értékelje úgy, mint ami veszélyeztetheti a bírói függetlenséget?” – tette fel a kérdést az indítványozó. Az indítványozó sérelmezte továbbá, hogy a bírósági határozatból kiolvashatóan megfordult a bizonyítási teher. Meglátása szerint a bizonyítás a rendőrséget terhelte volna, „[a] szabadságjog gyakorolhatósága ugyanis nem igényel további igazolást, a korlátozását kell megfelelően alátámasztani.” Az indítványozó idézte a 7/2014. (III. 7.) AB határozatot és hivatkozott arra, hogy a bíróságok működése közügy, így szabadon vitatható. A bíróság szerinte elmulasztott olyan nyomós indokot szolgáltatni, ami megalapozná a működés súlyos veszélyeztetését, emiatt szükségtelen az alapjog-korlátozás a jelen ügyben. Végül az indítványozó hivatkozott arra is, hogy ezen a helyszínen a rendőrség tudomásul vett több másik gyülekezést, azonban a bíróság figyelmen kívül hagyta ezeket a hasonló eseteket, mondván, hogy „mindig a konkrét ügy egyedi körülményeit kell vizsgálnia”, ezzel szemben a Laura úti és Cinege úti gyülekezés esetében tekintettel volt a szerinte hasonló rendezvények körülményeire.
- [11] A Laura úti és Cinege úti tiltakozással kapcsolatosan az indítványozó szerint a bíróság contra legem egy új tiltó okot fogadott el. Az indítványozó szerint a jogalkalmazók felcserélték a Gytv.-ben szabályozott tiltási és oszlatási okokat. A „mások jogai és szabadsága sérelme” ugyanis mindaddig csupán absztrakt veszély, amíg a rendezvény el nem kezdődik, „ahogy a közösség elleni uszítás (Btk. 332. §) megállapítása is minimálisan előfeltételezi azt, hogy egy megnyilvánulás ténylegesen elhangozzon”. Amíg csak egy bejelentett gyülekezés „terve” áll a hatóság rendelkezésére, addig nincs elegendő információja arról, „hogy prejudikáció nélkül megállapítsa a jogsérelem

bekövetkezésének a valószínűségét.” Még ha a bejelentésből ki is olvasható ennek valószínű bekövetkezése, mindez csupán „előrejelzés, aminek a bekövetkezése előreláthatatlanul sokféle okból hiúsulhat meg”, és igaz ez szerinte a többi oszlatási okra is. A konkrét ügyben ráadásul a mások jogainak vélelmezett sérelmét a bíróság a bejelentettől különböző rendezvényekre alapozta („folyamatos” gyülekezések), vagy éppen az indítványozón kérte számon, hogy bizonyítékokat szolgáltatson a rendőrség tényekkel alá nem támasztott állításaival szemben.

- [12] Az indítványozó ezen kívül vitatta, hogy a bíróság az általa bejelentett „percekben mérhető” rendezvényt a „folyamatos”, „életvitelszerű” rendezvényekhez hasonlította, emellett vitatta a „foglyul ejtett közönség” bíróság általi értelmezését is: „A »mások jogainak sérelme« a Gytv.-ben nem az ellentétes véleménnyel való szembesülés kellemetlenségétől, hanem a megfélemlítő beszéd végighallgatására való kényszerítéstől véd.” Az indítványozó – hivatkozva más, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által hozott végzésekre – a TEK intézkedésével összefüggésben kifejtette, hogy „a lezárással érintett terület nem veszíti el a gyülekezési törvény szerinti közterület-jellegét”, hanem csak a használata korlátozódik, ezért a rendőrségnek érdemben kell vizsgálnia a rendezvény megtarthatóságát és fontolóra kell vennie a kevésbé korlátozó eszközök alkalmazhatóságát (pl. táskák átvizsgálása a területre való beengedésnél).

II.

- [13] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:
„VIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez.”
- [14] 2. A Gytv. érintett rendelkezései:
„2. § (3) A gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével.”
„8. § (1) Ha a bejelentéshez kötött rendezvény megtartása a népképviselői szervek vagy a bíróságok zavartalan működését súlyosan veszélyeztetné, vagy ha a közlekedés más útvonalon nem biztosítható, a rendőrség a bejelentésnek a hatósághoz való beérkezésétől számított 48 órán belül a rendezvénynek a bejelentésben megjelölt helyszínen, vagy időben való megtartását megtilthatja.”
„14. § (1) Ha a gyülekezési jog gyakorlása a 2. § (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak, a rendőrség a rendezvényt feloszlatja.”
„15. § E törvény alkalmazásában
közterület: a mindenki számára korlátozás nélkül igénybevehető terület, út, utca, tér; [...]”

III.

- [15] 1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt.
- [16] Az indítványozó perbeli jogi képviselőt ellátó jogi képviselő a bíróság végzését 2014. december hó 19. napján vette át, míg az alkotmányjogi panaszát 2015. február hó 16. napján adta postára a felülvizsgálat során eljáró bíróság részére, tehát az alkotmányjogi panasz előterjesztésére a törvényes határidőn belül került sor.
- [17] Az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt formai követelményeknek. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság Abtv. 27. §-a szerinti hatáskörét, a vizsgálni kért bírósági végzést, és kérte annak alaptörvényellenessége megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában részletesen indokolta e jog sérelmét.
- [18] 2. A befogadásról való döntéskor az indítvány tartalmi vizsgálata során az Alkotmánybíróság különösen az Abtv. 26–27. §-ai szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket vizsgálja. Az indítvány befogadhatósága tartalmi feltételeinek vizsgálata során az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [19] Az Abtv. 27. §-a szerint alkotmányjogi panaszt az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet terjeszthet elő, ha az ügy érdemében hozott döntés folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be. Jelen eljárásban az indítványozó közvetlenül érintett, mivel az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági felülvizsgálati eljárásban kérelmezőként szerepelt. Az indítványozó egy közigazgatási határozatot érintő – a Gytv. 9. §

- (1) bekezdésében biztosított – felülvizsgálati eljárásában született bírósági végzés ellen nyújtott be alkotmányjogi panaszt, amellyel szemben további jogorvoslatnak nincs helye.
- [20] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, így bármelyik kimerítése önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a jelen ügy befogadását a gyülekezéshez való jog vonatkozásában mindkét Abtv. 29. §-a szerinti feltétel megalapozza.
- [21] Az alapjog gyakorlását érintő alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vizsgálendő a szervező együttműködési hajlandósága, amelyet jelen esetben sem a rendőrség, sem pedig a bíróság nem értékelt. Tekintettel arra, hogy egy gyülekezés megtiltásának eseteit a Gytv. 8. § (1) bekezdése sorolja fel, az ügy felveti, hogy a rendőrségi tiltó határozat és az azt helyben hagyó felülvizsgálati eljárásban született végzés alaptörvény-ellenesen bővítette-e ki a gyülekezésekkel szemben alkalmazható előzetes tilalmi okokat.
- [22] Mindezen szempontok alapján az Alkotmánybíróság teljes ülése a befogadási vizsgálat tárgyában korábban meghozott döntésével az alkotmányjogi panaszt befogadta.

IV.

- [23] Az indítvány részben megalapozott.
- [24] 1. Az Alkotmánybíróság az ABh2.-ben a gyülekezéshez való alapjog Alkotmányban és Alaptörvényben szabályozott tartalmát illetően megállapította: „[a] 2011. december 31-éig hatályos Alkotmány 62. § (1) bekezdésében a Magyar Köztársaság elismerte a békés gyülekezés jogát és biztosította annak szabad gyakorlását. A 2012. január 1-jétől hatályos Alaptörvény mindenki jogát biztosítja a »békés gyülekezéshez«. Bár az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének szövege kifejezetten nem követeli meg az államtól, hogy az emberek szabad gyülekezését biztosítsa, ez a kötelezettség az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdéséből következik, ez utóbbi rendelkezés ugyanis minden alapvető (ideértve a gyülekezési) jog védelmét az állam elsődrendű kötelezettségévé teszi. Az állam jogalkotó és jogalkalmazó intézményei tehát kötelesek biztosítani, hogy a gyülekezni kívánók élhessenek az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető jogokkal. Az Alkotmánybíróság ezért továbbra is irányadónak tekinti a korábbi határozataiban foglalt gyülekezési szabadsággal kapcsolatos megállapításokat.” (Indokolás [38]) {Megerősítette a 30/2015. (X. 15.) AB határozat, Indokolás [24], a továbbiakban ABh3.}
- [25] Az ABh3.-ban az Alkotmánybíróság – utalva a korábbi határozataira is – hangsúlyozta a gyülekezési jog kiemelkedő kommunikációs funkcióját a közügyek megvitatása terén, ami a véleménynyilvánítás szabadságának speciális alapjogi megfogalmazása mellett a közvetlen demokrácia egyik megnyilvánulási formájaként is értelmezhető. Az Alkotmánybíróság ezzel együtt azt is hangsúlyozta, hogy összhangban a 30/1992. (V. 26.) AB határozatban foglaltakkal (ABH 1992, 167, 171.), valamint az ennek alapján megfogalmazott Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével, a gyülekezési jog kiemelt jellege nem jelenti azt, hogy korlátozhatatlan alapjog lenne. A 30/1992. (V. 26.) AB határozat megfogalmazását felidézve megállapítható az, hogy a békés gyülekezéshez való jognak kitüntetett szerepe van az alapjogok rendszerében egy demokratikus jogállamban. Ez ugyan nem vezet arra, hogy ez a jog korlátozhatatlan lenne, de mindenképpen azzal jár, hogy a békés gyülekezéshez való jognak valójában igen kevés joggal szemben kell csak engednie, korlátozását pedig szorosan behatárolják a Magyarország által elfogadott nemzetközi egyezmények előírásai.
- [26] Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság a 3/2015. (II. 2.) AB határozatban megállapította, hogy „[a]z Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az alapjog-korlátozásnak ez a tesztje mindenekelőtt a jogalkotót kötelezi, ugyanakkor hatáskörükhöz igazodva a jogalkalmazókkal szemben is alkotmányos követelményt fogalmaz meg. E követelményből – az Alaptörvény 28. cikkére is tekintettel – a bíróságoknak az a kötelezettsége adódik, hogy ha olyan jogszabályt értelmeznek, amely valamely alapjog gyakorlását korlátozza, akkor a jogszabály engedte értelmezési mozgástér keretein belül az érintett alapjog korlátozását kizárólag a szükséges és arányos mértékű beavatkozás szintjére szorítsák.” Továbbá: „[a] korlátozás gyakorlásakor azonban a jogalkalmazóknak mindig figyelemmel kell lenniük arra is, hogy az alapjogok korlátozására kizárólag az elérni kívánt céllal arányos módon kerülhet sor alkotmányosan. Az arányosság az elérni kívánt cél és az alapjogi korlátozás súlyának

- mérlegelését kívánja meg, ami azt is jelenti, hogy minél erősebb érvek szólnak egy alapjog védelme mellett, annál körültekintőbben kell eljárni annak korlátozásakor.” (Indokolás [21], [23]). (Megerősítette az ABh3., Indokolás [54])
- [27] Az ABh3.-ban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a gyülekezési jog korlátai közül „a legsúlyosabbnak a gyülekezések előzetes tiltása minősül. Tiltás esetében ugyanis a kifejezésre szánt vélemény nem tud érvényesülni, mivel a gyülekezők nem tarthatják meg a rendezvényüket. Éppen e miatt ultima ratio jellegű korlátozásnak nevezhető az előzetes tiltás, hiszen az teljes egészében megvonja az alapjog érvényesülését. Ebben a tekintetben még a rendezvény feloszlata is fokozatilag enyhébb korlátozásnak minősül.” (ABh3., Indokolás [30])
- [28] A Gytv. taxatív jelleggel két tilalmi esetkört nevesít, egyrészt ha a bejelentéshez kötött rendezvény megtartása a népképviselői szervek vagy a bíróságok zavartalan működését súlyosan veszélyeztetné, illetve ha a közlekedés más útvonalon nem biztosítható. A Gytv.-ben nevesített két tilalmi esetkörrel összefüggésben az Alkotmánybíróság az Alaptörvényre vonatkoztatva megállapította, hogy „[e] két korlát mögött az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével összhangban – a népképviselői szerv és a bíróságok zavartalan működésének súlyos veszélyeztetéseként – ott áll az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, valamint – a közlekedés más útvonalon nem biztosítható esetkörében – a közlekedés rendjéhez fűződő közérdek. [75/2008. (V. 29.) AB határozat, ABH 2008, 651, 658.]” {24/2015. (VII. 7.) AB határozat, Indokolás [30]} A tiltó okokkal összefüggésben az Alkotmánybíróság azt a további követelményt fogalmazta meg, hogy a jogalkalmazók „a Gytv. 8. § (1) bekezdésében foglalt tilalmi okokat – felmerülésük esetén – nem alkalmazhatják automatikusan. A tilalmi okok alkalmazása tekintetében a jelen ügyben releváns kérdésben a Gytv. 8. § (1) bekezdése külön mércét állít fel azzal, hogy a bíróságok zavartalan működésének alkotmányos alapértékével történő összeütközés esetén a gyülekezési jog csak abban az esetben korlátozható, ha a gyülekezés a bíróság zavartalan működését súlyosan veszélyeztetné. E miatt a bíróságok működésének „súlyos megzavarása” törvényi feltételének megítélése tekintetében gondos és elfogulatlan körültekintéssel kell megvizsgálni valamennyi olyan tény és körülményt, amit értékelni kell a zavarás súlyosságának megállapíthatósága körében, így különösen a tervezett gyülekezés helyszíni adottságait.” (ABh3., Indokolás [34])
- [29] 2. Az Alkotmánybíróság az ABh3.-ban a gyülekezések bejelentésével és a tilalmi okok felmerülésével összefüggésben arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrség a tiltó okokat nem alkalmazhatja mechanikus jelleggel. Szükséges lefolytatni a BMr.-ben előírt egyeztetési eljárást, és külön kell indokolni a zavarás körében a Gytv.-ben szereplő „súlyossági mérce” alkalmazását. Ennek indoka, hogy „[a]z egyeztetési eljárás során a közhatalmat gyakorló szerv párbeszédet folytathat a gyülekezés szervezőjével, és ez adott esetben a tényállás differenciáltabb megállapításának lehetőségét is magában hordozza, továbbá lehetőséget ad mind a szervezőnek, mind a hatóságnak az álláspontok mélyebb megismerésére, adott esetben a közvetlen személyes meggyőzés erejének kibontakozására. A formalitástól mentes, érdemi párbeszédet eredményező egyeztetési eljárás alkalmazása az alapjog gyakorolhatóságát segítő jogintézmény, amely egyben az alapjog indokolatlan korlátozásának elvi lehetőségét is képes az adott esetben megakadályozni. A gyülekezés szervezőjének az egyeztetési eljárás során tanúsított magatartása egyben a hatóság számára hasznos informatív erővel bírhat a gyülekezési jog gyakorlása során várható események előzetes megítélése és felmérése szempontjából is. Mindezek alapján megállapítható, hogy az egyeztetési eljárás lefolytatása elősegíti egy kompromisszumos megoldás megtalálását a gyülekezők és a hatóság között, lehetővé téve ezzel a gyülekezéshez való alapjog és a tiltó ok által védett jogállami követelmény közötti megfelelő egyensúly megteremtését.” (ABh3., Indokolás [51]) Az Alkotmánybíróság rámutatott, hogy „[a] tiltó okok felmerülése esetén a gyülekezés megtartása érdekében a rendőrség tehet technikai javaslatokat (pl. az időtartamra vonatkozólag, vagy a hangosító eszközök vonatkozásában) a gyülekezés bejelentője számára, amelyeket a bejelentő ugyan nem köteles elfogadni, de amelyek az adott tényállás körében konkrét támpontot adhatnak a gyülekezés szervezője számára az alapjog tényleges érvényesíthetőségének egyedileg megmutatkozó alkotmányos kereteire vonatkozóan.” (ABh3., Indokolás [52]) Mindez azt a felelősséget rója a jogalkalmazóra, hogy határozatából ki kell derülnie, hogy mérlegelte a kompromisszumos megoldás által felvetődő kérdéseket és tényszerűen kell alátámasztania, amennyiben továbbra is fennállónak látja a tilalmi okok alkalmazhatóságát. A rendőrségnek az egyeztetési eljárás során a kompromisszum megtalálására tett kísérleten kívül fel kell hívnia a szervező figyelmét arra is, hogy a tiltó okokkal nem érintett helyszíneken (közterületeken) a rendezvény továbbra is megtartható.
- [30] 3. Az Alkotmánybíróság már korábban megállapította, hogy „[a] bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos

- tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes.” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]}
- [31] Jelen esetben az indítványozó a Kúria előtt kívánt élni gyülekezési jogával, a bejelentésében foglaltak szerint 13 óra és 13:45 között. A jogalkalmazó hatóság megkereste a Kúriát annak közlése végett, hogy a bejelentett gyülekezés súlyosan zavarná-e a bíróság működését, a Kúria elnökhelyettese a megkeresésre igenlő választ adott. Ezt követően a rendőrség lefolytatta az egyeztetési eljárást, és jelezte a gyülekezés szervezőjének a tilalmi ok felmerülését, aki emiatt a bejelentésében foglaltakat módosította. A rendezvény megtarthatósága érdekében módosította a rendezvény célját, tíz percre rövidítette annak időtartamát, gyalogos felvonulásra változtatta azt, és kézi hangosítást kívánt használni.
- [32] A rendőrségnek ezt követően kellett volna mérlegelnie a bejelentett információk és az ügy körülményeivel összefüggésben megállapított tényállás alapján a bejelentett gyülekezéssel kapcsolatos tilalmi ok alkalmazásának indokoltságát. A tilalmi ok indokoltságának mérlegelése helyett a rendőrség második alkalommal is megkereste a Kúria elnökhelyettesét, aki fenntartotta korábbi álláspontját, arra hivatkozással, hogy a Kúria szerint a gyülekezés alkotmányellenes, mivel az az Alaptörvény 26. § (1) bekezdésébe ütközik.
- [33] Az Alkotmánybíróság a vizsgált esetben megállapította: az eljáró bíróság nem vette figyelembe, hogy a rendőrség fenti eljárásával lényegében kiüresítette a saját mérlegelési és döntési kompetenciáját, és formalitássá tette az egyeztetési eljárás alapjogvédelmi szempontból fennálló garanciális jelentőségét. Az Alkotmánybíróság a jelen határozatában is emlékeztet arra, hogy az egyeztetési eljárás alkalmas arra, hogy elhárítsa a bejelentés kapcsán esetlegesen felmerülő, a bejelentett rendezvény megtartását gátló törvényi akadályokat, és eredményessége esetén utat nyisson a gyülekezéshez való alapjog gyakorlásának. Az Alkotmánybíróság mindazonáltal hangsúlyozza, hogy alkotmányjogi panasz eljárása keretében nincs lehetősége a bizonyítékok felülmérlegelésére: azt, hogy az adott ügy körülményei megalapozzák-e a bíróságok működésének „súlyos veszélyeztetését”, esetről-esetre a rendőrségnek, illetve a felülvizsgálat során a bíróságnak kell megítélnie, és ennek megfelelően a tilalmi ok alkalmazása körében fokozott indokolási kötelezettség terheli a jogalkalmazókat.
- [34] 4. A Laura út 26. szám és a Cinege út 5. szám előtti tiltakozás tekintetében az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a gyülekezési jog gyakorlása érintheti mások Alaptörvényben foglalt jogait is. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a Gytv. szabályozási rendszerében „mások jogainak sérelme” nem a gyülekezés előzetes tiltó okai közé került, hanem a Gytv. 2. § (3) bekezdésébe, ami a Gytv. 14. § (1) bekezdése alapján felozlatási ok. Ezt a rendszertani értelmezést támasztja alá a nyelvtani értelmezés is, mivel a Gytv. 2. § (3) bekezdésében szereplő „gyülekezés gyakorlása” a megkezdett gyülekezésekre vonatkozik. A tiltással és a felozlatással, mint a gyülekezési jog ultima ratio jellegű korlátaival összefüggésben az ABh3.-ban az Alkotmánybíróság már rámutatott arra, hogy „a rendezvény gyakorlása során tapasztalható törvénysértésekre adható szükségképpen reaktív jellegű oszlatási indok nem konvertálható át automatikusan előzetes tilalmi okká.” (ABh3., Indokolás [30]) Ezt az értelmezést támasztja alá az 55/2001. (XI. 29.) AB határozat indokolása (ABH 2001, 442, 460–461.), valamint az alapvető jogok biztosának az OBH 4435/2006. számú jelentése is (ld. 5. o.).
- [35] A jelen ügyben a rendőrség a tiltás jogalapjaként egyértelműen a Gytv. 2. § (3) bekezdését jelölte meg. A rendőrség által megjelölt jogalapot felülvizsgáló bíróság pedig azzal indokolta döntését, hogy a „Gytv. 2. § (3) bekezdésében írtak alapján a (megelőlegezetten) békés demonstráció is tilalmazható”. Kérdéses azonban, hogy a megelőlegezetten békés demonstráció esetében hogyan merülhet fel mások jogainak sérelme.
- [36] Kiemelt jelentősége van továbbá a gyülekezések időbeli jellemzőinek is. Jelen esetben azonban az állapítható meg, hogy a gyülekezés ideiglenességével kapcsolatosan a bíróság nem volt tekintettel a gyülekezés szervezőjének időbeli önkorlátozására. A bíróság az indokolásában egyrészt egyáltalán nem értékelte a gyülekezés időtartamát, így az egyeztetési eljárás eredményeként rövidített időtartamát sem, másrészt indokolásából az a kép rajzolódik ki, mintha nem a konkrét eset konkrét körülményeit mérlegelte volna: a bejelentett rendezvényekkel összefüggésben ugyanis a bíróság indokolása a „folyamatos”, az „életvitelszerű” és az „ismétlődő” rendezvények problémáira (pl. „mobil WC-k felállítása”) hivatkozott, amelyek a jelen ügyben irrelevánsak.
- [37] Az Alkotmánybíróság emlékeztet rá, hogy a békés gyülekezéshez való joggal, mint alapjoggal összefüggő tiltó okot az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján törvényi szinten, a szükségességi és arányossági mércének megfelelően a jogalkotó jogosult meghatározni, ezek pedig a jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezések alapján taxatív jelleggel a Gytv. 8. § (1) bekezdésében találhatók.

- [38] 5. Az Alkotmánybíróság azonban észlelte azt is, hogy a jogalkalmazók a jelenlegi szabályozási környezetben eszköztelenek azon alapvető jogok vagy alkotmányos értékek sérelmének felmerülése esetében, amelyek nem kerültek a Gytv. 8. § (1) bekezdésében kiemelt tilalmi okok szabályozási körébe. Mindazonáltal a hatósági és bírósági jogalkalmazásnak az alapvető jogok egymás közötti kapcsolatának, összeütközésének a konkrét helyzetben való vizsgálatát, összemérését és értékelését is meg kell valósítania.
- [39] Fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy mind a rendőrség, mind pedig a bíróság azért hivatkozott tiltó okként a Gytv. 2. § (3) bekezdésére, mert a jogalkalmazók az előttük fekvő ügyben alapjogi kollíziót ismertek fel. Mivel nem egyedi esetről van szó (vö. IV/609/2015. számú ügy), az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy önmagában elégtelen, ha arra emlékezteti az eljáró bíróságot, hogy a tiltó okokat az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése követelményeinek és Magyarország nemzetközi kötelezettségvállalásainak megfelelően törvényben szabályozta a jogalkotó a Gytv. 8. § (1) bekezdésében. Tekintettel azonban arra, hogy a jelen ügyben az indítványozónak végső soron lehetősége nyílt a dinamikus felvonulás többi helyszínén véleménye kifejtésére, ezért az Alkotmánybíróság megállapítása szerint összességében nem sérült aránytalan mértékben az indítványozó békés gyülekezéshez való joga, ezért a konkrét bírói végzés alaptörvény-ellenessége miatt benyújtott alkotmányjogi panasz indítványt az Alkotmánybíróság elutasította.
- [40] 6.1. Mindazonáltal az alkotmánybírósági határozatban ismertetett szempontok alapján az Alkotmánybíróság az alábbi iránymutatásul szolgáló követelményeket rögzíti a jövőbeli gyülekezési jogvitákban eljáró bíróságok számára.
- [41] A jelen ügyben a rendőrség észlelte, hogy a közterület jellemzőire való tekintettel a gyülekezés gyakorlása felveti a magánszférához való alapjog védelmének kérdését.
- [42] „Az Alkotmánybíróság a 32/2013. (XI. 22.) AB határozatában értelmezte a magánszférához való jogot és az annak viszonyát az emberi méltósághoz való joghoz. Megállapította, hogy az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése – a régi Alkotmány 59. § (1) bekezdésével ellentétben – átfogóan védi a magánszférát: az egyén magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét. A magánszféra lényege tekintetében továbbra is fenntarthatónak tartotta az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatában megfogalmazott – a magánélet fogalmának esszenciáját jelentő, általános érvényű – megállapítást, miszerint a magánszféra lényegi fogalmi eleme, hogy az érintett akarata ellenére mások oda ne hatolhassanak be, illetőleg be se tekinthessenek [36/2005. (X. 5.) AB határozat, ABH 2005, 390, 400.]. Rávilágított arra, hogy az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében biztosított magánszférához való jog és az Alaptörvény II. cikke által garantált emberi méltósághoz való jog között különösen szoros a kapcsolat. Az Alaptörvény II. cikke megalapozza a magánszféra alakítása érinthetetlen területének védelmét, ami teljesen ki van zárva minden állami beavatkozás alól, mivel ez az emberi méltóság alapja. Az Alaptörvény értelmében a magánszféra védelme azonban nem szűkül le az Alaptörvény II. cikke által is védett belső vagy intimszférára, hanem kiterjed a tágabb értelemben vett magánszférára (kapcsolattartás), illetve arra a térbeli szférára is, amelyben a magán- és családi élet kibontakozik (otthon). [...] (Indokolás [82]–[84])” [17/2014. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [29]] Az Alkotmánybíróság a 11/2014. (IV. 4.) AB határozatában azt is kifejtette, hogy a magán- és családi élet tiszteletben tartása magában foglalja „az Alkotmányban külön e névvel említett, a magánlakás sérthetlenségéhez való hagyományos alapjogot, lévén a magánlakás a magánélet színtere.” (Indokolás [55]) Fentiekre tekintettel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként fogalmazható meg, hogy a gyülekezéshez való alapjog gyakorlásának távoli, az intimszférát nem érintő összefüggése a magánszférához való alapjoggal alapul szolgálhat-e a gyülekezés előzetes megtiltására.
- [43] 6.2. Az otthon nyugalma kérdése speciális elbírálás alá kerül az Egyesült Államokban is. Az amerikai Legfelsőbb Bíróság a *Carey v. Brown* [447 US 455 (1980)] és a *Frisby v. Schultz* [487 US 474 (1988)] ügyben is foglalkozott a kérdéssel. Amellett, hogy a magyar szabályozáshoz hasonlóan arra az álláspontra jutott, hogy a közutak és járdák még a lakóövezetekben is közterületnek számítanak, különösen az otthonukban foglyul ejtett közönségre tekintettel különbséget tett a felvonulások és a statikus, adott helyszínre szervezett rendezvények között. Az amerikai Legfelsőbb Bíróság szerint az otthon nyugalma („a fáradt emberek utolsó mentősvára”) az a tér, ahova az emberek visszahúzódhatnak a mindennapi nyüzgés elől, és ez kiemelten fontos érték. Attól, hogy a köztereken szinte bárhol foglyul ejtett közönséggé lehet válni, nem jelenti azt, hogy ezt mindenhol el kell fogadni: miközben a közterületeken ugyanis általában ki lehet térni a meghallgatni nem kívánt gyülekezés elől, az otthon e tekintetben speciális helyszínnek minősül, amit az államnak jogi védelemben kell részesítenie.
- [44] Mindez ugyanakkor nem jelentheti azt, hogy a békés és ideiglenes jellegű gyülekezések súlytalan indokokkal korlátozhatók lennének. Ennek megfelelően az EJEB nem fogadta el a Patyi és mások kontra Magyarország ügyben, hogy a miniszterelnök háza elé szervezett rendezvényeket a rendőrség olyan hivatkozásokkal tiltotta meg, hogy

- húsz tüntető számára „a járda nem elég széles”, illetve „november 1-jén, Mindenszentek napján, erősebb forgalomra kell számítani” [EJEB, Patyi és mások kontra Magyarország (5529/05); 2008. október 7., 12. bekezdés]. Ugyanabban az ügyben egy másik alkalommal húsz percesre tervezett, húszfős gyülekezést a rendőrség egyebek mellett az utcában közlekedő rendszeres autóbusszjáratra, valamint arra hivatkozással tiltott meg, hogy „sokan az utcán keresztül utaznak a Budapest környéki síelőhelyekre” [15. bekezdés].
- [45] 6.3. Az Alkotmánybíróság észlelte, hogy a Gytv. sem a gyülekezés módjára, sem a gyülekezés helyével összefüggésben nem alkalmaz differenciált szabályozást, hanem egységesen „rendezvényről” rendelkezik és a „közterület” monolit fogalmát használja.
- [46] A gyülekezés helyével összefüggésben az Alkotmánybíróság már kifejtette, hogy „[a] Gytv. alkalmazásában közterület a mindenki számára korlátozás nélkül igénybe vehető terület, út, utca, tér. [Gytv. 15. § a) pont] Főszabály szerint tehát minden, a köz számára korlátlanul nyitva álló területen szervezhető gyülekezés. Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint a »mindenki számára való hozzáférhetőség itt azt jelenti, hogy a közterület használatára egyaránt képesnek kell lenniük a rendezvény résztvevőinek, valamint mindenki másnak, aki nem vesz azon részt«. [55/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 442, 458.]” (ABh2., Indokolás [48]) „Tekintettel arra, hogy a közterületek egyik rendeltetése tradicionálisan éppen az, hogy a nyilvánosság egyik legkézenfekvőbb, mindenki által hozzáférhető fórumai legyenek, ezért a közterületen tartandó rendezvények különösen erős alkotmányjogi védelemben részesülnek. Ez abban nyilvánul meg, hogy ha a gyülekezés helyéül választott közterület igénybe vételét közhatalmi rendelkezés korlátozza, az alapjogot érintő korlátozásnak meg kell felelnie a szükségességi és arányossági követelményeknek.” (ABh2., Indokolás [45]) Ennek a követelménynek kell megfelelniük a rendőri szervek által elrendelt személy- és létesítménybiztosítási intézkedéseknek is. „Ezt a megállapítást vette alapul az Emberi Jogok Európai Bírósága, amikor a Patyi kontra Magyarország (35127/08, 2012. január 17.) és a Szerdahelyi kontra Magyarország (30385/07, 2012. január 17.) ügyekben megállapította: Magyarország megsértette a panaszosok gyülekezési jogát, amikor a Kossuth tér jogszerűtlen módon történő biztonsági műveleti területté nyilvánításával lehetetlenné tette a panaszosok által 2007 márciusára bejelentett demonstráció megtartását.” (ABh2., Indokolás [51]) Ezzel összefüggésben az ABh2.-ben az Alkotmánybíróság azt is megerősítette, hogy „[a]mennyiben nyilvánvaló, hogy a közterület-használat adott módon történő szabályozásának mögöttes célja a gyülekezési jog korlátozása, és a közterület-használat feltételeinek módosítása csupán eszköze a gyülekezési jog korlátozásának, ez alkotmányellenessé tehet olyan szabályokat is, melyek önmagukban alapjogi relevanciával nem bírnak”. [4/2007. (II. 13.) AB határozat, ABH 2007, 911.] (Abh2., Indokolás [62])
- [47] Összefoglaló jelleggel az ABh2. megállapította, hogy „minden közterületen és a nyilvánosság számára szabadon hozzáférhető, magántulajdonban lévő területen tartott rendezvény a gyülekezési jog védelmi körébe tartozik, de a Gytv. 6. §-a alapján kizárólag a közterületen tartandó rendezvény szervezését kell bejelenteni a rendezvény helye szerint illetékes rendőrkapitányságnak. A Gytv. 8. § (1) bekezdése alapján is csak ez utóbbi, a »bejelentéshez kötött rendezvény« esetében van lehetősége a rendőrségnek arra, hogy amennyiben az a népképviselői szervek vagy a bíróságok zavartalan működését súlyosan veszélyeztetné, vagy ha a közlekedés más útvonalon nem volna biztosítható, megtilthassa a rendezvénynek a megjelölt helyen vagy időben való megtartását. A bejelentési kötelezettséget közterületen tartandó rendezvény esetében az indokolja, hogy a hatóságok képesek legyenek biztosítani a gyülekezés lebonyolítását.” (ABh2., Indokolás [44])
- [48] 6.4. Az Abtv. 46. § (1) bekezdése felhatalmazza az Alkotmánybíróságot arra, hogy ha a hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását állapítja meg, akkor a mulasztást elkövető szervet – határidő megjelölésével – felhívja jogalkotói feladatának teljesítésére. A törvényhely (2) bekezdésének c) pontja alapján a jogalkotói feladat elmulasztásának minősül, ha a jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos.
- [49] A korábbi Alkotmány 8. § (1) bekezdésének megfelelően az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése szerint az alapvető jogok védelme az állam elsőrendű kötelezettsége. Az Alkotmánybíróság már az ABh1.-ben rámutatott arra, hogy „elsősorban a törvényhozónak kell mérlegelnie azt, hogy a visszaélések megelőzése, a jogalkalmazási nehézségek csökkentése érdekében mennyiben indokolt módosítani, kiegészíteni a Gytv. rendelkezéseit.” Az ABh1. szerint mindez „megköveteli, hogy az Országgyűlés és a törvényjavaslatok előkészítéséért felelős Kormány az alkotmánynak megfelelő tartalmú törvény elfogadását követően figyelemmel kíséresse az alapjog érvényesülését a jogalkalmazási gyakorlatban, és megtegye a szükséges lépéseket a törvény módosítása érdekében. Az állam alapjogvédelmi kötelessége tehát nem merül ki egy-egy törvény elfogadásában, hanem folyamatos hatásvizsgálatot igényel.” (ABh1., ABH 2008, 651, 673.)
- [50] Az államot azonban az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése alapján nem pusztán az a kötelezettség terheli, hogy az alapjog gyakorlóját megfelelő eszközökkel megvédje az állami beavatkozástól. Különösen a gyülekezési jog

esetében az államnak a harmadik személyek behatásai elleni védelmi kötelezettségének is eleget kell tennie (ld. ellentüntetések). Ezekben az esetekben, amelyekben az alapjog két jogosultja áll egymással szemben, a kettőjük közötti konfliktusban az állam közvetítő szerepet tölt be.

- [51] Hasonló konkuráló alapjogi pozíciók találkoznak a békés gyülekezés gyakorlása során a gyülekezés helyszínén tartózkodó személyek vonatkozásában (pl. mozgásszabadság, magánszférához való jog), amely esetekben a megfelelő alapjogi mércék alkalmazásával a konfliktust fel kell oldani.
- [52] Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jogrendszerben jelenleg nincs olyan megfelelő szabályozás, ami meghatározza a rendőrség számára a gyülekezési jog alapján szervezett rendezvények esetében a békés gyülekezéshez való alapjog és más alapvető jog kollíziója esetén a kollízió feloldásának szempontjait és annak eljárási kereteit (az egyeztetési eljárás részletszabályait). Az Alkotmánybíróság úgy ítéli meg, hogy a jelen ügyben megvalósuló alapjog korlátozó jogalkalmazói gyakorlat elsődleges oka a törvényi szintű garanciális szabályozás hiánya, amely nem teszi lehetővé a rendezvény megtiltásánál enyhébb korlátozások, illetve feltételek alkalmazásának a lehetőségét. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a gyülekezési jog gyakorlása során felvetődő alapjogi kollízió kivételes esetben, megfelelő mérlegelés eredményeképpen akár a legsúlyosabb korlátozáshoz, a gyülekezés tiltásához is elvezethet, de önmagában pusztán a kollízió ténye a tiltáshoz nem szolgáltat elegendő alapot. A tiltó okok szabályozási körén kívül eső alapjogi kollízió esetében is lehetővé kell tenni, hogy a rendőrség egyeztessen a gyülekezések szervezőivel annak érdekében, hogy megtalálja a gyülekezés megtartását is lehetővé tevő, de az Alaptörvényben foglalt konkuráló jogok érvényesülését is biztosító egyensúlyt. Erre tekintettel a jogalkalmazónak lehetőséget kell adni, hogy mérlegelje a gyülekezés körülményeit, mindez azonban nem vezethet az alapjog gyakorlásának ellehetetlenüléséhez (ld. az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Irodájának a Békés Gyülekezés Szabadságára vonatkozó Irányelvei 99. pontja).
- [53] Az ABh2.-ben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy egyes közterületi helyszíneknek emblematikus funkciója van (vö. Indokolás [67]). Ezzel szemben állítható, hogy egyes közterületi helyszínek jellegadó módon a lakhatás és a pihenés helyszínei. E tekintetben nincs jelentősége annak, hogy a tervezett rendezvény egyik helyszínén – ahogy az a bíróság indokolásából kiderül – közszereplő lakik, ugyanis őket ugyanúgy megilleti az otthon nyugalma. Sőt, a fair balance elvével csak kivételes esetben egyeztethető össze, ha a gyülekezni kívánók véleményük csoportos kifejtését elsősorban azért kívánják megvalósítani, hogy a gyülekezés kizárólagos helyszínül a közéleti szereplő magánlakásának környékét jelöljék meg. A demokratikus társadalomtól elvárt tolerancia sem ad okot arra, hogy a demokratikus véleményformálás szereplőit (a közéleti szereplőket és azok nem közéleti szereplő lakótársait, szomszédait) a magánszférához való alapjoguk aránytalan sérelmével helyezték nyomás alá. Mindez nem jelenti azt, hogy ezek a helyszínek elveszítik közterület jellegüket és általában nem jelenti azt sem, hogy az ilyen közterületre szervezett demonstráció szükségképpen érintené a rendezvénynek kitett személyek magánszférához való alapjoguk belső lényegét, másrésztől azonban az ott lakók joggal tarthatnak igényt az otthon nyugalmanak védelmére és e nyugalomnak csupán a fokozottan ideiglenes jellegű, és a magánszférához való jogukat aránytalanul nem érintő megzavarására. A körülmények mérlegelése alapján akár itt is tartható tehát gyülekezés, de adott esetben szigorúbb technikai feltételek mellett: így figyelembe kell venni különösen a gyülekezők célját, létszámát, a rendezvény időtartamát, gyakoriságát, dinamikus vagy statikus jellegét, és azt, hogy a résztvevők milyen napszakban, milyen hangosítás mellett kívánják üzenetüket eljuttatni a gyülekezés címzettjéhez. Az üzenetre való tekintettel mindez továbbra is közéleti kommunikációnak minősül, amit véd a békés gyülekezéshez való jog, ugyanakkor technikai korlátozás alá vethető egy másik Alaptörvényben biztosított jog, így a VI. cikk (1) bekezdésében szereplő magánszférához való jog védelmében.
- [54] Mivel azonban a gyülekezés helyének, idejének és módjának megválasztása szorosan kötődik a gyülekezés céljához és a gyülekezés során kommunikált üzenethez, a rendőrségnek a lehető legnagyobb körültekintéssel kell eljárnia akkor, amikor az egyeztetés során a rendezvény ezen jellemzőit kifogásolja. A jelen ügyben a felsorolt jellemzők közül a gyülekezés helye a releváns. Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy „[a]z egyén gyülekezési szabadságába tartozik, hogy gyülekezést szervezzen és gyülekezésen vegyen részt. A gyülekezés szervezésének lényegi eleme (olykor egy adott közügyben való vélemény-kifejezés része) annak megválasztása, hogy a rendezvényre milyen céllal, hol, mikor és milyen körülmények között kerüljön sor. A gyülekezési szabadság a gyülekezés helyszínül szolgáló terület megválasztására is kiterjed. [...] A gyülekezéssel elérni kívánt cél ugyanis szorosan kapcsolódhat a kiválasztott helyszínhez.” (ABh1., Indokolás [41]) Ehhez kapcsolódóan fogalmazza meg az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Irodájának a Békés Gyülekezés Szabadságára vonatkozó Irányelvei azt, hogy ha egy állam korlátozza a gyülekezés szabadságát, azt a lehető legkevésbé beavatkozással kell tennie, így például nem hozhat olyan korlátozásokat, amelyek alapvetően befolyásolnák az esemény jellegét, úgy, mint egy felvonulásnak a város külterületeire való irányítása. [OSCE Office for Democratic Institutions and

Human Rights (ODIHR): Guidelines on Freedom of Peaceful Assembly, 2.4. pont] Továbbá „[a] demokratikus társadalmak toleranciaigénye miatt a gyülekezésnek nagyon magas küszöböt kell átlépnie ahhoz, hogy azt mások jogaira és szabadságaira nézve sértőnek lehessen elfogadni. Annál is inkább így van ez, mivel a gyülekezés szabadsága definíció szerint csak meghatározott ideig korlátozza mások ilyen vagy más irányú jogait.” {OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR): Guidelines on Freedom of Peaceful Assembly, 80. pont, vö. ABh3., Indokolás [52]}.

- [55] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ezekben az alapjogilag konkuráló esetekben a jogalkotó felelőssége, hogy megfelelő támpontokat adjon a jogalkalmazóknak ahhoz, hogy az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdéséből fakadó védelmi kötelezettségnek hatékonyan eleget tudjanak tenni. A védelem meghatározása tehát a törvényhozó, annak konkretizálása a jogalkalmazók feladata. A védelmi kötelezettség teljesítése során mind a törvényhozónak, mind pedig a jogalkalmazóknak figyelembe kell vennie azt, hogy egyik alapjog lényeges tartalma sem korlátozható, másrészt pedig arra kell törekedniük, hogy a konkuráló alapjogi pozíciók az arányosság elvének megfelelően kíméletes kiegyenlítésre, méltányos egyensúlyba kerüljenek (fair balance, schonender Ausgleich). Ezek tekintetében az Alkotmánybíróság továbbra is kontrollt gyakorol.
- [56] Mindezek alapján, a magánszférához való jog részét képező otthon nyugalmára tekintettel, valamint a békés gyülekezések megtartása melletti vélelmet is hangsúlyozva, az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapította, hogy az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdését és a VI. cikk (1) bekezdését sértő mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenes helyzet áll fenn annak következtében, hogy a törvényalkotó nem szabályozta a magánszférához való alapjog és a gyülekezéshez való alapjog kollíziója esetén a kollízió feloldásának szempontjait és annak eljárási kereteit. Az Alkotmánybíróság ezért felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotási feladatának 2016. december 31-ig tegyen eleget.
- [57] 7. Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2016. július 12.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/656/2015.

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [58] Egyetértek a határozat rendelkező részével, és annak lényegi indokaival is, ugyanakkor a rendelkező rész 1. pontjának indokolásában szükségesnek tartottam volna az alábbiak hangsúlyozását.
- [59] 1. A gyülekezési jognak kiemelt szerepe van egy demokratikus társadalomban, mert azok számára is biztosítja a nyilvános véleménynyilvánítást, akik annak egyéb lehetőségeihez nem férnek hozzá. A gyülekezési jog révén szélesebb körben felszínre jutnak „a társadalomban rejlő feszültségek” [4/2007. (II. 13.) AB határozat, ABH 2007, 911, 914.], lehetővé téve azok hatékonyabb kezelését. Egyetértek ezért az Alkotmánybíróságnak azzal a korábbi megállapításával, hogy „[a] békés gyülekezés szabadsága a demokratikus társadalom előfeltétele és alapvető értéke.” (ABH 2007, 911, 914.)
- [60] A gyülekezési jog a kommunikációs alapjogok körébe tartozik [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.]. Ennek jelentősége pedig abban áll, hogy az „Alkotmánybíróság állandó gyakorlata a »kommunikációs alapjogokat« a többi jog fölé helyezi annyiban, hogy »a véleményszabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni«” [21/1996. (V. 17.) AB határozat, ABH 1996, 74, 75.]. Ennek indoka, hogy e szabadságok köre különleges védelmet követel, különösen, ha közügyeket, illetve a közhatalom gyakorlását, a közfeladatot ellátó, illetve a közéletben szerepet vállaló személyek tevékenységét érinti. Az Alkotmánybíróság rámutatott arra is, hogy „[a] demokratikus társadalom létezésének és fejlődésének nélkülözhetetlen eleme a közügyek vitatása, amely feltételezi a különböző politikai nézetek, vélemények kinyilvánítását, a közhatalom működésének bírálatát. A demokratikus hagyományokkal rendelkező társadalmak tapasztalatai szerint is e vitákban esetenként kellemetlen, éles, esetleg igazságtalan támadásokat intéznek a kormányzat és a közhivatalnokok ellen és nyilvánosságra kerülnek olyan tények is, amelyek a közéleti szereplők becsületének csorbítására alkalmasak.” [36/1994. (III. 7.) AB határozat, ABH 1994, 219, 228.]
- [61] A gyülekezéshez való jog azonban kiemelt jelentősége mellett sem korlátozhatatlan. A korlátozás szempontrendszere ugyanakkor ezen alapjog tekintetében több egyedi ismérvet is magában hordoz, amelyre álláspontom szerint a jogalkotónak is tekintettel kell lennie a Gytv. módosításakor.
- [62] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az állam általában akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközeihez, „ha másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát önmagában nem elegendő, hogy az másik alapjog vagy szabadság védelme vagy egyéb alkotmányos cél érdekében történik, hanem szükséges, hogy megfeleljen az arányosság követelményeinek: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyen egymással.” [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.]. Az Alkotmánybíróság rámutatott arra is, hogy „az alapjog-korlátozásnak ez a tesztje mindenekelőtt a jogalkotót kötelezi, ugyanakkor hatáskörükhöz igazodva a jogalkalmazókkal szemben is alkotmányos követelményt fogalmaz meg”. A jogalkalmazót azonban kizárólag a jogszabály engedte értelmezési mozgástér keretein belül kötelezi az alapjog-korlátozás tesztje [3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [21]]. Ebből következően a jogalkotónak a Gytv. módosítása során a jogalkalmazók számára az „értelmezési mozgástér” kereteit kell megteremtenie, lehetőséget biztosítva ezáltal, hogy a gyülekezési jog korlátozásának törvényi háttere, és a törvényben meghatározott tilalmi okok mérlegelésének egyértelmű szempontrendszere legyen.
- [63] Álláspontom szerint a jogalkotás során nem hagyható figyelmen kívül: a fentiekben megjelölt alkotmánybíróági gyakorlat [21/1996. (V. 17.) AB határozat, ABH 1996, 74, 75.] alapján a gyülekezési jogot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni. Emellett a gyülekezési jog korlátozásával összefüggésben felmerül az a sajátos szempont is, hogy az nem csupán a gyülekezési jogokkal élni kívánókat érinti, hanem a társadalom egészére kihat. Erre tekintettel hangsúlyozta az Alkotmánybíróság, hogy „[e]gy demokratikus társadalom nem választhatja a tiltakozás elnémitásának, szükségtelen és aránytalan korlátozásának útját: a politikai szabadságjogok korlátozása nem csak azokat sújtja, akik élni kívánnának jogaikkal, hanem a társadalom egészét, így azokat is, akikre hivatkozással az állam a jogkorlátozás eszközeihez nyúl.” (ABH 2007, 911, 914.)
- [64] 2. A fentiekben hivatkozott szempontok jelennek meg az EJEK gyakorlatában is. Az EJEK 11. Cikke alapján „[m]indenkinek joga van a békés célú gyülekezés szabadságához [...]”. E jog gyakorlását csak „a törvényben meghatározott, olyan korlátozásoknak lehet alávetni, amelyek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság vagy közbiztonság, a zavargás vagy bűnözés megakadályozása, a közegészség, az erkölcsök, illetőleg mások jogai és szabadságai védelme érdekében szükségesek. [...]”

- [65] Az EJEB a gyülekezés szabadságával összefüggésben rámutatott arra, hogy „a gyülekezési szabadság egyik célja, hogy teret biztosítson a nyilvános viták és a tiltakozás nyilvános kifejtése számára” {Ezelin kontra Franciaország (11800/85), 1991. április 26., 37. bekezdés}. Ebből következően „[a] vélemények és kinyilvánításuk szabadságának védelme a 11. Cikk alapján védett gyülekezés [...] szabadságának egyik célja”. {Szabadság és Demokrácia Párt (ÖZDEP) kontra Törökország [GC] (23885/94.), 1999. december 8., 37. bekezdés} A gyülekezési jog magában foglalja a gyülekezés időpontjának, helyének és módjának – a gyülekezés céljával összhangban álló – megválasztásához való jogot {Sáska kontra Magyarország (58050/08), 2012. november 27., 21. bekezdés}
- [66] Az EJEB a gyülekezési jog korlátozásával összefüggésben azt hangsúlyozta – figyelemmel az EJEE 11. Cikk 2. pontjában foglaltakra –, hogy annak kizárólag olyan indokból lehet helye, amely egy „demokratikus társadalomban szükséges”. Ez pedig feltételezi, hogy „a beavatkozás »nyomós társadalmi szükséglet«-nek tesz eleget, s – különösen – hogy arányos az elérni kívánt céllal” {Ptyi és Mások kontra Magyarország (5529/05), 2008. október 7., 38. bekezdés}.
- [67] Az EJEB gyakorlatában vizsgálta azt is, hogy az előzetes bejelentési kötelezettség törvényi előírása mikor egyeztethető össze a gyülekezési szabadsággal. Ennek keretében arra mutatott rá, hogy a „bejelentési kötelezettség előírása általában nem sérti a gyülekezési jog lényegét”, ezért nem ellentétes az EJEE 11. Cikk szellemével önmagában az, ha az államok közrendi és nemzetbiztonsági okból előírják a rendezvények megtartásának engedélyhez kötését. {Nurettin Aldmer és Mások kontra Törökország (32124/02, 21126/02, 21129/02, 32132/02, 32133/02, 32137/02, 32138/02), 2007. december 18., 42. bekezdés}
- [68] Az EJEB a bejelentés céljával összefüggésben arra mutatott rá, hogy ennek indoka – részben – a gyülekezéshez való jog és mások törvényes érdekeinek az összehangolása. Ebből következően a bejelentési eljárás folyamán elfogadott ezen ellentétes érdekek kiegyensúlyozására az előzetes közigazgatási eljárás intézménye. Az EJEB álláspontja szerint „az ilyen követelmények önmagukban mindaddig nem ellentétesek az EJEE 11. Cikkében megtestesülő elvekkel, amíg nem válnak az Egyezményben védett békés célú gyülekezés szabadságának rejtett akadályává” {Balcik és Mások kontra Törökország (25/02), 2007. november 29., 49. bekezdés}.
- [69] Az EJEB rámutatott arra is, hogy a gyülekezési jog korlátozására kizárólag „törvényben előírt” tilalom alapján kerülhet sor. Ennek hiányában nem lehet elvégezni sem a törvényes cél, sem a demokratikus társadalomban szükségesség vizsgálatát. A tiltás jogalapjának hiánya önmagában megalapozza az EJEE 11. Cikkének sérelmét {Szerdahelyi kontra Magyarország (30385/07), 2012. január 17.}.
- [70] 3. A fentiekben kifejtettek alapján megállapítható, hogy szükségessé vált annak egyértelműbb törvényi szabályozása, hogy a hatóság mikor tilthatja meg a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvény [2. § (1) bekezdés, 3. §] megtartását. Ennek keretében a jogalkotónak olyan szabályozás kialakítására kell törekednie, amely kellő mozgásteret enged a jogalkalmazók számára annak mérlegelése során, hogy a Gytv.-ben meghatározott tilalmi okok alkalmazására a konkrét – szükségképpen egyedi szempontok mérlegelését magukban hordozó – ügyekben csak kivételesen és a valóban indokolt esetekben kerüljön sor.
- [71] A szabályozás kialakítása során, véleményem szerint, figyelemmel kell lenni arra, hogy a gyülekezési jog – mint kommunikációs alapjog – fokozott védelmet élvez. Ebből következően a gyülekezési jog korlátozására szűkebb tere nyílik a jogalkotónak, mint arra egyébként az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt általános szempontrendszer lehetőséget nyújtana.
- [72] Álláspontom szerint a fentiek mellett szükséges az is, hogy a jogalkotó beépítse a törvényi szabályozásba az egyeztetési eljárás lefolytatásának egyértelmű szempontrendszerét. E kérdéssel kapcsolatban fenntartom a 30/2015. (X. 15.) AB határozathoz csatolt különvéleményemben foglaltakat.

Budapest, 2016. július 12.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [73] A mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenes helyzetet más megközelítésben és sokkal szélesebb körben tartom megállapíthatónak. A rendelkező rész 2. pontjával nem értek egyet.
- [74] 1. Álláspontom szerint a Gytv. szabályozása rendkívül hiányos, ennél fogva az esetek nagy részében nem alkalmas arra, hogy a gyülekezési joggal versengő alapvető jogok és a gyülekezési jog viszonyát illetően a jogalkalmazó számára törvényes támpontot nyújtson. Mint az a jelen ügyben is látható – és más ügyekben is megtapasztalható –, a gyülekezési jog gyakorlására irányuló bejelentések kapcsán az eljáró rendőrhatóság, majd az eljárását felülvizsgáló bíróság az esetek nagy többségében – nyilvánvalóan legjobb meggyőződése és lelkiismerete szerint – igyekszik ezt a viszonyt a versengő alapjogok jogalkalmazói összemérésével – a törvény helyett magára vállalva a szükségességi-arányossági teszt elvégzését – a konkrét esetekre értelmezni, és döntését így meghozni. Ez vezet azután ahhoz, hogy a rendőrhatóság és a bíróság akkor is a megtiltás eszközét alkalmazza, amikor a Gytv. 8. § (1) bekezdésében foglalt megtiltási ok nem áll fenn. Ezzel a megtiltás lehetőségét a Gytv. 8. § (1) bekezdésében kívüli esetekre terjeszti ki.
- [75] 1.1. A probléma elvi szintű kezelése szempontjából kardinális kérdés az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének helyes értelmezése, mely szerint az alapvető jogokat törvényben kell szabályozni, ami egyet jelent azzal a követelménnyel, hogy az alapvető jogok korlátozására kizárólag törvényben kerülhet sor. Az erre vonatkozó jogirodalmi alátámasztású érveket a 30/2015. (X. 15.) AB határozathoz fűzött párhuzamos indokolásomban részletesen ismertettem. Ezeket az érveket mind a rendszerváltó Alkotmány, mind az Alaptörvény vonatkozó rendelkezései [azaz az Alkotmány 8. § (2) bekezdése, illetve Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése] tekintetében egybehangzóan tartalmazzák az alapvető jogok korlátozásával foglalkozó alkotmány- (alaptörvény-) magyarázatok, publikációk. A jogirodalom teljesen egységes e szövegek értelmezésében; a publikációk az alapvető jogok korlátozásának formai és tartalmi feltételeiről, mint a jogállamiság elmaradhatatlan követelményeiről szólnak. A formai követelményt a törvényi szint képezi, a tartalmat pedig lényegét illetően a szükségességi-arányossági tesztnek történő megfelelés. A formai és tartalmi követelmények között konjunktív viszony áll fenn.
- [76] Az Alkotmány 8. § (2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezett: „[a] Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja”.
- [77] Az Alkotmány magyarázata ezzel a rendelkezéssel kapcsolatosan az alábbiakat tartalmazza: „2.2. Az Alkotmány 8. § (2) bekezdése az alapjogok szabályozására és korlátozására vonatkozó előírásokat fogalmazza meg. Alapjogok szabályozása és korlátozása törvényben történhet.” (Balogh Zs. – Holló A. – Kukorelli I. – Sári J.: Az Alkotmány magyarázata, KJK-KERSZÖV Budapest 2002, 211.)
- [78] Az Alkotmány kommentárja ugyanezt az alábbiak szerint fogalmazza meg: „[a]z Alkotmány 8. § (2) bekezdésében találjuk az alapvető jogok korlátozásának formai és tartalmi kritériumait. Formai kritériumok alatt az eljárási szabályokat értjük, nevezetesen azt, hogy az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. [...] Az Alkotmány 8. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelmény az, hogy törvény alapvető jog lényeges tartalmát nem korlátozhatja.” [Jakab A. (szerk.): Az Alkotmány kommentárja, Századvég Kiadó Budapest 2009, 412.]
- [79] Az Alkotmánybíróóság kezdeti időkből származó gyakorlatából egyetlen példát idézek, melyet Az Alkotmány kommentárja is tartalmaz, a 20/1990. (X. 4.) AB határozatot, mely az alapjogok korlátozásával összefüggésben az alapjogot korlátozó normák alkotmányosságáról ír. [Jakab A. (szerk.): Az Alkotmány kommentárja, Századvég Kiadó Budapest 2009, 425.]
- [80] Vizsgálva a rendszerváltó Alkotmány szövegét, az is megállapítható, hogy az alapvető jogok korlátozásáról kizárólag mint törvényi szinten megvalósítható, azaz jogalkotói tevékenységhez kötött aktusról esik említés, jogalkotótól különálló, jogalkalmazó által gyakorolt alapjog-korlátozásra semmiféle utalás sem található a szövegben.
- [81] Mindezekből egyértelműen következik, hogy a rendszerváltó Alkotmány az alapvető jogok korlátozását kizárólag a jogalkotás (jelesül a törvényalkotás) keretében tette lehetővé.
- [82] A formai követelménynek, a törvényalkotási szintnek az alkotmányosság szempontjából kiemelkedő jelentősége van. Az alapjogok korlátozásának intézménye ugyanis elkerülhetetlen, adódik már eleve abból, hogy nem egyedül élünk a világon. Mások jogai és szabadsága, továbbá a közösségi érdekeket hordozó egyéb alkotmányos értékek védelme szükségszerűvé teszik az alapjogi korlátozás lehetőségét. Ugyanakkor a jogállamiság védelme szempontjából kardinális kérdés, hogy az ilyen irányú szabályozás szüksége ne vezethessen önkényre. Ha az alapjogok korlátozására nem normatív szinten, mégpedig a jogszabályok körében nem a legmagasabb szinten

kerül sor, akkor már nem beszélhetünk jogállami szintű garanciáról. Erről Az Alkotmány kommentárja az alábbiak szerint értekezik: „[a]z Alkotmány 8. § (2) bekezdése értelmében az alapvető jogokat csak törvényben lehet szabályozni. E szabály azt jelenti, hogy a hatalommegosztás rendszerében a törvényhozó, Magyarországon kizárólag az Országgyűlés jogosult dönteni az alapvető jogok sorsáról, az Alkotmány diktálta keretek között. Az ezt kiegészítő szabály pedig az, hogy törvénybe kell foglalni a döntést, hogy az annak megfelelő, garanciákkal övezett eljárási szabályok betartásával szülessen meg a jogszabály. Az Országgyűlés sem jogosult tehát arra, hogy más norma – a hatályos jogforrási rendszer alapján – az állami irányítás egyéb jogi eszközei igénybevételével döntsön.” [Jakab A. (szerk.): Az Alkotmány kommentárja, Századvég Kiadó Budapest 2009, 425.]

- [83] Halmi Gábor és Tóth Gábor Attila a formai követelmény történeti gyökereit és nemzetközi beágyazottságát hangsúlyozva, nemzetközi kitekintésben a normákhoz kötöttséget az alapjogi korlátozás nélkülözhetetlen követelményeként jelöli meg. „Az emberi jogok korlátozására vonatkozó általános formai követelményt már a francia deklaráció 4. cikke is megfogalmazta: »A természetes jogok gyakorlásának korlátait csak törvény állapíthatja meg«. Az emberi jogok különböző katalógusai ma is tartalmaznak ehhez hasonló formai szabályokat. Például az Emberi jogok európai egyezményének több cikke is magában foglal olyan kitétel, mely szerint a jogkorlátozásnak »törvényben meghatározottnak«, »törvény által elrendeltnek«, illetve »a törvényekkel összhangban lévőknek« (»prescribed by law«, illetve »in accordance with the law«) kell lennie.

Ennek a formai követelménynek kettős jelentése van: az európai standard szerint azt fejezi ki, hogy az emberek csak akkor kötelesek alávetni magukat a jogkorlátozó intézkedéseknek, ha azokat nyilvános, előre megismerhető és közérthető normatív rendelkezésekben írták elő számukra. Vagyis egyfajta minőségi követelményről van szó, amely a jog uralmának (rule of law) elvéből vezethető le. A »törvény« ebben a megközelítésben valójában jogszabályt jelent, és a hangsúly a norma hozzáférhetőségén és az emberek azon lehetőségén van, hogy magatartásukat a normaigazíthassák. Éppen ezért az Emberi Jogok Európai Bírósága a kodifikált joggal egyenrangúnak tartja a common law normákat, mivel azok jogforrásai mindenki számára megismerhetőek a bírói döntésekből, jogi könyvekből és más publikációkból. A common law bíróságok által kialakított esetjog alapján az emberek ugyanúgy megismerhetik a jogszerű cselekvés határait, mint a törvények alapján. A kodifikált jogon alapuló jogrendszerek esetében pedig a bíróságok által elfogadott jogértelmezést kell alapul venni a normák tartalmának megállapításakor.

A legfőbb követelmény tehát ebből a formai szempontból az, hogy a norma az emberek számára megismerhető és egyértelmű legyen és ne nyíljon tér a jogalkalmazó hatóságok diszkrecionális döntéshozatalára akár a norma hiánya, akár annak titkossága miatt.” [Halmi G.–Tóth G. A. (szerk.): Emberi jogok, Osiris Kiadó Budapest 2003, 117–118.] (Az idézethez tartozó hivatkozásokot lásd az eredeti szövegben.)

- [84] Az Alkotmány szabályozását tekintve úgy gondolom, hogy a felhozott – alapvetően a jogirodalomból idézett – példák egyértelművé teszik, hogy abban a kontextusban, amelyben az alapjogok alkotmányos értelemben vett korlátozásáról beszélünk, az alapvető jog korlátozása normaalkotó (jellemzően, így Magyarországon is, törvényalkotó) aktusként nyert értelmezést.
- [85] Az alapvető jogok korlátozását az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése az alábbiak szerint szabályozza: „(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése, vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”
- [86] Ez a szöveg a korábbi szövegezéstől több tekintetben is eltér. A témánk szempontjából releváns részét illetően annyiban, hogy a formai követelmény (a törvényi szabályozási szint) és a tartalmi követelmények külön mondatba kerültek és elmaradt a grammatikailag félreérthetetlen utalás e feltételek konjunktív viszonyára. Kérdés, hogy ez a változás új szabályozását alakította-e ki az alapvető jogok korlátozásának, lehetővé tette-e, hogy a jövőben az alapvető jogok korlátozásáról ne csak törvény rendelkezhessek, hanem a törvénytől függetlenül egyedi döntések révén – esetleg a korlátozás új, törvényben nem szereplő eseteit is megengedve – a jogalkalmazó is. Másképpen fogalmazva, el kívánta-e törölni az alkotmányozó az alapvető jogok korlátozásának eddigi dogmatikáját, vagy a szabályozás két mondatra bontása csupán stiláris megfontolásból ered?
- [87] Az alkotmányozói akaratra az abban résztvevők ismeretein túl objektíve az alkotmányozás dokumentumaiból lehet következtetni. Megállapítható, hogy sem az új alkotmány végül ajánlásként elfogadott koncepciója, sem az Alaptörvényhez fűzött indoklás nem tanúskodik e tekintetben a korábbi szabályozás megváltoztatásának szándékáról. Ilyen szándék vagy értelmezés sem a koncepció, sem az Alaptörvény vitájában nem merült fel, sem a plenáris ülésen, sem bizottsági szinten. A jogirodalomban, vagy az Alaptörvényt övező parlamenten kívüli vitákban, de az Alaptörvény ellen megfogalmazódott támadások során sem merült fel a formális követelmény felpuhításának, vagy vagylagossá tételének vádja. Mindaddig jogász körökben az érintett szabályozással

kapcsolatosan egységes az a nézet, hogy az új Alaptörvény tartalmi értelemben lényegében a korábbi szabályozást vette át, kifejezetten beépítve az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata szerinti értelmezést. A Kommentár Magyarország Alaptörvényéhez ide vonatkozóan az alábbi rövid megállapítást teszi: „[a]z alapjogokra vonatkozó szabályokat és azok korlátozását szintén törvény állapíthatja meg.” (Árva Zs.: Kommentár Magyarország Alaptörvényéhez, CompLex Jogtár)

- [88] Mindebből álláspontom szerint az a következtetés vonható le, hogy az Alkotmány és az Alaptörvény vonatkozó szabályozása tartalmi azonosságot mutat. Ebből következően az Alkotmány kapcsán kialakult eddigi dogmatikát is változatlanul érvényesnek tekinthetjük.
- [89] 1.2. A fentiekből következően nézetem szerint nem fogadható el, hogy a törvény helyett a jogalkalmazó döntsön az alapvető jogok korlátozásának tartalmi szempontjairól. Ez még akkor is igaz, ha az Alkotmánybíróság által vizsgált esetekben alapvetően nem volt megállapítható az önkényes eljárás szándéka. Ettől függetlenül a jogalkalmazónak is kiemelkedően fontos érdeke, hogy az alapvető jogok (jelesül itt a gyülekezési jog) korlátozását megvalósító konkrét döntés konkrét törvényi rendelkezéseken alapuljon, azaz ne jogot alkosson (értelmezésbe bujtatva), hanem törvényben foglalt konkrét korlátozó szabályok egyedi esetre történő alkalmazását végezze el a gyülekezések bejelentésének elbírálása során, és így eleve védve legyen minden méltatlan politikai inszINUÁCIÓVAL szemben.
- [90] 1.3. Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy „[a]z EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsődendő kötelezettsége.” Ez utóbbi rendelkezés ugyan államcél tartalmaz, azonban ez az államcél speciális természetű. Az alapvető jogok védelme ugyanis elválaszthatatlan az egyes alapvető jogok érvényesülését akadályozó, sértő minden tényező lehetőség szerinti elhárításától. Ez a versengő alapjogok esetén viszonylagosan valósulhat meg, az alapvető jogok kölcsönös korlátozásával, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében előírt szükségességi-arányossági teszt útján. Mivel ennek biztosítása a fentiek szerint törvényalkotási feladat, az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében az államra az alapvető jogok kölcsönös korlátozásának rendezése érdekében szükségképpen törvényalkotási feladat hárul.
- [91] 1.4. Az állam ennek a feladatának a gyülekezési jog és más alapvető jogok versengése esetét illetően nézetem szerint csak igen hiányosan tett eleget.
- [92] Az, hogy a Gytv. 2. § (3) bekezdése deklarálja, miszerint „A gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével”, ezt a hiányt nem pótolja. Nem valósítja meg a szükséges védelmet a Gytv. 14. §-a sem, mivel a Gytv. nem tartalmaz semmilyen közelebbi, törvényben meghatározott támpontot arra nézve, mi minősül mások jogai sérelmének. (E rendelkezés alapján például nem lehet a lakók nyugalmát zavaró, éjszakába nyúló demonstrációt felosztatni, vagy fellépni gyermekek jogainak megóvása érdekében.) Ráadásul a Gytv. 14. §-a már megkezdett, folyamatban levő demonstráció felosztatásáról rendelkezik, azaz ez a szabály nem vonatkozik arra az esetre, amikor már a rendezvény bejelentéséből kitűnik, hogy a tervezett demonstráció nyilvánvalóan sérteni fog valamilyen más alapvető jogot (pl. lakások közelében hetekre is elhúzódó időre előre bejelentett demonstráció, amely a pihenés ellehetetlenítésével vezethet mások alapvető jogainak sérelmére). E problémával összefüggésben fontos hangsúlyozni, hogy a jelenlegi szabályozás szerint a demonstráció nem szorul engedélyezésre, tiltás alá pedig csak a Gytv. 8. § (1) bekezdésében foglalt két fordulat esik.
- [93] Megjegyzem, hogy a törvényi szabályozás hiánya nemcsak a gyülekezési joggal ütköző alapvető jogokat hagyja védtelenül, hanem ez fordítva is érvényesül, hiszen a gyülekezési jog törvényben történő korlátozásának szabálya biztosítékul szolgálna a gyülekezési joggal élőknek arra, hogy a törvényi korlátokon belül gyülekezési joguk gyakorlásában már nem akadályozhatók. Ez inverz módon a többi alapvető jog korlátozását jelenti a gyülekezési jog javára. (Ez is igazolja azt, hogy az alapvető jogok korlátozására a kölcsönösség jellemző.)
- [94] 1.5. A határozat rendelkező részének 1. pontja a mulasztást leszűkíti a „magánszférához való alapjog”-ra, miközben az Alaptörvény VI. cikkében foglalt alapjogon kívül más alapjogok is védelemre szorulnak (pl. az egészséghez való jog, mely a pihenés tartós ellehetetlenülésével sérülhet, vagy a gyermekek jogai, melynek nagyon fontos elemét jeleníti meg az Alaptörvény XII. cikke). Maga a Gytv. sem szűkíti le a jogvédelem elvét a Gytv. 2. § (3) bekezdésében egy adott alapvető jogra, sőt, nem egyszerűen alapjogok, hanem a tágabb fogalmat képező jogok – mások jogainak és szabadságának – sérelméről szól.
- [95] Az előbbiekből következően nézetem szerint az Országgyűlés mulasztása az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdéséből levezethetően abban áll, hogy nem alkotta meg hiánytalanul a gyülekezési jog gyakorlása esetén mások alapvető jogainak védelmét szolgáló szabályokat.
- [96] 2. Nem érték egyet a határozat rendelkező része 2. pontjának indokolásában megjelenő azon érveléssel, miszerint ha több helyszínrű a gyülekezési jog gyakorlása, úgy az is elfogadható, ha egyes helyszíneken ez a jog

nem érvényesül. Az alkotmányjogi panaszt nézetem szerint elemeiben, helyszínenként kell vizsgálni, és ha akár egy helyszín tekintetében megállapítható a jogsérelem, már nem beszélhetünk a gyülekezési jog jogszerű érvényesüléséről.

- [97] 2.1. Álláspontom szerint a Bp. V. Markó utca 25. cím elé bejelentett rendezvénynek a rendőrhatalással történt egyeztetés során az indítványozó által elfogadott korlátozott formája már nem tette indokolttá a rendezvény megtiltását, ugyanis ez a forma megítélésem szerint nem járt volna a bíróságok zavartalan működésének súlyos veszélyeztetésével. Ezen helyszín tekintetében egyébként a Gytv. 8. § (1) bekezdése világos – a gyülekezési jogot korlátozó – rendelkezést tartalmaz, vagyis itt nem a különvéleményem 1. pontjában részletezett jogalkotói mulasztásról van szó, hanem e rendelkezésnek az egyedi esetre történő alkalmazása kapcsán annak elbírálásáról, hogy a „súlyos veszélyeztetés” a konkrét esetben valóban fennáll-e. Nem értek egyet azzal sem, hogy a gyülekezési joggal kapcsolatos bírósági mérlegelés az Alkotmánybíróság által nem lenne felülbíráható. A gyülekezési jog sérelmével kapcsolatos jogvitás kérdések közvetlenül alapjogi és alkotmányvédelmi kérdések; ezek elől kitérni egyet jelent az alapjogvédelmi funkció feladásával.
- [98] Álláspontom szerint a fentiek alapján e helyszín vonatkozásában kellő indoka áll fenn a sérelmezett jogi aktusok megsemmisítésének.
- [99] 2.2. Ennek következtében a bírósági végzés többi helyszínt érintő részeinek megítélése a végzés egésze szempontjából már valójában irrelevánssá válik; az ügyben hozott egységes végzés megítélését az előbbieken kifejtett megsemmisítési ok önmagában eldönti.
- [100] Mindenesetre a további helyszínek tekintetében utalok a szükségességi-arányossági teszt jogalkotói kompetenciájával kapcsolatosan fentebb részletezett álláspontomra. Ugyanakkor ahol a rendőrségi, illetve bírósági döntés mögött a TEK 30100-1324/8/2014. számú intézkedése áll, ott törvényi rendelkezésben (a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 46. §-ában) megengedett alapjogkorlátozás egyedi esetre történő alkalmazásáról van szó, amely természetesen jogszerűen állhat útjába az érintett területen adott alapjogok (így a gyülekezéshez való jog) gyakorlásának, jöllehet az erre vonatkoztatott „megtiltás” fogalmának alkalmazása nincs összhangban a Gytv.-vel.

Budapest, 2016. július 12.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

- [101] Nem értek egyet a többségi határozattal.
- [102] Az Alkotmánybíróságnak a felülvizsgált bírói végzést meg kellett volna semmisítenie. Meg kellett volna állapítania, hogy a bejelentett rendezvény jogalap nélküli megtiltása sérti a békés gyülekezéshez való jogot. Ellentétes az Alaptörvénnyel, hogy a rendőrség, majd a bíróság kiterjesztő jogértelmezéssel bővítette a gyülekezések előzetes tiltásának tételesen felsorolt törvényi indokait: utólagos oszlatási okra hivatkozva tiltották meg előzetesen a konkrét helyszínekre bejelentett rendezvények megtartását. Az adott helyszínekre tervezett rendezvényeknek a tiltási indokok kitérítésével történő előzetes megtiltása a békés gyülekezéshez való jog súlyos sérelmét jelentette.
- [103] S ha az alapügyben a gyülekezési jog sérült, nem pedig a magánszférához való jog, hiszen pont az utóbbira is hivatkozással tiltották meg több helyszínen a rendezvények megtartását, akkor az Alkotmánybíróságnak az alapjogok védelmére vonatkozó mandátumából következően álláspontom szerint elsősorban a gyülekezési jog védelme érdekében kellett volna fellépnie. Ezért külön is aggályosnak tartom, hogy az Alkotmánybíróság éppen az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését (a magánszférához való jogot) sértő mulasztást állapított meg.
- [104] 1. A többségi határozat ismerteti, hogy az indítványozó a rendőrségnél több budapesti helyszínt érintő vonulós rendezvényt jelentett be 2014. december 19-ére. A több helyszínre tervezett rendezvényt a jelzett napon 9 és 20 óra között kívánták megtartani, mégpedig úgy, hogy egymás után keresik fel az érintett helyszíneket, s egyenként minden helyszínen tíz-tíz percet töltenek. A bejelentés alapján a rendőrség három helyszín tekintetében (Budapest V. kerület, Markó u. 25. szám, illetve Budapest XII. kerület, Laura út 26. szám és Cinege út 5. szám előtt) a rendezvény megtartását megtiltó határozatot hozott. Ez a rendőrségi tiltó határozat az alapja az alkotmánybírói vizsgálatot megelőző eljárásnak.

- [105] A szóban forgó rendőrségi határozat az utóbbi két helyszínen a Gytv. 2. § (3) bekezdése alapján arra hivatkozva tiltotta meg a rendezvény megtartását, hogy „a gyülekezési jog gyakorlása mások jogainak és szabadságának sérelmével járna”. Az első helyszínen, a Kúria épülete előtt pedig a Gytv. 8. § (1) bekezdése alapján arra hivatkozva, hogy a Kúria elnökhelyettesének előzetesen bekért állásfoglalása szerint „a bíróság zavartalan működését súlyosan veszélyeztetné” a rendezvény megtartása.
- [106] A rendőrségi tiltó határozat ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, amely a támadott végzésében a kérelmet elutasította. A két budai helyszínt érintően a bíróság úgy ítélte meg, hogy a rendőrség által „a tiltás jogalapjaként e vonatkozásban felhívott Gytv. 2. § (3) bekezdésében írtak alapján a (megelőlegezetten) békés demonstráció is tilalmazható”. A Kúria előtti rendezvénnyel kapcsolatban a bíróság megállapította, hogy a rendőrség „a Kúria elnökhelyettesének konkrét ügyben beszerzett nyilatkozatát fogadta el – helyesen – a döntése alapjául, az erre alapított határozati döntését pedig a bíróság is jogszerűnek ítélte”.
- [107] 2. Az Alkotmánybíróságnak az indítvány alapján vizsgálnia kellett, hogy a bírósági végzés megfelel-e az Alaptörvénynek.
- [108] 2.1. A két budai helyszínre tervezett rendezvény megtartásának megtiltása kapcsán a többségi határozat mindenképp előzetesen elhatárolja egymástól a gyülekezés előzetes tiltó okait, illetve a már megkezdett rendezvény oszlatási okait. Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy „a Gytv. szabályozási rendszerében »mások jogainak sérelme« nem a gyülekezés előzetes tiltó okai közé került, hanem a Gytv. 2. § (3) bekezdésébe, ami a Gytv. 14. § (1) bekezdése alapján feloszlási ok. Ezt a rendszertani értelmezést támasztja alá a nyelvtani értelmezés is, mivel a Gytv. 2. § (3) bekezdésében szereplő »gyülekezés gyakorlása« a megkezdett gyülekezésekre vonatkozik. A tiltással és a feloszlással mint a gyülekezési jog ultima ratio jellegű korlátaival összefüggésben az Abh3.-ban az Alkotmánybíróság már rámutatott arra, hogy »a rendezvény gyakorlása során tapasztalható törvénysértésekre adható szükségképpen reaktív jellegű oszlatási indok nem konvertálható át automatikusan előzetes tilalmi okká.« (Abh3., Indokolás [30]) Ezt az értelmezést támasztja alá az 55/2001. (XI. 29.) AB határozat indokolása (ABH 2001, 442, 460–461.), valamint az alapvető jogok biztosának az OBH 4435/2006. számú jelentése is (ld. 5. o.)”
- [109] A többségi határozat az előbbiekkkel összefüggésben konstatálja, hogy a bejelentett rendezvény megtartását megtiltó határozatában „a rendőrség a tiltás jogalapjaként egyértelműen a Gytv. 2. § (3) bekezdését jelölte meg. A rendőrség által megjelölt jogalapot felülvizsgáló bírósági végzés pedig azzal indokolta döntését, hogy a »Gytv. 2. § (3) bekezdésében írtak alapján a (megelőlegezetten) békés demonstráció is tilalmazható.« Ennek kapcsán a többségi határozat megkérdőjelezi, hogy a megelőlegezetten békés demonstráció esetében felmerülhetett-e egyáltalán mások jogainak sérelme (azaz olyan sérelme, ami miatt a bejelentett rendezvény megtartását bármiképpen korlátozni lett volna egyáltalán szükséges). Különösen, mivel az érintett helyszíneken a betiltott rendezvényt egyébként is csak nagyon rövid ideig, tíz-tíz percig tervezték megtartani. (Nem mellesleg a többségi határozat a gyülekezések „időbeli jellemzőinek” is kiemelt jelentőséget tulajdonít, s hiányolja, hogy a bíróság „egyáltalán nem értékelte a gyülekezés időtartamát”, a gyülekezés szervezőjének időbeli önkorlátozását.)
- [110] 2.2. A Kúria épülete elé tervezett rendezvény megtartásának megtiltása kapcsán a többségi határozat megállapítja, hogy a tiltásnál a rendőrség – kizárólag a Kúria elnökhelyettesének álláspontjára támaszkodva – „lényegében kiüresítette a saját mérlegelési és döntési kompetenciáját”, s ezt a rendőrség határozatát felülvizsgáló bíróság nem vette figyelembe; azaz valójában alaptalanul alkalmazta a Gytv. 8. § (1) bekezdésében foglalt tiltó okot.
- [111] 2.3. A többségi határozat az indítvány befogadásáról való döntésnél az ügy által felvetett alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként értékelte „hogy a rendőrségi tiltó határozat és az azt helyben hagyó felülvizsgálati eljárásban született végzés alaptörvény-ellenesen bővítette-e ki a gyülekezésekkel szemben alkalmazható előzetes tilalmi okokat”.
- [112] Annak ellenére, hogy a két budai helyszínre, továbbá a Kúria épülete elé tervezett rendezvény megtartásának megtiltása – a fentiekben bemutatott módon – a többségi határozat szerint is alaptalanul minősült, a határozat mégsem vonja le az ebből adódó következtetést: az alapjog indokolatlan, illetve aránytalan korlátozása ellenére nem állapítja meg a vizsgált bírói döntés alaptörvény-ellenességét.
- [113] A többségi határozat az ismertetett érvelés után az indítványt érintően nem arról – az álláspontom szerint döntő jelentőségű kérdéstről – foglal állást, hogy az adott három helyszínre tervezett rendezvény megtartásának megtiltásával kapcsolatos bírói jogértelmezés – és ennek következtében a bírói döntés – összhangban állt-e az Alaptörvénnyel, hanem egy további bírálati szempontot is bevon a felülvizsgálatba. A többségi határozat szerint ugyanis „a jelen ügyben az indítványozónak végső soron lehetősége nyílt a dinamikus felvonulás többi helyszínén véleménye kifejtésére, ezért az Alkotmánybíróság megállapítása szerint összességében nem sérült aránytalan

- mértékben az indítványozó békés gyülekezéshez való joga, ezért a konkrét bírói végzés alaptörvény-ellenessége miatt benyújtott alkotmányjogi panasz indítványt az Alkotmánybíróság elutasította.” (Indokolás [39])
- [114] Dr. Salamon László alkotmánybíróhoz hasonlóan magam sem értek egyet a többségi határozatnak az alkotmányjogi panasz elutasítására adott fenti magyarázatával. Nem szűkíthető le így a gyülekezési szabadság terjedelme. A békés gyülekezéshez való jog a jogalanyok által megválasztott helyszínen való gyülekezésre jogosít, nem korlátozódik, nem is korlátozható (bármiféle) egyéb helyszínre a jog gyakorlása. Az tehát, hogy ténylegesen gyakorolható-e, illetve sérült-e a békés gyülekezéshez való alapjog, a tervezett gyülekezés egyes helyszínei szerint külön-külön vizsgálendő. A békés gyülekezéshez való jog több helyszínre tervezett gyakorlását illetően nem lehet elfogadhatónak tekinteni így azt, hogy egyes helyszíneken az alapjog gyakorlása pusztán azért ne érvényesülhessen, mert más helyszíneken már úgysis érvényesült. Vagyis a más helyszínen tartott rendezvény nem jelenthet biankó felhatalmazást arra, hogy más, további helyszínen a rendezvény megtartását megtiltsák, s az alapjog gyakorlását ilyen módon korlátozzák. Már csak azért sem, mert egy jogszerű jogalkalmazói döntés soha sem szolgáltathat legális igazolást a (más) jogsértő jogalkalmazói döntésre. A korábbi jogszerű jogalkalmazói döntések, ha valamire, akkor épp, hogy a hasonlóan jogszerű döntések meghozatalára adhatnának alapot.
- [115] Alapos vizsgálat esetén így nem kerülhette volna el sem az Alkotmánybíróság, sem az általa felülvizsgált döntést hozó bíróság figyelmét, hogy a tiltással érintett egyik helyszínen – Budapest XII. kerület, Cinege út 5. szám előtt – a joggyakorlat szerint nem volt tilos rendezvényt tartani. Lásd például a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. július 11-én kelt, 17.Kpk.45.743/2013/2. számú végzését, illetve 2013. augusztus 29-én kelt, 27.Kpk.45.920/2013/2. számú végzését. Az előbbi végzésben a bíróság kifejezetten arra a következtetésre jut, hogy a rendőrség (Terrorelhárító Központ) „sem tehet mást, mint hogy a résztvevőket a bejelentésben megjelölt helyszínre [Budapest XII. kerület, Cinege út 5. szám elé] beengedi, természetesen ügyelve arra, hogy rendbontás ne történjen”.
- [116] 3. Nem értek egyet a rendelkező rész 1. pontja szerinti mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításával sem.
- [117] Határozatában az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – állapít meg az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését sértő jogalkotói mulasztást azért, mert „a törvényalkotó nem szabályozta a magánszférához való alapjog és a gyülekezéshez való alapjog kollíziója esetén a kollízió feloldásának szempontjait és annak eljárási kereteit” (rendelkező rész 1. pont).
- [118] 3.1. Álláspontom szerint a gyülekezési szabadság, illetve a vele ütköző alapjogok érvényesülésének biztosítása a jogalkotó mellett a jogalkalmazó szerveknek is az alapjogok védelméből származó alaptörvényi – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti – kötelezettsége. E kötelezettségüket az alapjog-korlátozás szükségességének és arányosságának konkrét mérlegelésével teljesítik. A többségi határozattal szemben – az Alkotmánybíróság korábbi döntései alapján, az alábbiakban kifejtendők szerint – nem látom kellőképpen alátámasztottnak, hogy miért igényelt volna további törvényi „szempontokat” az alapjogok korlátozása (alapjogok közötti „kollízió feloldása”). Ha az Alkotmánybíróság döntéseiben kimondott alkotmányossági szempontokat a jogalkalmazói joggyakorlat nem vagy nem következetesen érvényesíti, akkor elsősorban nem jogalkotói mulasztás megállapításának, hanem a jogalkalmazásra vonatkozó alkotmányos követelmények megállapításának, illetve az alapjogsértő jogalkalmazói (bírói és hatósági) döntések megsemmisítésének van helye.
- [119] A jelen határozat rendelkező részében megállapított mulasztás nem értelmezhető úgy, hogy az Alkotmánybíróság arra adott volna felhatalmazást a törvényhozónak, hogy a magánszférához való jog védelmére hivatkozással a békés gyülekezéshez való jogot diszkrecionálisan korlátozza. Ez alapjogsértő, az alapjog szükséges és arányos, vagyis alkotmányosan megengedett korlátozásán túlterjeszkedő korlátok megállapítására irányuló jogalkotási kötelezésnek minősülne.
- [120] 3.2. A többségi határozat szerint a további jogalkotói feladat az alapjogok közötti „kollízió feloldásának [...] eljárási keretei” meghatározására irányul. Ilyen elmulasztott jogalkotói feladat sem vezethető le álláspontom szerint az Alaptörvényből.
- [121] Az Alkotmánybíróság az ABh3.-ban ismertette már a békés gyülekezéshez való jog gyakorlása, s ha indokolt, korlátozása kapcsán a rendőrség által lefolytatandó eljárás menetét, amelynek során a rendőrség – támaszkodva egyebek mellett a rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet (a továbbiakban: BMr.) irányadó rendelkezéseire – egymással ütköző, nem ritkán alapjogokból származó jogok egyidejű érvényesülését igyekszik biztosítani.
- [122] Az Abh3.-ban az Alkotmánybíróság rámutatott – a BMr. 4. § (5) bekezdése kapcsán – arra, hogy a rendőrség köteles az „esetleges megtiltást megalapozó körülményre” felhívni a szervező figyelmét. Az egyeztetéssel ugyanis

„elősegíti egy kompromisszumos megoldás megtalálását a gyülekezők és a hatóság között, lehetővé téve ezzel a gyülekezéshez való alapjog és a tiltó ok által védett jogállami követelmény közötti megfelelő egyensúly megteremtését.” (Abh3., Indokolás [51]) A BMr. 6. § (1) bekezdése alapján a rendőrség továbbá arra is figyelmezteti a szervezőt, ha a tervezett rendezvény bejelentése, megtartása a Gytv. rendelkezéseibe ütközik, de előzetesen nem tiltható meg. Ilyen esetekben „a gyülekezés megtartása érdekében a rendőrség tehet technikai javaslatokat (pl. az időtartamra vonatkozólag, vagy a hangosító eszközök vonatkozásában) a gyülekezés bejelentője számára, amelyeket a bejelentő ugyan nem köteles elfogadni, de amelyek az adott tényállás körében konkrét támpontot adhatnak a gyülekezés szervezője számára az alapjog tényleges érvényesíthetőségének egyedileg megmutató alkotmányos kereteire vonatkozóan.” (Abh3., Indokolás [52]) A rendőrség döntéséből egyértelműen ki kell derülnie, hogy a szervezőkkel egyeztetést folytatott [BMr. 5. § (1) bekezdés], illetve kísérletet tett a kompromisszumos megoldás kialakítására. Ennek kapcsán – a BMr. 4. § (5) bekezdésének megfelelően – tájékoztatnia kell a szervezőt arról, hogy ha a hely vagy az időpont megváltoztatásával a rendezvény megtartásának a Gytv. 8. § (1) bekezdése szerinti tiltó oka, vagy a Gytv. rendelkezéseibe ütközése elhárítható. Elsődlegesen egyeztetés útján kell tehát (a tiltó okok szabályozási körén kívül eső) alapjogi kollízió esetén megtalálni a gyülekezés megtartását is lehetővé tevő, de a konkuráló (Alaptörvényben foglalt) jogok érvényesülését is biztosító egyensúlyt. Az Alkotmánybíróság ennek kapcsán utal arra az állandó ítélezési gyakorlatára, amit elsőként az 55/2001. (XI. 29.) AB határozatában fektetett le, majd az Abh1.-ben is követett: „az államnak az alapvető jog tiszteletben tartására és védelmére vonatkozó kötelezettsége nem merül ki abban, hogy tartózkodnia kell megsértésüktől, hanem magában foglalja azt is, hogy biztosítania kell az érvényesülésükhöz szükséges feltételeket is [...], két alapjog: a gyülekezés és a mozgás szabadsága esetleges konfliktusának megelőzésére a hatóságnak szükségképpen rendelkeznie kell azzal a jogszabályi felhatalmazással, hogy biztosítsa mindkét alapjog érvényesülését, illetőleg, ha ez lehetetlen, azt, hogy az egyik csak a legszükségesebb mértékben szoruljon háttérbe időlegesen a másik javára. [...] (ABH 2001, 458–459.)” (ABH 2008, 651, 657.)

- [123] Az Abh2.-ben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy egyes helyszíneknek emblemikus funkciója van (vö. Indokolás [67]); ezzel szemben egyes helyszínek, mint például a lakóövezetek, tipikusan a lakhatás és a magánszféra helyszínei. Mindez nem jelenti azt, hogy ezek a helyszínek elveszítik közterület jellegüket és általában nem jelenti azt sem, hogy az ilyen közterületre szervezett demonstráció érintené a rendezvénynek kitett személyek magánszférájának belső lényegét, másrésztől azonban az ott lakók joggal tarthatnak igényt az otthon nyugalmanak védelmére és e nyugalomnak csupán az ideiglenes jellegű megzavarására. Mindezek alapján akár itt is tartható tehát gyülekezés, de adott esetben szigorúbb feltételek mellett. Így figyelembe kell venni különösen a gyülekezők létszámát, a rendezvény időtartamát, dinamikus vagy statikus jellegét, és azt, hogy milyen napszakban, milyen hangosítás mellett kívánják üzenetüket eljuttatni a gyülekezés címzettjéhez. Az üzenetre való tekintettel mindez továbbra is közéleti kommunikációnak minősül, amit véd a békés gyülekezéshez való jog (a véleménynyilvánítás szabadságára is figyelemmel). Ilyen esetben, ha a gyülekezési jog, mint alapjog gyakorlása más alapjoggal (a magánélethez való joggal, a szabad helyváltoztatás jogával) vagy közérdekkel konkurál (és a tervezett rendezvény megtartása előzetesen nem tiltható meg), akkor az alapjogi konfliktus az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt követelmények alkalmazásával oldható fel.
- [124] Fontos látni, hogy a gyülekezési szabadság gyakorlása mindig együtt jár mások jogai korlátozásával. Alapvetően ezért a rendezvények bejelentése kapcsán folytatott eljárásában a „kollízió feloldásának [...] eljárási kereteit” sem kell a rendőrség számára rögzíteni. A rendőrség a tervezett gyülekezésekre vonatkozó bejelentéseket alapvetően tudomásul veszi, a gyülekezési szabadság érvényesülése érdekében előzetesen csak ennyi a feladata. Ezt a 48 órás rendőrségi eljárást nincs semmi szükség jelentősebben tovább formalizálni. A rendezvény megtartása során viszont már feladata a rendőrségnek, hogy a gyülekezési szabadság érvényesülését úgy biztosítsa, hogy más alapjogok (illetve az azokra visszavezethető jogok) korlátozására csak valóban indokoltan és arányos mértékben kerüljön sor. Ha szükséges jogalkotói feladatot megállapítani, akkor legfeljebb a rendőrség jogosítványain keresztül lehet indokolt garanciát teremteni gyülekezések kapcsán más alapjogok megfelelő biztosítására.
- [125] Megjegyzem, hogy maga a többségi határozat nem is tartalmaz egyébként meggyőző érvelést arra vonatkozóan, hogy miért kellene az alapjogok közötti „kollízió feloldásának [...] eljárási kereteit” szabályozni. Ezt a határozat pusztán arra hivatkozva véli szükségesnek, hogy diszfunkcionális a jogalkalmazói gyakorlat: a jogalkalmazók a gyülekezési jog gyakorlása során felvetődő alapjogi kollíziót rendszerint a legsúlyosabb korlátozás, a gyülekezési jog kiüresítésével, a közterületen szervezett rendezvények betiltásával oldják fel (holott enyhébb korlátozás is elegendő lenne). Az alapjog érvényesülését korlátozó helytelen gyakorlat álláspontom szerint nem lehet megfelelő indoka annak, hogy az Alkotmánybíróság az alapjog (a békés gyülekezéshez való jog) korlátozására kötelezze a jogalkotót. Az alapjog érvényesülését indokolatlanul is korlátozó joggyakorlatot az Alkotmánybíróság,

ha valóban a hibás jogalkalmazásból származik az indokolatlan korlátozás, nem mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításával, hanem az Abtv. 46. § (3) bekezdése szerinti alkotmányos követelmény megfogalmazásával lett volna képes (jogosult) korrigálni. Ennélfogva az alapjogok közötti „kollízió feloldásának [...] eljárási keretei” szabályozására vonatkozó jogalkotói feladatot meghatározó rendelkező rész, illetve az ahhoz kapcsolódó, de tartalmában a jogalkalmazó számára követelményt megfogalmazó indoklás közül az utóbbit támogatom.

Budapest, 2016. július 12.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

**Az Alkotmánybíróság 14/2016. (VII. 18.) AB határozata
a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.Kpk.45041/2014/3. számú végzése, valamint a Budapesti Rendőr-főkapitányság 01000/2033-2/2014.ált. számú közigazgatási határozata alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről, valamint a gyülekezésről szóló 1989. évi III. törvénnyel kapcsolatos mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításáról**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Salamon László* alkotmánybíró párhuzamos indoklásával, valamint *dr. Czine Ágnes, dr. Juhász Imre, dr. Salamon László, dr. Stumpf István, dr. Szívós Mária* és *dr. Varga Zs. András* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.Kpk.45041/2014/3. számú végzése továbbá a Budapesti Rendőr-főkapitányság 01000/2033-2/2014.ált. számú közigazgatási határozata alaptörvény-ellenesek, ezért azokat megsemmisíti.
2. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.Kpk.45.401/2015/5. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt elutasítja.
3. Az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapítja, hogy az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdését, I. cikk (3) bekezdését és a VIII. cikk (1) bekezdését sértő mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenes helyzet áll fenn annak következtében, hogy a törvényalkotó nem szabályozta a gyülekezésről szóló 1989. évi III. törvényben a gyülekezések békés jellegét megfelelően biztosító garanciális szabályokat, valamint az alapjogok összeütközésének feloldását szolgáló olyan törvényi rendelkezések megalkotását, amelyek biztosítják az ütköző alapjogok lehető legkisebb korlátozás melletti egyidejű érvényesülését. Az Alkotmánybíróság ezért felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotási feladatának 2016. december 31-ig tegyen eleget.
4. Az Alkotmánybíróság az indítványt egyebekben visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1.1. Az indítványozó (a továbbiakban: indítványozó1.) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.Kpk.45041/2014/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott végzés sérti az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében biztosított békés gyülekezéshez való jogot. Kérte az Alkotmánybíróságot, hogy az elsőfokú közigazgatási döntésre kiterjedően állapítsa meg a támadott végzés által felülvizsgált, a Budapesti

Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) 01000/2033-2/2014.ált. számú közigazgatási határozat alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt.

- [2] Az indítványozó által képviselt szervezet, a Magyar Hajnal Mozgalom Párt, egy megemlékezést kívánt tartani körülbelül 300 fő részvételével 2014. február 8. napján 11 órától 14 óráig Budapest I. kerületében, a Vérmezőn, amelyet 2014. január 7-én jelentett be a rendőrségnek. A rendezvény célja „[m]egemlékezés az 1945. február 11-én a budai várból kitörő antibolszevista védelmi erőkről, tájékoztatás a 2014-es választásokról.” A rendezvény megtartását Budapest rendőr-főkapitánya a kifogásolt közigazgatási határozatban a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 2. § (3) bekezdése alapján megtiltotta azzal az indoklással, hogy „fennáll a veszélye annak, hogy a rendezvény mások emberi méltóságát sérti, megbontva ezzel a személyiségi jogok rendszerének egyenlegét.” Ennek alátámasztásaként pedig hivatkozott a Párizsi Békeszerződést kihirdető 1947. évi XVIII. törvény 2. cikk (1)–(2) bekezdésére, valamint a gyülekezési jogot a kommunikációs jogok körében értelmezve felhívta az Alaptörvény IX. cikkének (4) bekezdését is, amely szerint a véleménynyilvánításhoz való jog nem sértheti mások méltóságát. A határozat kifejtette, hogy különböző nemzetközi jogi dokumentumok, valamint az Alaptörvény és az alkotmánybírói döntések, így a 75/2008. (V. 28.) AB határozat (a továbbiakban: ABh1.) és a 30/1992. (V. 26.) AB határozat (a továbbiakban: ABh2.) alapján vannak olyan alapjogok, melyek szembe kerülhetnek a gyülekezési joggal és éppen ezért korlátozhatják is azt. Hivatkozott továbbá két bírósági ítéletre, amelyek meglátása szerint bővítették a Gytv.-ben szabályozott tiltó okokat.
- [3] A bíróság a kifogásolt végzésben elutasította az indítványozó felülvizsgálati kérelmét. A bíróság megállapította, hogy abban a jogkérdésben kell állást foglalnia, hogy a Gytv. 8. § (1) bekezdésében szereplő tiltó okokon kívüli egyéb okból egy rendezvény megtartása megtiltható-e. A bíróság egyetértett azzal a rendőrségi megállapítással, amelyik a becsület napi rendezvényt egyfajta véleménynyilvánításként értékelte, és emiatt az ügyben az Alaptörvény IX. cikkét látta alkalmazhatónak. Megállapítása szerint a rendezvény a magyarországi szélsőjobboldal egyik legnagyobb éves eseménye, amelyen fennállt a veszélye a szélsőjobboldali vagy náci eszmék terjesztésének. A bíróság e tekintetben vizsgálta a szervező honlapját, a Magyar Hajnal Mozgalom Párt ott megjelölt céljait, illetve az Alkotmányvédelmi Hivatal által a rendelkezésére bocsátott titkos minősítésű iratanyagot. A bíróság szerint már a rendezvény címe „alkalmas a köznyugalom megzavarására”, és „a rendezvényen esetlegesen mások méltóságát sértő kijelentések hangozhatnak el, ezáltal pedig sérülhet az emberi méltósághoz fűződő alkotmányos alapjog” (fennáll a veszélye szélsőjobboldali eszmék terjesztésének, megsértve ezzel a második világháború áldozatainak, illetve azok ma élő hozzátartozóinak emberi méltóságát), mindezekre figyelemmel pedig a felülvizsgálati kérelmet elutasította.
- [4] 1.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifogásolta, hogy a közigazgatási hatóság és a bíróság döntésükben nem a Gytv. 8. § (1) bekezdésében foglalt, a rendezvény megtartását tiltó okokra, hanem a Gytv. 2. § (3) bekezdésére hivatkoztak, amely „a rendezvény megtartása során irányadó” és amely „a rendezvény oszlatásához állapít meg feltételeket”. Továbbá sérelmezte, hogy a bíróság nem az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésére, hanem az Alaptörvény IX. cikkben meghatározott véleményszabadságra hivatkozva hozta meg döntését. Emellett az indítványozó „megjegyezi”, hogy az Alkotmányvédelmi Hivatal titkos iratanyaga felveti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés sérelmét, de erre vonatkozó érdemi indokolást nem terjesztett elő.
- [5] Az indítványozó szerint az általa képviselt szervezet olyan megemlékező és békés jellegű rendezvényt kívánt tartani, amely a történelmet egy meghatározott perspektívából szemléli. Hivatkozik e tekintetben a 3/2013. (II. 14.) AB határozatra (a továbbiakban: ABh3.), amely éppen azt mondta ki, hogy „[a] gyülekezési jog alapján megtartott rendezvények alkalmasak az egymás mellett élő, de egymástól részben vagy jelentősen eltérő történelmi narratívák megjelenítésére”. Hangsúlyozta, hogy nem felel meg a valóságnak a bírói végzés szélsőjobboldali, vagy náci eszmék terjesztésének veszélyére vonatkozó megállapítása. Mindemellett hivatkozott az ABh1.-ben szereplő tartalmi semlegesség követelményére, amelyből „következik, hogy a rendezvényen megjelenő közlések tartalmára vonatkozó megfontolások nem vehetők figyelembe az előzetes tiltáskor.” Meglátása szerint az előzetes megtilthatóság kiterjesztő értelmezése alaptörvény-ellenes, ráadásul azzal a rendőrség cenzúrákat gyakorolt, ami által kiüresítette a gyülekezési szabadság lényegét. Összhangban az ABh3.-ban foglaltakkal, az indítványozó hivatkozott arra is, hogy „a gyülekezés szabadsága magában foglalja az adott helyen való gyülekezés jogát is”, márpedig az ő rendezvényének helyszíne kommunikatív funkcióval bír, emiatt pedig szerinte „különösen erős alkotmányjogi védelemben részesül”. Az indítványozó végül arra is hivatkozott, hogy a rendezvény megtartására már nincs lehetősége ugyan, és a bíróság döntésének megsemmisítése a helyzetén nem változtatna, de az alaptörvény-ellenesség megállapítása morális elégtételt jelentene számára.
- [6] Mindezen indokok alapján az indítványozó álláspontja szerint a támadott végzés és a rendőrségi határozat sérti az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében biztosított békés gyülekezéshez való jogát.

- [7] 2.1. Egy másik indítványozó (a továbbiakban: indítványozó2.) szintén az Abtv. 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.Kpk.45.401/2015/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [8] Az indítványozó 2015. február 7-én bejelentést tett egy 2015. február 14-én, a Kapisztrán téren tartandó, kb. 500 fő résztvevővel tervezett kegyeleti jellegű rendezvényről. A bejelentő nyilatkozata szerint a rendezvény célja, „hogy szolidaritásunkat fejezzük ki Oroszország és annak vezetője, Vlagyimir Putyin mellett.” A bejelentő utalt arra, hogy „[a] gyülekező során a forgalmat nem fogjuk akadályozni”. Emellett nagyon együttműködőnek mutatkozott. Bejelentésében azt írta, „[a] felszólalók beszédének szövegét a rendezvény előtt jogászokkal, kérés esetén a BRFK illetékeseivel is egyeztetjük, hogy azoknak szövege senkinek az emberi méltóságát ne sérthesse, a köznyugalmat ne zavarhassa meg. A rendezvényre érkezők ruházatát és zászlóit, transzparenszeit szintén ellenőrizni fogjuk, hogy a hatályos jogszabályoknak megfeleljenek.”
- [9] A Budapesti Rendőr-főkapitányság a rendezvény megtartását a Párizsi Békeszerződést kihirdető 1947. évi XVIII. törvény 2. cikk (1) bekezdésére, valamint a Gytv. 2. § (3) bekezdésére hivatkozva megtiltotta. A felülvizsgálati eljárás során a bíróság a kérelmezettnek (a rendőrségnek) adott igazat és a tiltást hatályában fenntartotta. A bíróság végzésében megállapította, hogy a hatályos szabályok és a nemzetközi szerződések rendelkezéseire figyelemmel, „a gyülekezéshez való jog indokolt esetben a szükséghez képest megfelelő mértékben korlátozható.” Az ABh1. megállapításai alapján pedig a korlátozáshoz „a véleménynyilvánítás szabadsága védelme érdekében megfogalmazott tesztet vette alapul” és indoklásában utalt az Alaptörvény IX. cikkének (4) és (5) bekezdéseire. A bíróság megkérdőjelezte, hogy valóban „Putyin melletti szolidaritást kifejező” rendezvényt kívánt-e tartani a bejelentő, mivel „önmagának ellentmondva – beismerte, hogy a rendezvény valós célja a megemlékezés”, ami a „Becsület Napjához” kötődő rendezvény bejelentését valószínűsíti.
- [10] A bíróság figyelemmel volt a rendőrség „társhatóságtól kapott, minősített adatot tartalmazó tájékoztatásban foglaltakra” és megállapította, hogy a kérelmezett (a rendőrség) döntése alapos volt, mivel „a kérelmező által bejelentett rendezvényen a gyülekezési jog gyakorlásának módja sértene a Gytv. 2. § (3) bekezdését és a Párizsi Békeszerződés 2. cikk 1. pontját.” Ezzel összefüggésben a bíróság utalt a rendőrség azon megállapítására, amely szerint a rendezvényen előreláthatólag a Magyar Nemzeti Arcvonal eszmeiségével azonosuló személyek vennének részt, ahol „kirívóan közösségellenes magatartásokra kerülhet sor, illetve fennáll a reális lehetősége annak, hogy olyan eszmék terjesztése történhet meg, mely az ezen eszméknek áldozatul esettek hozzátartozóit alapjogaikban sértene.” A bíróság megállapítása szerint a kérelmező (panaszos) semmivel nem támasztotta alá, hogy a rendőrségi határozatban előrevetített „megnyilvánulások eshetősége valószínűtlen, a kérelmezett ezzel ellentétes megállapítását érdemben megdönteni nem tudta”, márpedig a „Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el.” Ráadásul jelen esetben a becsület naptól történő bejelentői elhatárolódás felveti, hogy a bejelentő „a gyülekezési szabadságát megtévesztő módon, rosszhiszeműen, ekként visszaélészerűen kívánta gyakorolni”. A bíróság megállapította, hogy meg kíván felelni az ABh3.-ban foglaltaknak. Leszögezte, hogy „a bíróságnak a közigazgatási szerv helyetti tényállás-feltárássra, megállapításra és az annak megfelelő közigazgatási döntés meghozatalára nincsenek jogi eszközei [...] Ilyen körülmények között a bírói felülvizsgálat nem irányulhat arra, hogy a rendőrség a tényállás teljes körű tisztázása mellett helyesen alkalmazta-e a vonatkozó jogszabályokat. A bíróság a felülvizsgálat során elsődlegesen alapjogot alapjoggal, valamint az alapjog érvényesülését a felmerülő közérdek érvényesülésével tudja csupán összemérni.” Mindezek alapján a bíróság arra a megállapításra jutott, hogy jelen ügyben egyrészt a gyülekezéshez való jog, másrészt pedig a közrend védelme, valamint mások személyhez fűződő jogai és emberi méltósághoz való joga konkurált. Utóbbiak „együttesen indokolják azt, hogy a kérelmező által bejelentett demonstráció tilalmazott kell, hogy legyen.” Végül a bírósági végzés úgy konkludál, hogy „[a] bíróság tehát úgy ítélte meg, hogy a (megelőlegezeten) békés demonstráció is tilalmazható a jelen esetben (az adott intézkedés szükséges és arányos), mivel kevésbé korlátozó eszközök nem biztosítják mások jogainak, érdekeinek érvényesítését.”
- [11] 2.2. Az indítványozó sérelmezte, hogy a rendőrség nem a Gytv. 8. § (1) bekezdésében foglalt tiltó okokra alapította határozatát, márpedig a Gytv. 8. § (1) bekezdésén kívülálló okból nem tiltható meg előzetesen egy gyülekezés. A nemzetközi egyezmény vonatkozásában az indítványozó kifejtette, hogy azok elsődleges címzettje az állam. Így, ha az lehetővé teszi is bizonyos körben az alapjogok korlátozását, azt az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján törvényi szinten kell rögzíteni, az alapjog lényeges tartalmának tiszteletben tartása mellett. Hivatkozott arra, hogy az 55/2001. (XI. 29.) AB határozat már megállapította, hogy a Gytv. megfelel a Magyarország által vállalt nemzetközi kötelezettségeknek, amikor a nemzetközi egyezmények által lehetővé tett tiltó okok közül a jogalkotó két esetet kodifikált a Gytv. 8. § (1) bekezdésében. Az ABh1. ezzel összefüggésben leszögezte: „elsősorban a törvényhozónak

kell mérlegelnie azt, hogy a visszaélések megelőzése, a jogalkalmazási nehézségek csökkentése érdekében mennyiben indokolt módosítani, kiegészíteni a Gytv. rendelkezéseit." Ha fenn is áll a Gytv. 2. § (3) bekezdése szerinti helyzet, a rendőrségnek a 15/1990. (V. 14.) BM rendelet 6. § (2) bekezdése alapján előzetes figyelmeztetésben kell részesítenie a bejelentőt, mivel a Gytv. 2. § (3) bekezdésében foglaltak a rendezvény megtartása során irányadóak, és a rendezvény oszlatásához állapítanak meg feltételeket. Az indítványozó szerint aggályos az az eljárás, hogy miközben rendőrség csupán a Gytv. 7. § szerinti adatokat igényelheti és azt ellenőrizheti, hogy a bejelentő megfelel-e a Gytv. 5. §-ban előírt feltételeknek, „egy emberi jog gyakorlása iránti közigazgatási eljárásban az ügyfelet a titkosszolgálat átvilágítja”. Az indítványozó szerint „elfogadhatatlan, hogy a bíróság – miközben semmibe veszi a kérelmező méltányolható igényét a tisztességes és elfogulatlan jogorvoslatra, nem firtatja a titkos adatgyűjtés jogszerűségét.”

- [12] A véleménynyilvánítás szabadságával és az emberi méltóság sérelmével összefüggésben az indítványozó, hivatkozva az Emberi Jogok Európai Bírósága és az Alkotmánybíróság határozataira is, kifejtette, hogy a vélemény mindaddig alkotmányos védelem alatt áll, amíg nem alkalmas erőszak szítására és nem tagadható meg azon az alapon, hogy sérti valakinek az érzékenységét. „Nyilvánvaló ugyanis, hogy az adott szabályozás emberi méltósággal való bármilyen összefüggése önmagában nem igazolhatja a szólásszabadság korlátozását”, mivel az „csak az emberi státusz jogi meghatározójaként korlátozhatatlan” [7/2014. (III. 7.) AB határozat]. Utalt arra, hogy a Ptk.-ban nevesített személyiségi jogokat csak személyesen és a jogsértés bekövetkezése után lehet érvényesíteni. A 20/1997. (III. 19.) AB határozatban foglaltak analógiájaként kifejtette: „[h]a az ügyész nem korlátozhatja a sajtó-, és a vélemény szabadságot fogadatlan prókátorként a csak személyesen vagy az adott közösség tagja által érvényesíthető jogok védelmében, akkor álláspontom szerint a rendőrség sem alkalmazhat ilyen előzetes cenzúrát. Annál is inkább, hogy erre semmilyen törvényi felhatalmazása nincsen, ugyanis a bejelentett rendezvény célját tartalmilag nem vizsgálhatja és véleményezheti!” Mindezek alapján úgy ítélte meg, hogy „a békés demonstráció nem feltétlenül érzelem- vagy indulatmentes gyülekezés.” Kifejtette, hogy az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet gyülekezési joggal kapcsolatos irányelvei szerint „a gyülekezés alkalmával kifejtett vélemény mások ellen is irányulhat, és pedíg olyan indulattal is, amely az érintetteket vagy másokat zavarja. [...] [az] indulatnyilvánításnak a verbalitás szintjén kell maradni, azzal együtt természetesen, hogy a verbalitás nem valósíthat meg bűncselekmény elkövetésére felhívást (OBH 4435/2006. számú jelentés).” Az indítványozó hivatkozott arra is, hogy „a 2003 óta megtartott Becsület Napja megemlékezéseken – melyekkel az én bejelentésemet igyekezett kapcsolatba hozni [a rendőrség]” sosem hangzott el a Btk. által szankcionálható kijelentés, valamint olyan sem, ami a Ptk. által nevesített személyiségi jogok megsértése vagy arra való felhívásnak minősült volna. Mindazonáltal hivatkozott az OBH 4435/2006. számú jelentésre, amely a gyülekezés békés jellege és az esetleges egyedi, de elszigetelhető jogsértések viszonyát elemzi.
- [13] Mindezen indokok alapján az indítványozó álláspontja szerint a támadott végzés sérti az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében biztosított békés gyülekezéshez való jogot, a IX. cikk (1) bekezdésében biztosított véleménynyilvánításhoz fűződő alapjogot, a XV. cikként megjelölt diszkrimináció tilalmát, a XXIV. cikkben biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot, a B) cikk (1) bekezdésből fakadó jogbiztonság követelményét, valamint az I. cikk (1) bekezdését, az állam alapjogvédelmi kötelezettségét.

II.

- [14] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:
 „B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
 „Q) cikk (2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.”
 „I. cikk (1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.”
 „VIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez.”
 „IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.
 [...]”
 (4) A véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.
 (5) A véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösségek méltóságának a megsértésére. Az ilyen közösséghez tartozó személyek – törvényben meghatározottak szerint – jogosultak a közösséget sértő véleménynyilvánítás ellen, emberi méltóságuk megsértése miatt igényeiket bíróság előtt érvényesíteni.”

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

„XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

[15] 2. A Gytv. érintett rendelkezései:

„2. § (3) A gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével.”

„7. § Az írásbeli bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a) a tervezett rendezvény kezdetének és befejezésének várható időpontját, helyszínét, illetőleg útvonalát;
- b) a rendezvény célját, illetőleg napirendjét;
- c) a rendezvényen résztvevők várható létszámát, a rendezvény zavartalan lebonyolítását biztosító rendezők számát;
- d) a rendezvényt szervező szerv vagy személyek és a szervezők képviselőire jogosult személy nevét és címét.”

„8. § (1) Ha a bejelentéshez kötött rendezvény megtartása a népképviselői szervek vagy a bíróságok zavartalan működését súlyosan veszélyeztetné, vagy ha a közlekedés más útvonalon nem biztosítható, a rendőrség a bejelentésnek a hatósághoz való beérkezésétől számított 48 órán belül a rendezvénynek a bejelentésben megjelölt helyszínen, vagy időben való megtartását megtilthatja.”

„9. § (1) A rendőrség határozata ellen fellebbezésnek helye nincs; a határozat közlésétől számított három napon belül a szervező kérheti az államigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát. A kérelemhez csatolni kell a rendőrség határozatát.

(2) A bíróság a kérelem beérkezésétől számított három napon belül, nemperes eljárásban, népi ülnökök közreműködésével, szükség esetén a felek meghallgatása után határoz. Ha a kérelemnek helyt ad, hatályon kívül helyezi a rendőrség határozatát, ellenkező esetben a kérelmet elutasítja. A bíróság határozata ellen nincs helye jogorvoslatnak.”

„14. § (1) Ha a gyülekezési jog gyakorlása a 2. § (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak, a rendőrség a rendezvényt feloszlatja.”

[16] 3. A Párizsi Békeszerződés kihirdetéséről szóló 1947. évi XVIII. törvény érintett rendelkezései:

„2. cikk

1. Magyarország minden szükséges intézkedést megtesz aziránt, hogy a magyar fennhatóság alá tartozó minden személynek biztosítsa faji, nemi, nyelvi vagy vallási különbség nélkül az emberi jogok és az alapvető szabadságok élvezetét, ideértve a véleménynyilvánítás, a sajtó és közzététel, a vallásgyakorlat, a politikai véleménynyilvánítás és a nyilvános gyülekezés szabadságát.

2. Magyarország továbbá kötelezi magát arra, hogy a Magyarországon életben lévő jogszabályok sem tartalmukban, sem alkalmazásuk során a magyar állampolgárságú személyek között azoknak faja, neme, nyelve vagy vallása alapján nem fognak különbséget tenni, sem semmiféle megkülönböztetést maguk után vonni, akár az érdekelteknek személye, javai, üzleti tevékenysége, foglalkozásbeli vagy pénzügyi érdekei, személyállapota, politikai vagy polgári jogai tekintetében, akár pedig bármely egyéb tekintetben.”

III.

[17] 1. Az Alkotmánybíróság először megvizsgálta, teljesültek-e az indítvány befogadhatóságának az Abtv.-ben meghatározott feltételei.

[18] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

[19] 1.1. Az indítványozó1. a bíróság végzését faxon 2014. január hó 16. napján, postai úton 2014. január hó 21. napján vette át, míg az alkotmányjogi panaszát 2014. március hó 17. napján adta postára a felülvizsgálat során eljáró bíróság

- részére, tehát az alkotmányjogi panasz előterjesztésére a törvényes határidőn belül került sor. Az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt formai követelményeknek. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság 27. § szerinti hatáskörét, megjelölte a vizsgálni kért bírósági végzést, megjelölte az Alaptörvény álláspontja szerint sérelmet szenvedett VIII. cikk (1) bekezdését, indokolta az állított jogsérelmet, és kérte a bírósági végzés alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését.
- [20] Az indítványozó „megjegyezte”, hogy az Alkotmányvédelmi Hivatal titkos iratanyagának meg nem ismerhetősége felveti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés sérelmét, de erre vonatkozó érdemi indokolást nem terjesztett elő, ezért az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog vonatkozásában az indítványt az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.
- [21] 1.2. Az indítványozó 2. ügyében az eljáró bíróság a végzését 2014. február hó 13. napján hozta meg, míg az indítványozó az alkotmányjogi panaszát 2014. március hó 13. napján nyújtotta be közvetlenül az Alkotmánybíróságnál, tehát az alkotmányjogi panasz előterjesztésére a törvényes határidőn belül került sor. Megállapítható továbbá, hogy az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt formai követelményeknek. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság 27. § szerinti hatáskörét, megjelölte a vizsgálni kért bírósági végzést, kérte annak alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmeként megjelölte az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdését, a IX. cikk (1) bekezdését, a XV. cikkét, a XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a B) cikk (1) bekezdését és az I. cikk (1) bekezdését. Ezek közül a VIII. cikk (1) bekezdése [valamint ehhez kapcsolódóan az I. cikk (1) bekezdése] tekintetében az indítvány részletes indokolást is tartalmaz.
- [22] Ez alapján az Alkotmánybíróság az indítványozó 2. által előterjesztett alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, a IX. cikk (1) bekezdése, a XV. cikke, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdése tekintetében a megfelelő indokolás hiánya miatt az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.
- [23] 2. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósága tartalmi feltételeinek vizsgálata során az alábbiakat állapította meg.
- [24] Az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság mérlegeléssel állapítja meg, hogy az indítványozó teljesítette-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, így különösen az Abtv. 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint az Abtv. 29–31. § szerinti feltételeket.
- [25] Az Abtv. 27. § szerint alkotmányjogi panaszt az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet terjeszthet elő, ha az ügy érdemében hozott döntés folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be. Jelen eljárásban mindkét indítványozó közvetlenül érintett, mivel az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági felülvizsgálati eljárásokban kérelmezőként szerepeltek.
- [26] Az Abtv. 27. §-ában foglaltak szerint a bírói döntéssel szemben alkotmányjogi panasz akkor terjeszthető elő, ha az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincsen számára biztosítva. Az indítványozók jelen esetben egy közigazgatási határozat ellen a Gytv. 9. § (1) bekezdésében biztosított felülvizsgálati eljárásában született végzés ellen nyújtottak be alkotmányjogi panaszt, amely ellen további jogorvoslatnak nincs helye. Az alkotmányjogi panasz így megfelel az Abtv. 27. §-ában írott feltételeknek.
- [27] Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így bármelyik kimerítése önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelen ügyek olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéseket vetnek fel (például a véleménynyilvánítás szabadságának mint anyajognak a gyülekezési joghoz való viszonya, a tiltó okok köre, a tartalmi semlegesség követelménye körében az indítványozó személyes kötődéseinek és világnézetének figyelembevehetősége), amelyek egyben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét is felvetik, így az ügyek befogadását mindkét feltétel megalapozta.
- [28] Mivel mindkét indítvány megfelelt az Abtv. 29. § szerinti feltételeknek, ezért az Alkotmánybíróság a IV/609/2014. számon iktatott alkotmányjogi panaszt a 2014. szeptember 23-i teljes ülésén, míg a IV/801/2015. számon iktatott alkotmányjogi panaszt a 2015. május 24-i teljes ülésén befogadta.
- [29] 2015. június 5-én az ügyek előadó alkotmánybírája az Abtv. 58. § (2) bekezdése, illetve az Ügyrend 34. § (1) bekezdése alapján, az egymással összefüggő tárgyakra tekintettel, elrendelte az ügyek egyesítését.

IV.

- [30] Az indítványok részben megalapozottak.
- [31] 1. Az Alkotmánybíróság az ABh3.-ban megállapította, hogy irányadónak tekinti a korábbi határozataiban foglalt gyülekezési szabadsággal kapcsolatos megállapításait. {ABh3., Indokolás [38]; megerősítette a 30/2015. (X. 15.) AB határozat, Indokolás [24], a továbbiakban: ABh4.}
- [32] Az ABh2.-ben foglaltaknak megfelelően, az Alkotmánybíróság kiemelten védett alapjognak tekinti a gyülekezéshez való jogot, de ez a kiemelt jelleg – összhangban a 30/1992. (V. 26.) AB határozatban foglaltakkal [ABH 1992, 167, 171.], valamint az ennek alapján megfogalmazott Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével – nem jelenti azt, hogy a gyülekezéshez való jog korlátozhatatlan alapjog lenne. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság a 3/2015. (II. 2.) AB határozatban megállapította, hogy „[a]z Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az alapjog-korlátozásnak ez a tesztje mindenekelőtt a jogalkotót kötelezi, ugyanakkor hatáskörükhöz igazodva a jogalkalmazókkal szemben is alkotmányos követelményt fogalmaz meg. E követelményből – az Alaptörvény 28. cikkére is tekintettel – a bíróságoknak az a kötelezettsége adódik, hogy ha olyan jogszabályt értelmeznek, amely valamely alapjog gyakorlását korlátozza, akkor a jogszabály engedte értelmezési mozgástér keretein belül az érintett alapjog korlátozását kizárólag a szükséges és arányos mértékű beavatkozás szintjére szorítsák.” (Indokolás [21])
- [33] 2. Az ABh4.-ben az Alkotmánybíróság – utalva a korábbi határozataira is – hangsúlyozta a gyülekezési jog kiemelkedő kommunikációs funkcióját a közügyek megvitatása terén, ami a véleménynyilvánítás szabadságának speciális alapjogi megfogalmazása mellett a közvetlen demokrácia egyik megnyilvánulási formájaként is értelmezhető. Jelen ügyek megítéléséhez az Alkotmánybíróság különös jelentőségűnek tekintette a gyülekezéshez való jognak mint kommunikációs alapjognak a demokratikus jogállamokban betöltött funkciójának áttekintését.
- [34] Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság irányadónak tekinti azon megállapítását, amely szerint „[a] szabad személyek szabad önkifejezése az Alaptörvényen alapuló alkotmányos rend egyik lényegi eleme és értelme. Másrészt a szólásszabadság a demokratikus, plurális társadalom és közvélemény fundamentuma. A társadalmi, politikai viták szabadsága és sokszínűsége nélkül nincs demokratikus közvélemény, nincs demokratikus jogállam. A demokratikus közvélemény azt kívánja meg, hogy a társadalom valamennyi polgára szabadon fejthesse ki gondolatait, és ezzel a közvélemény alakítójává válhasson. A közösség szellemi gazdagodására a vélemény szabadság széles körű biztosítása vezet, hiszen a téves, elvetendő nézetek kiszűrése is csak nyílt közvitában lehetséges. A szólásszabadság szubjektív jogának biztosítása mellett tehát az államnak a demokratikus közvélemény kialakulása és fennmaradása érdekében is örködnie kell a véleménypluralizmus fölött.” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [39]}
- [35] A gyülekezésekre való utalással az Alkotmánybíróság már működésének kezdetén a közösség elleni izgatás büntetőjogi tényállásának vizsgálatakor elvi élel megállapította, hogy „[a] nagy nyilvánosság – a gyűlésektől eltekintve – gyakorlatilag a sajtónyilvánosságot jelenti. A létrejött sajtószabadságban senki nem hivatkozhat külső kényszerre, aki a nyilvánosság elé lép, minden sorral, amit leír, magát adja és teljes erkölcsi hitelét kockáztatja. Politikai kultúra és egészségesen reflektáló közvélemény csakis öntisztulással alakulhat ki. Aki tehát gyalázkodik, magát bélyegzi meg, s lesz a közvélemény szemében »gyalázkodó«. A gyalázkodásra bírálat kell hogy feleljen.” [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 180.]
- [36] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben megfogalmazta az úgynevezett értékszemlegesség tesztjét is: „[a] szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi.” Ugyanakkor „[a] véleménynyilvánítás szabadságának külső korlátai vannak csak; amíg egy ilyen alkotmányosan meghúzott külső korlátba nem ütközik, maga a véleménynyilvánítás lehetősége és ténye védett, annak tartalmára tekintet nélkül.” [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 179.; 14/2000. (V. 12.) AB határozat, ABH 2000, 83, 108.] A tartalmi szemlegesség követelményét a gyülekezéseken történő véleménynyilvánításra vonatkozólag az ABh1. is megerősítette: „nem vehetők figyelembe a Gytv. 8. § (1) bekezdésében foglaltakon kívüli, a rendezvényen megjelenő közlés tartalmára vonatkozó megfontolások.” [ABh1., ABH 2008, 651, 667.]
- [37] Másként megfogalmazva ez azt a követelményt támasztja, hogy „[a]z alkotmányos demokrácia [...] nem fojtja el a szélsőséges hangokat pusztán azok tartalma miatt. Demokratikus társadalomban ugyanis az ilyen általánosító rasszista beszéd nem tud változtatni azon a tényen, hogy az állam szempontjából minden polgár egyenlően értékes és az alapjogokkal egyenlően rendelkező személy.” [95/2008. (VII. 3.) AB határozat, ABH 2008, 782, 789.]

- [38] 3. Mindazonáltal szélsőséges szólások között óriásiak lehetnek a különbségek. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság már 1992-ben utalt arra, hogy a közéleti szólásoknak több külső korlátja is van: ilyen az emberek meghatározott csoportjai elleni gyűlöletkeltés, illetve az alkotmányos alapértékek védelme, valamint Magyarország nemzetközi kötelezettségeinek teljesítése is. [V. ö. 30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 176.]
- [39] Az elsőként nevesített korlátot az Alaptörvény a „közösségek méltóságaként” fogalmazza meg a IX. cikk (5) bekezdésében: a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösségek méltóságának a megsértésére. Az ilyen közösséghez tartozó személyek – törvényben meghatározottak szerint – jogosultak a közösséget sértő véleménynyilvánítás ellen, emberi méltóságuk megsértése miatt igényeiket bíróság előtt érvényesíteni. Ennek megfelelően a méltóságsértő kijelentések miatt a jogsértés megtörténtétől számított harminc napos jogvesztő határidőn belül a Polgári Törvénykönyv alapján magánszemély sérelemdíjat követelhet, ha azt a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösséget, amelyhez ő maga is tartozik, a nagy nyilvánosság előtt súlyosan sértő vagy kifejezésmódjában indokolatlanul bántó jogsérelem érte. [Ptk. 2:53. § (5) bekezdés]
- [40] Az alkotmányos alapértékek védelme mint külső korlát fogalmazódik meg az Emberi Jogok Európai Egyezményének 17. cikkében is. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság már megállapította, hogy „[a]z Egyezmény 17. cikke szerint az Egyezmény rendelkezéseit nem lehet úgy értelmezni, hogy az bármely állam, csoport vagy személy számára jogot biztosítson olyan tevékenység folytatására vagy olyan cselekedet végrehajtására, amely az Egyezményben foglalt jogok és szabadságok megsértésére vagy pedig az Egyezményben meghatározottnál nagyobb mértékű korlátozására irányul.” [57/2001. (XII. 5.) AB határozat, ABH 2001, 484, 489.] A gyülekezés szabadságára mint speciális kommunikációs alapjogra is utalva, az idézett határozat megállapította: „a véleménynyilvánítási jog korlátozására nemcsak az Egyezmény 10. cikkének idézett 2. bekezdése vonatkozik, hanem a 17. cikke is. Az Egyezmény 17. cikke alapján döntött úgy a Bizottság, hogy nem hivatkozhat az Egyezmény 9., 10. és 11. cikkében meghatározott jogokra az, akinek célja diktatúra bevezetése és az Egyezményben biztosított jogok megsemmisítése. Szintén a 17. cikkre hivatkozott a Bizottság annak a panasznak az elbírálásánál, amelynél faji megkülönböztetést és uszítást állapított meg, és ezért a véleménynyilvánítás korlátozását megalapozottnak találta (KPD v. Germany, 250/57 számú határozat, illetve Glimmerveen and Hagenbeek v. The Netherlands 8348/78 számú határozat, Id. J.A.Frowein, W.Peukert, EMRK-Kommentar, Kehl-Straßburg-Arlington, 2. Aufl. 1996. 492. o.). A Bíróság hasonló álláspontra helyezkedett, amikor kimondta, hogy a fajgyűlölő véleménynyilvánításra nem terjed ki az Egyezmény 10. cikkében meghatározott védelem (Jersild v. Denmark, 1994. szeptember 23-i határozat, Series A no. 298, 35. bekezdés, Bírósági Határozatok 1996. évi 6. szám 473–477. o.), illetve, hogy nácibarát politika igazolása nem élvezheti a 10. cikk védelmét, mivel az Egyezmény alapvető értékei ellen irányuló állítást jelent (Lehideux and Isorni v. France, 1998. szeptember 23-i határozat, Bírósági Határozatok Emberi Jogi Füzetek 1999/2. 61–63. o.)” [57/2001. (XII. 5.) AB határozat, ABH 2001, 484, 491.]
- [41] 4. Fentiekkel összhangban értelmezhető a Gytv. rendszerében szereplő gyülekezési joghoz kapcsolódó korlátok alkotmányossága. A Gytv.-ben taxatív jelleggel nevesített két tilalmi esetkörrel összefüggésben az Alkotmánybíróság az Alaptörvényre vonatkoztatva megállapította, hogy „[e] két korlát mögött az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével összhangban – a népképviselői szerv és a bíróságok zavartalan működésének súlyos veszélyeztetéseként – ott áll az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, valamint – a közlekedés más útvonalon nem biztosítható esetkörében – a közlekedés rendjéhez fűződő közérdek. [75/2008. (V. 29.) AB határozat ABH 2008, 651, 658.]” [24/2015. (VII. 7.) AB határozat, Indokolás [30]] A tiltó okokkal összefüggésben az Alkotmánybíróság azt a további követelményt fogalmazta meg, hogy a jogalkalmazók „a Gytv. 8. § (1) bekezdésében foglalt tilalmi okokat – felmerülésük esetén – nem alkalmazhatják automatikusan.” (ABh4., Indokolás [33]) A „demokratikus jogállam” [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés] kulcsintézményeire vonatkozó tilalmi esetkörrel összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy a Gytv. 8. § (1) bekezdése külön mércét állít fel azzal, hogy a bíróságok és a népképviselői szerv zavartalan működésének alkotmányos alapértékével történő összeütközés esetén a gyülekezési jog csak abban az esetben korlátozható, de akkor ultima ratio jelleggel megtiltandó, ha a tervezett rendezvény az intézmények zavartalan működését súlyosan veszélyeztetné. A korlátozás arányossága tehát a speciális ún. „súlyossági mérce” alkalmazásával ítéltető meg.
- [42] A gyülekezések másik ultima ratio jellegű, de fokozatilag enyhébb korlátozása a rendezvények oszlatása. A Gytv. 14. § (1) bekezdése alapján, ha a gyülekezési jog gyakorlása a 2. § (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak, a rendőrség a rendezvényt feloszlatja. A 2. § (3) bekezdésének két

- eleme van: a gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével.
- [43] A Gytv. 2. § (3) bekezdésében szereplő „gyülekezés gyakorlása” nyelvtani értelmezés, valamint az oszlatással összefüggésben rendszertani értelmezés alapján is a megkezdett gyülekezésekre vonatkozik.
- [44] Azt, hogy a megkezdett gyülekezés külső korlátba ütközik-e, esetről esetre lehet megállapítani. Biztosan mások jogainak és szabadságának sérelmével jár és feloszlatható az emberek meghatározott csoportjai elleni gyűlöletkeltést megvalósító gyülekezés. A bűncselekményt megvalósító vagy bűncselekmény elkövetésére felhívó gyülekezésnek kirívó és feloszlatható esete pedig az, amikor a rendezvény a demokratikus jogállam, azaz a fennálló alkotmányos rend, az államberendezkedés alapvető értékei ellen irányul.
- [45] Mindez ugyanakkor azt is jelenti, hogy az a rendezvény, amelyet oszlatni szükséges, nem felel meg a Gytv. 2. § (1) bekezdésében foglalt „békés összejövetelek, felvonulások és tüntetések” fogalmának. Azaz még ha békés jellegű is volt a rendezvény a gyülekezés kezdetén, az a későbbiekben a Gytv. tárgyi hatályán kívülre került, amelyet már nem véd a békés gyülekezéshez való alapjog. A Gytv. 2. § (1) bekezdése alapján ugyanis csupán békés jellegű rendezvények tarthatók, ami megfelel az Alaptörvény megfogalmazásának, amely szerint mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez.
- [46] Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata is megfogalmazta már, hogy a békés jelleg a gyülekezések immanens eleme, hozzátéve azt, hogy „egy békés gyülekezés nem feltétlenül érzelem- vagy indulatmentes rendezvény, éppen ellenkezőleg, annak fogalmi eleme, hogy ideiglenes jelleggel kellemetlenséget idéz elő, ezzel képes ugyanis felhívni a figyelmet a kommunikálni kívánt üzenetre. Az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet gyülekezési joggal kapcsolatos irányelvi kifejezetten megfogalmazza, hogy a gyülekezés alkalmával kifejezett vélemény mások ellen is irányulhat, éspedig olyan indulattal is, amely az érintetteket vagy másokat zavar. Mindez beletartozik a békés gyülekezés fogalmába. Ennek alkotmányos korlátja, hogy az érzelem- és indulatnyilvánításnak a verbalitás szintjén kell maradnia, azzal, hogy a közlés nem valósíthat meg bűncselekményt, vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást.” (Abh4., Indokolás [25])
- [47] 5. Az indítványozó1. panaszával összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a tervezett gyülekezés békétlen jellegének megállapításához nem elégségesek távoli, hipotetikus összefüggések, és különösen nem fogadható el, ha a jogalkalmazók a polgárok alapjogait pusztán a honlapjukra hivatkozva, a rendezvénnyel adott esetben csak távoli összefüggést mutató, „a világhálón elérhető programjuk” alapján kiüresítik. A konkrét ügyben a szervező kompromisszumkészsége (az elhangzó beszédek előre be akarta mutatni), valamint az a tény, hogy a korábbi tíz év során mindig megtartotta a tervezetthez hasonló, törvénysértések nélkül lezajlott megemlékezését, arra enged következtetni, hogy békés jellegű gyülekezést akart tartani.
- [48] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a gyülekezés során felmerülő lehetséges veszélyforrásokra, mások jogainak sérelmére vonatkozó távoli, hipotetikus jellegű hivatkozások nem adhatnak alapot arra, hogy a jogalkalmazó előzetesen tiltsa meg a gyülekezést. A rendőrségnek ugyanis alkotmányos kötelezettsége a gyülekezés biztosítása és ennek körében a közrend fenntartása [Alaptörvény 46. cikk (1) bekezdés], amelynek keretében a rendőrség a gyülekezés során intézkedéseket foganatosíthat mind a gyülekezés gyakorlásának, mind pedig az Alaptörvényben biztosított más alapvető jogok és alkotmányos értékek érvényesülése érdekében. A jelen ügygel összefüggésben az Alkotmánybíróság nyomatékosítja a gyülekezéshez való alapjognak a demokratikus jogállamban betöltött funkciójával összefüggésben kifejtett elvi tételeit: „[a] békés gyülekezéshez való jognak (együtt a véleménynyilvánítás szabadságával és az egyesülés szabadságával) van egy egymáshoz szorosan kapcsolódó lényeges tartalma, amely a demokratikus társadalmi gyakorlat előfeltétele. Kollektív véleménynyilvánítási jogok alapján a polgárok az országos és a helyhatósági választások időpontja közötti időben is véleményt nyilváníthatnak a széles értelemben vett közügyeket érintő kérdésekben. Ilyen közügyet érintő kérdés például, hogy miként viszonyulunk a történelemhez, milyen eseményt és milyen módon tartunk ünneplésre méltónak. A gyülekezési jog alapján megtartott rendezvények alkalmasak az egymás mellett élő, de egymástól részben vagy jelentősen eltérő történelmi narratívák megjelenítésére.” (Abh3., Indokolás [40])
- [49] Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy mind a rendőrség, mind pedig a bíróság tévesen hivatkozott a Gytv. 2. § (3) bekezdésére, amikor azt általános tiltó okként értelmezte. Tiltást alkalmazni ugyanis nem lehet önmagában amiatt, mert a jogalkalmazók az előttük fekvő ügyben a személyiségi jogok hipotetikus sérelmét vélik felismerni, mivel ahogy a bíróság fogalmaz: „a rendezvényen esetlegesen mások méltóságát sértő kijelentések hangozhatnak el”. A köznyugalomban okozott esetleges sérelem ugyanis olyan feltételezés csupán, amely a békés gyülekezéshez való jog mint a demokratikus jogállam működéséhez nélkülözhetetlen alapjog korlátozását önmagában kielégítően nem indokolhatja.

- [50] A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság úgy döntött, hogy az indítványozó1. által bejelentett rendezvénynek a Gytv. 2. § (3) bekezdésre, illetve alkotmányjogilag nem értékelhető módon a Párizsi Békeszerződésre alapított előzetes tiltása a békés gyülekezéshez való jog indokolatlan, szükségtelen korlátozásának minősül. Ezért az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.Kpk.45041/2014/3. számú végzését – az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján – a tiltó okokat a Gytv. 8. § (1) bekezdéséhez képest egyéb bírósági végzésekre utalással contra legem kibővítő a Budapesti Rendőr-főkapitányság 01000/2033-2/2014.ált. számú közigazgatási határozatára kiterjedő hatállyal megsemmisítette.
- [51] Az Abtv. 43. § (3) bekezdése értelmében a bírói döntés Alkotmánybíróság általi megsemmisítése következtében a szükség szerint lefolytatandó bírósági eljárásban az alkotmányjogi kérdésben az Alkotmánybíróság határozata szerint kell eljárni. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy jelen esetben a bírósági végzés és a rendőrségi határozat megsemmisítésével az indítványozó jogsérelmének reparálására az időmúlásra tekintettel már nem kerülhet sor. Mindazonáltal a határozat és a végzés „megsemmisítése az Alkotmánybíróság szerint a mostani ügyben morális elégtételt jelent a jogsérelmet szenvedetteknek, az alkotmánybírósági határozatban ismertetett szempontok pedig iránymutatóul szolgálnak a jövőbeli gyülekezési jogvitákban eljáró bíróságok számára.” (ABh1., Indokolás [71], ABh3., Indokolás [57], ABh4., Indokolás [29])
- [52] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor emlékeztet korábbi álláspontjára, amely szerint „a közélet állapotától is függ, hogy a lakosság egyes csoportjaival szembeni véleménynyilvánítás milyen hatást gyakorol a megsértett közösséghez tartozókra. A közhatalom gyakorlóinak az Alkotmány 8. § (1) bekezdéséből származó kötelessége, hogy az egyenlő emberi méltóságot tiszteletben tartva és védelmezve folytassák tevékenységüket. Ez a kötelezettség nemcsak az egyes hatáskörök gyakorlására vonatkozik, hanem irányadó minden közéleti megnyilatkozásra. Ha a politikai élet alakítói elkötelezték az Alkotmány alapértékei mellett, és következetesen megnyilvánulnak a kirekesztő nézetekkel szemben, akkor kifejezésre juttatják, hogy a megsértett csoportokhoz tartozók megfelelő támogatást és védelmet kapnak a politikai közösségtől. Ilyen környezetben a gyűlölet, a megvetés és az ellenézés hangjai elszigetelődnek, jelentéktelenné válnak és nem képesek jogsérelmet okozni.” [95/2008. (VII. 3.) AB határozat, ABH 2008, 782, 792–793.]
- [53] 6. Az indítványozó2. által benyújtott panasszal összefüggésben az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a bejelentő nem tévesztheti meg a jogalkalmazó szervet (ab abusu ad usum non valet consequentia), hiszen a bejelentés funkciójával lenne ellentétes, ha az a szerv, amelynek rendeltetése a rendezvény biztosítása, téves információkat kap, és ennek következtében tévesen becsülné meg a rendezvény biztosításához szükséges erőforrásokat. „A bejelentési kötelezettségnek éppen az a lényege, hogy a rendőrség felmérje a rendezvény paramétereit, a kapcsolódó kockázatokat, azt, hogy milyen előkészületeket kell tennie az alapjog gyakorlásának biztosítása érdekében [Lásd: 55/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 442, 458–459., megerősítve 75/2008. (V. 29.) AB határozat, ABH 2008, 651, 660., 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [44]; a Velencei Bizottságnak a gyülekezési szabadsággal kapcsolatos összefoglaló álláspontja: Compilation of Venice Commission Opinions concerning Freedom of Assembly, Strasbourg, 04 October 2012, CDL(2012)014rev2, 26–27.]” {24/2015. (VII. 7.) AB határozat, Indokolás [26]}
- [54] Ha a rendőrség a hamis célt megjelölt rendezvényt nem tiltotta volna meg, a hatóság elől eltitkolt célnak megfelelően létrejövő rendezvényt akkor is be nem jelentett rendezvénynek kellene tekinteni, hiszen annak egyik jogszabályban előírt kötelező kellékéről, a konkrét céljáról és a kapcsolódó autentikus napirendről [Gytv. 7. § b) alpont] a rendőrségnek nem lenne tudomása. Ennek következtében az indítványozó2. ügyében a Gytv. 2. § (3) bekezdésére alapított tiltó határozat törvénysértő ugyan, de az nem eredményezte az indítványozó2. alapvető jogának sérelmét. Tekintettel arra, hogy az indítványozó2. bejelentése megtévesztő jellegű volt, valótlán elemet tartalmazott, ezért az nem tekinthető a bejelentő valós szándéka szerinti gyülekezési joga érvényesítésének. Mivel az indítványozó2. valós szándéka szerinti gyülekezési jogával erre irányuló bejelentés hiánya folytán nem élt, a határozatok törvénysértő jellege ellenére, azok nem eredményezték az indítványozó2. gyülekezési jogának sérelmét. Fentiekre tekintettel az Indítványozó2. alkotmányjogi panaszát az Alkotmánybíróság elutasította.
- [55] Az Alkotmánybíróság mindazonáltal megjegyzi: a jogállam működése szempontjából fontos üzenete van annak, amennyiben a jogalanyok eltitkolják a tervezett gyülekezések valódi célját. A gyülekezés konkrét céljának hamis megjelölése ugyanis értékelhető akként is, mint a jogalkalmazó intézményekkel szembeni bizalmatlanság jelzése. A gyülekezések szervezőinek azonban a rendőrségben olyan partnert kell látniuk, amelytől a közrend fenntartása, valamint a gyülekezők alapjoggyakorlása közötti méltányos egyensúly fenntartása várható. Ezt a jogalkalmazók következetes, az alapjog gyakorlati érvényesülésének célját szem előtt tartó és az ügy konkrét körülményeit megfelelően mérlegelő joggyakorlata segítheti elő.

- [56] 7. Az Abtv. 46. § (1) bekezdése felhatalmazza az Alkotmánybíróságot arra, hogy ha a hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását állapítja meg, akkor a mulasztást elkövető szervet – határidő megjelölésével – felhívja jogalkotói feladatának teljesítésére. A törvényhely (2) bekezdésének c) pontja alapján a jogalkotói feladat elmulasztásának minősül, ha a jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos.
- [57] Az Alkotmánybíróság az ABh4.-ben megállapította, hogy a Gytv. „1989-ben született, és a rendszerváltás emblemikus jogalkotási vívmányaként közjogtörténeti jelentőséggel bír.” (Indokolás [31]). Az Alkotmánybíróság elé kerülő gyülekezési joggal kapcsolatos ügyekből azonban az a következtetés vonható le, hogy a rendszerváltás időszakához képest megváltozott a tiltakozási kultúra, elterjedtek az alapjog gyakorlását segítő fejlett kommunikációs eszközök, valamint a gyülekezési jogot érintően kikristályosodott egy közös európai alkotmányos kultúra, amelynek alapvető elemei megtalálhatók az alkotmánybírósági határozatokban, a Velencei Bizottság és az EBESZ összefoglalóiban, valamint az EJEB döntéseiben. Ezek közös pontjaként a gyülekezési jog egy olyan kiemelt alapjogként került meghatározásra, amely az alkotmányos demokráciák egyik alappillére.
- [58] A gyülekezési jog közterületen történő gyakorlása esetén elkerülhetetlen mások – a gyülekezési jogot nem gyakorlók – alkotmányos jogainak kisebb-nagyobb sérelme. Éppen ezért a gyülekezési jog szabályozása minden esetben komoly érdekmérlegelést kíván, a törvényhozó feladata tehát különösen nehéz. Az alapjogi összeütközés kikerülhetlenségének elismerése még nem jár szükségképpen a gyülekezési jog korlátozásával, de mindenképpen szükségessé teszi az egymással összeütköző, az egy időben, egy helyen konkuráló jogok összemérését, és a döntést arról, hogy melyik alapvető jog korlátozása milyen feltételekkel indokolt az egyik vagy a másik alapjog javára. Ezt a döntést elsősorban a törvényhozó hozza meg, de éppen a gyülekezési jog esetében a jogalkalmazóknak is széles mérlegelési joggal kell rendelkezniük annak érdekében, hogy megfelelő egyensúlyt legyenek képesek teremteni a gyülekezési jog és annak gyakorlásával összefüggésben mások alapjogainak védelme között. Mindez különösen megfontolt és sokoldalú mérlegelést és kifejtett indokolást kíván.
- [59] Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság a 3/2015. (II. 2.) AB határozatban megállapította, hogy „[a]z alapjog-korlátozásnak [...] a tesztje mindenekelőtt a jogalkotót kötelezi, ugyanakkor hatáskörükhöz igazodva a jogalkalmazókkal szemben is alkotmányos követelményt fogalmaz meg. E követelményből – az Alaptörvény 28. cikkére is tekintettel – a bíróságoknak az a kötelezettsége adódik, hogy ha olyan jogszabályt értelmeznek, amely valamely alapjog gyakorlását korlátozza, akkor a jogszabály engedte értelmezési mozgástér keretein belül az érintett alapjog korlátozását kizárólag a szükséges és arányos mértékű beavatkozás szintjére szorítsák.”
- [60] A Gytv. szabályozását áttekintve a fentiekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [61] 7.1. Az államot az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése alapján elsősorban az a kötelezettség terheli, hogy az alapjog gyakorlóját megfelelő eszközökkel megvédje annak érdekében, hogy gyakorolni tudja a békés gyülekezéshez való jogát. A rendezvény békés jellege elvesztésének egyértelműnek és közvetlenül károsnak állónak kell lennie. Ez a vizsgálati szempont az amerikai egyesült államokbeli clear and present danger mércéjével rokonítható [Dennis v. U.S., 341 US 494 (1951)], amelynek továbbfejlesztett változata, a lawless imminent action tesztje a békétlenség veszélyének valószínűsége mellett már a jogsértés előidézésére irányuló szándékot is figyelembe veszi. [Brandenburg v. Ohio, 395 US 444 (1969)] A clear and present danger mércéjére az Alkotmánybíróság a békés gyülekezéshez való jog anyajoga, a véleménynyilvánítás szabadsága körében már hivatkozott. [V.ö. 30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992 167, 179.; 18/2000. (VI. 6.) AB határozat, ABH 2000 117, 127–8.; 18/2004. (V. 25.) AB határozat, ABH 303, 309.]
- [62] A békés jelleg összefüggésben áll a Gytv.-nek a fegyveres és felfegyverkezett megjelenést tiltó szabályával [Gytv. 12. § (2) bekezdése], amely a Gytv. 14. § (1) bekezdése alapján felosztatási okot jelent. A Gytv. 15. § b) pontja értelmezi a fenti két fogalmat, amely szerint fegyveresen jelenik meg a rendezvényen az, aki lőfegyvert vagy robbanóanyagot tart magánál, felfegyverkezve pedig az, aki erőszak vagy fenyegetés alkalmazása érdekében az élet kioltására vagy testi sértés okozására alkalmas eszközt tart magánál.
- [63] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a jelenlegi szabályozási környezet nem biztosít elegendő garanciát arra, hogy a gyülekezés résztvevőit megfelelő védelemben lehessen részesíteni. Hiányosnak ugyanis azok a garanciális előírások, amelyek elősegítik, illetve biztosítják a békés gyülekezéshez való jog gyakorlását.
- [64] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a békés jelleg előzetes biztosítása, valamint a gyülekezésen résztvevők védelme érdekében kiegészítésre szorulnak a Gytv. szabályai. A jelenlegi rendelkezések ugyanis nem ölelik fel a békés gyülekezésre, valamint az élethez való jogra veszélyes eszközök teljes körét, így például az emberben vagy dolgokban kárt okozni képes szúró- és vágóeszközöket, a különböző gázokat vagy azokat a fegyverutánzatokat, amelyek a rendezvényen részt vevő békés tömegben komoly riadalmat, pánikot kelthetnek. Hasonló hiányossága a Gytv.-nek, hogy nem rendelkezik az arc eltakarásáról, aminek főszabály szerint tilosnak kellene lennie megfelelő kimentési lehetőséggel (pl. ha a nonverbális kommunikáció eszköze).

- [65] 7.2. Az államot az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése alapján az a kötelezettség is terheli, hogy mindenki más, így a gyülekezés résztvevőin kívül, a harmadik személyek alapjogait is megfelelő védelemben kell részesítenie. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság észlelte, hogy a gyülekezési jog karaktere azt követelné meg a jogalkalmazóktól, hogy esetről esetre érvényre tudják juttatni az arányosság követelményét, amelynek keretében megtalálják a gyülekezési jog és a vele konkuráló más alapjogok közti egyensúlyi helyzetet, azoknak a kíméletes kiegyenlítését. A jelenlegi szabályozási rendszerből azonban az Alkotmánybíróság megítélése szerint hiányoznak az Alaptörvényben biztosított jogok együttes gyakorlását lehetővé tevő jogi normák. Éppen ezért az Alkotmánybíróság a 13/2016. (VII. 18.) AB határozatban mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet állapított meg a magánszférához való jog és a békés gyülekezéshez való jog kollíziójának esetére.
- [66] Az Alkotmánybíróság úgy látja, hogy elsősorban a törvényhozó felelőssége arról gondoskodni, hogy a korlátozás arányos keretek között maradjon. A jogalkotónak kell gondoskodnia arról is, hogy a rendőrségi fellépés kellően differenciált szabályozás keretében történjen. A gyülekezéshez való jog korlátozása szükségességének és arányosságának megítéléséhez ezért a törvényi szabályozásnak egyértelműen kellene meghatároznia azokat a mérlegelési szempontokat, amelyek révén a rendőrség eljárhat, valamint azokat a tiltást el nem érő technikai jellegű korlátozásokat, amelyeket a rendőrség érvényesíthet. A jogalkotónak törvényi szabályozás útján pontosan meg kellene határoznia a bejelentő és a rendőrség közötti egyeztetési eljárás folyamatát, és azokat a törvényen alapuló szempontokat, amelyeket mérlegelni szükséges annak érdekében, hogy az arányosság követelményének érvényre juttatásával, az ütköző alapjogok méltányos egyensúlyát (fair balance, schonender Ausgleich) megőrizve a rendezvény megtiltásánál enyhébb korlátozások, illetve feltételek alkalmazhatók legyenek.
- [67] A mulasztás pótlása során a jogalkotónak kiemelt figyelemmel kell lennie az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében és az I. cikk (3) bekezdésében foglalt alaptörvényi rendelkezések érvényesítésére, azaz a Gytv. felülvizsgálata során eleget kell tenni az Alaptörvényből fakadó védelmi kötelezettségnek, amely egyben nem eredményezheti az alapjogok szükségtelen és aránytalan korlátozását.
- [68] Fentiek alapján az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapítja, hogy az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdését, I. cikk (3) bekezdését és a VIII. cikk (1) bekezdését sértő mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenes helyzet áll fenn annak következtében, hogy a törvényalkotó nem szabályozta a gyülekezéssel szülő 1989. évi III. törvényben a gyülekezések békés jellegét megfelelően biztosító garanciális szabályokat, valamint a konfliktusba kerülő alapjogok összeütközésének a feloldását szolgáló olyan törvényi rendelkezések megalkotását, amelyek biztosítják az ütköző alapjogok lehető legkisebb korlátozás melletti egyidejű érvényesülését.
- [69] Az Alkotmánybíróság ezért felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotási feladatának 2016. december 31-ig tegyen eleget.
- [70] 8. Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2016. július 12.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/609/2014.

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [71] Az indítványozó1. ügyében nézetem szerint a bíróság végzését és a rendőrség határozatát az Alkotmánybíróságnak azzal az indokkal kellett volna megsemmisítenie, hogy a sérelmezett döntések olyan okra hivatkozással tiltották be a rendezvényt, mely ok nem szerepel a Gytv. 8. § (1) bekezdésében, ebből következően a Gytv. a betiltás alkalmazását nem tette lehetővé. A döntések ennél fogva törvénysértőek és egyben sértik az indítványozó1. gyülekezéshez való jogát.
- [72] A Gytv. 8. § (1) bekezdése taxatív módon rendelkezik azokról az esetekről, amikor az adott rendezvény megtartása előzetesen megtiltható. Ennek jogalkalmazói bővítése nem lehetséges. Így sem a rendezvényvel kapcsolatosan potenciálisan felmerülő veszélyek, illetve mások jogainak sérelmére vonatkozó távoli, hipotetikus jellegű hivatkozások, sem más, a Gytv.-ben szereplő vagy abból levezethető, ám nem a Gytv. 8. § (1) bekezdésében megjelölt ok nem alapozhatják meg a jogalkalmazó által alkalmazott előzetes tiltást.
- [73] Annak meghatározása, hogy a Gytv. 8. § (1) bekezdésén túlmenően még milyen okok tehetik indokolttá a rendezvények előzetes megtiltását mások alapvető jogainak, illetve az alkotmányos értékeknek a védelmében, törvényhozói feladat, melyet a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenes helyzet megállapítása kifejezetten, külön is aktualizál.

Budapest, 2016. július 12.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró különvéleménye

- [74] Nem értek egyet a rendelkező rész 1. pontjában foglaltakkal az alábbiakban kifejtett indokok miatt.
- [75] 1. A gyülekezéshez való jog a demokratikus akaratképzésben való részvétel fontos garanciája. A gyülekezéshez való jog ezért az Alkotmánybíróság és az EJEK gyakorlatában is kiemelt jelentőséggel bír.
- [76] 1.1. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a gyülekezési jog kiemelt szerepét arra tekintettel hangsúlyozza, hogy azok számára is biztosítja a nyilvános véleménynyilvánítást, akik annak egyéb lehetőségeihez nem férnek hozzá. A gyülekezési jog révén ugyanis szélesebb körben felszínre jutnak „a társadalomban rejlő feszültségek” [4/2007. (II. 13.) AB határozat, ABH 2007, 911, 914.], lehetővé téve azok hatékonyabb kezelését. Az Alkotmánybíróság szerint „[a] békés gyülekezés szabadsága a demokratikus társadalom előfeltétele és alapvető értéke.” (ABH 2007, 911, 914.)
- [77] 1.2. Az Alkotmánybíróság által hivatkozott szempontok jelennek meg az EJEK gyakorlatában is. Az EJEK 11. Cikke alapján „[m]indenkinek joga van a békés célú gyülekezés szabadságához [...]”. E jog gyakorlását csak „a törvényben meghatározott, olyan korlátozásoknak lehet alávetni, amelyek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság vagy közbiztonság, a zavargás vagy bűnözés megakadályozása, a közegészség, az erkölcsök, illetőleg mások jogai és szabadságai védelme érdekében szükségesek. [...]”
- [78] Az EJEK a gyülekezés szabadságával összefüggésben rámutatott arra, hogy „a gyülekezési szabadság egyik célja, hogy teret biztosítson a nyilvános viták és a tiltakozás nyilvános kifejtése számára” {Ezlin kontra Franciaország (11800/85), 1991. április 26., 37. bekezdés}. Ebből következően „[a] vélemények és kinyilvánításuk szabadságának védelme a 11. Cikk alapján védett gyülekezés [...] szabadságának egyik célja”. {Szabadság és Demokrácia Párt (ÖZDEP) kontra Törökország [GC] (23885/94.), 1999. december 8., 37. bekezdés} A gyülekezési jog magában foglalja a gyülekezés időpontjának, helyének és módjának – a gyülekezés céljával összhangban álló – megválasztásához való jogot {Sáska kontra Magyarország (58050/08), 2012. november 27., 21. bekezdés}.
- [79] Az EJEK a gyülekezési jog korlátozásával összefüggésben azt hangsúlyozta – figyelemmel az EJEK 11. Cikk 2. pontjában foglaltakra –, hogy kizárólag olyan indokból lehet helye, amely egy „demokratikus társadalomban szükséges”. Ez pedig feltételezi, hogy „a beavatkozás »nyomós társadalmi szükséglet«-nek tesz eleget, s – különösen – hogy arányos az elérni kívánt céllal” {Patyi és Mások kontra Magyarország (5529/05), 2008. október 7., 38. bekezdés}.
- [80] Az EJEK gyakorlatában vizsgálta azt is, hogy az előzetes bejelentési kötelezettség törvényi előírása mikor egyeztethető össze a gyülekezési szabadsággal. Ennek keretében arra mutatott rá, hogy a „bejelentési kötelezettség

előírása általában nem sérti a gyülekezési jog lényegét”, ezért nem ellentétes az EJEE 11. Cikk szellemével önmagában az, ha az államok közrendi és nemzetbiztonsági okból előírják a rendezvények megtartásának engedélyhez kötését. {Nurettin Aldmer és Mások kontra Törökország (32124/02, 21126/02, 21129/02, 32132/02, 32133/02, 32137/02, 32138/02), 2007. december 18., 42. bekezdés}

- [81] Az EJEB a bejelentés céljával összefüggésben arra mutatott rá, hogy ennek indoka – részben – a gyülekezéshez való jog és mások törvényes érdekeinek az összehangolása. Ebből következően a bejelentési eljárás folyamán elfogadott ezen ellentétes érdekek kiegyensúlyozására az előzetes közigazgatási eljárás intézménye. Az EJEB álláspontja szerint „az ilyen követelmények önmagukban mindaddig nem ellentétesek az EJEE 11. Cikkében megtestesülő elvekkel, amíg nem válnak az Egyezményben védett békés célú gyülekezés szabadságának rejtett akadályává” {Balcik és Mások kontra Törökország (25/02), 2007. november 29., 49. bekezdés}.
- [82] Az EJEB rámutatott arra is, hogy a gyülekezési jog korlátozására kizárólag „törvényben előírt” tilalom alapján kerülhet sor. Ennek hiányában nem lehet elvégezni sem a törvényes cél, sem a demokratikus társadalomban szükségesség vizsgálatát. A tiltás jogalapjának hiánya önmagában megalapozza az EJEE 11. Cikkének sérelmét {Szerdahelyi kontra Magyarország (30385/07), 2012. január 17.}.
- [83] 2. A gyülekezéshez való jog azonban a kiemelt jelentősége mellett sem korlátozhatatlan. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az „állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközéhez, ha másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát önmagában nem elegendő, hogy az másik alapjog vagy szabadság védelme vagy egyéb alkotmányos cél érdekében történik, hanem szükséges, hogy megfeleljen az arányosság követelményeinek: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyen egymással. A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni. Alkotmányellenes a jog tartalmának korlátozása, ha az kényszerítő ok nélkül, önkényesen történik, vagy ha a korlátozás súlya az elérni kívánt célhoz képest aránytalan” [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.]. Az Alkotmánybíróság rámutatott arra is, hogy „az alapjog-korlátozásnak ez a tesztje mindenekelőtt a jogalkotót kötelezi, ugyanakkor hatáskörükhöz igazodva a jogalkalmazókkal szemben is alkotmányos követelményt fogalmaz meg”. A jogalkalmazót azonban kizárólag a jogszabály engedte értelmezési mozgástér keretein belül kötelezi az alapjog-korlátozás tesztje [3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [21]].
- [84] Az adott ügyben a fenti szempontokhoz mérten azt kellett megítélnie az Alkotmánybíróságnak, hogy a rendőrség a rendezvény tiltását kimondó határozatával, illetve a bíróság a határozat ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem elutasításával figyelemmel volt-e az alapul fekvő jogszabályok engedte értelmezési mozgástér keretein belül az alkotmányossági követelményekre.
- [85] 2.1. Az eljáró bíróság határozatának indokolásában azt hangsúlyozta, hogy „[a] demonstráció elnevezését, illetve annak időpontját, hogy az február 11.-én a becsület napján kerül megtartásra a hatóság egyfajta véleménynyilvánításnak értékelte, amivel a bíróság is egyetértett.” Erre tekintettel a bíróság alkalmazhatónak tartotta az Alaptörvény IX. cikkét. A bíróság kifejezetten hivatkozott az Alaptörvény érintett rendelkezésének normaszöveg-javaslatához fűzött indoklásra. Eszerint a „véleménynyilvánítási szabadság külső korlátja lehet az emberi méltóság, másrészt meg kívánja teremteni az alkotmányos alapjait annak, hogy a közösségek méltóságának megsértése esetén polgári jogi eszközökkel lehessen szankcionálni a gyűlölködő megnyilvánulások bizonyos eseteit. A véleménynyilvánítási szabadság alkotmányos határait úgy kell meghatározni, hogy azok a véleményt nyilvánító személyi alanyi joga mellett a közvélemény kialakulásának, illetve szabad alakításának a demokrácia szempontjából nélkülözhetetlen érdekét is figyelembe vegyék.”
- [86] Az előbbieken hivatkozottak alapján a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy fennáll a veszélye annak, hogy a rendezvényen olyan szélsőjobboldali eszmék terjesztésére kerül sor, amely a második világháború érintett áldozatainak emlékét megsértve a jelenleg is élő hozzátartozók személyhez fűződő jogait, emberi méltóságát oly mértékben sértene, amelyek „túllépik a gyülekezési jog törvényben rögzített kereteit, megbontva ezzel a személyiségi jogok rendszerének egyensúlyát, ami a közrend és köznyugalom jelentős mértékű támadásával is együtt jár, mellyel szemben a nemzetközi szerződések az állam részére korlátozást, tiltást tesznek lehetővé”.
- [87] A bíróság döntése meghozatalakor figyelemmel volt a rendezvény szervezésében érintett szervezetre vonatkozó Alkotmányvédelmi Hivatal AH/3368/2014/2. számú iratanyagában foglaltakra is.
- [88] 2.2. A bíróság hivatkozott indokolása alapján megállapítható, hogy az ügy alapjogi relevanciáját felismerte, és az érintett alapvető jogok alkotmányos tartalmát – az indokolásában hivatkozott alkotmánybírói határozatok alapján – feltárta. Megállapítható az is, hogy a bíróság a Gytv. érintett rendelkezéseit az Alaptörvény 28. cikkére tekintettel értelmezte, és ennek alapján jutott arra a következtetésre, hogy az adott ügyben a gyülekezési jog

gyakorlásával összefüggésben mások alapvető jogainak a sérelmét magában hordozó jogsérelem veszélye áll fenn. Erre tekintettel megállapította – hivatkozással a nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségekre is –, hogy a rendezvény tiltásának helye van.

- [89] Álláspontom szerint a bíróság a fentiekben hivatkozott 3/2015. (II. 2.) AB határozatban foglaltak szerint járt el, és az Alaptörvény 28. cikke engedte értelmezési mozgástér keretein belül juthatott arra a következtetésre, hogy az adott esetben a rendezvény megtiltása nem jár a gyülekezési jog szükségtelen és aránytalan korlátozásával. Ezzel összefüggésben hangsúlyozom, hogy álláspontom szerint, ha a bíróság az előtte folyamatban lévő ügy alapjogi relevanciáját felismeri és az Alaptörvény 28. cikkében foglalt értelmezési mozgástér keretein belül hozza meg a döntését, az Alkotmánybíróság nem bírálhatja felül a bírói döntést. Ez a „felülbírálat” ugyanis az Alkotmánybíróság felülvizsgálati jogkörét meghaladja. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [90] Mindebből következően az adott ügyben az Alkotmánybíróság a bírói döntés megsemmisítéséről nem rendelkezhetett volna, mert a Gytv. 2. § (3) bekezdésének és 8. § (1) bekezdésének alapjogi relevanciájából [Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdés] fakadó alkotmányos tartalom – figyelemmel a bíróság által vizsgált szempontokra az Alaptörvény IX. cikkével összefüggésben – magában hordozza a bírói döntésben foglalt jogértelmezést. Ez a jogértelmezés pedig, úgy gondolom, hogy összhangban áll az EJEE 11. Cikkével és az ezen alapuló bírói joggyakorlattal. Eszerint ugyanis nemzetbiztonsági vagy közbiztonsági indokból, továbbá zavargás vagy bűnözés megakadályozása, valamint az erkölcsök, illetőleg mások jogai és szabadságai védelme érdekében a nemzeti hatóságok a gyülekezés szabadságát korlátozhatják. Álláspontom szerint a támadott bírói döntésben foglalt értelmezésnek az elismerése nélkül a hatóságok eszköztelenek volnának annak megakadályozása érdekében, hogy az említett okok miatt a rendezvény megtartását megtilthassák.
- [91] 3. Tény ugyanakkor, hogy a jogalkalmazás kiszámíthatóságát és egységét az biztosítaná hatékonyabban, ha a jogalkotó a fentiekben hivatkozottakat a Gytv. rendelkezései között egyértelműen szabályozná. Erre tekintettel a határozat rendelkező részének 3. pontját támogatom. Véleményem szerint a Gytv. módosítása során a határozat indokolásában foglaltak mellett a jogalkotónak az EJEB gyakorlatában is hangsúlyozott szempontoknak megfelelő szabályozást kellene kialakítania.

Budapest, 2016. július 12.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre alkotmánybíró különvéleménye

- [92] A többségi határozat rendelkező részének 1. és 3. pontjával, valamint a hozzájuk fűzött indokolással egyetértek, azonban a rendelkező rész 2. pontjával és annak indokolásával az alábbiak miatt nem tudok azonosulni.
- [93] 1. Álláspontom szerint a többségi határozat 1. és 2. rendelkező részéhez fűzött indokolás között ellentmondás feszül. A többségi határozatnak az 1. rendelkező részi ponthoz fűzött indokolása a Gytv. 2. § (3) bekezdésével kapcsolatban rögzíti, hogy a jogalkalmazók „potenciálisan felmerülő veszélyekre, mások jogainak sérelmére vonatkozó távoli, hipotetikus jellegű hivatkozásokra” alapozva nem tilthatják be egy gyülekezési jogon alapuló rendezvény megtartását. A 2. rendelkező részi pont indokolása álláspontom szerint azonban – ezzel ellentétesen – éppen ilyen feltételezésen alapul. A rendőrség az indítványozó2. (bejelentő) személyes kapcsolataira alapozva feltételezte, hogy a tervezett rendezvényen olyan személyek fognak megjelenni, akik szélsőjobboldali radikális szervezetek tagjai, szimpatizánsai, és részükről ott – a bejelentésben megjelölt céltól eltérően – szélsőséges eszméket terjesztő megszólalások fognak elhangozni, amelyek sérthetik mások emberi méltóságát. A rendőrség tiltó határozatát felülvizsgáló bíróság megítélése szerint pedig a rendelkezésre álló adatok (a rendezvényre a „becsület napján”

került sor, azon előreláthatólag szélsőséges eszméket valló személyek jelennek meg) alapján megállapítható, hogy a rendőrség nem bizonytalan feltételezésekre alapozta határozatát.

- [94] Nem kívánom a rendőrség és a bíróság által megállapított tényállást vitatni – már csak azért sem, mert az Alkotmánybíróság nem ténybíróság, így következetesen tartózkodik attól, hogy a megállapított tényállást felülvizsgálja – ugyanakkor az Abtv. 27. §-a szerinti bírói döntés felülvizsgálat során a megállapított tényállás indokolt volta és az azokból levont következtetés is az alkotmányossági felülvizsgálat tárgyát képezheti. A fentiek alapján az a határozott véleményem, hogy mind a rendőrség, mind a bíróság feltételezésekre alapította határozatát. A bíróság – bár épp ennek az ellenkezőjét kívánta alátámasztani –, maga is úgy fogalmazott, hogy a rendőrség – nem bizonytalan – feltételezésekre alapozva tiltotta meg a rendezvény megtartását. A bíróság szerint a rendezvény burkolt célja hordozta azt a veszélyt, hogy kirívóan közösséggellenes megnyilvánulások miatt sérülhet mások alapjoga.
- [95] A fentiekkel kapcsolatban két problémára szeretnék rávilágítani, az egyik a Gytv. 2. § (3) bekezdésének alkalmazhatósága a gyülekezés megtiltására, a másik pedig az ugyanezen jogszabályhely által tiltott magatartások megvalósulása.
- [96] 2. Álláspontom szerint a Gytv. 14. § (1) bekezdése szerint a Gytv. 2. § (3) bekezdésében foglalt magatartások csak oszlatási okok, de nem szolgálhatnak a rendezvény előzetes megtiltásának indokául. Nem tudom elfogadni azt az érvelést, amely szerint a Gytv. 2. § (3) bekezdése szerinti magatartások gyanúja (bűncselekmény elkövetése vagy erre való felhívás; illetve mások jogainak és szabadságának sérelme) okot adhat a rendezvény előzetes tiltására. A Gytv. 14. § (1) bekezdése egyértelművé teszi, hogy a fenti magatartások megvalósulása esetén a rendőrség feloszlatja a rendezvényt. Mindebből három következtetés vonható le, egyrészt be kell következnie a tilalmazott magatartások valamelyikének, másrészt ennek a rendezvény során kell bekövetkeznie, harmadrészt – az eddigiekből logikusan következik, hogy – ez csak oszlatási ok lehet.
- [97] Meg kívánom továbbá jegyezni, hogy véleményem szerint a Gytv. 2. § (3) bekezdése és a rendőrségi határozatban, valamint a bírósági ítéletben felhívott [az 1947. évi XVIII. törvénnyel kihirdetett] Párizsban 1947. évi február hó 10. napján kelt békeszerződés 2. cikk 1. pontja között nincs olyan összefüggés, amely annak alkalmazását indokoltá tette volna. E rendelkezés szerint Magyarország nemzetközi kötelezettséget vállalt arra, hogy biztosítja a nyilvános gyülekezés szabadságát. A Gytv. 2. § (3) bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy a békésnek indult gyülekezés mely esetekben válik jogszerűtlenné, azaz a gyülekezés mikor kerül ki a gyülekezéshez való alapjog hatálya alól.
- [98] 3. Mindezeket túl elfogadhatatlannak tartom, hogy a rendőrség potenciális veszélyekre hivatkozva, feltételezésekre – illetve azokból font logikai láncre – alapozva korlátozza a gyülekezéshez való jogot. A hatályos jogszabályi környezetben a rendőrség vizsgálata során csak a tényekre szorítkozhat, a bejelentő (feltételezésen alapuló) szándékaira a rendőrségi döntés nem alapozható.
- [99] A fentiekben foglaltak alapján az az álláspontom, hogy az Alkotmánybíróságnak – a rendőrség tiltó határozatára is kiterjedő hatállyal – meg kellett volna semmisíteni a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.Kpk.45.401/2015/5. számú végzését, mivel az sérti az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében biztosított gyülekezéshez való alapjogot.

Budapest, 2016. július 12.

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [100] A rendelkező rész 3. pontját csak részben tudom támogatni, mivel bár egyetértek a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenes helyzet megállapításával, azonban azt részben más körben és más okból tartom indokoltnak.
- [101] 1. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése az alapvető jogok szabályozásának és korlátozásának módjáról, azaz arról rendelkezik, hogy az alapvető jogokra vonatkozó szabályokat milyen szinten kell meghatározni és e jogok milyen feltételek (követelmények) mellett korlátozhatóak. Álláspontom szerint ebből az alaptörvényi rendelkezésből mulasztás megállapítása nem, legfeljebb – esetlegesen, a feltételeknek nem megfelelő korlátozás esetén –

a szabályozás megsemmisítése következhetne. Meggyőződésem szerint a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenes helyzetet az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdéséből következően indokolt megállapítani, mely akként rendelkezik, hogy az alapvető jogokat tiszteletben kell tartani és védelmük az állam elsődrendű kötelezettsége. Egy olyan szabályozás, amely nincs kellő mértékben tekintettel arra, hogy a gyülekezési jog gyakorlása során más alapvető jogok is sérülhetnek és ezeket is védelemben kellene részesíteni, illetve nem rendezi, hogy a különböző alapjogok ütközése esetén melyik alapjogot és milyen mértékben szükséges korlátozni, nem felel meg az állam alapjogvédelmi kötelezettségének. A mulasztás nézetem szerint ennek következtében állapítható meg.

- [102] 2. Álláspontom szerint a hatályos – Gytv.-beli és egyéb törvényi – szabályozás megfelelően biztosítja a gyülekezések békés jellegét, illetve annak fenntartását [ld. pl. Gytv. 12. § (2) bekezdése és ehhez kapcsolódóan a 14. § (1) bekezdése rendelkezéseit, illetve a „fegyveresen”, „felfegyverkezve” fogalmak más törvényekben szereplő pontos definícióját], ezért e vonatkozásban nem tartom megállapíthatónak a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenes helyzet fennálltát (és különösen nem abban a széles körben, olyan részletezéssel, amint azt az Indokolás 7.1. pontja tartalmazza).
- [103] 3. A jelen ügyben is hangsúlyozom azt a 30/2015. (X. 15.) AB határozathoz fűzött párhuzamos indokolásomban kifejtett, és a 13/2016. (VII. 18.) AB határozatban megerősített álláspontomat, hogy az alapjogok korlátozása esetén a szükségesség és az arányosság biztosítása kizárólag törvényhozói feladat, amely nem hárítható át a jogalkalmazókra.
- [104] 4. Az Indokolás 7.2. pontjában szereplő, a gyülekezési jog korlátozásának szükségessége-arányossága vonatkozásában felhívott egyeztetési kötelezettséget, illetve annak törvényben történő szabályozását kétségek nélkül hasznosnak és kívánatosnak tartom, azonban nem tekintem olyan szabályozási elemnek, amelynek hiánya önmagában alaptörvény-ellenes helyzetet jelentene. (Az előírt egyeztetési kötelezettség érvényesülése ugyanakkor már alkotmányos kérdés lehet.)
- [105] Összegezve, álláspontom szerint a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenes helyzet fennállását amiatt kellett volna megállapítania az Alkotmánybíróságnak, mert az Országgyűlés az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdéséből eredő jogalkotási kötelezettségét mulasztotta el azáltal, hogy nem alkotta meg hiánytalanul a gyülekezési jog gyakorlása esetén mások alapvető jogainak védelmét szolgáló szabályokat.

Budapest, 2016. július 12.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

- [106] Nem értek egyet a többségi határozat rendelkező részének 2. és 3. pontjával.
- [107] 1. Az Alkotmánybíróságnak a rendelkező rész 2. pontjában felülvizsgált bírói végzés kapcsán meg kellett volna állapítania, hogy a bejelentett rendezvény jogalap nélküli megtiltása sérti a békés gyülekezéshez való jogot, és ezért meg kellett volna semmisítenie azt. Alaptörvénnyel ellentétesnek tartom, hogy a rendőrség, majd a bíróság kiterjesztő jogértelmezéssel bővítette a gyülekezések előzetes tiltásának taxatív törvényi indokait. A rendezvénynek a tiltási indokok kitágításával történő előzetes megtiltása a békés gyülekezéshez való jog sérelmét jelentette.
- [108] A többségi határozat által feltárt tényállás szerint az indítványozó által bejelentett rendezvény megtartását a Budapesti Rendőr-főkapitányság a Párizsi Békeszerződést kihirdető 1947. évi XVIII. törvény 2. cikk (1) bekezdésére, valamint a Gytv. 2. § (3) bekezdésére hivatkozva megtiltotta. A felülvizsgálati eljárás során a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az indítványozó felülvizsgálati kérelmét elutasította és így a rendőrségi határozatban elrendelt tiltást hatályában fenntartotta.
- [109] Az indítványozó az Alkotmánybírósághoz benyújtott alkotmányjogi panaszában kifejezetten azt sérelmezte, hogy a rendőrség nem a Gytv. 8. § (1) bekezdésében foglalt tiltó okokra alapította határozatát, holott a Gytv. 8. § (1) bekezdésén kívülálló okból nem lett volna előzetesen megtiltható a gyülekezés.

- [110] A többségi határozat – ellentétben a rendelkező rész 1. pontja szerinti megsemmisítéssel – a rendelkező rész 2. pontja kapcsán már figyelmen kívül hagyja, hogy a Gytv. következetesen elhatárolja egymástól a gyülekezés előzetes tiltó okait, amelyeket a Gytv. 8. § (1) bekezdése rögzít, illetve a már megkezdett rendezvény oszlatási okait, amelyek a Gytv. 2. § (3) bekezdésében található. Jóllehet a többségi határozat a rendelkező rész 1. pontjában épp a törvényben szereplő oszlatási okok tiltó okként történő alkalmazása miatt semmisíti meg a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság másik döntését, a rendelkező rész 2. pontjában ugyanez a jogalkalmazói hiba már nem váltotta ki a bírói döntés megsemmisítését.
- [111] A tételesen meghatározott tiltó okokat a Gytv. 8. § (1) bekezdése rögzíti, a Gytv. 2. § (3) bekezdése szerinti oszlatási okok pedig nem szolgálhatnak a rendezvények előzetes megtiltásának alapjául; e tekintetben egyetértek dr. Juhász Imre és dr. Salamon László alkotmánybíróknak a jelen ügy kapcsán kifejtett álláspontjával. A Gytv. 2. § (3) bekezdésében szereplő „gyülekezés gyakorlása” fordulat miatt e rendelkezés már önmagában csak a megkezdett gyülekezésekre vonatkozhat. A tiltással és az oszlatással, mint a gyülekezési jog ultima ratio jellegű korlátaival összefüggésben az Abh3.-ban az Alkotmánybíróság már rámutatott arra, hogy „a rendezvény gyakorlása során tapasztalható törvénysértésekre adható szükségképpen reaktív jellegű oszlatási indok nem konvertálható át automatikusan előzetes tilalmi okká.” (ABh3., Indokolás [30]) Ezt az értelmezést támasztja alá az 55/2001. (XI. 29.) AB határozat indokolása (ABH 2001. 442, 460–461.), valamint az alapvető jogok biztosának az OBH 4435/2006. számú jelentése is (ld. 5. o.).
- [112] A többségi határozat az oszlatási okok tiltó okként való alkalmazása ellenére mégis elutasítja az alkotmányjogi panaszt. Azt állítja az Alkotmánybíróság, hogy „az indítványozó2. ügyében a Gytv. 2. § (3) bekezdésére alapított tiltó határozat törvénysértő ugyan, de az nem eredményezte az indítványozó2. alapvető jogának sérelmét.” (Indokolás [54]) Mivel a Gytv. 8. § (1) bekezdése taxatív módon rendelkezik azokról az esetekről, amikor az adott rendezvény megtartása előzetesen megtiltható, ennek jogalkalmazói bővítését a békés gyülekezéshez való joggal ellentétesnek tartom.
- [113] Nem értek egyet azzal sem, hogy a többségi határozat egy új, az alapügyben a tiltás okaként nem szereplő szempontot von be a vizsgálatba, s ennek alapján foglal állást a rendezvény megtartásának megtiltását hatályában fenntartó bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangjáról. A többségi határozat így érvel: „Tekintettel arra, hogy az indítványozó2. bejelentése megtévesztő jellegű volt, valótlan elemet tartalmazott, ezért az nem tekinthető a bejelentő valós szándéka szerinti gyülekezési joga érvényesítésének. Mivel az indítványozó2. valós szándéka szerinti gyülekezési jogával erre irányuló bejelentés hiánya folytán nem élt, a határozatok törvénysértő jellege ellenére, azok nem eredményezték az indítványozó2. gyülekezési jogának sérelmét” (Indokolás [54]).
- [114] Nem értek egyet azzal, hogy az Alkotmánybíróság a támadott bírói döntés alkotmányosságát illetően nem azt vizsgálja, ami a konkrét bírói döntés alapját képezte, hanem attól idegen szempontok szerint foglal állást a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangjáról. Az Alkotmánybíróságnak – eltérően a fenti érveléstől – nem egy hipotetikus, a bejelentő feltételezett szándéka szerinti rendezvény kapcsán, illetve az annak megtartását feltételezett indokolással megtiltó hipotetikus jogalkalmazói döntésről kell állást foglalnia. Az Alkotmánybíróságnak a bejelentett rendezvény megtartását megtiltó konkrét döntés Alaptörvénnyel való összhangját kell vizsgálnia, s erről kell állást foglalnia.
- [115] Az alaptörvény-ellenesség megállapítása, illetve az indítvány elutasítása nem lehet alkotmánybírói feltételezések függvénye. Nem lehet a bejelentő – Alkotmánybíróság által feltételezett „megtévesztő” – szándéka alapján alkotmányosnak minősíteni a bejelentett rendezvény megtiltását, a rendezvény céljának hamis megjelölése nem minősül a Gytv. 8. § (1) bekezdése szerinti tiltási oknak. Már csak azért sem, mert egy rendezvény békés célú, törvényes akkor is, ha a rendezvényen (többé-kevésbé) eltérnek az előre bejelentett céltól. Egy rendezvény megtiltását ilyen indokolással alaptalannak, a békés gyülekezéshez való joggal ellentétesnek tartom.
- [116] 2. A rendelkező rész 3. pontja szerinti jogalkotói mulasztás megállapításával sem értek egyet.
- [117] Határozatában az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – azt állapítja meg, hogy „az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdését, I. cikk (3) bekezdését és a VIII. cikk (1) bekezdését sértő mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenes helyzet áll fenn annak következtében, hogy a törvényalkotó nem szabályozta a gyülekezésről szóló 1989. évi III. törvényben a gyülekezések békés jellegét megfelelően biztosító garanciális szabályokat, valamint az alapjogok összeütközésének feloldását szolgáló olyan törvényi rendelkezések megalkotását, amelyek biztosítják az ütköző alapjogok lehető legkisebb korlátozás melletti egyidejű érvényesülését” (rendelkező rész, 3. pont).
- [118] 2.1. A rendelkező rész alapján eleve bizonytalan, hogy konkrétan mire is vonatkozik a jogalkotói feladat: milyen szabályokat kell a törvényalkotónak pótolnia ahhoz, hogy a mulasztást megszüntesse.

- [119] A mulasztás tartalma az indokolás alapján valamivel konkrétabb, de ezzel együtt is súlyos ellentmondásokat hordoz. Egyrészt, a rendelkező rész konkrét megsértett alapjogként csak a VIII. cikk (1) bekezdését jelöli meg, de az indokolás már – közelebbről meg nem határozott – ezzel „konfliktusba kerülő alapjog” védelmét biztosító szabályozás szükségességére is utal. Ha a gyülekezési joggal ütköző más alapjog is sérül a szabályozás hiányossága miatt, és az Alkotmánybíróság a jogalkotót ezeket védő szabályok megalkotására is felhívja, akkor a rendelkező részben tételesen meg kellett volna jelölni a sérelmet szenvedett alapjogokat, ahogy az Alkotmánybíróság a 13/2016. (VII. 18.) AB határozatban a magánszférához való jog esetében tette. Másrészt, a többségi indoklás abban is mulasztást lát, hogy „a jelenlegi szabályozási környezet nem biztosít elegendő garanciát arra, hogy a gyülekezés résztvevőit megfelelő védelemben lehessen részesíteni”. A megállapítás megalapozottságától függetlenül konstatacióként, hogy a jelen ügygel összefüggésben ilyen gyakorlati probléma fel sem merülhetett, hiszen a határozatban érintett mindkét ügyben előzetesen megtiltották a rendezvényt, a gyülekezés megtartására nem került sor, emiatt résztvevők sem voltak, akiknek a védelme csorbát szenvedhetett volna. Az Alkotmánybíróságnak eljárása során lehetősége van hivatalból mulasztást megállapítani, de annak álláspontom szerint szorosan igazodnia kell a vizsgált ügyben feltárt problémához. Ellenkező esetben fennáll annak a veszélye, hogy az Alkotmánybíróság a konkrét ügyektől elszakadva diszkrecionálisan különféle jogalkotási feladatokat állapít meg a törvényhozó számára, ami leginkább az „alkotmánybírósági kormányzás” fogalmi körébe sorolható, s ilyenként messze elkerülendő.
- [120] Ha a jogalkotó az Alkotmánybíróság által a jelen határozatban – meglehetősen általánosan – megfogalmazott felhívás nyomán törvényi szinten a békés gyülekezéshez való jogot korlátozó további szabályokat is törvénybe iktatna, hangsúlyozandó, hogy azoknak külön-külön és összességükben is meg kell felelniük az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt követelményeknek. A jelen határozat rendelkező részében megállapított mulasztás nem értelmezhető úgy, hogy az Alkotmánybíróság arra adott volna felhatalmazást a törvényhozónak, hogy más alapjogokra hivatkozással a békés gyülekezéshez való jogot diszkrecionálisan korlátozza. Ez alapjog-sértő, az alapjog szükséges és arányos, vagyis alkotmányosan megengedett korlátozásán túlterjeszkedő korlátok megállapítására irányuló jogalkotási kötelezésnek minősülne, ami nyilvánvalóan nincs az Alkotmánybíróság hatalmában és nem is állhatott a szándékában.
- [121] 2.2. A rendelkező részben kimondott mulasztás konkrét megszövegezésével és annak indoklásával kapcsolatos aggályaim mellett arról sem vagyok meggyőzve, hogy a jelen ügyben bármilyen tartalommal, bármilyen megfogalmazással szükség volt mulasztás megállapítására.
- [122] Álláspontom szerint a gyülekezési szabadság, illetve a vele ütköző alapjogok érvényesülésének biztosítása a jogalkotó mellett a jogalkalmazó szerveknek is az alapjogok védelméből származó alaptörvényi – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti – kötelezettsége. E kötelezettségüket az alapjog-korlátozás szükségességének és arányosságának konkrét mérlegelésével teljesítik. A többségi határozattal szemben – az Alkotmánybíróság korábbi döntései alapján, az alábbiakban kifejtendők szerint – nem látom kellőképpen alátámasztottnak, hogy miért igényel további törvényi rendelkezéseket, „amelyek biztosítják az ütköző alapjogok lehető legkisebb korlátozás melletti egyidejű érvényesülését”. Ha az Alkotmánybíróság döntéseiben kimondott alkotmányossági szempontokat a jogalkalmazói joggyakorlat nem, vagy nem következetesen érvényesíti, akkor elsősorban nem jogalkotói mulasztás megállapításának, hanem a jogalkalmazásra vonatkozó alkotmányos követelmények megállapításának, illetve az alapjogsértő jogalkalmazói (bírói és hatósági) döntések megsemmisítésének van helye.

Budapest, 2016. július 12.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária alkotmánybíró különvéleménye

- [123] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 66. §. (2) bekezdésében biztosított jogköröm alapján a következő különvéleményt csatolom az Alkotmánybíróság határozatához.
- [124] Nem értek egyet a többségi határozat rendelkező részének 1. és 3. pontjaival, illetve az azokhoz fűzött indoklással, az alábbi indokok alapján.

- [125] Mindenekelőtt arra kívánok rámutatni, hogy azzal, hogy az Alkotmánybíróság egyidejűleg tárgyalta jelen ügyet a 13/2016. (VII. 18.) AB határozattal lezárt – szintén a gyülekezéshez való jogot érintő – üggyel, a testületnek lehetősége lett volna koherens választ adni a két ügyben felmerülő alkotmányjogilag releváns kérdésekre. Álláspontom szerint az Alkotmánybíróság a jelen ügyben, illetve a megjelölt ügyben kifejtett többségi álláspontja ellentmondásos eredményre vezetett.
- [126] 1. Nem értek egyet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.Kpk.45041/2014/3. számú végzésének megsemmisítésével. A többségi indokolás szerint a végzés azért alaptörvény-ellenes, mert indokolásában kizárólag a gyülekezés során felmerülő lehetséges veszélyforrásokra, mások jogainak sérelmére vonatkozó távoli, hipotetikus jellegű hivatkozásokat tartalmaz, amelyeket különösen az indítványozó honlapja alapján beszerzett információkra alapoz.
- [127] Ezzel szemben a végzés indokolása egyértelművé teszi, hogy a bíróság álláspontjának kialakításakor figyelemmel volt más bizonyítékokra, így különösen az Alkotmányvédelmi Hivatal ügyben releváns, minősített iratanyagára is, amely nemzetbiztonsági kockázatot valószínűsített. A bíróság a végzés indokolásában a beszerzett összes bizonyíték értékelése alapján vont le olyan jogi következtetést, amely alapján elutasította a közigazgatási határozat ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet. Fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy a bíróság észlelte az ügyben felmerült alapjogi érintettséget is, és végzése részletes indokolást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy hogyan mérlegelt az egymással konkuráló alapjogok között. Ennek során hangsúlyozta, hogy rendezvény megtartása – azon túl, hogy az a közrendet és köznyugalmat is súlyosan megzavarná – konkrét személyek egyéni alapjogai, különösen az emberi méltósághoz való jogának a sérelmét idézné elő oly mértékben, amely megalapozza a gyülekezéshez való jog korlátozását.
- [128] Álláspontom szerint az Alkotmánybíróság nem megfelelően járt el azzal, hogy a fentiekben ismertetett indokolás alapján megsemmisítette a döntést, ugyanis ezzel nem tett mást, minthogy felülmérlegelte a bíróság bizonyítékértékelési tevékenységét. Tette mindezt úgy, hogy maga a kérdéses bizonyítékokból megállapítható tényeket nem értékelhette volna újra, hiszen erre az állandósult alkotmánybírósági gyakorlat alapján nincs lehetősége. Nem véletlenül állapította meg helyesen az Alkotmánybíróság az említett, 13/2016. (VII. 18.) AB határozatában, hogy: „[a]z Alkotmánybíróság mindazonáltal hangsúlyozza, hogy alkotmányjogi panasz eljárása keretében nincs lehetősége a bizonyítékok felülmérlegelésére: azt, hogy az adott ügy körülményei megalapozzák-e [valamely tiltó ok fennállását] esetről-esetre a rendőrségnek, illetve a felülvizsgálat során a bíróságnak kell megítélnie, és ennek megfelelően a tilalmi ok alkalmazása körében fokozott indokolási kötelezettség terheli a jogalkalmazókat.” (Indokolás [33])
- [129] Mindezekre figyelemmel – álláspontom szerint – az indítvány elutasításának lett volna helye.
- [130] 2. A határozat rendelkező részének 3. pontjában foglalt mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenes helyzet megállapításával azért nem értek egyet, mert – figyelemmel a különvéleményem 1. pontjában kifejtett álláspontomra – az abban foglaltak nem függenek össze szorosan a jelen ügyben felmerült alkotmányossági problémával.

Budapest, 2016. július 12.

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

- [131] A különvélemény 1. pontjához csatlakozom.

Budapest, 2016. július 12.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András alkotmánybíró különvéleménye

- [132] A határozat rendelkező részének 1. pontját, a bíróság végzésének és a BRFK határozatának megsemmisítését nem támogattam. Ennek okai a következők:
- [133] 1. A rendőrség és a bíróság a Gytv.-t, más jogszabályokat, köztük a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényt, valamint a Párizsban 1947. évi február hó 10. napján kelt békeszerződés becikkelyezése tárgyában hozott 1947. évi XVIII. törvényt, és a Gytv. közvetítésével az Alaptörvény előírásait alkalmazta. Kétségtelen, hogy a Gytv. tömören szabályozza a gyülekezési jog gyakorlására, a rendezvény szervezőire, a rendőrségre és a bíróságra vonatkozó szabályokat. Ebből azonban mindössze az következik, hogy a bíróságnak a jogszabály értelmezése és konkrét helyzetre alkalmazása során különösen alapos jogértelmezést kell végeznie.
- [134] A szóban forgó ügyben (a rendőrség mellett) a bíróság kizárólag alkotmányos kötelezettségét teljesítette. Értelmezte a Gytv. szabályait. Figyelemmel volt arra, hogy a Gytv. 2. §-a generális szabályokat tartalmaz, amelyeknek ezért a törvény más szabályaival együtt kell érvényesülniük. Ebből az következik – amit a kialakult bírói gyakorlat tükröz –, hogy a Gytv. 2. § (3) bekezdésének generális jellege folytán a 8. § szerinti megtiltási okok egyben feloszlatai oknak, a 12. § szerinti feloszlatai okok pedig megtiltási oknak is minősülnek.
- [135] Az értelmezés eredményeként tehát a bíróság nem bővítette, hanem az Alaptörvény 28. cikkében írtaknak megfelelően az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte az alkalmazandó jogszabályt. Ennek során figyelemmel kellett lennie arra – és a döntés ezt tükrözi –, hogy az Alaptörvény IX. cikk (4)–(5) bekezdése kifejezetten nevesíti a gyülekezéshez való jog tartalmi korlátait. A gyülekezés kommunikációs jog ugyan, de nem azonos a véleménynyilvánítás szabadságával. Ezért a Gytv. 2. §-ában írtakra tekintettel más alapjoggal ütközés esetén nagyobb mértékben korlátozható. Ennek során a bíróságnak figyelembe kellett vennie, és figyelembe is vette, hogy a Gytv. az Rtv.-vel és a békeszerződés kihirdetéséről szóló törvénnyel együtt értelmezendő.
- [136] 2. A bíróság végzése – a már leírtak szerint – megfelelt a hosszú idő alatt, eseti döntések alapján kialakított gyakorlatnak, amely gyakorlat nem ellentétes az Alaptörvénnyel. A végzés megsemmisítése által az Alkotmánybíróság lehetetlen helyzet elé állítja az általános hatáskörű bíróságok bírait. A határozat a jogértelmezési kötelességük teljesítését kifogásolja, amely értelmezéssel a Gytv. tömör szabályait alkalmazták konkrét esetre. Más a bíróság sem ebben, sem más esetben nem tehet. A bírónak a felmerült jogvitát el kell döntenie, a Gytv. esetleg hiányosnak tartott szabályozása miatt pedig nem fordulhatott és ezután sem fordulhat az Alkotmánybírósághoz (mivel csak jogszabály megsemmisítését, alkalmazásának tilalmát indítványozhatja, mulasztás megállapítását nem).
- [137] 3. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-a alapján a bíróság végzését kifogásolta, az alaptörvény-ellenességet tehát nem az alapjog absztrakt sérelme tekintetében kellett vizsgálni – erre az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panasz ügyében folytatott eljárás lenne hivatott (ami persze nem zárja ki, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 28. §-a alkalmazásával ezt is elvégezze). A konkrét panaszban azt kellett vizsgálni, hogy az indítványozó alapjogát a konkrét döntés sértette-e.
- [138] Álláspontom szerint a bíróság végzése nem sértette az indítványozó alapjogát. A bíróság az Alaptörvény 28. cikkében írtaknak megfelelően az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte az alkalmazandó jogszabályt. A bíróság által feltárt tényállás – amit az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint nem bírál felül – világosan arra utal, hogy a rendezvény célja nem a Budapest ostroma és ennek részeként a kitérés kísérlet során életüket veszített, hazájukat védő katonák hősiességéről való megemlékezés mint kegyeleti aktus, hanem olyan megnyilvánulás, amely ellentétes az Alaptörvény egyik értelmezési keretét adó Nemzeti hitvallással (különösen a történeti alkotmányunk idegen megszállás miatti felfüggesztésének elvetésével, a nemzetiszocialista bűnök elévülhetetlenségében is megnyilvánuló elvetésével, az önrendelkezés elvesztésének tényével). Ilyen rendezvény megtartásához nem biztosít jogot az Alaptörvény.

[139] A rendőrség és a bíróság döntését a rendelkező rész 1. pontjában csak úgy semmisíthette meg az Alkotmánybíróság, hogy figyelmen kívül hagyta a konkrét rendezvény megtartásához való alapjog hiányát, következésképpen az Alaptörvényt [és annak részeként a Nemzeti hitvallást, az R) cikk (3) bekezdését és a 28. cikkét]; a bíróság által megállapított tényállást hatáskör hiányában, ráadásul bizonyítás nélkül felülbírálta; továbbá az Alaptörvény előtti, hatályukat veszített alkotmánybírósági határozatok formális jogértelmezésére hagyatkozott. Mindezzel nem érthettem egyet.

Budapest, 2016. július 12.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

[140] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2016. július 12.

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarokozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető.